LABRANT 363 REVILLAGINERIUS RE

ᲛᲔᲓᲘᲐ ᲛᲝᲜᲘᲢᲝᲠᲘᲜᲒᲘᲡ ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ

2014-2015

ავტორი:

ᲗᲐᲛᲐᲠ ᲙᲘᲜᲬᲣᲠᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

მკვლევარები:

ᲡᲝᲤᲝ ᲒᲝᲒᲐᲫᲔ, ᲗᲐᲗᲐ ᲥᲐᲤᲘᲐᲜᲘᲫᲔ, ᲗᲐᲛᲣᲜᲐ ᲙᲐᲜᲓᲔᲚᲐᲙᲘ

დიზაინი:

ᲑᲔᲡᲘᲙ ᲓᲐᲜᲔᲚᲘᲐ, IBDESIGN

ანგარიში მოამზადა მედიის განვითარების ფონდმა პროექტის "ეროვნული ინტეგრაციის გაძლიერება საქართველოში" ფარგლებში, რომელიც ხორციელდება საქართველოს გაეროს ასოციაციის მიერ, ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს ფინანსური მხარდაჭერით. კვლევაში გამოთქმული მოსაზრებები ეკუთვნით ავტორებს და შეიძლება არ ასახავდეს ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა და საქართველოს გაეროს ასოციაციის პოზიციას.

© 2015, ᲛᲔᲓᲘᲘᲡ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲤᲝᲜᲓᲘ

WWW.MDFGEORGIA.GE

ISBN 978-9941-0-7733-3

მედიის განვითარების ფონდი "ეროვნული ინტეგრაციის გაძლიერება საქართველოში" პროგრამის ფარგლებში ახორციელებს მედია მონიტორინგს, რომლის მიზანია მედიასა და საჯარო დისკურსში სიძულვილის ენის, ქსენოფობიის, ჰომოფობიის, გენდერული ნიშნით დისკრიმინაციისა და სტერეოტიპების, ასევე ანტიდასავლური განწყობების წყაროების გამოვლენა. ამასთანავე, იმის შესწავლა, თუ რამდენად იცავენ მედია საშუალებები პროფესიულ სტანდარტებს აღნიშნული თემატიკის გაშუქებისას.

წინამდებარე კვლევა ერთწლიან პერიოდს (17 თებერვალი, 2014 – 18 თებერვალი, 2015) მოიცავს და მიზნად ისახავს გამოავლინოს სიძულვილის ენის და სხვადასხვა ნიშნით დისკრიმინაციის წყაროები. მონიტორინგის ანგარიშის სერია 3 გამოცემისგან შედგება: I გამოცემაში გაერთიანებულია სიძულვილის ენა და ქსენოფობიური გამოხატვა. ქსენოფობიის ნაწილი თავის მხრივ მოიცავს ა) სხვადასხვა ეთნიკურ და ეროვნულ ჯგუფებს; ბ) თურქოფობიას/ ისლამოფობიას; გ) არმენოფობიას დ) რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციას; II გამოცემა ჰომოფობიას და გენდერულ იდენტობასთან დაკავშირებულ დისკრიმინაციულ მიდგომებსა და სტერეოტიპებს მოიცავს; III ნაწილი კი ანტიდასავლურ განწყობებს ასახავს.

სამივე გამოცემის სტრუქტურა ერთგვაროვანია და შემდეგი წყაროების მიხედვით არის დაჯგუფებული: მედია, პოლიტიკური პარტიები და მათთან აფილირებული საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, მოქმედი და ყოფილი თანამდებობის პირები, სასულიერო პირები და საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები, ანუ ყველა ის რესპონდენტი, რომელიც ცალკე კატეგორიად არ არის გამოყოფილი.

მონიტორინგი 6 გაზეთის (ასავალ-დასავალი, რეზონანსი, პრაიმ ტაიმი, კვირის ქრონიკა, ალია, კვირის პალიტრა¹); 5 ტელევიზიის (საზოგადოებრივი მაუწყებელი, იმედი, რუსთავი 2, კავკასია და მაესტრო) დღის მთავარი საინფორ– მაციო გამოშვებებისა და თოქ–შოუების, ასევე მედია–კავშირ "ობიექტივის" და ტელეკომპანია "ტაბულას" პრაიმ–ტაიმის თოქ–შოუების დაკვირვებას ითვალისწინებს. მონიტორინგი 6 საინფორმაციო ვებ–პორტალზეც (საქინფორ–მი, ინტერპრესნიუსი, ნეტგაზეთი, პირველი, რეპორტიორი, საქართველო და მსოფლიო) ვრცელდება.

გარდა დაკვირვების ქვეშ მყოფი მედია საშუალებებისა, წინამდებარე კვლევაში შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით შესულია ამავე ტელევიზიების სხვა გადაცემებისა (რუსთავი 2, "ნანუკას შოუ" და "სხვა შუადღე") და სხვა მედია საშუალებების (გაზეთი "ვერსია", ფეისბუქი [წყარო youtube]) ის მაგალითებიც, რომლებზეც რეაგირება მათი რეზონანსულობის და გავლენის გამო მნიშვნელოვნად ჩაითვალა.

^{1 2014} წლის დეკემბრიდან ბეჭდვითი ვერსიის ნაცვლად მონიტორინგი გაზეთის ელექტრონულ ვერსიაზე ხორციელდება.

რა**ო**დენობრივი მონაცემები

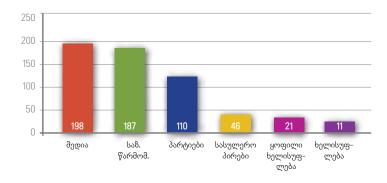
I გამოცემაში გაერთიანებული სიძულვილის ენისა და სხვადასხვა ტიპის ქსენოფობიური გამოხატვის საერთო მაჩვენებელი ერთი წლის განმავლობაში 573-ია. აქედან ყველაზე მეტი შემთხვევა (200) თურქოფობია/ისლამოფობიაზე მოდის, ყველაზე მცირე — არმენოფობიაზე (36).

ცხრილი 1. სიძულვილის ენა და ქსენოფობიის სხვადასხვა გამოვლინება

	მედია	პარტიები	ხელისუფლების წარმომადგ.	ხელისუფლების ყოფილი წარმ.	სასულიერო პირები	სხვა რესპონ.	3 500
სიძულვილის ენა	44	30	6	4	11	42	137
სხვადასხვა ეთნიკური და ეროვნული ჯგუფები	49	26	1	8	8	41	133
თურქოფობია/ ისლამოფობია	53	52	3	7	8	77	200
არმენოფობია	25	1		1	3	6	36
რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია	27	1	1	1	16	21	67
3 √30	198	110	11	21	46	187	573

რაც შეეხება სხვადასხვა ნიშნით დისკრიმინაციის წყაროებს, აქ ყველაზე მეტი დარღვევა მედიის (198) მხრიდან იჩენს თავს, რომელსაც თითქმის თანაბრად მოსდევს საზოგადოების სხვა წარმომადგენელთა კატეგორია (187), ხოლო შემდეგ ადგილებზე პოლიტიკოსები (110), სასულიერო პირები (46), ხელისუფლების ყოფილი (21) და მოქმედი (11) წარმომადგენლები არიან.

დიაგრამა 1. სიძულვილის ენა და ქსენოფობია სხვადასხვა წყაროების მიხედვით

მედია საშუალებებიდან დარღვევების ყველაზე მეტი შემთხვევა გაზეთ "ასავალ-დასავალში" გამოვლინდა (53), რომელსაც მოსდევს მედია კავშირი "ობიექტივი" (37); ინტერნეტ-პორტალები "საქინფორმი" (24) და Geworld.ge (22); გაზეთი "კვირის ქრონიკა" (19), ტელეკომპანია "კავკასია" (14), გაზეთები "ალია" (12), "რეზონანსი" (6), "კვირის პალიტრა" (4), ტელეკომპანია "რუსთავი 2" (2), გაზეთი "პრაიმ ტაიმი" (2), ინტერნეტ-პორტალი "პირველი" (2) და საზოგადოებრივი მაუწყებელი (1).

ცხრილი 2. სიძულვილის ენა და ქსენოფობია მედია საშუალებების მიხედვით

ᲛᲔᲓᲘᲐ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲔᲑᲐ	რაოდენობა
ასავალ-დასავალი	53
ობიექტივი	37
საქინფორმი	24
Geworld.ge	22
კვირის ქრონიკა	19
კავკასია	14
ალია	12
რე8ონანსი	6
კვირის პალიტრა	4
რუსთავი 2	2
პრაიმ ტაიმი	2
პირველი	2
საზოგადოებრივი მაუწყებელი	1

პოლიტიკური პარტიების შემთხვევაში ყველაზე მეტად, დისკრიმინაციის მხრივ, პატრიოტთა ალიანსი (36) გამოირჩევა, რომლესაც მოსდევს ბურჯანაძე-გაერთიანებულ დემოკრატებთან დაკავშირებული სახალხო კრება (26), შემდეგ ადგილზეა ქართული ოცნება (20), მეტწილად პოლიტიკურ ოპონენტების მიმართ სიძულვილის ენის გამო, მას მოსდევს ბურჯანაძე-გაერთიანებული დემოკრატები (14), ლეიბორისტული პარტია (6), ნაციონალური მოძრაობა (2), თავისუფალი საქართველო (2), სახალხო პარტია (2), ტრადიციონალისტთა კავშირი (1), იმედი (1) და პატრიოტთა ალიანსის ყოფილი წევრი და ამჟამად თბილისის საკრებულოს დამოუკიდებელი დეპუტატი (1).

ცხრილი 3. სიძულვილის ენა და ქსენოფობია პოლიტიკური პარტიების მიხედვით

ᲛᲔᲓᲘᲐ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲔᲑᲐ	ტაოდენოგა
პატრიოტთა ალიანსი	36
სახალხო კრება	26
ქართული ოცნება	20
ბურჯანაძე-გაერთიანებული დემოკრატები	14
ლეიბორისტული პარტია	6
ნაციონალური მოძრაობა	2
თავისუფალი საქართველო	2
სახალხო პარტია	2
სხვადასხვა	3

anedomen

I. LNABRANDNU OGO	11
1. მედია	13
2. პოლიტიკური პარტიები	19
3. ხელისუფლების მოქმედი და ყოფილი წარმომადგენლები	22
4. სასულიერო პირები	24
5. საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები	25
II. JUJEMSMOO	28
ᲛᲗᲐᲕᲐᲠᲘ ᲛᲘᲒᲜᲔᲑᲔᲑᲘ	28
1. სხვადასხვა ეთნიკური ჯგუფები	31
1.1. მედია	32
1.2. პოლიტიკური პარტიები	41
1.3. ხელისუფლების მოქმედი და ყოფილი წარმომადგენლები	46
1.4. სასულიერო პირები	47
1.5. საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები	48
2. თურქოფობია/ისლამოფობია	50
2.1. მედია	51
2.2. პოლიტიკური პარტია	58
2.3. ხელისუფლების მოქმედი და ყოფილი წარმომადგენლები	64
2.4. სასულიერო პირები	66
2.5. საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები	67
3. არმენოფობია	70
3.1. მედია	70
3.2.პოლიტიკური პარტია	72
3.3.ხელისუფლების ყოფილი წარმომადგენელი	73
3.4.სასულიერო პირები	73
3.5.საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები	73
4. რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია	74
4.1. მედია	77
4.2.პოლიტიკური პარტია	82
4.3.ხელისუფლების მოქმედი და ყოფილი წარმომადგენლები	83
4.4.სასულიერო პირები	84
4.5.საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები	85
שאו אמבא שא ביז אשארבשאומטאט	00

CECECABCIOP CP NECONALU

ცხრილი 1.	სიძულვილის ენა და ქსენოფობიის სხვადასხვა გამოვლინება	6
ცხრილი 2.	სიძულვილის ენა და ქსენოფობია მედია საშუალებების მიხედვით	7
ცხრილი 3.	სიძულვილის ენა და ქსენოფობია პოლიტიკური პარტიების მიხედვით	8
ცხრილი 4. ცხრილი 5.	ქსენოფობიური გამოხატვის ტიპოლოგია მედია საშუალებების მიხედვით რელიგიური თემატიკა ნეგატიურ კონტექსტში მედია საშუალებების	32
	მიხედვით	78
დიაგრამა 1.	სიძულვილის ენა და ქსენოფობია წყაროების მიხედვით	6
დიაგრამა 1.1.	სიძულვილის ენის წყაროები	12
დიაგრამა 1.2.	სიძულვილის ენის ტიპოლოგია მედია საშუალებების მიხედვით	13
დიაგრამა 1.3.	სიძულვილის ენა, შუღლის გაღვივება და ძალადობისკენ წახალისება პოლიტიკური პარტიების და მათთან დაკავშირებული ორგანიზაციების	
	მიხედვით	19
დიაგრამა 1.4.	ქსენოფობიის წყაროები	28
დიაგრამა 1.5.	ქსენოფობიის ტიპოლოგია	29
დიაგრამა 1.6.	ქსენოფობიის ტიპოლოგია წყაროების მიხედვით	30
დიაგრამა 1.7.	ქსენოფობიის ძირითადი გამოვლინებები სხვადასხვა წყაროების	
	მიხედვით	32
დიაგრამა 1.8.	ქსენოფობიის ტიპოლოგია პარტიების მიხედვით	42
დიაგრამა 2.1	თურქოფობიის ძირითადი გამოვლინებები სხვადასხვა წყაროების	51
დიაგრამა 2.2.	მიხედვით თურქოფობიის ძირითადი გამოვლინებები სხვადასხვა მედია	0
(0108(1)000 2.2.	საშუალებების მიხედვით	5′
დიაგრამა 2.3.	თურქოფობიის/ისლამოფობიის წყაროები პარტიების მიხედვით	58
დაიგრამა 2.4.	თურქოფობიის/ისლამოფობიის ტიპოლოგია პარტიების მიხედვით	58
(001)8(1)000 2.4.	თურერფობიიგიალაბოფობიია ტიბოლოგია ბარტიებია ბიბედვით	JC
დიაგრამა 3.1.	არმენოფობიის ძირითადი გამოვლინებები სხვადასხვა წყაროების	70
	მიხედვით	70
დიაგრამა 4.1.	სხვადასხვა კონფესიების რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია	
	წყაროების მიხედვით	75

บบรบยวยยายาย

შესავალი

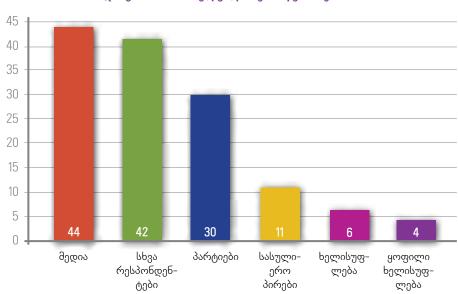
სიძულვილის ენა გამოხატვის ფორმაა, რომელიც მიმართულია ადამიანის ან ადამიანთა ჯგუფის წინააღმდეგ რომელიმე სოციალური ან ეთნიკური ჯგუფისადმი კუთვნილების გამო, როგორიცაა რასა, გენდერი, ასაკი, ეთნიკური წარმომავლობა, ნაციონალობა, რელიგიური აღმსარებლობა ან მისი არქონა, სექსუალური ორიენტაცია, გენდერული იდენტობა, შეზღუდული შესაძლებლობა, ენა, იდეოლოგია, სოციალური კლასი, საქმიანობა, გარეგნობა, მენტალური შესაძლებლობები და ა. შ.

კონკრეტული ეთნიკური, რელიგიური კუთვნილების და სექსუალური იდენტობის საფუძველზე გამოხატულ სიძულვილის ენას ჩვენ ფართოდ ქსენოფობიის თავში და ჰომოფობიის ნაწილში განვიხილავთ, რომელიც ამ გამოცემის სერიაში ცალკე არის შესული. წინამდებარე თავში კი წარმოდგენილია სიძულვილის ენა, რომელსაც მედია
და რესპონდენტები მეტწილად პოლიტიკური ჯგუფების ან გარკვეული მსოფლმხედველობის მქონე ადამიანთა
ჯგუფების მიმართ იყენებდნენ, მათი აქტივობის ან საჯაროდ გამოხატული მათთვის მიუღებელი შეხედულების საფუძველზე; ასევე განხილული იქნება გარკვეული ჯგუფებისადმი კუთვნილების გამო ინდივიდუალური შუღლის
გაღვივების შემთხვევები და ძალადობისკენ მოწოდებები, რომელიც ასევე მათდამი შეუწყნარებლობით არის მოტივირებული ან უკავშირდება ამ ჯგუფების წარმომადგენელთა ცალკეულ აქტივობებს.

მთავარი მიგნებები

- როგორც მონიტორინგის შედეგები ცხადყოფს, გარდა ცალკეული ეთნიკური და რელიგიური ჯგუფებისა, შეუწყნარებლობის ენა სხვადასხვა ფორმით მეტწილად ნაციონალური მოძრაობის და ლგბტ ჯგუფების, ასევე ცალკეულ შემთხვევებში, ქართველ მწერალთა ერთი ჯგუფის, კონკრეტული ინდივიდების (ინდივიდუალური შუღლის გაღვივება), დასავლეთის, უკრაინელი მეომრების და სხვათა მიმართ იყო გამოხატული;
- ცალკე კატეგორიად შეიძლება გამოიყოს ე.წ. "ლიბერასტები", რაც გაზეთ "ასავალ-დასავალის" მიერ დამკვიდრებული ტერმინია და "ლიბერალის" და "პედარასტის" ერთგვარ კომბინაციას წარმოადგენს და არა იმდენად ადამიანის სექსუალურ იდენტობას, არამედ ლიბერალურ ღირებულებებს და ადამიანის ფუნდამენტურ უფლებებზე სამოქალაქო პოზიციას უკავშირდება;
- მედია საშუალებებიდან შეუწყნარებლობის მხრივ ყველაზე გამორჩეული გაზეთი "ასავალ-დასავალი" იყო; ხოლო ინტერნეტ-პორტალი "საქინფორმი" დაუსაბუთებელ ფაქტებზე დაყრდნობით (ადამიანების ორგანოებით ვაჭრობა საქართველოსა და უკრაინაში), ასევე ფაქტების არასწორი ინტერპრეტაციით (რიჩარდ ლუგარის ლაბორატორიის საფრთხედ წარმოჩენა) დასავლეთის და ამერიკის მიმართ შუღლის გაღვივებას ცდილობდა;

- 17 მაისს ანტიდისკრიმინაციული კანონის წინააღმდეგ სასულიერო პირების და მრევლის მიერ დაგეგმილ მსვლელობასთან დაკავშირებით საპროტესტო აქციაში მონაწილეობისკენ მოწოდების გაზეთ "რეზონანსის" პირველ გვერდზე გამოქვეყნება სოციალური შუღლის გაღვივების მცდელობად იყო შეფასებული;
- პოლიტიკური პარტიები სიძულვილს მეტწილად ნაციონალური მოძრაობის მიმართ აღვივებდნენ, ხოლო პოლიტიკური თანამდებობის პირები (1 მინისტრი და 1 მინისტრის მოადგილე) როგორც ნაციონალური მოძრაობის, ასევე ლგბტ პირების მიმართ, მათ შორის ძალადობის წახალისების გზით.
- სასულიერო პირების შემთხვევაში, სიძულვილის ადრესატი მეტწილად ლგბტ პირები იყვნენ, საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები კი როგორც ამ ჭგუფის, ასევე ნაციონალური მოძრაობის მიმართ იყვნენ შეუწყნარებლები.

დიაგრამა 1.1. სიძულვილის ენის წყაროები

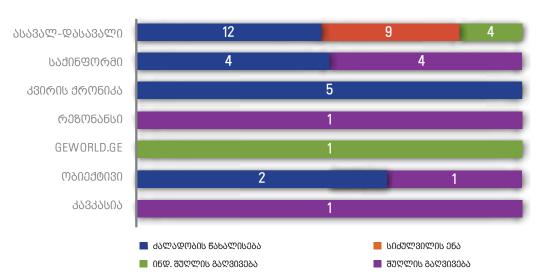
1. രാജവാ

სიძულვილის ენის, შუღლის გაღვივების და შეუწყნარებლობის საფუძველზე ძალადობის წახალისების მხრივ ყველაზე მეტ შემთხვევას ბეჭდვით მედიაში (31) ვხვდებით, რასაც მოსდევს ონლაინ (9) და სატელევიზიო მედია (4). ქვემოთ მოცემულ ცხრილში სამივე კატეგორიის გამოხატვა ჯამურად არის მოცემული.

სიძულვილით მოტივირებული გამოხატვის მხრივ ყველაზე გამორჩეული გაზეთი "ასავალ–დასავალი" იყო — 25, მას მოსდევს ინტერნეტ პორტალი საქინფორმი — 8, გაზეთი "კვირის ქრონიკა" — 5; გაზეთი "რეზონანსი" — 1, მედია–კავშირი "ობიექტივი" — 3; ტელეკომპანია "კავკასია" — 1 და ინტერნეტ–პორტალი Geworld.ge — 1.

შენიშვნა: მედია–კავშირ "ობიექტივის" შემთხვევაში გათვალისწინებულია არა მხოლოდ წამყვანების დისკრიმინაციული გამოხატვა, არამედ მაყურებელთა სატელეფონო ჩართვების დროს გამოთქმული შეხედულებები, რადგან ეთერში ძირითადად რესპონდენტების ერთგვაროვანი მოსაზრებები გადის, რასაც თავად გადაცემის წამყვანები ეთანხმებიან.

დარღვევების ტიპოლოგიის მიხედვით კი ასეთი სურათი იკვეთება:

დიაგრამა 1. 2. სიძულვილის ენის ტიპოლოგია მედია საშუალებების მიხედვით

COMPLE UDUENTA

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲐᲡᲐᲕᲐᲚ-ᲓᲐᲡᲐᲕᲐᲚᲘ"

გაზეთი "ასავალ-დასავალი", სადაც დარღვევების ყველაზე მეტი შემთხვევა იკვეთება, შეუწყნარებლობას მეტწილად ნაციონალური მოძრაობის (15) მიმართ აღვივებდა. შემდეგ მოდიან ლგბტ პირები (3) და ქართველ მწერალთა ერთი ჯგუფი (3). ასევე ცალკე ჯგუფად შეიძლება გამოვყოთ, თავად "ასავალ-დასავალის" მიერ დამკვიდრებული ტერმინის შესაბამისად, ე.წ. "ლიბერასტები", რაც სიტყვების "ლიბერალის" და "პედარასტის" კომბინაციას წარმოადგენს და არა იმდენად სექსუალურ იდენტობას, არამედ ლიბერალური ღირებულებების მქონე ადამიანებს შეეხება, რომელთაც ჩვენ პირობითად ლიბერალებად მოვიხსენიებთ და მათ მიმართ სიძულვილის ენის გამოყენების 3 შემთხვევას გამოვყოფთ. სიძულვილის ენა ასევე გამოხატული იყო დასავლეთის (1) მიმართ.

ცალკეული მაგალითები სიძულვილის ენის ადრესატების მიხედვით:

ძალადობის წახალისება ლგბტ პირების მიმართ

- გიორგი გიგაური: "ანუ ჩვენი ძველი ნაცნობის ჯონ მაკ-კეინის თანაპარტიელმა სკოტ ესკმა, მიკიბულ-მოკიბუ—
 ლად, მაგრამ მაინც აღიარა, რომ მამათმავლების ქვებით ჩაქოლვა "სავსებით სამართლიანი" სასჯელი გახლ–
 დათ!" (23–29 ივნისი, 2014).
- დიმიტრი ჩუბინიძე: "რაც დედაოების შესახებ ამ მართლაცდა "ქათმების" თუ მესაჯდომეების ბრიგადირმა ირაკლი ვაჭარაძემ განაცხადა, იმისთვის ვინმემ ვაჭარაძეს პასუხი, რომ მოსთხოვოს, როგორ ფიქრობთ ის "ტერორისტი" იქნება?" (19–25 იანვარი, 2015).
- დიტო ჩუბინიძე: "პირველ რიგში თუ ვინმეა ლიკვიდაციის და განადგურების ღირსი ის ის ნაძირალა... მამათმავლობაში მხილებული მამუკა ხვედელიანი"... (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 23 იანვარი, 2015).

ძალადობის წახალისება ნაციონალური მოძრაობის მიმართ

- დიტო ჩუბინიძე: "მიაფურთხეთ ეშმაკს და მოაჭერით თავები ბოკერია-თარგამაძის სექტას!.. თუ თქვენ ამას არ გააკეთებთ... დაიწყება ხანგრძლივი სამოქალაქო ომი, უფრო სწორად სისხლისღვრა პატიოსან, მართლმადიდებელ საქართველოსა და ბინძურ სექტას შორის, რომლის შედეგებიც სავალალო იქნება!" (27 ოქტომბერი-2 ნოემბერი, 2014).
- 🔵 "სანამ გადაგვწვავს, გააგორეთ [მიხეილ სააკაშვილი]!" (31 მარტი-6 აპრილი, 2014).
- დიტო ჩუბინიძე: "ვინც 26 ათასი ქართველი მამაკაცი გააუპატიურა და ხალხს უკანალში ცოცხი გაურჭო, ის ხალხი სწორედაც ღირსია სარზე წამოაგო და მერე ნაციონალური მოძრაობის ცენტრალური შტაბის კედელზე ააყუდო აეროპორტისკენ მიმავალ გზაზე!" (ასავალ-დასავალი, 11-17 აგვისტო, 2014).

სიძულვილის ენა ნაციონალური მოძრაობის მიმართ

o გიორგი გიგაური: "შეიძლება, ნაცი ადამიანად ჩაითვალოს?!" (21-27 აპრილი, 2014).

ინდივიდუალური შუღლის გაღვივება

 დიტო ჩუბინიძე: "მოაშორეთ [მიმართავს პრემიერ-მინისტრ ირაკლი ღარიბაშვილს] საქართველოს მამათმავლებისა და 8ონდერ გამაუპატიურებლების უსტაბაშის — აქოთებული მიხეილ სააკაშვილის პარტიული დროშა, ღერბი და ჰიმნი!" (20-26 ოქტომბერი, 2014).

მწერალ ზურაბ ქარუმიძის მიმართ ინდივიდუალური შუღლის გაღვივება მის ლიტერატურულ ნაწარმოებს, რომან "მელია–ტულეფია: Foxtrot"–ს და აქედან გამომდინარე, დიდ ბრიტანეთში ელჩის თანამდებობაზე მისი კანდიდა–ტურის წარდგენის მიუღებლობას ეხებოდა.

დიტო ჩუბინიძე: "აი, ამ სამი ვაჟბატონის [ზურა ქარუმიძე, ზაზა ბურგულაძე და ლაშა ბუღაძე] ლესბო-ჰომოსექსუალური და ზოოფილური სიბილწით გაკერებულ ნაგავს ეცნობა მთელი ბრიტანეთი და ევროპა... როგორ
ფიქრობთ, ყველაფრის წამკითხავი და მჩხიბავი ევროპელი უსტაბაშები ამის შემდეგ არ დაგვაძალებენ "პედერასტების კანონს" (26 მაისი – 1 ივნისი, 2014).

სიძულვილის ენა ლიბერალების მიმართ

გიორგი გიგაური: "ათასწლიანი ქართული ეკლესია სრულიად საქართველოს მობილიზაციას ახდენს დაუნდობელი და უსასტიკესი ლიბერასტულ-გლობალისტური ინტერნაციონალისა და მათი აქაური "ხელის გოგობიჭების" გენერალური შეტევის მოსაგერიებლად!.. მათი მიზანი კი ნათელია და ის ჯერ კიდევ ალენ დალესის
დოქტრინაში გაჟღერდა! ამას ტოტალური ურწმუნოება და ადამიანის ცხოველად გადაქცევა ჰქვია!" (24 თებერვალი – 2 მარტი, 2014).

სიძულვილის ენა დასავლეთის მიმართ

გიორგი გიგაური: "განსაკუთრებით გონება-შეზღუდული ნაცებისა და ნაცმიდრეკილი ლიბერასტებისთვის კი განვმარტავ: ეს სისხლიანი "კიევური კატლეტი" სწორედ იმ ევროამერიკელი გურმანი კანიბალების შეკვეთილი იყო, უკრაინის ორად გახლეჩისა და ნაწილის მისაკუთრების ავადმყოფურ გეგმებს რომ ატარებენ გულით!... სტალინმა კაცობრიობა არა მხოლოდ ნაცისტური ჭირისგან გადაარჩინა, არამედ მან პირადად, დიდი ხნით გადაავადა ეს ამაზრზენი კაცთმოძულე გლობალისტური კიბო, რომელიც ჰიტლერულ ნაციზმზე არანაკლები უბედურებაა ადამის მოდგმისთვის" (24 თებერვალი-2 მარტი, 2014).

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲥᲕᲘᲠᲘᲡ ᲥᲠᲝᲜᲘᲥᲐ"

ძალადობის წახალისება

გაზეთი ძალადობის წახალისებას არა მხოლოდ ნაციონალური მოძრაობის (3), არამედ ილიას უნივერსიტეტის პროფესორის ნოდარ ლადარიას (1) და საპატრიარქოსთან გამართული აქციის (საპატრიარქოს დაქლორვა-დე-ზინფექცია) მონაწილეთა (1) მიმართაც გამოხატავდა.

ქვემოთ მოყვანილია მხოლოდ რამდენიმე მაგალითი:

- **გელა ზედელაშვილი:** "... კი, მაგრამ სად არიან ცხოველთა უფლებების დამცველები? რატომ არ ჩაქოლავენ ამ ოღრაშ ლადარიას?" (22–28 სექტემბერი, 2014).
- ნინო სამხარაძე: "მიშას [სააკაშვილს] უკრაინელი კრიმინალები ქართველი ლონდრე "ძველი ბიჭები" ჰგონია... ქართველო ჩიკატილო, მინდა გაგაფრთხილო, რომ სწორედ მაგ უკრაინაში შეგაჭმევინებენ საკუთარ ხორცს და მერე მაგ ბოროტ თავს დაგაჭერინებენ საკუთარ ხელში!" (15 დეკემბერი, 2014).
- ხათუნა ელბაქიძე: "ხალხი "ფეისბუკით" ულოცავდა ერთმანეთს წიკლაურის ცემას, გახარებული და აღტაცებული იყო იმით, რომ წიკლაურმა, ბოლოს და ბოლოს, ის მიიღო, რაც ეკუთვნოდა" (7–13 აპრილი, 2014).

გაგეთი "რეგონანს**ი**"

სოციალური შუღლის გაღვივება

გაზეთმა "რეზონანსმა" 17 მაისს პირველ გვერდზე სასულიერო პირების და მრევლის მიერ ანტიდისკრიმინაციული კანონის წინააღმდეგ დაგეგმილ მსვლელობასთან დაკავშირებით საპროტესტო აქციაში მონაწილეობისკენ მოწოდება დაბეჭდა. ორგანიზაცია "იდენტობამ" გაზეთის ეს გადაწყვეტილება საქართველოში სოციალური შუღლის გაღვივების მცდელობად შეაფასა².

לחשבבה פחלקפת

საძინფორმი

ინტერნეტ პორტალ "საქინფორმის" 8 შემთხვევიდან 4 შუღლის გაღვივებისკენ იყო მიმართული, 4 კი – ძალადობის წახალისებისკენ.

შუღლის გაღვივება

საქინფორმი შუღლის გაღვივებას ამერიკელების მიმართ ახდენდა, საქართველოსა და ამერიკის შეერთებულ შტატებს შორის ბიოლოგიური უსაფრთხოების სფეროში მიმდინარე თანამშრომლობის ფარგლებში შექმნილი რიჩარდ ლუგარის სახელობის ლაბორატორიის შესახებ დაუსაბუთებელი ინფორმაციის გავრცელების გზით.

სათაური: "არდაბრუნების წერტილი და რიჩარდ ლუგარის სახელობის სიკვდილის ფაბრიკა" (5 მაისი, 2014).

http://17mai.si/2014/05/16/rezonansi-2/comment-page-1/

ინტერნეტ–პორტალი შუღლს უკრაინელების მიმართაც აღვივებდა, ავრცელებდა რა დაუსაბუთებელ ინფორმაციებს იმის შესახებ, რომ უკრაინის არმიაში უცხოელი ექიმების მონაწილეობით ადამიანთა ორგანოების ამოკვე– თას ახდენდნენ. ამ ფაქტს გამოცემა, ერთი მხრივ, გაზეთ "ასავალ–დასავალის" ვერსიასთან აკავშირებდა, რომლის თანახმადაც, ადამიანების ორგანოებით ვაჭრობას საქართველოს ყოფილი პირველი ლედი, სანდრა რულოვსი ახორციელებდა და მეორე მხრივ, ევროინტეგრაციის პროცესთან:

"მემარჯვენე სექტორსა და უკრაინის არმიაში გამოჩნდნენ უცხოელი ექიმები სპეცაღჭურვილობით, რომლებიც მოკლულთა და მძიმედ დაჭრილთა ორგანოების ამოკვეთას ეწეოდნენ.... ძალიან დიდია იმის ალბათობა,
რომ ევროინტეგრაციის ზოგიერთი მომხრე ევროპაში სხვებზე ადრე აღმოჩნდება, ოღონდ ნაწილ-ნაწილ" (24
ივნისი, 2014).

გამოცემა შუღლს ასევე ქართველებსა და რუსებს შორის აღვივდებდა აღვივებდა:

არნო ხიდირბეგიშვილი, საქინფორმის მთავარი რედაქტორი: "ფაშისტები უკვე საქართველოში არიან! ხვალ ისინი ჩვენს სახლებში შემოიჭრებიან და მოხუცებს მკერდიდან გეორგიევსკისლენტიან დიდების ორდენებს ჩამოგლეკენ — ისე, როგორც დღეს ატერორებენ რუს ტურისტებს, რომლებიც მალე საქართველოში აღარ იქნებიან! ჩაუსაფრდებიან ყველას, ვინც რუსულად ლაპარაკობს და ვინც პრორუსად მიაჩნიათ, ყოველმხრივ შეურაცხყოფენ მათ, აწამებენ და იძალადებენ მათ შვილებზე!.." (27 აგვისტო, 2014).

"ასავალ–დასავალთან", "ევრაზიის ინსტიტუტთან" და მედია–კავშირ "ობიექტივთან" ერთად გამოცემამ 2014 წლის 26 მარტს ასევე გაავრცელა კონსპირაციული განცხადება იმის შესახებ, რომ სააკაშვილთან დაკავშირებული ჭგუ-ფები საქართველოში გავლენიან პირებს, განსხვავებული შეხედულებების ადამიანებს დახოცავდნენ:

"სხვაგვარად მოაზროვნეებთან ანგარიშის გასასწორებლად სააკაშვილის დაბრუნების წინ, რაც მან კიდევ ერთხელ დააანონსა გუშინ, თავის ამაზრზენ ტელეკომპანია "რუსთავი 2"-თან ინტერვიუში, ამ ადამიანებს დახოცავენ — ზოგს საკუთარ სახლებში, სხვებს ქუჩაში ზურგში ესვრიან, დანარჩენები ავტოკატასტროფებში ან
ვერაგულად დანით დაჭრილები დაიღუპებიან, ანდა მათ ბრბო ჩაქოლავს" (26 მარტი, 2014).

ძალადობის წახალისება

ძალადობის სამიზნეები აფხაზები და ოსები, Pussy Riot-ის წევრები, უკრაინის პრემიერი არსენ იაცენუკი და უკრაინის უშიშროების საბჭოს მდივანი ალექსანდრ ტურჩინოვი და ნაციონალური მოძრაობის წევრები იყვნენ.

 "გადი [მიმართვა უკრაინაში მებრძოლი საქართველოს მოქალაქეებისადმი] ტყეში, დაიწყე პარტიზანული ბრძოლა საქართველოში, დახოცე აფხაზები და ოსები, ნუ მოკვდები დაქირავებულ მებრძოლად დონეცკის აეროპორტში დოლარების გამო!" (29 იანვარი, 2015).

- "ყოჩაღ, კაზაკებო!" [სათაური] "ყუბანელმა კაზაკებმა სოჭში ჩაშალეს პანკ-ჯგუფ Pussy Riot-ის გამოსვლა... სოლისტებს ნადეჟდა კოლოკონიკოვას, მარია ალიოხინას და მათ თანამოაზრეებს კაზაკებმა მათრახებით სცემეს და გამოიყენეს წიწაკის გაზი" (21 თებერვალი, 2014).
- "აი ამისათვის იაცენიუკი და ტურჩინოვი უნდა მოკლა. ჩაქუჩი ჩასცხო თავში", დაწერა სოცქსელებში ლევგუმილიოვის ცენტრის დირექტორმა პაველ ზარიფულინმა და დადო ბმული დეტექტიური სახელწოდებით "იაცენიუკმა სკვითების ოქრო ამერიკაში გაიტანა" (17 მარტი, 2014).
- არნო ხიდირბეგიშვილი: "ამ კალათებისთვის მარტო პატიმრობა არ კმარა ძალიან მალე სახალხო მოთმინების ფიალა აივსება და მიშისტებს ლინჩის სასამართლო ელოდება! ეს თვეების კი არა, დღეების საკითხია" (20
 ოქტომბერი, 2014).

GEWORLD.GE

ინდივიდუალური შუღლის გაღვივება

ინდივიდუალური შუღლის გაღვივება ნაციონალური მოძრაობის ცალკეული წევრების მიმართ იყო გამოხატული, პარლამენტარ ნუგზარ წიკლაურის ცემის ფაქტთან დაკავშირებით, რა დროსაც, თავად წიკლაურის განცხადებით, ელექტროშოკის გამოყენება მოხდა.

დავით მინდიაშვილი: "რაც შეეხება ელექტროშოკს, შენი [ნუგზარ წიკლაური] წონის ღორი იპოვე სადმე (არ გაგიჭირდება) და იმას მიადე ელექტროშოკი ერთხელ და ნახავ, რა დღეში ჩავარდება. ღორს თუ ვერ ნახავ, გივი თარგამაძეზე ჩაატარე ექსპერიმენტი"... (2 აპრილი, 2014).

CORDE MARCHAECECT

ᲝᲑᲘᲔᲥᲢᲘᲕᲘ, ᲗᲝᲥ-ᲨᲝᲣ "ᲓᲐᲛᲘᲡ Ს**Ტ**ᲣᲓᲘᲐ"

მედია–კავშირ "ობიექტივის" შემთხვევაში ძალადობის წახალისება (2) ნაციონალური მოძრაობის, ხოლო შუღლის გაღვივება (1) ლგბტ პირების მიმართ ხდებოდა.

ძალადობის წახალისება

- ბონდო მძინარაშვილი: "მე ვეთანხმები მაგას, გამოვიდეს ქუჩაში [მოსახლეობა] და მოითხოვოს კატეგორიულად ნაციონალი დამნაშავეების დასჯა, ჩაქოლვითაც კი..." (6 სექტემბერი, 2014).
- ტელემაყურებელი: "...ეგენი [ნაციონალური მოძრაობა] არიან სადისტურ-მანიაკალური ბანდა და მათ მიმართ არის დასაშვები ყველაფერი" (4 ივლისი, 2014).

შუღლის გაღვივება

 ტელემაყურებელი: "საერთოდ არ მიმაჩნია ეს ჰომოსექსუალისტები ავადმყოფობად რა, ესენი არიან ჩვეულებრივი სატანის მიმდევრები და ეშმაკის მიმდევრები. ესენი არიან ძირფესვიანად ამოსაძირკვი ადამიანები. პიროვნებებიც არ არიან რა" (18 მაისი, 2014).

ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲐ, ᲗᲝᲥ-ᲨᲝᲣ "ᲡᲞᲔᲥᲢᲠᲘ"

შუღლის გაღვივება

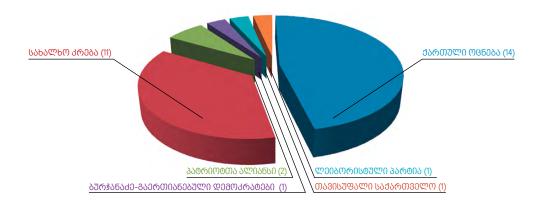
დავით აქუბარდია: "წასულიყვნენ აფხაზეთში გადასულიყვნენ და იქ ეპარტიზანათ, კაცო... რაღა იქ იბრძვიან [უკ-რაინაში)], აქ იბრძოლონ, წავიდნენ და მოსკოვში მოაწყონ, ჩეჩნებმა რაც ააწიოკეს რუსები" (9 თებერვალი, 2015).

2. 3നമവകവാണ ദാന്ത്രവ

პოლიტიკური პარტიებიდან სიძულვილის ენის, შუღლის გაღვივების და შეუწყნარებლობის საფუძველზე, ძალადობის წახალისების მხრივ ქართული ოცნება აქტიურობდა, მეტწილად პოლიტიკური ოპონენტების მიმართ (14); შემდეგ ადგილზე მოდის სახალხო კრება (11); პატრიოტთა ალიანსი (2); ბურჯანაძე–გაერთიანებული დემოკრატები (1); ლეიბორისტული პარტია (1); თავისუფალი საქართველო (1).

შენიშვნა: პოლიტიკურ პარტიებთან ერთად დავაჯგუფეთ საზოგადოებრივი მოძრაობა "სახალხო კრებაც", რომელიც ბურჯანაძე-ერთიან ოპოზიციასთან აფილირებული ჯგუფია.

დიაგრამა 1.3. სიძულვილის ენა, შუღლის გაღვივება და ძალადობისკენ წახალისება პოლიტიკური პარტიების და მათთან დაკავშირებული ორგანიზაციების მიხედვით

ഗ്കാലെ വയ്യാ

მმართველი პოლიტიკური გუნდის "ქართული ოცნების" წარმომადგენლები ძალადობის წახალისებას ძირითადად ნაციონალური მოძრაობის მიმართ ახდენდნენ (6), მხოლოდ ერთ შემთხვევაში იყო ადრესატი პარტია "თავისუფალი საქართველოს" წარმომადგენელი; სიძულვილის ენის გამოვლენის ოთხივე შემთხვევა ნაციონალურ მოძრაობას შეეხებოდა; ხოლო ინდივიდუალური შუღლის გაღვივების 2 შემთხვევიდან ერთი საერთაშორისო სავაჭრო პალატის თავმჯდომარე ფადი ასლის, ხოლო მეორე — მწერალ ლაშა ბუღაძის მიმართ იყო გამოხატული; ეთნიკური შუღლის გაღვივება კი ერაყელების მიმართ ინდივიდუალური კრიმინალის საფუძველზე ხდებოდა.

ცალკეული მაგალითები:

ეთნიკური შუღლის გაღვივება

სოსო კაჭვლიანი: "თუნდაც იმაზე ვიტყვი, ერთი ამბავი რომ ატეხეს ანტიდისკრიმინაციულ კანონზე, ამ კანონის მიღებამდე, ორი დღით ადრე, საბურთალოზე 15 წლის ბიჭი სამმა ერაყელმა რომ იხმარა და ჩვენმა ტელევი-ზიებმა გადასცეს, სად იყო მაშინ ჩვენი საზოგადოება? სამ დღეში ანტიდისკრიმინაციული კანონი უნდა მიგვე-ღო... აბა, გამოსულიყო 200 ათასი კაცი და პასუხი მოეთხოვა იმ 3 ერაყელისთვის. მერე აღმოჩნდა, თურმე ესენი აგენტებიც ყოფილან" (ალია, 20-23 ივნისი, 2014).

სიძულვილის ენა ნაციონალური მოძრაობის მიმართ

 ირაკლი ღარიბაშვილი: "ყველამ ნახეთ, როგორ აწამებდნენ, აუპატიურებდნენ ბიჭებს, კაცებს. ქართველი კაცის გაუპატიურება მოიტანა "ნაციონალურმა მოძრაობამ"!" (ნეტგაზეთი, 18 მაისი, 2014).

ძალადობის წახალისება

- მურმან დუმბაძე³: "ეს [პარტია "თავისუფალი საქართველოს" ხელვაჩაურის ორგანიზაციის ხელმძღვანელი მერაბ ღოღობერიძე] არის ფსიქიკურად დაავადებული, ავადმყოფია ეს კაცი... დაგისახელებთ გვარებს, სახელებს ვინც ბოლო სამი დღის განმავლობაში ეს კაცი ცემა... დედას ვინც შეგაგინებს, იმას პასუხი უნდა გასცეთ... მე არ ვუკრძალავ არც ჩემს შვილს, არც ჩემს ძმას, არც ჩემს მეგობარს, არც მხარდამჭერს, არც ნებისმიერ მოქალაქეს, დედის შემგინებელი ადამიანი უნდა იცემოს" (რუსთავი 2, იმედი, 10 მარტი, 2014).
- სოსო კაჭვლიანი: "იცით რა, ამ მდგომარეობაში არ აღმოვჩნდებოდით, "ნაციონალები" პარლამენტიდან ცემა-ტყეპით რომ გამოგვეყარა... ხალხი იმდენადაა სამართლიანობას მოწყურებული, რომ სისხლის დანახვა უნდა. ერთმა მითხრა კიდეც, "ნაციონალები" რატომ არ დაასისხლიანეო" (კვირის პალიტრა, 27 იანვარი, 2015).

³ აღნიშნული განცხადების გაკეთების დროს მურმან დუმბაძე კოალიცია "ქართული ოცნების" წევრი იყო. კოალიციის დატოვების შემდეგ გაკეთებულ განცხადებებს ჩვენ ცალკე განვიხილავთ.

ინდივიდუალური შუღლის გაღვივება

- გოგი თოფაძე: "საიდანღაც ჩამოსული [საერთაშორისო სავაჭრო პალატის თავმჯდომარე ფადი ასლი]... ბანანების ქვეყანა გაგვხადა... შენ, რო არ დაგსვეს ბოთლზე, მაშინ იყავი ღირსი და მაშინ ამდენს არ იქაქანებდი... მაშინ ამოეღო ამ ურჯულოს ხმა, კაცო" (კავკასია, სპექტრი, 27 მარტი, 2014).
- სოსო კაჭვლიანი: "ეს [ლაშა ბუღაძე, მწერალი] წმინდანის გამათახსირებელი არარაობა... ეს ნაძირლები [ქარ-თველი მწერლები] სწორედ ქართული სიწმინდეების, სულიერების, მართლმადიდებლობის, დედა-ეკლესიის გათახსირებაში იღებენ ფულს! ესენი არიან ალენ დალესის იდეოლოგიური ნაბიჭვრები და მისი უბინძურესი დოქტრინის აღამასრულებლნი!" (ასავალ-დასავალი, 31 მარტი 6 აპრილი, 2014).

しびしひにんしん ひんりんしんしん

ძალადობის წახალისების 4 შემთხვევიდან ერთის ადრესატი ლგბტ პირები იყვნენ, მეორის — ზოგადად ისინი, ვინც მართლმადიდებლობას ებრძვიან, ხოლო დანარჩენ 2 შემთხვევაში — ნაციონალური მოძრაობის წევრები. სიძულ-ვილის ენა ოთხივე შემთხვევაში ნაციონალური მოძრაობის წინააღმდეგ იყო მიმართული, ხოლო ინდივიდუალუ-რი შუღლის გაღვივება, როგორც ნაციონალური მოძრაობის, ასევე "ქართული ოცნების" წარმომადგენლის და მწერალ ზურაბ ქარუმიძის მიმართ ხდებოდა.

ცალკეული მაგალითები:

სიძულვილის ენა ნაციონალური მოძრაობის მიმართ

 ელიზბარ ჯაგელიძე: "ნაცები", ადამიანები კი არა, ერთ ყალიბში ჩამოსხმული ეშმაკები არიან, დედის მუცლიდან შობილი არ არის არც ერთი... ადამიანს ცხოველისგან ზნეობა და მორალი განასხვავებს, "ნაცები" კი ცხოველებისგან არ განსხვავდებიან" (Geworld.ge, 18 თებერვალი, 2015).

ინდივიდუალური შუღლის გაღვივება

- ელიზბარ ჯაველიძე: "ვანო მერაბიშვილი 26 მაისის გამო უნდა დაისაჯოს, როგორც კანიბალი" (ასავალ-დასავალი, 24 თებერვალი – 2 მარტი, 2014).
- ელიზბარ ჯაველიძე: "ლევან ბერძენიშვილი იეღოველების ნაძვის ხეზეა ჩამოსაკიდებელი მსგავსი ანტიქართუ-ლი გამოთქმებისთვის!" (ასავალ–დასავალი, 29 დეკემბერი 11 იანვარი, 2015).

ძალადობის წახალისება

• ელიზბარ ჯაგელიძე: "მე ცხოვრებაში ქათამიც არ დამიკლავს, მაგრამ ამ კბენარებმა ისე შემაბეზრეს , რომ მზად ვარ კალმით ამოვჩხვლიტო თვალები ყველა ნაცსა და ნაცმიდრეკილს!.. ზურაბ ჭიაბერაშვილის ცემა კი სადღაც 20 წლით დააგვიანა! რატომ? იმიტომ, რომ ის ჯერ კიდევ მაშინ უნდა ეცემათ, როცა "ქართლის დედა" შეურაცხყო!" (ასავალ-დასავალი, 2-8 ივნისი, 2014).

ელიზბარ კაველიძე: "ლგბტ" საზოგადოების საქართველოში დაფუძნებას არასოდეს შევეგუები! მეზიზღებიან
ასეთი ადამიანები, სადაც შემხვდებიან იქ გავუსწორდები ფიზიკურად თუ სულიერად!" (კვირის ქრონიკა, 30
ივნისი – 6 ივლისი, 2014).

UPSU SOM BUSH

სხვა პარტიების გამოხატვაც ძირითადად ნაციონალური მოძრაობის წინააღმდეგ იყო მიმართული:

პატრიოტთა ალიანსი – ძალადობის წახალისება (2):

 გაჟა ოთარაშვილი: "უნდა ჩაქოლო იმ 15-ში [ნაციონალური მოძრაობის მიერ ორგანიზებული აქცია "არა ოკპაციას], ვინც გამოვა იქა!" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 28 ოქტომბერი, 2014).

ბურჯანაძე-გაერთიანებული ოპოზიცია – სიძულვილის ენა (1):

• ჯონდი ბაღათურია: "ნაციონალური მოძრაობა არის სიმსივნე, რომელსაც მეტასტაზები გაშვებული აქვს..." (ასა-ვალ-დასავალი, 20–26 ოქტომბერი, 2014).

თავისუფალი საქართველო – ძალადობის წახალისება (1):

 ალექსანდრე შალამბერიძე: "ნაციონალურ მოძრაობას" შეკრების ადგილიდან პანჩურებით გავყრიდი" (პირველი, 27 ოქტომბერი, 2014).

ერთადერთი გამონაკლისი იყო ლეიბორისტული პარტიის წარმომადგენელი, რომელიც ძალადობის წახალისებას ბორჯომის პოლიციის ყოფილი უფროსის მიმართ ახდენდა.

 გიორგი გიუაშვილი, ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრი: "მაგის ოჯახის წევრებმა გაგვაშველეს, თორემ ხვედელიანს, როგორც გველს, ისე გავუჭეჭყავდი თავს ქვით" (ასავალ-დასავალი, 9-15 თებერვალი, 2015).

3.63PNLJBPGATON ANDENE CA UACEFWE 1UREJBETUNDS 9.8

ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲗᲐᲜᲐᲛᲓᲔᲑᲝᲑᲘᲡ ᲞᲘᲠᲔᲑᲘ, ᲡᲐᲰᲐᲠᲝ ᲛᲝᲮᲔᲚᲔ

მოქმედი პოლიტიკური თანამდებობის პირების მხრიდან სიძულვილით მოტივირებულ გამოხატვას აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კულტურისა და განათლების მინისტრი (2), დიასპორის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრის მოადგილე (3), ასევე შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიციის აკადემიის პრორექტორი (1), რომელიც ამჟამად ქართული ოცნების სიით საქართველოს პარლამენტის წევრია, მიმართავდნენ.

- აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კულტურისა და განათლების მინისტრი დიმა ჯაიანი ძალადობის წახალისებას ლგბტ პირებისა და ნაციონალური მოძრაობის წევრების მიმართ ახდენდა:
- დიმა ჯაიანი: "არაკაცებო! ჭკუიდან ნუ გადაიყვანეთ ხალხი, თორემ შარშანდელი 17 მაისი მონაგონი იქნება! ხელისუფლებამ ყველაფერი უნდა იღონოს, რომ 17 მაისს კინოთეატრი "რუსთაველი"... მამათმავლობის აპოლოგიით არ წაიბილწოს!" (ასავალ-დასავალი, 21-27 აპრილი, 2014).
- დიმა ჯაიანი: "მის [ვანო მერაბიშვილი, ნაციონალური მოძრაობის გენერალური მდივანი] დასაკლავად გამზა-დებული ხალხის უზარმაზარი რიგი დგას უკვე!.. ხალხი ამ ხროვას არ აპატიებს არაფერს!" (ასავალ-დასავალი, 3-6 მარტი, 2014);
 - დიასპორის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრის მოადგილე სანდრო ბრეგაძე ინდივიდუალური შუღლის გაღვივებას ილიას უნივერსიტეტის პროფესორის, გია ნოდიას მიმართ მისი პოლიტიკური შეხედულებების გამო, ხოლო ორგანიზაცია "იდენტობის" ხელმძღვანელის, ირაკლი ვაჭარაძის მიმართ მის მიერ პატრიარქის კრიტიკის გამო ახდენდა:
- სანდრო ბრეგაძე: "გია ნოდია ადამიანის მსგავსი ცხოველი, რომელსაც სძულს ქართული ეკლესია და ამას დაუფარავი აგრესიით აფიქსირებს... ეს არის მტერი საქართველოსი და ქართველობის მტერი. ძალა, რომელიც სასწრაფო წესით უნდა ამოიშანთოს პოლიტიკური ასპარეზიდან" (ასავალ-დასავალი, 24 თებერვალი — 2 მარტი, 2014).
- სანდრო ბრეგაძე: "სამწუხაროდ, საქართველოში არსებობენ ასეთი ავადმყოფური აზროვნების ადამიანები [ირაკლი ვაჭარაძე, "იდენტობა"], როგორიც ეს ერთუჯრედიანი არსებაა. მათ გულს უხარებთ მართლმადიდებ—ლური, რელიგიური გრძნობების შეურაცხყოფა... აუცილებლად უნდა დადგეს სამართლებრივი პასუხისმგებ—ლობის საკითხი ამ პიროვნების მიმართ! თუ ასე არ მოხდება, დარწმუნებული ვარ, გამოჩნდება ადამიანთა ჯგუფი, რომელიც ემოციურ ფონზე თავად გამოიყენებს ძალას!.. ასეთი ტიპის ადამიანების საქმიანობა შეზღუ—დული უნდა იქნას, რადგან გარკვეულწილად ექსტრემისტები არიან და ხელს არ უწყობენ ქვეყნის განვითარე-ბას" (კვირის პალიტრა, 25 ოქტომბერი, 2014).

პოლიციის აკადემიის რექტორი, ამჟამად პარლამენტის წევრი, ლუკა კურტანიძე კი ძალადობრივ მოწოდებებს ნაციონალური მოძრაობის წევრების მიმართ იყენებდა.

ლუკა კურტანიძე: "თუ სააკაშვილს 10 ტყვია მოხვდება, ერთი ტყვია აუცილებლად ლუკა კურტანიძისგან იქნება...
 ეს მარტო სააკაშვილს არ ეხება. მინაშვილს, გაბაშვილს, უგულავას, თაქთაქიშვილს, ხერხეულიძისა და სხვათა სახით, ქვეყანაში ბევრი სააკაშვილია..." (ალია, 15 აპრილი, 2014).

ᲗᲐᲜᲐᲛᲓᲔᲑᲝᲑᲘᲡ ᲧᲝᲤᲘᲚᲘ ᲞᲘᲠᲔᲑᲘ

სიძულვილით მოტივირებული 4 შემთხვევიდან 2 ყოფილ პარლამენტარზე, 2 კი ადგილობრივი ხელისუფლების ყოფილ წარმომადგენელზე მოდის. 3 შემთხვევა ნაციონალური მოძრაობის წინააღმდეგ სიძულვილის ენას (1) და ძალადობის წახალისებას შეეხებოდა (2), 1 კი შუღლის გაღვივებას საქართველოს იმ მოქალაქეების მიმართ, ვინც უკრაინაში იბრძვის.

ცალკეული მაგალითები:

სიძულვილის ენა

თენგიზ კუბლაშვილი, უზენაესი საბჭოს ყოფილი დეპუტატი: "მგლისპირა, კურდღლისტუჩა, ელამი, თვალების
უაზროდ მოტრიალე, ყბაჩუა, ენაბლუ... ასეთი პოლიტიკოსები ქართველებისთვის არახალია. არც სექსუალური
მანია, განდიდებისა და დევნის მანია, სადიზმი, აკვიატებული წარმოსახვები არის უცხო ნაცების ლიდერებისთვის" (Geworld.ge, 14 ნოემბერი, 2014).

ძალადობის წახალისება

 ოლეგ იაძე, კასპის ყოფილი გამგებელი: "პირადად მე, ოლეგ იაძე, კამიკაძე გავხდები. ჩვენნაირი ათამდე ადამიანი მაინც მოიძებნება, რაც საკმარისია, ნაცების და მათი უტიფარი მიზნების დამსახველი ბირთვი, 30-40 კაცი ფიზიკურად გაანადგურონ!" (ასავალ-დასავალი, 13-19 ოქტომბერი, 2014).

შუღლის გაღვივება

გალერი გელბახიანი, საქართველოს პარლამენტის ყოფილი წევრი: "5000 ქართველი, რომ გადის ქვეყნიდან... ის სხვა სახელმწიფოს [უკრაინის] სამსახურში რომ დგება, ჩვენი სახელმწიფოს მიმართ არ ექნება კეთილი და-მოკიდებულება... ამიტომ, ჩვენ ეხლა გამოგვდის, რომ გენეტიკურად ქართველების, მტრად მოკიდების მცდელობასთან გვაქვს საქმე" (კავკასია, სპექტრი, 9 თებერვალი, 2015).

4. പാപാമവക്ന ദവകാർ

11 შემთხვევიდან 2 შემთხვევაში სიძულვილის ენა პოლიტიკური ჯგუფების წინააღმდეგ იყო მიმართული (როგორც ნაციონალური მოძრაობის, ასევე ქართული ოცნების წარმომადგენელთა მიმართ), ინდივიდუალური შუღლის გაღვივების ერთი შემთხვევა ასევე პოლიტიკური კუთვნილებით იყო განპირობებული, ხოლო დანარჩენ შემთხვევებში სიძულვილის ენა შუღლის გაღვივება და ძალადობის წახალისება ლგბტ პირების წინააღმდეგ იყო მიმართული. ლგბტ პირების თემატიკა ძირითადად ანტიდისკრიმინაციულ კანონთან და ანტიდასავლურ განწყობებთან იყო დაკავშირებული, ასევე — ტრანსფობიისა და ჰომოფობიის წინააღმდეგ ბრძოლის საერთაშორის დღის — 17 მაისის თბილისში აღნიშვნასთან და "იდენტობის" ხელმძღვანელის ირაკლი ვაჭარაძის მიერ პატრიარქთან დაკავშირებით გამოთქმულ კრიტიკასთან.

ცალკეული მაგალითები:

სიძულვილის ენა პოლიტიკური ჯგუფების მიმართ

• ელიზბარ დიაკონიძე, დიაკონი: "ყოველთვის გავაკრიტიკებ იმ ტვინგაყინულ გვამთა ერთობას, ვისაც ჰქვია "ოცნება" და "ნაცები" ერთად"... (ალია, 29 აპრილი, 2014).

შუღლის გაღვივება

დავით ლასურაშვილი⁴, დეკანოზი: "ეს [ანტიდისკრიმინაციული კანონი] გამოიწვევს შეხლა-შემოხლას ერში...
 ამ ცოდვების გამო დაისაჯნენ ადამიანები – გოგირდის წვიმით და ცეცხლით" (საზოგადოებრივი მაუწყებელი, 19 აპრილი, 2014).

ძალადობის წახალისება

- ბასილი ახვლედიანი, დეკანოზი: "როდესაც საქართველოს სჭირდებოდა, ეკლესია აკურთხებდა მებრძოლებს, ბრძოლის ველზე მოწინააღმდეგეები რომ დაეხოცათ და ქართველი ხალხი და ეკლესია გადაერჩინათ... იოანე ოქროპირი ამბობს: შენ თუ ნახე მგმობარი, მოედანზე გამოსული, მიდი და შეაგონე, მაგრამ, თუ ვერ გაიგო, სცემე და კურთხეულ იყოს შენი მარჯვენაო... ჰომოსექსუალიზმიც სატანიზმის ერთ-ერთი ელემენტია" (Geworld. ge, 26 მარტი, 2014).
- ელიზბარ დიაკონიძე, დიაკონი: "აი, მაგ ვაგარაძეს მე, პირადად, სადაც ვნახავ, ცხვირ–პირს დავამტვრევ... "ალიას" საშუალებით ვაფრთხილებ, თუ დამინახავს, ქუჩის სხვა მხარეს გადავიდეს და ფრთხილად იყოს, არსად გადამეყაროს!.. ეს იქნება მაგალითი სხვებისთვის, რომ თურმე სჯიან ყველას, ვინც საპატრიარქოს და უწმინდესს აბუჩად და მასხრად იგდებს..." (ალია, 16–19 იანვარი, Geworld.ge, 18 იანვარი, ასავალ–დასავალი, 19–25 იანვარი, 2014).

5. სპ&ოგპლოეგის სხვპ წპრგოგპლგენნეგი

42 შემთხვევიდან 19 შეიძლება მივაკუთვნოთ სიძულვილის ენას, რომელთაგან 9 ნაციონალური მოძრაობის წევრების, 6 ლგბტ პირების, 2 დასავლეთის და ამერიკის მიმართ, 1 უკრაინელი მებრძოლების, 1 ქართველ მწერალთა ერთი ჯგუფის მიმართ იყო გამოხატული; ძალადობის წახალისების 16 შემთხვევიდან 10 ნაციონალური მოძრაობის წევრების, 3 ლგბტ პირების, 2 მოქმედი ხელისუფლების წარმომადგენლების, 1 კი რუსეთის მიმართ ლოიალურად განწყობილი ხალხის მისამართით იყო გამოხატული; ინდივიდუალური შუღლის გაღვივების 7-ვე შემთხვევა ნაციონალური მოძრაობის ცალკეულ წევრებს უკავშირდებოდა.

ცალკეული მაგალითები ადრესატების მიხედვით:

სიძულვილის ენა ნაციონალური მოძრაობის მიმართ

- გიორგი შენგელაია, რეჟისორი: "ბევრს ეგენი პოლიტიკურ პრობლემად მიაჩნია, მე კი ნაცებს ვუყურებ, როგორც ბიოლოგიურ პრობლემას!" (ასავალ-დასავალი, 14-20 ივლისი, 2014). "ნაციონალურ მოძრაობაში" ფიზიოლოგიურად და გამომეტყველებით ყველა ერთნაირად ბოროტია" (რეზონანსი, 9 ივლისი, 2014).
- ლელიკო ჯაფარიძე, მომღერალი: "...გვეზიზღება ნაციონალები, გული გვერევა მათზე. ნაციონალების დანახვას მირჩევნია, გველი დავინახო და საწამლავი დავლიო!" (ასავალ-დასავალი, 23-29 ივნისი, 2014).

სასულიერო პირი საზოგადოებრივი მაუწყებლის მიერ რელიგიური რიტუალის კომენტატორად იყო მიწვეული.

კობა არაბული, პოეტი: "ივანიშვილმა სააკაშვილის ტვინიდან (სატანის თავიდან) ამოსული მაიმუნები შეიწყა-ლა, ზოგი მათგანი მაიმუნადვე დარჩა, ხოლო ზოგი ხვლიკად, გიენად და ბეჰემოთად იქცა და ყველანი ერთად მასვე დაესივნენ, ვინც შეიწყალა!" (ასავალ-დასავალი, 29 სექტემბერი-5 ოქტომბერი, 2014).

ძალადობის წახალისება ნაციონალური მოძრაობის მიმართ

- ხათუნა ჟორდანია, მომღერალი: "რაც შეეხება 10-ლარიან დაუბანელ, ბინძურ, ნაციონალების მარიონეტებს... როგორც მე სადაც დაინახავთ ამ აყროლებულებს ურტყით, ჩაქოლეთ, აფურთხეთ და არ დაგავიწყდეთ პანჩურები"... (რეპორტიორი, 22 ოქტომბერი, კვირის ქრონიკა, 27 ოქტომბერი-2 ნოემბერი, 2014).
- რეზო ამაშუკელი, პოეტი: "პირველი დანაშაული ის არის, რომ პირველ დღეს არ გაჟუჟეს ესენი [ნაციონალე-ბი]..." (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 21 იანვარი, 2015).
- რეზო ამაშუკელი, პოეტი: "ეგ [გიგა ბოკერია] უნდა გაიჭეჭყოს, როგორც გველის თავი!.. ქობულეთში მეჩეთის კარზე ღორის თავი რომ დავინახე მიჭედებული, გული გამისკდა, ვიფიქრე, ნუგზარ წიკლაური ხომ არ დაკლეს-მეთქი!" (ასავალ-დასავალი, 6-12 ოქტომბერი, 2014).
- ლალი ანთია, ყოფილი პატიმარი: "როგორც ბაქრაძემ მოგვიწოდა ომის დროს, ზუსტად ისე უნდა გამოვიდეთ თოხებით, ბარებით, კოვზებით, ჩანგლებითა და ფიწლებით, რათა ესენი [ნაციონალები] ისე დავბეგვოთ, რომ დავაინვალიდოთ!" (ასავალ–დასავალი, 1–7 დეკემბერი, 2014).

ინდივიდუალური შუღლის გაღვივება, **ნაციონალური მოძრაობის** ცალკეული წევრების გარდა, უკავშირდებოდა საქართველოს ყოფილი პირველი ლედის სანდრა რულოვსის მიმართ გავრცელებულ გადაუმოწმებელ ცნობებს, თითქოს ის პატიმრებს საცდელ ცხოველებად და მათ ორგანოებს ტუბერკულოზის წამლების დასამზადებლად იყენებდა.

სიძულვილის ენა ლგბტ პირების მიმართ

- კახა კაკაბაძე, ჯგუფი "წმინდა გიორგი": "ტყვიას შევუშვერთ შუბლს და ეს აქოთებული ხალხი საქართველოში გაჯეჯილებას ვერ ეღირსება!.. მე ვლაპარაკობ შეგნებით და გენეტიკურად ჩამოყალიბებულ მამრობით სქესზე" (ასავალ-დასავალი, 19-25 მაისი, 2014).
- ომარ მაღლაკელიძე, აქციის მონაწილე: "ადრე თავს თურქ-სელჩუკების და არაბებისგან ვიცავდით, ახლა კიდე ამ პიდარასტებისა და უჯიშოებისგან უნდა დავიცვათ" (რეზონანსი, 19 მაისი, 2014).
 - ლგბტ პირების მიმართ ძალადობის წახალისება როგორც ზოგადად ამ ჯგუფს, ასევე ორგანიზაცია "იდენტობის" ხელმძღვანელს, ირაკლი ვაჭარაძეს შეეხებოდა, მის მიერ საქართველოს კათალიკოს პატრიარქის სოციალურ ქსელებში გაკრიტიკების გამო.
- რეზო ამაშუკელი, პოეტი: "კიდევ ერთხელ მინდა დავუდასტურო ირაკლის [ღარიბაშვილს] ჩემი ნდობა და ერ-თგულება და გავახსენო კანონი, რომელიც გამოსცა მისმა სეხნიამ დიდმა მეფემ პატარა კახმა: ...ღვთის დიდად განმარისხებელისა და მიუტევლობისა ფინთისა და მყრალისა და ცეცხლით საუკონოთ მწველისა, მამათ-მავლობის მქმნელი, მამალნი ანუ დედალნი, ესენი უნდა ძალიანი და საანდაზო ჯაჯაებით (ჯაჯა ტანჯვა-წამება) დაიხოცნონ!" (ასავალ-დასავალი, 5-11 მაისი, 2014).

- ნიკოლოზ მჟავანაძე, უფლებადამცველთა გაერთიანება: "პატრიარქს, რომ აგინებენ ეგ მართლაცდა ავადმყო-ფები [ირაკლი ვაჭარაძე, "იდენტობა"; ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია და სხვა ორგანიზაციები], რომ გამო-ვარდეს ხალხი და მაგათ თავები დაუხეთქოს, ვისი ბრალი იქნება?" (ასავალ-დასავალი, 3-9 ნოემბერი, 2014).
 - დასავლეთის და ამერიკის მიმართ სიძულვილის ენაც ნაციონალურ მოძრაობას და უკრაინაში განვითარებულ მოვლენებს უკავშირდებოდა:
- რეზო ამაშუკელი, პოეტი: "ახლა კი, როდესაც უცხო ენაზე მოლაპარაკე ადამიანს ვხედავ, მგონია, რომ პედე-რასტია (ბოდიშს ვიხდი თქვენთანაც და მკითხველთანაც)! დასავლეთი იმდენად ასოცირებულია "ნაციონალურ მოძრაობასთან" და ამ მანქურთებთან, რომ მათ მიმართ ზიზღი გამიჩნდა!.. არის რამდენიმე ძალა, რომელ-თაც ერთსქესიანებს დავარქმევდი ისინი ერთმანეთისკენ ილტვიან, რათა ამ კაცს ებრძოლონ [ირაკლი ღა-რიბაშვილს]" (საქინფორმი, 17 თებერვალი, 2014).
- ჰამლეტ ჭიპაშვილი, პოლიტოლოგი: "ამერიკამ, ისევე, როგორც 2003 წელს საქართველოში, უკრაინაშიც ავადმყოფთა კლანი მოიყვანა ხელისუფლებაში, იმიტომ, რომ ამერიკელებიც ავადმყოფები არიან. და ვინ არის ამ ყველაფრის წინააღმდეგი? რა თქმა უნდა, პუტინი და რუსეთი და, საზოგადოდ, მართლმადიდებლური სამყარო" (Geworld.ge, 18 ივნისი, 2014).

სხვადასხვა

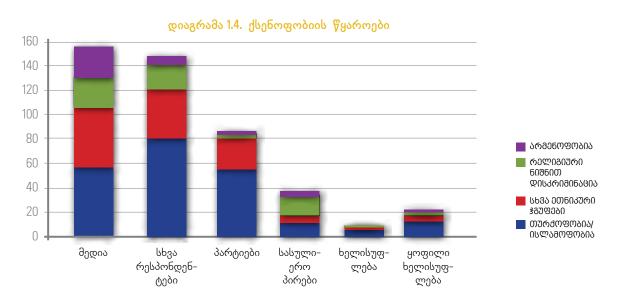
- ინკოგნიტო რესპონდენტი: "კახა კალაძეს დავხვდებით სადმე და გავკოჭავთ და მერე მოვთხოვთ პასუხს, იმ ახალ "მარშუტკებს" კი მოლოტოვის კოქტეილებს შევუყრით და გადავწვავთ, მაგათ უნდათ ჭამა და ჩვენ ოჯახებს ქუჩაში გვიტოვებენ?" (კვირის ქრონიკა, 7-13 აპრილი, 2014).
- ოთარ კობერიძე, მსახიობი: "იმას, ვინც დღეს რუსეთში მიდის, იქ უჩოქებს, თბილ სიტყვას ეუბნება და უმღე-რის... ერთხელ მაგისთანებზე ვთქვი, ჩამოსახრჩობები არიან-მეთქი და გაზეთებში გამათახსირეს... ამიტომ ეგე-თი ხალხი უნდა გაწკეპლო, ჩახადო ნიფხავი და გაწკეპლო, რამდენიმე ხანს რომ ვერ დაჯდეს" (კვირის ქრონი-კა, 1-7 დეკემბერი, 2014).

TUSUBUILD

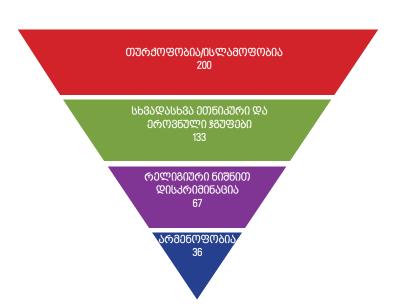
წინამდებარე თავში განხილულია ქსენოფობიის სხვადასხვა გამოვლინებები: ამ თავის პირველ ნაწილში ჩვენ დავაჯგუფეთ სხვადასხვა ეთნიკური და ეროვნული იდენტობები, რომელთა დისკრიმინაციულ კონტექსტში მოხსენიება ხდებოდა; ხოლო მეორე ნაწილში ცალკე გამოვყავით თურქოფობიული და ისლამოფობიური განწყობები,
რაც საკმაოდ დიდი დოზით იჩენდა თავს. ვინაიდან ხშირად ეთნიკურ და რელიგიურ იდენტობას შორის ზღვარის
გავლება საკმაოდ რთული იყო, ამიტომ თურქოფობია და ისლამოფობია ერთად გავაერთიანეთ; მესამე ნაწილში არმენოფობიული განწყობები ავსახეთ; ხოლო ამ თავის ბოლო ნაწილი რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციას
დაეთმო და მასში ისლამოფობიის ის გამოვლინებები არ ასახულა, რომელიც ჩვენ თურქოფობიასთან ერთად განვიხილეთ.

მთავარი მიგნებები:

 კვლევის შედეგად გამოვლენილი ქსენოფობიის 436 შემთხვევიდან დისკრიმინაციის წყარო მეტწილად თავად მედიაა (154); რომელთანაც თითქმის გათანაბრებულია კგუფი, რომელსაც ჩვენ პირობითად საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები დავარქვით (145); შემდეგია პოლიტიკური პარტიები (80); სასულიერო პირები (35); ხელისუფლების ყოფილი (17) და მოქმედი წარმომადგენლები (5).

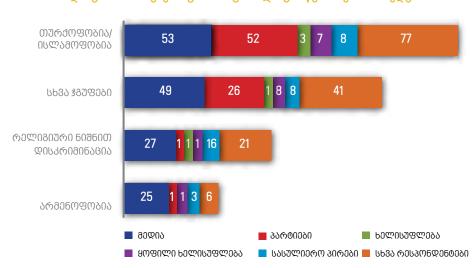

 რაც შეეხება დისკრიმინაციის ტიპოლოგიას აქ შემდეგი სახის გრადაციას ვხვდებით: ყველაზე მეტი ნეგატივი თურქოფობიისა და ისლამოფობიის სახით იჩენს თავს (200); რომელსაც მოსდევს სხვადასხვა ეთნიკური და ეროვნული ჯგუფების და ზოგადად უცხოელების (133) მიმართ ფობიები; რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია (67) და არმენოფობია (36).

დიაგრამა 1.5. ქსენოფობიის ტიპოლოგია

რაც შეეხება სხვადასხვა ნიშნით დისკრიმინაციის წყაროებს, შემდეგი ვითარება იკვეთება: თურქოფობიას ყველაზე მეტად სხვა რესპონდენტების კატეგორიაში მოხვედრილი საზოგადოების წარმომადგენლები აღვივებენ (77); მათ თითქმის თანაბრად მოსდევენ მედია (53) და პოლიტიკური პარტიები (52); შემდეგ ადგილზე არიან სასულიერო პირები (8), ხელისუფლების ყოფილი (7) და მოქმედი (3) წარმომადგენლები. სხვადასხვა ჭგუფების მიმართ დისკრიმინაციის წყაროების გრადაცია ასეთია: მედია – 49; სხვა რესპონდენტები – 41; პოლიტიკური პარტიები – 26; სასულიერო პირები – 8 და ხელისუფლების ყოფილი წარმომადგენლები – 8, პოლიტიკური თანამდებობის პირი – 1. რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია: მედია – 27; საზოგადოების სხვადასხვა წარმომადგენლები – 21; სასულიერო პირები – 16; პარტიები – 1; ხელისუფლების მოქმედი (1) და ყოფილი (1) წარმომადგენლები. არმენოფობია: მედია – 25, საზოგადოება – 6; სასულიერო პირები – 3; პარტია – 1; ხელისუფლების ყოფილი წარმომადგენელი (1).

დიაგრამა 1.6. ქსენოფობიის ტიპოლოგია წყაროების მიხედვით

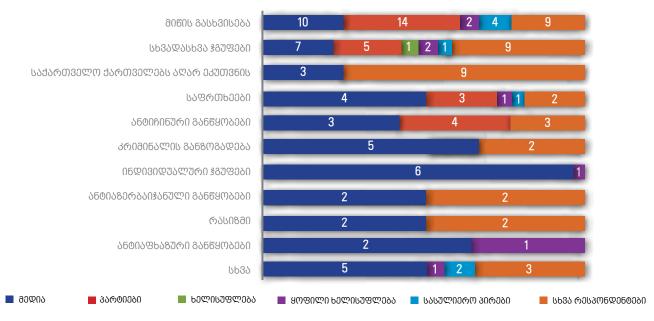
- მონიტორინგმა ასევე აჩვენა, რომ ქსენოფობიური განწყობები მეტწილად მიწების უცხოელებზე გასხვისებასთან მიმართებით იჩენს თავს; სახეზეა ასევე სხვადასხვა ეთნიკური იდენტობის მქონე ჯგუფების მიუღებლობა; უცხოელები, განსაკუთრებით აღმოსავლეთის ქვეყნებიდან, საფრთხეებთან იგივდებიან და ხშირად ცალკეული კრიმინალის მათზე განზოგადება ხდება; იკვეთება ასევე ანტიჩინური განწყობები.
- ყველაზე მაღალი პოლიტიკური თანამდებობის პირი, რომელმაც კონკრეტული ქვეყნის მოქალაქეების (ჩინელების, ერაყელების, ირანელების და ეგვიპტელების) მიმართ ქსენოფობიური კომენტარი გააკეთა, გარკვეული რასისტული კონოტაციით, იუსტიციის მინისტრი იყო.
- თურქოფობია/ისლამოფობია მეტწილად მეჩეთების აშენების თემას და თურქეთის საფრთხედ წარმოჩენას, ეკონომიკურ, კულტურულ და რელიგიურ ექსპანსიას უკავშირდება.
- ამავე დროს თურქოფობიის თემას პოლიტიკური შემადგენელიც აქვს და ხშირად ხდება აზრის კულტივირება, რომ თურქეთი ისეთივე ოკუპანტია (ისტორიული) საქართველოსი, როგორც დღეს რუსეთი; საქართველოს
 ევროატლანტიკური ინტეგრაცია, ნატოს საწვრთნელი ბაზის საქართველოში გახსნა კი თურქეთის ჯარის შემოყვანის საფრთხესთან არის დაკავშირებული და ანტიდასავლური კონოტაციის მატარებელია. ამ მოსაზრებას
 მეტწილად პატრიოტთა ალიანსი და მასთან დაკავშირებული მედია-კავშირი "ობიექტივი" ამკვიდრებდნენ.
- საქართველოს მოქალაქე მუსლიმები ხშირად და განსაკუთრებით რელიგიური ინციდენტების დროს, მეზობელი სახელმწიფოს – თურქეთის ინტერესების გამტარებლებად არიან წარმოჩენილი.
- არმენოფობიული განწყობები მეტწილად სომხური იდენტობის ნეგატიურ კონტექსტში გამოყენებას უკავშირდება და ამ მხრივ მედიის მთავარი სამიზნე პოლიტიკოსები, განსაკუთრებით ნაციონალური მოძრაობის ხელისუფლების ყოფილი და უკრაინაში მოქმედი თუ ყოფილი თანამდებობის პირები არიან.

- არმენოფობია ასევე დაკავშირებული იყო სადავო საკულტო ნაგებობებთან, რომელთა დაბრუნებას სომეხთა სამოციქულო ეკლესია სახელმწიფოსგან ითხოვს.
- რელიგიურ ჯგუფებს შორის ყველაზე მარგინალიზებული იეჰოვას მოწმეები არიან და ყველა ის გაერთიანება, რომელიც საქართველოს სამოციქულო მართლმადიდებელ ეკლესიას არ მიეკუთვნება. მათ ხშირად მედია და რესპონდენტები სექტანტებად და მწვალებლებად მოიხსენიებენ.
- ცალკეული ჯგუფების მიმართ დისკრიმინაციული მიდგომები მეტწილად მათი უფლებების რეალიზაციას ან სამოქალაქო თუ საზოგადოებრივ აქტივობებს უკავშირდება. მაგალითად, 50-იანელები მედიის და ცალკეული რესპონდენტების, მათ შორის ექსტრემისტული ჯგუფების წარმომადგენლის⁵ სამიზნე საერთაშორისო საევან– გელიზაციო ღონისძიების "იმედის ფესტივალის" თბილისში ჩატარების გამო გახდნენ; ხოლო ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის შემთხვევაში, დისკრიმინაციას პიროვნული განზომილება ჰქონდა და მის წარმომადგენელთა აქტივობას, მათ შორის ეპისკოპოსს რუსუდან გოცირიძის ამერიკის მთავრობის მიერ დაჯილდოვებას უკავშირდებოდა, რაც ანტიდასავლურ კონტექსტშიც იყო წარმოდგენილი.
- ანტისემიტიზმის ერთი შემთხვევა პოლიტიკურ გაერთიანება ბურჯანაძე-გაერთიანებულ დემოკრატებს უკავშირდებოდა.
- რელიგიური ნეიტრალიტეტის უგულვებელყოფას მუსლიმებთან და იეჰოვას მოწმეებთან მიმართებაში ძირითადად ადგილობრივი ხელისუფლების დონეზე ჰქონდა ადგილი და მართლმადიდებელ მრევლსა და აღნიშნულ ჯგუფებს შორის ცალკეულ ინციდენტებს უკავშირდებოდა.

როგორც მედია, ასევე პოლიტიკური პარტიები, ყოფილი თანამდებობის პირები, სასულიერო პირები და საზო-გადოების სხვა წარმომადგენლები ყველაზე მიუღებლად მიწის უცხოელებზე გასხვისების საკითხს მიიჩნევდნენ (39); სხვადასხვა წყაროები მიუღებლობას ერთდროულად სხვადასხვა ჯგუფების, მათ შორის, ირანელების, ჩინელების, ინდოელებისა და სხვათა მიმართ გამოხატავდნენ (24); ამავე დროს, ნეგატიური დამოკიდებულება იყო გამოხატული ინდივიდუალურად ცალკეული ეთნიკური იდენტობის წარმომადგენლების მიმართ (9) და მათ შორის გამოკვეთილი ანტიჩინური განწყობები იყო (10); დომინირებდა აზრი, რომ საქართველო აღარ ეკუთვნის ქართველებს (12); ხოლო რესპონდენტთა ნაწილი (11) განსხვავებულ ეთნოსებსა და ერებს საფრთხეებთან აიგივებდა; ცალკეული კრიმინალის მთელ ეთნოსზე განზოგადების მცდელობა 7 შემთხვევაში გამოიკვეთა; აზერბაიჯანელთა მიმართ ფობიები – 4 შემთხვევაში; რასისტული გამოხატვა – 4, ანტიაფხაზური – 3; ხოლო სხვადასხვა თემაზე 11 დისკრიმინაციული გამოხატვა გამოვლინდა.

პოლიტპატიმრის სტატუსით გათავისუფლებული გიორგი გაბედავა, რომელიც სასჯელს 2010 წლის 7 მაისს, ტელეკომპანია "კავკასიის" პირდაპირ ეთერში ჩადენილი ფიზიკური ძალადობის გამო იხდიდა, რაც რელიგიურ მოტივს უკავშირდებოდა.

დიაგრამა 1.7. ქსენოფობიის ძირითადი გამოვლინებები სხვადასხვა წყაროების მიხედვით

1.1. მᲔᲓᲘᲐ

სხვადასხვა ეთნიკური ჯგუფების მიმართ დისკრიმინაციული მიდგომების მხრივ ყველაზე მეტ შემთხვევას ბეჭდვით მედიაში (21) ვხვდებით, რომელსაც სატელევიზიო (17) და ონლაინ (11) მედია მოჰყვება. გაზეთები: ასავალ-დასავალი (6); რეზონანსი (4); კვირის ქრონიკა (4); ალია (3); კვირის პალიტრა (3); პრაიმ-ტაიმი (1). ტელევიზიებს შორის დისკრი-მინაციის მხრივ ტელეკომპანია კავკასია (8) და ობიექტივი (7) გამოირჩევიან, 1-1 შემთხვევას ადგილი საზოგადობერივ მაუწყებელსა და რუსთავი 2-ზე ჰქონდა. ონლაინ მედია: Geworld.ge (6); საქინფორმი (3); პირველი (2).

ცხრილი 4. ქსენოფობიური გამოხატვის ტიპოლოგია მედია საშუალებების მიხედვით

თემატიკა	ᲡᲐᲢᲔᲚᲔᲕᲘᲖᲘᲝ ᲛᲔᲓᲘᲐ				ბეჭდვითი						<u></u> ონლაინ		
	პავპასია	ობიექტივი	ᲡᲐᲖ. ᲛᲐᲣᲬᲧᲔᲑᲔᲚᲘ	რშს <i></i> 030 2	ᲐᲡᲐᲕᲐᲚ- ᲓᲐᲡᲐᲕᲐᲚᲘ	რეგონანსი	ᲙᲕᲘᲠᲘᲡ ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ	ᲙᲕᲘᲠᲘᲡ ᲞᲐᲚᲘᲢᲠᲐ	ალია	პრაიმ-0აიმი	GEWORLD.GE	ᲡᲐᲥᲘᲜ- ᲤᲝᲠᲛᲘ	პირველი
მიწის უცხოელებზე გასხვისება					3	1			2		4		
სხვადასხვა ჯგუფების მიუღებლობა		1			2		2		1		1		

თემატიკა	ᲡᲐᲢᲔᲚᲔᲕᲘᲖᲘᲝ ᲛᲔᲓᲘᲐ					ᲝᲜᲚᲐᲘᲜ ᲛᲔᲓᲘ Ა							
	პბმპბსᲘბ	ოგიემ დ ივი	ᲡᲐᲖ. ᲛᲐᲣᲬᲧᲔᲑᲔᲚᲘ	რშს <i>თ</i> ამ0 2	ᲐᲡᲐᲕᲐᲚ- ᲓᲐᲡᲐᲕᲐᲚᲘ	რ <i>მ</i> 8 <i>0</i> 16 <i>0</i> 56 <i>0</i> 0	ᲙᲕᲘᲠᲘᲡ ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ	ᲙᲕᲘᲠᲘᲡ ᲞᲐᲚᲘᲢᲠᲐ	ალია	პრაიმ-0აიმი	GEWORLD.GE	ᲡᲐᲥᲘᲜ- ᲤᲝᲠᲛᲘ	პირველი
ანტიჩინური განწყობები	2					1							
ანტიაზერბაიჯანული	1						1						
სხვა ცალკეული ჯგუფები	5 ⁶			17								1 ⁸	1 ⁹
რასიზმი		1										1	
საფრთხეებთან გაიგივება		2					1				1		
ცალკეული კრიმინალის დაკავშირება მთელ ჯგუფთან			1		1			3					
საქართველო ქართველებს აღარ ეკუთვნის		3											
სხვადასხვა თემები ¹⁰						2				1		1	1

LYAPES MUSCESCACT

ტელეკომპანია "კავკასიის" თოქ-შოუ სპექტრი არა მხოლოდ რაოდენობრივი თვალსაზრისით (8), არამედ ფობიების მრავალფეროვნებითაც გამორჩეულია: აქ ვხვდებით წამყვანის დისკრიმინაციულ შეფასებებს, აზერბაიჯანლების, ჩინელების, აფხაზების და ოსების, ირანელების და სლავების მიმართ.

ცალკეული მაგალითები:

ანტიაზერბაიჯანული განწყობები

• დავით აქუბარდია: "აზერბაიჯანული ქალაქი გახდება 15-20 წელიწადში ეს ქალაქი [რუსთავი], თუ ეს არ გადავარჩინეთ... რუსთავი უნდა გადარჩეს, როგორც ქართულ ქალაქად და ეს იდეა ჩემი იდეა არ არის, ეს სტალინის იდეა არის...

- ანტიაფხა8ური (2), ანტიოსური, ანტიირანული, ანტისლავური განწყობები
- ⁷ რუსოფობია
- ანტიირანული განწყობები
- ა ბოშები ნეგატიურ კონტექსტში
- ¹⁰ უცხოელი ინვესტორების მიუღებლობა; ემიგრანტები ნეგატიურ კონტექსტში; გენეტიკური ნიშნით პირის მარგინალიზება.

ეს უხერხული თემებია, მცოცავი ანექსიაა ეს იცი, ნელა-ნელა მოდიან, ეს ქალაქი იგერს, თორემ აგერ ორთაგა-ლასთან სხვა ქვეყნის საზღვარი გვექნებოდა... წმინდა ეკონომიური დისკრიმინაცია მიდის იქ ქართველების... ორი აზერბაიჯანული ბანკი მარტო აზერბაიჯანლებს აძლევს კრედიტს, რომ ბინები იყიდონ... ჩაგრავენ ქართ-ველებს და ქართველების შემცირება ხდება... ეროსი, აქედან იწყება მერე დაკარგვა ტერიტორიების, მეტი კი არაფერი იყო — რეალური მოსახლეობის პრინციპი — კახი, ბელაქანი, ზაქათალა, ნახე რა, 20 წლის მაისის ხელ-შეკრულება რუსეთთან. აღიარებდნენ, იმას საქართველოს ტერიტორიად. მერე ატეხეს, რეალური მოსახლეობის პრინციპიო და წაგვართვეს. ასე წაგვართმევენ იმ რუსთავსაც, თუ არ გამოვიფხიკეთ ყურები" (14 მაისი, 2014).

ანტიჩინური განწყობები

 დავით აქუბარდია: "მონღოლების დროსაც ვიყავით, შაჰაბასის დროსაც ვიყავით და ათასი ტარტაროზის დროსაც და ვიქნებით ყოველთვის... ჩინელებიც რომ მოგვადგნენ, მაინც ვიქნებით" (9 აპრილი, 2014).

ანტიაფხაზური განწყობები

• დავით აქუბარდია: "რუსებთან მოგვიწევს ჩვენ ლაპარაკი, აფხაზებს არავინ არ ეკითხება, ეს არის არშემდგარი ერი, განათლება არა აქვთ, 4 კლასის განათლება იქ ჩვეულებრივი ნორმაა, 200-ზე მეტი არ ჰყოლიათ უმაღლესი განათლებით. ისინი მრუდე აზროვნების არიან" (14 მაისი, 2014).

ანტიოსური განწყობები

🔍 დავით აქუბარდია: "რა, გონებით აჯობა ანწუხელიძემ იმ ვირთხებს იქა, ოს ვირთხებს..." (24 ნოემბერი, 2014).

ანტიირანული განწყობები

 დავით აქუბარდია: "შაჰ-აბასს გავუძელით, კახა! მოვიგეთ, ჯამში... სპარსელებთან გისაუბრია ვინმესთან?
 საერთოდ, აი, განდევნილები არიან, მოკვეთილებივით არიან, ხო?! ვერცერთი სპარსელი, ირანელი აქ ბიზნესსაც ვერ აწყობს" (19 დეკემბერი, 2014).

ანტისლავური განწყობები

დავით აქუბარდია: "იქ [იუგოსლავიაში] სლავები ხოცავდნენ ერთმანეთს... სლავებში ზის ეს რაღაცა [უკრაინის მოვლენებზე საუბრისას]" (12 თებერვალი, 2015) .

ᲝᲑᲘᲔᲥᲢᲘᲕᲘ, ᲗᲝᲥ-ᲨᲝᲣ "ᲓᲐᲛᲘᲡ Ს**Ტ**ᲣᲓᲘᲐ"

მედია-კავშირი "ობიექტივი" მეტწილად თურქოფობიულ/ისლამფობიურ განწყობებს აღვივებდა, რასაც ჩვენ მომდევნო ნაწილში განვიხილავთ. რაც შეეხება სხვა ჯგუფებისადმი დამოკიდებულებას, წამყვანის მხრიდან 2 დისკრიმინაციულ გამოხატვას ჰქონდა ადგილი (რასიზმი და სხვადასხვა ჯგუფების მიუღებლობა), ხოლო სატელეფონო ჩართვისას გაკეთებულ 5 შეფასებას, წამყვანებიც იზირებდნენ. იმის გათვალისწინებით, რომ გადაცემაში სისტემატიურად გადის მაყურებელთა ერთგვაროვანი ზარები, არ არის წარმოდგენილი საზოგადოებაში არსებული განსხვავებული მოსაზრებები და წამყვანებიც იზიარებენ გამოთქმულ შეხედულებებს, როგორც წინა შემთხვევებში, სატელეფონო ზარებიც თავად თოქ-შოუს სარედაქციო პოზიციის გამოხატულებად ჩავთვალეთ.

ცალკეული მაგალითები:

რასიზმი

 ბონდო მძინარაშვილი: "ვისაც ერთი და ორი ჰექტარი აქვს, არავითარ უცხოელს არ მიჰყიდის ამას. შეიძლება მეზობელს მიჰყიდოს, ან ნათესავს, მაგრამ აფრიკელს ნამდვილად არ მიჰყიდის და არ ჩაისახლებს" (2 ივლისი, 2014).

სხვადასხვა ჯგუფების მიუღებლობა

ბონდო მძინარაშვილი: "ეხლა, პრინციპში, კაცმა რომ თქვას, საქართველომ გაუძლო არაბებს, მონღოლებს, ოსმალებს, სპარსელებს... თბილისი იყო აბსოლუტურად, თითქმის, თითქმის აბსოლუტურად სომხური ქალაქი და დღეს რადიკალურად არის შეცვლილი სურათი, ხომ?.. და არც სხვებს, არც, ვთქვათ, იმ სპარსელების შთამომავლებს, აქ რომ ცხოვრობენ და არც იმ თურქებს... ანუ საქართველოს გადაჯიშება გამორიცხულია" (3 ივლისი, 2014).

რესპონდენტები სატელეფონო ჩართვების დროს ავითარებდნენ აზრს, რომ საქართველო ქართველებს აღარ ეკუთვნის, მას უცხოელები ეპატრონებიან და რომ უცხოელები ქვეყნისთვის საფრთხეს წარმოადგენენ. ამ კონტექსტში მოხსენიებული იყვნენ ჩინელები, თურქები, ინდიელები და არაბები.

ცალკეული მაგალითები:

საქართველო ქართველებს აღარ ეკუთვნის

 "...და მეორე კიდევ, საქართველო მთლიანად საკრალური ქვეყანაა, ძირს უთხრის ყველა უცხოელი, შევასიეთ უცხოელები, ახალქალაქში ნახეთ? ჩინური კომპანია, თურქული კომპანია აკეთებს გესს და ნებისმიერ ადგილზე, აქეთ ქვიშხეთში, ხაშურიდან ვრეკავ მე და მაქედან ვიცი და ყველგან მასეა, უცხოელებს მივეცით ქვეყანა საჭიჭგნად..." (21 ივნისი, 2014).

საფრთხეებთან გაიგივება

- "დაპატარავდა ჩვენი ქვეყანა, ხვალ-ზეგ, თქვენი თქმის არ იყოს, მოვლენ ინდიელები, შეგვყრიან რომელიმე რეზერვაციაში და მერე მოვლენ სანახავად..." (25 ივნისი, 2014).
- "ომი მიდის, გენოციდი მიდის ქართველი ერის. როგორმე გაიყაროს ქართველი ერი საქართველოდან, დამკვიდრდეს აქ ჩინელი, არაბი..." (20 ივლისი, 2014).

ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲛᲐᲣᲬᲧᲔᲑᲔᲚᲘ

ცალკეული კრიმინალის დაკავშირება მთელ ჯგუფთან

ადგილობრივი მცხოვრებლების კომენტარების საფუძველზე, ჟურნალისტი სარედაქციო ტექსტში კონკრეტული კრიმინალის (არასრულწლოვანის მიმართ სექსუალური ძალადობის ფაქტზე ეჭვმიტანილი ერაყის მოქალაქის დაკავება) განზოგადებას ზოგადად უმცირესობებზე ახდენს. მსგავსს შეფასებას კიდევ უფრო ამძაფრებს ტექსტის თანმხლები კადრები, რომელზეც ქუჩაში გამვლელი შავკანიანები ჩანან.

ნიკა მოლოდინაშვილი, ჟურნალისტი: "ადგილობრივი მცხოვრებლები ამბობენ, რომ უმცირესობების უფლებების დარღვევის შიშით, მათ ეზოში შეკრებილ უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს, რომლებიც ხშირად ალკოჰოლური
სასმელის ზემოქმედების ქვეშ იმყოფებიან და საზოგადოებრივ წესრიგს არღვევენ, შენიშვნასაც კი ვერ აძლევენ. ადგილობრივები ამბობენ, რომ ხშირ შემთხვევაში არა უმცირესობების, არამედ მათი უფლებები ირღვევა"
("მოამბე", 29 აპრილი, 2014).

ტუსთავი 2

რუსთავი 2-ის პროგრამა "სხვა შუა დღის" წამყვანის კომენტარი, მალაიზიური ბოინგ 777-ის უკრაინის ტერიტორიაზე, რუსეთის საზღვართან ახლოს ჩამოგდებასთან დაკავშირებით, ემოციურ ფონზე იყო გაკეთებული, რის გამოც შემდეგ მან ბოდიში მოიხადა.

რუსოფობია

დიმა ობოლაძე: "ღორები" [რუსები] არიან "პროსტა", უბრალოდ შეცდომა დაუშვეს, თურმე ბიჭებმა, ეს ქვეყანა, წეღანაც ვამბობდი, უკვე აღარც მჭერა, რა, რომ მორაგბეები ჭიგრები არიან. სიტუაციაში თუ ჩავარდა, ყველა ეგეთი არის, რა, მე დარწმუნებული ვარ. რუსული სიტყვა არ გავიგონო აქ, ჩვენს ეთერში, საერთოდ არცერთი, რა. ღორების ქვეყანაა" (18 ივილის, 2014).

പേരുടെ വയാളകൂടെ

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲐᲡᲐᲕᲐᲚ-ᲓᲐᲡᲐᲕᲐᲚ**Ი**"

6 შემთხვევიდან "ასავალ-დასავალში" 3 უცხოელებზე მიწის გასხვისების წინააღმდეგ იყო მიმართული, 2 ზოგადად სხვადასხვა ჯგუფების მიუღებლობას შეეხებოდა და მათ ნეგატიურ კონტექსტში წარმოაჩენდა, ხოლო 1 ინდივიდუ-ალური კრიმინალის მთელ ჯგუფთან დაკავშირებას ახდენდა. როგორც სიძულვილის ენის ნაწილში აღვნიშნეთ, ტერმინი "ლიბერასტი" აქაც არა სექსუალური იდენტობის, არამედ ლიბერალური შეხედულებების მქონე ჯგუფების ნეგატიურ კონტექსტში, სამშობლოს გამყიდველებად წარმოსაჩენად გამოიყენებოდა.

ცალკეული მაგალითები:

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

 გიორგი გიგაური: "ანუ ეს ჩვენი ლიბერასტები ქართული მიწის უცხოელებზე გაყიდვას ლობირებენ და საამისოდ ვიღაც ასო-ელ ავსტრიელს [მათიას ჰუტერი, საერთაშორისო გამჭვირვალობა-საქართველოს ყოფილი თანამშრომელი] იყენებენ... ჩვენებური ლიბერასტების, ნაცების თუ ნაცმიდრეკილი ასო-ებისთვის საქართველო სამშობლო კი არა, დროებითი საცხოვრებელი ადგილია!" (30 ივნისი-6 ივლისი, 2014).

სხვადასხვა ერების მიუღებლობა

 დიტო ჩუბინიშვილი: "მართლაც, როცა მთელი საქართველო ჩინელების, ინდოელების, არაბების, ირანელებისა და თურქების ხელშია, გლობალიზაცია ვერავითარ შემთხვევაში ვერ იქნება ჩვენისთანა პატარა ტერიტორიებდაკარგული უუფლებო სახელმწიფოს მეგობარი და დამცველი!" (30 ივნისი-6 ივლისი, 2014).

ცალკეული კრიმინალის დაკავშირება მთელ ჯგუფთან

გიორგი გიგაური: "სამი ერაყელი 15 წლის მოზარდი ბიჭის გაუპატიურებას ეცადა!.. ქართველმა საზოგადოებამ პრინციპულად უნდა მოითხოვოს ამ პედოფილებისა თუ პედერასტების უმკაცრესად დასკა! 3. ხელისუფლებამ მკაცრ კონტროლზე უნდა აიყვანოს საქართველოში შემოსული ყველა უცხოელი, რომელთა შორის (განსაკუთ-რებით, ისლამური ქვეყნებიდან), დიდი ალბათობით, სწორედ ასეთი პედოფილები და პედერასტები არიან..." (5-11 მაისი, 2014).

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲠᲔᲖᲝᲜᲐᲜᲡᲘ"

გაზეთ "რეზონანსში" 4 ტიპის საავტორო დარღვევა გამოიკვეთა:

ემიგრანტების გაიგივება მათხოვრებთან

სათაური: "საქართველო ემიგრანტი მათხოვრების თავშესაფრად იქცა" ელზა წიკლაური: "აქედან გამომდინარე, საქართველო თანდათან ემიგრანტი მათხოვრების თავშესაფრად იქცა. მათ წინააღმდეგ რაიმე კონტრზომა სახელმწიფოს მხრიდან მიღებული ჯერ არ არის" (30 აპრილი, 2014).

უცხოური ინვესტიციების მიუღებლობა

 რუბრიკის სახელწოდება: "საფრთხე"; სათაური: "ფსევდოლიბერალები საქართველოს მოქალაქეების დასაქმებას ხელს უშლიან"; ქვესათაური: "ინვესტიცია არ ნიშნავს, რომ ყველაფერი ეროვნული უარვყოთ" (13 თებერვალი, 2015).

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

• მაკა ხარაზიშვილი: "უცხოელები ქართული ნოყიერი მიწების "ჩალის ფასად" გადაფორმებას ხელიდან აღარ გაუშვებენ. სანამ პარლამენტი "მიწის მართვის კოდექსს" მიიღებს, უცხო ქვეყნის მოქალაქეების ხელში კიდევ ათასობით მიწა აღმოჩნდება" (1 ივლისი, 2014).

ანტიჩინური განწყობები

სათაური: "ჩინური საცეცები წყალტუბოსაც მისწვდა" (10 ივნისი, 2014).

ᲒᲐᲒᲔᲗᲘ "ᲙᲕᲘᲠᲘᲡ <u>ᲒᲐᲚᲘ</u>ᲢᲠᲐ"

ცალკეული კრიმინალის დაკავშირება მთელ ჯგუფთან

"კვირის პალიტრამ" ინდივიდუალური კრიმინალური ქმედების (არასრულწლოვანის გაუპატიურების მცდელობაში ბრალდებული ერაყის მოქალაქის თემა) ზოგადად უცხოელებზე განზოგადება და გარკვეული სტატისტიკური მონაცემების მანიპულირება მოახდინა. ამ ინციდენტის გაშუქებისას, მასალაში მოყვანილი იყო უცხოელთა დაპატიმრების სტატისტიკა. მართალია, თავად მონაცემებიდან ირკვეოდა, რომ უცხოელთა უმეტესეობა საზღვ-რის უკანონო გადაკვეთისთვის და ფინანსური დანაშაულებისთვის იხდის სასჯელს, მაგრამ რედაქციამ დაუსა-ბუთებლად მოახდინა გაცილებით მძიმე დანაშაულთან — სექსუალურ ძალადობასთან — ამ მონაცემების დაკავ-შირება.

- "ცოტა ხნის წინ თბილისი შემზარავმა ფაქტმა შეძრა ერაყის რამდენიმე მოქალაქემ 15 წლის ბიჭის გაუპატიურება სცადა. სამწუხაროდ, ეს ერთადერთი შემთხვევა არ არის, როცა უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს საქართველოში სხვადასხვა ბრალდებით აკავებენ... მიმდინარე წლის მარტის თვის მონაცემებით, საქართველოს ციხეებში 188 უცხოელი ბრალდებული და მსჯავრდადებული იყო" (26 მაისი-1 ივნისი, 2014).
- უტა ბიწაძე: [მიმართავს ინდოელებს, რომლებსაც მოსახლეობა ფიზიკურად გაუსწორდა]: "ბავშვის გაუპატიურების მცდელობა დაფიქსირდა, ეს არ აძლევს ხალხს გაღიზიანების მიზეზს?" (5-11 მაისი, 2014).

ინტერვიუ, რომელიც ზოგადად ბავშვთა პროსტიტუციის პრობლემას შეეხება და მასში ერთ წყაროზე დაყრდნობით სხვადასხვა ფაქტებზეა საუბარი, დაუსაბუთებლად არის განზოგადებული ირანელებზე, რითაც საქართველოში ბავშვთა პროსტიტუციის პრობლემის ერთ ეთნიკურ ჯგუფთან დაკავშირება ხდება.

სათაური: "ირანელი, რომელიც, სავარაუდოდ, ბავშვთა პროსტიტუციას ეწეოდა, ირანის საკონსულომ საქართველოდან გააძევა" (2 დეკემბერი, 2014).

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲥᲕᲘᲠᲘᲡ ᲥᲠᲝᲜᲘᲥᲐ"

გაზეთი "კვირის ქრონიკა" ადგილობრივ დონეზე აზერბაიჯანელთა არჩევას (1), ისევე როგორც ევროსაბჭოს რე-გიონალური ენების ქარტიის რატიფიცირებას სეპარატიზმის საფრთხესთან (1) აიგივებდა, ასევე გამოხატავდა მიუღებლობას სხვადასხვა ეთნიკური ჯგუფების (2) მიმართ.

ანტიაზერბაიჯანული განწყობები

ხათუნა ელბაქიძე: "რეგიონში უკვე ნაკლებად აინტერესებთ, რომელი პარტიის წევრი მოხვდება საკრებულოში, მათთვის მთავარია, აზერბაიჯანელი იყოს და სამომავლოდ, ბორჩალოს მაზრის დამოუკიდებლობას მხარი დაუჭიროს... ღმერთმა ნუ ქნას, სეპარატისტების გეგმის მიხედვით განვითარდეს მოვლენები საქართველოში, თორემ აქ ერთი დიდი უბედურება ატყდება... რას წარმოვიდგენდი, რომ ეს კანონი [ადგილობრივი თვითმმართველობების შესახებ] ერთ თვეში უკვე საფრთხედ ექცეოდა ქვეყანას?! არადა, ასეა, ანტიდისკრიმინაციული კანონი უკვე იარაღად იქცა მათ ხელში, ვინც მისი გამოყენება იცის საქართველოსა და ქართველების წინააღმდეგ. პირველები ამის გაკეთებას აზერბაიჯანელები აპირებენ.... "ქართული ოცნების" მაჟორიტარი დეპუტატობის კანდიდატებს უაპელაციოდ უცხადებენ — ხე რომ იყოს აზერბაიჯანელი, ვერ გაათავისუფლებთ სამსახურიდან, რადგან აზერბაიჯანელია!" (12–18 მაისი, 2014).

რეგიონული ენების ქარტიის მიუღებლობა

გიორგი კიქიაშვილი: "ახლა წარმოგიდგენიათ, რა ამბავი შეიძლება ატეხონ ვაჰაგან ჩახალიანის მსგავსმა სეპარატისტებმა, ქართული სახელმწიფოს მტრებმა, როდესაც ამ ჩანაწერს ნახავენ [ევროსაბჭოს რეზოლუციაში რეგიონული ენის სტატუსთან დაკავშირებით]?! ან რა მოტივაცია იქნება ის აჭარელი მუსლიმანებისათვის, რომლებიც 300-ზე მეტი მეჩეთით არ კმაყოფილდებიან და კიდევ ახლის აშენებას ითხოვენ?!" (6-12 ოქტომბერი, 2014).

სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებლობა

გელა ზედელაშვილი: "დღეს ხშირად ამბობენ, საქართველოში მარტო ეროვნებით აზერბაიჯანელები მუშაობენ, ახლა ჩინელები და ინდოელებიც შემოემატნენო. კი, კაცო, მაგათ რა ენაღვლებათ? ურტყამენ და ურტყამენ ამ ჩემს გადაბიბინებულ მამულს თოხსაც, ბარსაც... ეგენი აზრზე არ არიან, როგორ გვტკივა ჩვენ ამაზე გული და როგორ ვიტანჯებით... ჰოდა, როცა მოგვადგებიან, [ევროკავშირი] ამაყად ვეტყვით, რომ ყ...ეებით ღრუბლებსა ვფანტავთ და ამით ეროვნულ უმცირესობებს საშუალებას ვაძლევთ, ბუნებამ მათი ჭირნახული არ გაანადგუროს" (19-25 იანვარი, 2015).

ᲒᲐ<u>ᲒᲔᲗᲘ "</u>ᲐᲚᲘᲐ"

გაზეთ "ალიაში" 3 მასალიდან 2 უცხოელებზე მიწების გასხვისების, ხოლო ერთი სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებ-ლობას შეხებოდა, რაც ჟურნალისტის შეკითხვაში იყო გამოხატული:

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

უანა ასანიძე: "ბატონო გოგი, საკონსტიტუციო სასამართლომ გააუქმა მორატორიუმი [გადაწყვეტილება, რომ-ლითაც უცხოელებზე მიწის გასხვისებაზე შეზღუდვა ანტიკონსტიტუციურად ჩაითვალა], ახლა უცხოელები ისევ კალიებივით მოედებიან ალბათ მთელ ქვეყანას და ქართული მიწების ყიდვას გაათმაგებულად შეეცდებიან" (26 ივნისი, 2014).

სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებლობა

• უანა ასანიძე: "თავის მხრივ, საქართველო სავიზო რეჟიმს ამკაცრებს. სააკაშვილის ხელისუფლების დროს 118 ქვეყნის მოქალაქეებს მიეცათ უვიზოდ შემოსვლის უფლება და ამ ქვეყნებიდან უმეტესობა ე.წ. "მშიერ" ქვეყნებს წარმოადგენს. გაურკვეველი წარმოშობის ხალხით გაივსო თბილისი და ამითაც ხომ არაა განპირობებული სავიზო რეჟიმის გამკაცრება?" (8 აგვისტო, 2014).

გაგეთი "პრაიმ ტაიმი"

გაზეთმა მსახიობ დუტა სხირტლაძის სატელევიზიო გადაცემაზე სოციალურ ქსელებში გამოქვეყნებული გამოხმაურებების ტირაჟირება მოახდინა, სადაც მსახიობის არაქართულ წარმომავლობაზეა საუბარი:

• "სხირტლაძე დედის გვარი ყოფილა, თვითონ კი ვალიცკია თურმე და რა ქართველობაზე ლაპარაკობს, მით უფრო რა ქართველობის დაკარგვაზე?!" (7 აპრილი, 2014).

megon anggam

GEWORLD.GE

6 შემთხვევიდან 4 უცხოელებზე მიწების გასხვისების მიუღებლობას, 1 საფრთხეებზე დაუსაბუთებელ აპელირებას, 1 კი სხვადასხვა ჯგუფების მიუღებლობას შეეხებოდა.

ცალკეული მაგალითები:

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

 ქეთი ხომერიკი: "ერთგვარ ოკუპაციასთან გვაქვს საქმე [მიწის უცხოელებზე გასხვისების კანონი]?.. ერთ დღესაც რომ გავიღვიძებთ, ალბათ, ერაყელები და თურქები გვეყოლება მეზობლად" (2 ივლისი, 2014).

საფრთხეებზე დაუსაბუთებელი აპელირება

დაგით მხეიძე: "თბილისში დაწყებული დესტაბილიზაცია უმალ მოედება საქართველოს, არეულობით ისარგებლებენ ჩვენი მეზობლები და ერთნი ჯავახეთს მიიტაცებენ, მეორენი – ქვემო ქართლის მნიშვნელოვან ნაწილს, მესამენი – აგარა-ბათუმს, აფხაზები (ანუ რუსეთი) – სამეგრელო-ზემო სვანეთს. შაგრენის ტყავივით დაპატარავებულ საქართველოს ტერიტორიული პრეტენზიები აღარავისთან ექნება, ნატოში შესვლას ხომ თავისთავად გვახარებს ბუკა და ევროკავშირის "ცოლობასაც" შეიძლება გამოვკრათ ხელი" (10 სექტემბერი, 2014).

სხვადასხვა ჯგუფების მიუღებლობა

 ჯაბა უვანია: "აი, ამ მოშლილ ქვეყანაში კი ყველანაირმა სარეველამ იხარა — თურქებმა აჭარაში მცოცავი რელიგიური ექსპანსია დაიწყეს, ცალკე სომხებმა მიჰყვეს ხელი ქართული ისტორიული ძეგლების მიტაცებას, აზერბაიჯანმაც გამოგვიცხადა ტერიტორიებზე პრეტენზია" (22 იანვარი, 2014).

საძინფორმი

სააგენტოს მასალები წინა ხელისუფლების საიმიგრაციო პოლიტიკის შედეგების (1) მიუღებლობას, ანტიირანულ განწყობებსა (1) და რასიზმს (1) შეხებოდა.

საემიგრაციო პოლიტიკის მიუღებლობა

 "რევოლუციონერთა" ანტიეროვნული მოღვაწეობის შედეგად 2 მილიონზე მეტმა (ადგილობრივი მოსახლეობის მესამედზე მეტმა) ადამიანმა დატოვა, სამაგიეროდ, ქვეყანაში ათასობით ემიგრანტი დასახლდა ჩინეთიდან, ინდოეთიდან, პაკისტანიდან და სხვა ქვეყნებიდან. ანალოგიური პროცესი ელოდება მოკლე ხანში უკრაინასაც, რომლის ნაყოფიერ მიწებს უცხოები ჩაიგდებენ ხელში" (24 სექტემბერი, 2014).

ანტიირანული განწყობები

 "დახოცე რუსები, რომელთა წყალობითაც შენს შვილებს არ ყიდულობს სპარსი ჰარემში თავშესაქცევად! სამაგიეროდ, დღეს, რუსების გარეშე, ჩვენი ცოლები მათთვის საკუთარი ნებით მუშაობენ" (29 იანვარი, 2015).

რასიზმი

"ვარაუდი იმის თაობაზე, რომ Homo negritosus-ის სახეობის წარმომადგენელი უკრაინელებმა ადგილობრივი ეთნოგრაფიული მუზეუმიდან გაიტაცეს და, სუვენირის სახით, ჯავშანტრანსპორტიორით წაიყვანეს, თავდაპირ-ველი სამუშაო ვერსია იყო, თუმცა ჯავშანტრანსპორტიორში ნაპოვნმა უკრაინელი ნაციონალისტის ტანსაცმელ-მა, რომელიც ფერადკანიანმა გაიხადა, რათა ბუნებრივი შენიღბვა გამოეყენებინა, პირწმინდად უგულებელჰყო ეს ვარაუდი, ხოლო როცა ზანგმა ქართულად დალაპარაკება სცადა, ყველა ეჭვი გაქარწყლდა – დღეისათვის ეს იშვიათი ეგზემპლარი თავის დროზე სააკაშვილის არმიის მრჩევლად მსახურობდა". (5 აგვისტო, 2014).

პირველი

სააგენტო "პირველის" 1 მასალა ბოშების სტიგმატიზებას ახდენდა, მეორეში კი გენეტიკური ნიშნით პირის მარგინალიზება ხდებოდა (1).

ბოშების სტიგმატიზება

ქვესათაური: "ჩვენს ქვეყანაში "მათხოვარი" უფრო მდიდარია, ვიდრე პენსიონერი"
 "წლის ამ სეზონზე ტურისტებით დატვირთულ ქუჩებზე ბოშებიც მრავლად არიან და გასაცოდავებულ პენსიონე-რებზე უკეთ იციან, როგორ წაართვან ტურისტს შავი დღისთვის გადანახული დოლარი" (17 მაისი, 2014).

გენეტიკური ნიშნით პირის მარგინალიზება

სააგენტომ გამოაქვეყნა ფეისბუკის კომენტარები მსახიობ დუტა სხირტლაძის სატელევიზიო გადაცემასთან დაკავშირებით და ერთ–ერთი ასეთი დისკრიმინაციული კომენტარი "დუტა, ქართველობაზე ნუ ლაპარაკობ, შე საყურიანო" მასალის სათაურად გამოიტანა, რაც სარედაქციო პოზიციის გამომხატველია.

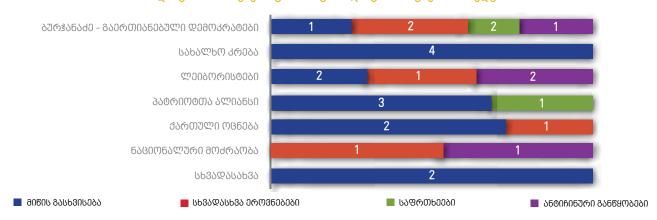
• "სხირტლაძე დედის გვარი ყოფილა, თვითონ კი ვალიცკია თურმე და რა ქართველობაზე ლაპარაკობს, მით უფრო რა ქართველობის დაკარგვაზე?!" (5 აპრილი, 2014).

1.2. 3MPN&NJJMN 3JM&NJ

26 ქსენოფობიური გამოხატვიდან 6 ბურჯნაძე–გაერთიანებულ დემოკრატიულ მოძრაობაზე, ხოლო 4 მასთან აფილი-რებულ სახალხო კრებაზე მოდის; შემდეგ ადგილზეა ლეიბორისტული პარტია (5); პატრიოტთა ალიანსი (4); ქართულ ოცნება (3); ნაციონალური მოძრაობა (2) და ტრადიციონალისტთა კავშირი (1); ხოლო 1 გამოხატვის ავტორი პატრიოტთა ალიანსის ყოფილი წევრი და ამჟამად თბილისის საკრებულოს დამოუკდებელი წევრი, სოსო მანჯავიძეა.

შენიშვნა: სოსო მანჯავიძე 2014 წლის სექტემბრამდე თბილისის საკრებულოში პატრიოტთა ალიანსს წარმოადგენდა, ამდენად, მისი ციტირება ფრაქციის დატოვებამდე პატრიოტთა ალიანსს არის მიკუთვნებული, ხოლო სექტემბრის შემდეგ ის საკრებულოს დამოუკიდებელი წევრის კატეგორიაში ხვდება.

26 შემთხვევიდან 14 უცხოელებზე მიწის გასხვისების წინააღმდეგ იყო მიმართული, 5 სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებლობას, 4 ანტიჩინურ განწყობებს, 3 საფრთხეებზე დაუსაბუთებელ აპელირებას შეეხებოდა.

დიაგრამა 1.8. ქსენოფობიის ტიპოლოგია პარტიების მიხედვით

ᲑᲣᲠ**Ჰ**ᲐᲜᲐᲫᲔ-ᲒᲐᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲛᲝᲫᲠᲐᲝᲑᲐ

ამ გაერთიანებაში შემავალი პარტიები როგორც უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობაზე საუბრობდნენ (1), ასევე სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებლობაზე (2), აღვივებდნენ ანტიჩინურ განწყობებს (1) და საფრთხეებზე დაუსაბუთებლად აპელირებდნენ (2).

მაგალითები:

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

თემურ შაშიაშვილი: "გადავამოწმე და მითხრეს, რომ მართლა გაუყიდიათ გელათის კარიბჭის მიმდებარე ტერიტორია [ირანელებზე], სადაც ქართველი მეწარმეები ხელნაკეთ ნივთებს ყიდიან... ვატყობ, საქართველოში
ისე უტევენ ყოველივე ეროვნულსა და ტრადიციულს, აჯანყება მოხდება!" (ასავალ-დასავალი, 15-21 დეკემბერი,
2014).

ანტიჩინური განწყობები

თემურ შაშიაშვილი: "მახსოვს, საბჭოთა კავშირის პოლიტბიუროს წევრები იდგნენ რიგში, რომ ქუთაისის ავეჯი
ოჯახებში შეეტანათ და ახლა ჩვენ ჩინელების მონები ვართ" (კვირის ქრონიკა, 30 ივნისი-6 ივლისი, 2014).

სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებლობა

 ჭონდი ბაღათურია: "სადაც ქართულად ლოცულობენ და წერენ, ეგ არის საქართველო, თუ ჩვენ დავუშვით, რომ პლეხანოვზე თურქული და არაბული და მონგოლური წარწერები გაჩნდა, ჩვენ მივიღებთ პატარა თურქეთს ან მონგოლეთს შუაგულ თბილისში" (კავკასია, დღეს, 14 აპრილი, 2014);

საფრთხეებზე დაუსაბუთებელი აპელირება

ჯონდი ბაღათურია: "სინგაპურიზაცია ნიშნავს, რომ ქართველები არ ვიქნებით ამ მიწა-წყლის პატრონები. უკვე
სხვა იქნება, სხვა ეთნოსი იქნება. სავარაუდოდ, ნაწილის-თურქი, ნაწილის ჩინელი, ნაწილის-ინდოელი" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 18 ივლისი, 2014).

ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲙᲠᲔᲑᲐ

ბურჯანაძე-გაერთიანებულ დემოკრატებთან დაკავშირებული სახალხო კრება ოთხივე შემთხვევაში უცხოელებზე მიწის გასხვისების წინააღმდეგ გამოდიოდა.

მაგალითი:

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

ელიზბარ ჯაგელიძე: "ანტიდისკრიმინაციული კანონის" მიღებით ჩვენი მორალური განადგურება სურთ, ხოლო უცხოელებზე ქართული მიწის გაყიდვის განახლებით ქართველი ხალხის ფიზიკური განადგურება იგეგმება!.. როცა ჩვენს მიწას კაპიკებად უცხო თესლის ბატონი დაეპატრონება, ხომ მთლად დაგვაქცევს და გაგვაპარტა-ხებს?!" (ასავალ-დასავალი, 30 ივნისი-6 ივლისი, 2014).

ᲓᲘᲘᲑᲝᲠᲘᲡᲢᲣᲚᲘ ᲒᲐᲠᲢᲘᲐ

ლეიბორისტული პარტია როგორც უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობას (2) გამოხატავდა, ასევე ანტიჩინურ განწყობებს (2) აღვივებდა და სხვა ეროვნებების მიმართაც (1) დისკრიმინაციულ მიდგომებს ავლენდა.

ცალკეული მაგალითები:

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

შალვა ნათელაშვილი: "როცა შიდა ოკუპანტი გაგიყიდის იურიდიულად მიწას პაკისტანელზე, ირანელზე, ინზე
თუ სამხრეთ აფრიკელზე, ამ შედეგებს ვერაფერი ვერ ასწორებს, ეს ოკუპაცია არის სამუდამო" (საზოგადოებრივი მაუწყებელი, პირველი სტუდია, 6 თებერვალი, 2015).

სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებლობა

პაატა ჩიხლაძე: "გზები, ვთქვათ, ქარხნები, რომლებიც გაიყიდა და დღეს ჩინელები და ინდოელები არიან დაპატრონებული და ფაქტიურად, ჩვენი მოსახლეობა და ქართველობა უბრალოდ მუშებადა ჰყავთ..." (ტაბულა,
ფოკუსი, 10 ივნისი, 2014).

ანტიჩინური განწყობები

შალვა ნათელაშვილი: "რაც მთავარია, სამგორის დეპუტაციასთან არის თხოვნა და დავალება, არ დავუშვათ ჩაინათაუნზე სხვა კიშის და კილაგის გაბატონება. ჩვენ ჩინურ ექსპანსიას ვერ გავუძლებთ... ჩვენ პატარა ერი ვართ და ვერ გავუძლებთ ჩინელების, ბრაზილიელებისა თუ სხვა ერის ექსპანსიას" (საზოგადოებრივი მაუწყებელი, პირველი სტუდია, 4 ივნისი, 2014).

პა**ი**რიობთა ალიანსი

უმეტეს შემთხვევაში (3) პატრიოტთა ალიანსიც მიწის უცხოელებზე გასხვისებას ქსენოფობიურ კონტექსტში გვთავაზობდა, 1 შემთხვევაში კი საფრთხეებზე დაუსაბუთებლად აპელირებდა.

ცალკეული მაგალითები:

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

გაჟა ოთარაშვილი: "არაფერს ვამბობთ იმაზე, რომ ლამის სამაჩაბლოსხელა ტერიტორია, ხაზს ვუსვამ, იყიდება უცხოელებზე... ეს არის, პირდაპირი გაგებით, ოკუპაცია ქართული მიწა-წყლის... ქართველი კაცი, ფაქტობრი-ვად, მშობლიური მიწა-წყლის გარეშე რჩება... დიახ, სამწუხაროდ, შეგნებულად მიმდინარეობს ქართველი ერის გენოციდი... სამწუხაროა, რომ ისეთი მართ-ლმადიდებლური კულტურის ქვეყანაში, როგორიც საქართველოა, ურჯულოთა ასეთი შემოტევაა" (Geworld.ge, 2 ივლისი, 2014).

საფრთხეებზე დაუსაბუთებელი აპელირება

გაჟა ოთარაშვილი: "არ მახსოვს საქართველოს ისტორიის მანძილზე, რომელიმე ჩვენს მეზობელ მოსაზღვრე სახელმწიფოს ჩვენთვის სიკეთის ლაშქარი გამოეგზავნა... ამიტომ, ჩვენ ყველაფრისთვის მზად უნდა ვიყოთ – საფრთხე გველის როგორც რუსეთისგან, სომხეთისგან, ასევე თურქეთისგან და აზერბაიჯანისგან" (რეზონანსი, 4 აპრილი, 2014).

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲝᲪᲜᲔᲑᲐ

მმართველი კოალიციის შემთხვევაში 2 გამოხატვა უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობას შეეხება, 1 კი სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებლობას.

ცალკეული მაგალითები:

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

 გოგი თოფაძე: "თქვენ წარმოიდგინეთ, ჩვენი მიწების გასხვისება რას ნიშნავს, ინდოეთის მადას ჩვენ ვერ დავაკმაყოფილებთ, მათი ქვეყანა მცირემიწიანია და ბევრი ინდოელი ყიდულობს აქ მიწას. იგივე ირანელები, თურქები, ჩინელები, ამიტომ საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება [უცხოელებზე მიწის გასხვისების შეზღუდვის ანტიკონსტიტუციურობის შესახებ] არაობიექტური და არასახელმწიფოებრივია... ეკონომიკამ შეიძლება მოიგოს, ან წააგოს, მაგრამ ჩვენი შთამომავლობა, შვილები და შვილიშვილები დარჩებიან მუშებად თავისსავე მიწაზე" (ალია, 26 ივნისი, 2014).

სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებლობა

 გოგი თოფაძე: "ნეგატიური იყო ის თავის დროზე, როცა დავინახე საფრანგეთში, პარიზში ძალიან ბევრი ჩასული არაბი და ეკარგებოდა თავისი პეწი პარიზს, როცა ამდენი სხვა ქვეყნის წარმომადგენლები იყვნენ" (ნეტგაზეთი, 15 მაისი, 2014).

ᲜᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲛᲝᲫᲠᲐᲝᲑᲐ

ნაციონალური მოძრაობის მხრიდან ქსენოფობიური ხასიათის სპეკულაცია ჩინელებს (1) უკავშირდება და საქარ-თველოს ყოფილ პრეზიდენტს ეკუთვნის; მეორე შემთხვევა კი — ოზურგეთში 2014 წლის ადგილობრივ არჩევნებზე ნაციონალური მოძრაობის კანდიდატს, ილია მალაზონიას და 2013 წელს თურქულ და ირანულ ბარებთან გამარ-თულ საპროტესტო აქციაზე თურქებისა და ირანელების მიმართ მის მიერ გამოთქმულ ქსენოფობიურ განცხადებებს ასახავს.

ანტიჩინური განწყობები

მიხეილ სააკაშვილი, საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტი: "...თან ვის აძლევენ [ბათუმის ტექნიკური უნივერ-სიტეტის შენობას]?! ჩინელებს! კითხვას ვსვამ — ეს ის ხალხი არ იყო, ამდენი ხანი რომ ლაპარაკობდნენ, ყველაფერი უცხოელებს მისცესო?! ქართული განათლების კერის გადაკეთება ჩვეულებრივ ჩინურ სასტუმროდ, ბათუმის ცენტრში, ბულვარის საუკეთესო ადგილას"... (რუსთავი 2, 12 იანვარი, 2015).

სხვადასხვა ჯგუფების მიუღებლობა

ილია მალაზონია: "საქართველო თურქების გარეშე. საქართველოში არ არის ირანელებისთვის განკუთვნილი ადგილი" (სოციალურ ქსელში გავრცელებული ვიდეო).¹¹

სხმადასხმა

როგორც ტრადიციონალისტთა კავშირის, ასევე თბილისის საკრებულოს დამოუკიდებელი წევრი (ყოფილი პატ-რიოტთა ალიანსი) უცხოელებზე მიწის გასხვისებას საფრთხეებთან აკავშირებდა.

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

აკაკი ასათიანი, ტრადიციონალისტთა კავშირი: "სულ ახლახან მორატორიუმი რომ მოხსნეს უცხოელებზე მიწის მიყიდვაზე, ეს გამოიწვევს საშინელ შედეგს — ყველაფერს ისინი იყიდიან; უვიზო მიმოსვლა თუ იქნება ევროკავ–

https://www.voutube.com/watch?v=MDPZ8iWpUCY&feature=voutu.be&t=2m34

შირთან, ჩათვალეთ, რომ საქართველოში ქართველი სანთლით საძებარი გახდება... მოსახლეობას გარეკავენ, მიწა დარჩებათ უცხოელებს. მტერი რომ შემოდიოდა ხოლმე, ის სხვას კი არაფერს აკეთებდა აქ" (Geworld.ge, 16 ივლისი, 2014).

სოსო მანჯავიძე, თბილისის საკრებულოს წევრი: "ამ კანონპროექტის [მიწის შესახებ] დამტკიცებით, ჩვენ მალე აღმოვჩნდებით მიწა-წყლის გარეშე. გვაქვს ანკლავები აზერბაიჯანის, სომხეთის, იგივე რუსეთისა და თურქეთის მოსაზღვრე ტერიტორიების სახით... კონკრეტულად ჩინეთს აქვს სტრატეგიული ინტერესი აბრეშუმის გზასთან დაკავშირებით" (ალია, 12 თებერვალი, 2015).

1.3. ᲮᲔᲦᲘᲡᲣᲤᲦᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲘ ᲓᲐ ᲧᲝᲤᲘᲦᲘ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲦᲔᲑᲘ

30\\mathreal{\pi}0003\\mathreal{

იუსტიციის მინისტრი თეა წულუკიანი მმართველი გუნდის ყველაზე მაღალი პოლიტიკური თანამდებობის პირი იყო, რომელმაც კონკრეტული ქვეყნის მოქალაქეების (ჩინელების, ერაყელების, ირანელების და ეგვიპტელების) მიმართ ქსენოფობიური განცხადება გააკეთა და ტურისტები საქართველოსადმი კეთილმოსურნე და არაკეთილ-მოსურნეებად დაჰყო.

თეა წულუკიანი, იუსტიციის მინისტრი: "ყველა ბედნიერი მასშტაბური რეფორმით ვერ არის... ვერ არის, მაგა-ლითად, ბედნიერი ტურიზმის სააგენტო... ამ სფეროში 1 სექტემბერს, როცა ეს რეფორმა [საიმიგრაციო] შევიდა ძალაში, ამან გამოიწვია ბოლო ოთხი თვის განმავლობაში 2014 წელს, ჩვენი ტურისტების ნაკადის 42 000 ადამიანით შემცირება: ჩინელების, ერაყელების, ირანელების და ეგვიპტელების... შევავიწროვეთ ეს და ჩვენ წარმატება მივიღეთ ბრიუსელში და ჩვენ ველოდებით რიგის სამიტზე რაღაცა ტიპის წარმატებას... მერე უკვე ჩვენ შეგვიძლია დადგენილ ჩარჩოში ვაკონტროლოთ და შემოვუშვათ ის, ვინც ჩვენი ქვეყნის კეთილმოსურნეა, ტურისტია ან რაც მთავარია, ინვესტორია" (იმედი, ქრონიკა, 18 თებერვალი).

ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ <u>Ყ</u>ᲝᲤᲘᲚᲘ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲚᲔᲑᲘ

ხელისუფლების სხვადასხვა შტოების ყოფილი წარმომადგენლების მხრიდან სულ ქსენოფობიის 8 შემთხვევა გამოვლინდა, საიდანაც 2 სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებლობას ეხება, 1 საფრთხეებზე დაუსაბუთებელ აპელირებას, 2 მიწების უცხოელებზე გასხვისების მიუღებლობას, 1 ანტიაფხაზურ განცხადებებს (საარქივო მასალა), 1 რუსოფობიულ და 1 ეთნიკურ იდენტობაზე დაუსაბუთებელ მითითებას.

ცალკეული მაგალითები:

ანტიაფხაზური განწყობები

მვიად გამსახურდია, ექსპრეზიდენტი: "აფხაზი ერი ისტორიულად არასოდეს არ არსებობდა... აფხაზი ერი იყო

ქართველი ერი იგივე, დასავლეთ ქართველი ერი. ხოლო ის ძველი ქრისტიანი აფხაზები, ქართველი აფხაზები, დღეს აღარ არსებობენ... აფსუა ანუ აფსარნი — ეს არის ჩრდილოეთ კავკასიური ადიღეური მოდგმის ტომი... თუ ეს ტომი თუ ტომები ამას შეიგნებენ, ჩვენ მათ ამოვუდგებით მხარში, ოღონდ იმ პირობით, რომ აღადგინონ ისტორიული სამართლიანობა და დაგვითმონ ჩვენი მიწა-წყალი და დამკვიდრდნენ იქ, საიდანაც მობრძანდნენ" (ობიექტივი, ღამის სტუდია [საარქივო მასალა], 15 იანვარი, 2015).

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

ნანა დევდარიანი, ყოფილი სახალხო დამცველი: "დღეს მიწების დაპყრობა აღარ ხდება შეიარაღებული გზით... უცხოელები მიწას რომ ყიდულობენ, ნაყოფიერ ფენას ჭრიან, ის მიაქვთ უცხოეთში და ყიდიან... ეს არის ქვეყნის მტრობა, ქვეყნის დაღუპვა" (ალია, 1 ივლისი, 2014).

სხვადასხვა ეროვნებების მიუღებლობა

კახა თარგამაძე, შსს-ს ყოფილის მინისტრი: "ეტყობა თურქები, ინდოელები, არაბები უფრო განსაკუთრებული მნიშვნელობის არიან ქვეყნისთვის. რუსეთის მოქალაქე ვარ და ვიქნები რუსეთის მოქალაქე. ქართველებმა იკითხეთ, ესეთი პრეზიდენტი რომ გყავთ"... (მაესტრო, მაესტროს ცხრიანი, 18 აგვისტო, 2014).

საფრთხეებზე დაუსაბუთებელი მითითება

თენგიზ კიტოვანი, თავდაცვის ყოფილი მინისტრი: "აგერ ქვემო ქართლში რა ხდება, ლამის ტერიტორიები
წაგვართვან აზერბაიჯანელებმა, აჭარაში, ხელვაჩაურში თურქი-სამხედროები შემოიჭრნენ და ქართულ მიწას
გვედავებიან" (ალია, 3 ივნისი, 2014).

რუსოფობია

ირაკლი მაგავარიანი, პრეზიდენტ შევარდნაძის მრჩეველი: "რუსეთს ყველაფერი უნდა კაცო!.. იდიოტები არიან.
 ეგ ავადმყოფი ერია... მანიაკალური მისწრაფება აქვთ ტერიტორიის გაფართოებისკენ" (კავკასია, სპექტრი, 28 ნოემბერი, 2014).

ეთნიკურ იდენტობაზე დაუსაბუთებელი მითითება

ოლეგ იაძე, კასპის ყოფილი გამგებელი: "მისგან [ლადო ვარძელაშვილის, სპორტისა და ახალგაზრდობის ყოფილი მინისტრი] არ მიკვირს. მისი მამა ხომ აკოფოვია. სადაც გვარი და ეროვნება შეიცვალა, ვითომ სინდისს და ნამუსს რად ვერ აუვლის გვერდს! მიფრთხილდეს ვარძელაშვილი!" (ასავალ-დასავალი, 13–19 ოქტომბერი, 2014).

1.4. പാപാമറാണ് ദാന്ദാം

ქსენოფობიის 8 გამოვლინებიდან 4 უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობას, 2 უმცირესობებისგან უმრავ-ლესობის დაცვას, 1 საფრთხეებზე დაუსაბუთებელ მითითებას, ხოლო 1 განსხვავებული ეთნიკური ჭგუფის მიუღებ-ლობას შეეხებოდა.

ცალკეული მაგალითები:

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

ილია მეორე, საქართველოს პატრიარქი: "ყველაზე დიდი მატერიალური სიმდიდრის, ჩვენი მიწა-წყლის დაკარგვა და ჩვენი მოქალაქეების მხოლოდ მოსამსახურე პერსონალად გადაქცევა არ უნდა მოხდეს ისე, რომ ამ ქვეყნის მკვიდრთ, რომელთაც, პირველ რიგში, ეკუთვნით აქაური სიკეთე და დოვლათი, აღარ ჰქონდეს შიდა სამეწარმეო რესურსების გამოყენების საშუალება" (ინტერპრესნიუსი, 2 ივლისი, 2014).

უმრავლესობის დაცვა უმცირესობებისგან

ილია მეორე, საქართველოს პატრიარქი: "ჩვენ ძალიან ხშირად გვესმის, რომ დაცული უნდა იყოს უფლებები უმცირესთა, მცირე ხალხისა, მცირე რელიგიის მქონესი, უმცირესობაში მყოფთა, მაგრამ ჩვენ უნდა ვიფიქროთ იმაზე, ვინ დაიცავს უმრავლესობას, ვინ დაიცავს ქართველ ხალხს?" (საზოგადოებრივი მაუწყებელი, მოამბე, 13 აპრილი, 2014).

საფრთხეებზე დაუსაბუთებელი მითითება

გიორგი ანდრიაძე, საპატრიარქოს უნივერსიტეტის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე: "დღეს საქართველო არის გასაყიდად გამოტანილი სხეული და ვისაც არ ეზარება, ყველა ეპოტინება. აზერბაიჯანელები ფიქრობენ, რუსებს რაღაცა მიაქვთ, სომხები ეკლესიებზე დავობენ, მაგათაც ხომ უნდა მოითხოვონ რამე?" (ალია, 11 თებერვალი, 2015).

1.5. ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲒᲘᲡ ᲡᲮᲕᲐ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲦᲔᲒᲘ

სხვა რესპონდენტებიდან 9 ქსენოფობიურ განცხადებას მიწის გასხვისების მიუღებლობასთან დაკავშირებით გა-მოთქვამდა; 9 ამკვიდრებდა აზრს, რომ საქართველო ქართველებს აღარ ეკუთვნის; 9 კი განსხვავებული ეროვნე-ბებისადმი სიძულვილს აღვივებდა. ანტიჩინურ განწყობებს 3 რესპონდენტი ავითარებდა; ანტიაზერბაიჯანულს — 2; საფრთხეებზე დაუსაბუთებელ აპელირებას და ცალკეული ინციდენტის მთელ ჯგუფზე განზოგადებას 2–2 რესპონდენტი ახდენდა; რასობრივი ნიშნით სეგრეგაციას — 2 და სხვადასხვა ნიშნით მარგინალიზაციას 3 რეპონდენტი მიმართავდა.

ცალკეული მაგალითები:

უცხოელებზე მიწის გასხვისების მიუღებლობა

ალექსანდრე გაგია, პოლიტოლოგი: "ტერიტორიადაკარგული და ისედაც მცირემიწიანი საქართველოს მიწის
უცხოელებისთვის მიყიდვას კვლავაც განაგრძობს ხელისუფლება. სიღარიბის ზღვარს ქვემოთ მყოფი მოსახლეობა კი, რადგან მიწის დამუშავების სახსარი არ აქვს, ლუკმაპურის საშოვნელად უცხოეთში გარბის" (Geworld.
ge, 26 ნოემბერი, 2014).

საქართველო ქართველებს აღარ ეკუთვნის

- ზგიად ირემაძე, ანტიგლობალიზაციის ცენტრი "ივერიელები": "საქართველო აღარ ეკუთვნით ქართველებს. გაიარეთ ღამის ათი საათის შემდეგ პლეხანოვზე და ნახავთ, ვისია ეს ქვეყანა ჩვენი თუ უცხოელების. არაბებით, ირანელებითა და ერაყელებითაა მთელი გამზირი გადაჭედილი" (Geworld.ge, 28 მაისი, 2014).
- მიშა გომიაშვილი, მსახიობი: "მთელი ქალაქი ათასი რჯულის ხალხით გაივსო და ქალაქის ცენტრში ბორდელები გაგვიხსნეს... და ისე იქცევიან, რომ ჩემს ქალაქში თავი სტუმარი მგონია" (კვირის პალიტრა, 10 თებერვალი, 2015).

განსხვავებული ეროვნებებისადმი სიძულვილი

- გიორგი იმასაშვილი, ზანდუკელის N2-ში მცხოვრები: "მაგათი გამოისობით ყარს აქაურობა. ... ხმას ვერავინ იღებს იმის შიშით, რომ პოლიცია დაიჭერს-პატივი ეცით უცხოელებსო. ვის უნდა ვცე პატივი ღამით რომ არ მაძინებს და ბავშვებს დასდევს გასაუპატიურებლად?" (კვირის პალიტრა, 5-11 მაისი, 2014).
- გია მაისაშვილი, ეკონომისტი: "...და არა ის ძუნძგლიანი, ფეხშველა ხალხი [საქართველოში ჩამოსული უცხოელი მიგრანტები], რომელიც ახლა სავსეა..." (კაგკასია, სპექტრი, 6 მაისი, 2014).

ანტიჩინური განწყობები

ზურაბ ბიგვაგა, ფსიქოლოგი: "ჩინეთი გააწითლა [სტალინმა] და ეხლა ჩინეთი გააყვითლებს დიდ მსოფლიოს.
 ესეთი პროგნოზი გააკეთა ჯერ კიდევ ბისმარკმა: "внимание, желтая опасность!" [ყურადღება, ყვითელი საშიშ-როება!]" (კავკასია, სპექტრი, 19 ნოემბერი, 2014).

ანტიაზერბაიჯანული განწყობები

ანზორ მესხიშვილი, ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი: "მე-19 საუკუნეში ვაჩნაძეების ოჯახმა ლაგოდეხში სამი აზერბაიჯანული ოჯახი ჩამოასახლა საქონლის მოსამწყემსად. დღეს ეს სამი ოჯახი 46 000 მცხოვრებად იქცა და სოფელი კაბალი ყველაზე დიდია საქართველოში. ყველაზე დიდი ქართული სოფელი მარტყოფი კი მესამე ადგილზეა... ტოლერანტობამ იქამდე მიგვიყვანა, რომ ჩვენს ქვეყანაში 50-ზე მეტი ერი ცხოვრობს. ყველა მოითხოვს ქართველებზე მეტ ყურადღებას" (Geworld.ge, 11 თებერვალი, 2015).

ცალკეული ინციდენტის განზოგადება მთელ ჯგუფზე

 გიორგი ბურჯანაძე, ანტიკორუფციული კავშირი: "როცა "პლეხანოვი" გადაძეძგილია უცხოელებით, არ მაქვს უფლება, ჩემს შვილებთან ერთად გავისეირნო ქუჩებში... მეორე დღეს არასრულწლოვანი ბიჭის გაუპატიურება მოხდა. ის ერაყელი, თუ გახსოვთ, აქედან გააპარეს" (კვირის ქრონიკა, 21–27 ივლისი, 2014).

სეგრეგაცია რასობრივი ნიშნით

 გიორგი თავდგირიძე, სამხედრო ექსპერტი: "ჩვენ შეგვიძლია ტანზანიკიდან ჩამოვიყვანოთ 10 ზანგი, რომელიც ერთი ქართველის, ვთქვათ, ფულით ვამსახუროთ ჯარში, მაგრამ მისი ღირებულება მეათედიც არ იქნება" (კავკასია, სპექტრი, 19 თებერვალი, 2014). გელა ნიკოლაიშვილი, ადგოკატი: "საქართველოში, ევროპიდან და ცივილიზებული ქვეყნებიდან ძალიან ცოტა ხალხი შემოდის. ძირითადად აფრიკული ქვეყნებიდან – ნიგერიიდან, აზიის ქვეყნებიდან შემოდიან და ყოველ ნაბიჯზე ვხედავთ, რომ აქ მათხოვრობენ, ან კრიმინალს სჩადიან, როცა საარსებო წყარო არ აქვთ. ბაზრებშიც კი ჩანან ეს ადამიანები, მიზერულ ხელფასზე მუშაობენ და ისედაც უმუშევარ მოსახლეობას იმ პოტენციურ სამუშაო ადგილსაც ართმევენ" (კვირის ქრონიკა, 1-7 სექტემბერი, 2014).

ეთნიკური ნიშნით პიროვნების მარგინალიზაცია

ლელიკო ჯაფარიძე, საოპერო მომღერალი: "ვინ არის დავით კეზერაშვილი? ებრაელი ხალხის უღირსი შვი-ლი!" (ასავალ-დასავალი, 17-23 თებერვალი, 2014).

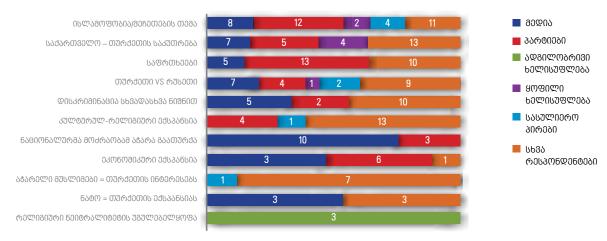
სტერეოტიპიზაცია

ფლადიმერ ტაბაღუა, ადგოკატი, ციხეების და კოლონიების ყოფილი უფროსი: "სხვათა შორის, 40 წელი ვიმუშავე პენიტენციარულ სისტემაში და არცერთი ქართველი ჯალათი არ მინახავს. მხოლოდ ოსი და რუსი ჯალათები იყვნენ. დიდხანს ვერცერთი ვერ ძლებდა" (კვირის პალიტრა, 16 თებერვალი, 2015).

როგორც მონიტორინგმა ცხადყო, ყველაზე მეტად თურქოფობიული /ისლამოფობიური ნიშნით დისკრიმინაციის მხრივ რესპონდენტები გამოირჩევიან, რომელთაგან ჩვენ ცალკე გამოვყავით საზოგადოების სხვა წარმომადგენლები (77); დისკრიმინაციის წყაროა თავად მედიაც (53), რომელსაც მოსდევს პოლიტიკური კლასი (52); სასულიერო პირები (8), ყოფილი თანამდებობის პირები (7), ხოლო რელიგიურნი ნეიტრალიტეტის დარღვევას 3 შემთხვევაში ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენელთა მხრიდან ჰქონდა ადგილი.

თემატური თვალსაზრისით მძლავრობს ისლამოფობიური (37) განწყობები, რაც მეტწილად მეჩეთების საკითხს უკავშირდება; ასევე მოსაზრება, რომ საქართველო ქართველებს აღარ ეკუთვნის და თურქეთის მიერაა ოკუპირებული (29); თურქეთის საფრთხედ წარმოჩენაც აქტუალურია (28), ისევე როგორც თურქეთის ისტორიული ოკუპაციის რუსეთის საპირწონედ (23) განხილვა და გარკვეულწილად რუსეთისთვის, როგორც ერთმორწმუნე ქვეყნისთვის უპირატესობაზე საუბრებს; სხვადასხვა ნიშნით დისკრიმინაციის შემთხვევა (17) მოიცავს როგორც ბიოლოგიურ უპირატესობაზე საუბრებს, ასევე თურქეთის სხვადასხვა პრობლემების მიზეზად დასახელებას და სხვა ინტერპრეტაციებს; კულტურულ-რელიგიურ ექსპანსიაზე 18 შემთხვევაშია საუბარი; ნაციონალური მოძრაობის მიერ აჭარის გათურქებაზე — 13-ში; ეკონომიკურ ექსპანსიაზე — 10-ში; საქართველოს მოქალაქე აჭარელი მუსულმანების თურქეთის სახელმწიფოსთან გაიგივება კი 8 შემთხვევაშია სახეზე; ევროატლანტიკური ინტეგრაციის თურქეთის ექსპანსიასთან გაიგივება 6 შემთხვევაში ხდება; ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლების მხრიდან რელიგიური ნეიტრალიტეტის უგულვებელყოფა და უმრავლესობის პრიმატზე ხაზგასმა 3 შემთხვევაში გამოიკვეთა; 8 შემთხვევაში კი სხვადასხვა საკითხები იყო განხილული.

დიაგრამა 2.1. თურქოფობიის ძირითადი გამოვლინებები სხვადასხვა წყაროების მიხედვით

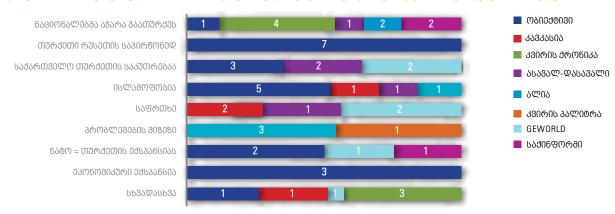

2.1. aa®nj

სატელევიზიო თოქ-შოუებიდან ყველაზე მეტად თურქოფობიულ და ისლამოფობიურ განწყობებს მედია-კავშირი "ობიექტივი" აღვივებს (22), რომელსაც ტელეკომპანია კავკასიის გადაცემა "სპექტრი" (4) მოსდევს. ბეჭდვით მედი-აში კი შემდეგი რიგითობა იკვეთება: გაზეთები "კვირის ქრონიკა" (7); "ასავალ-დასავალი" (5); "ალია" (4), "კვირის პალიტრა" (1). ინტერნეტ-პორტალებიდან: Geworld.ge-ს (7) და საქინფორმი (3).

მოსაზრებები, რომელთაც სხვადასხვა მედია საშუალებები ავითარებენ, ასახულია დიაგრამა 2.2-ში.

დიაგრამა 2.2. თურქოფობიის ძირითადი გამოვლინებები სხვადასხვა მედია საშუალებების მიხედვით

ധക്ഷാമാദനക്കെന്ന മാജനാ

ᲝᲑᲘᲔᲥᲢᲘᲕᲘ, ᲗᲝᲥ-ᲨᲝᲣ "ᲦᲐᲛᲘᲡ ᲡᲢᲣᲓᲘᲐ"

ობიექტივის თოქ-შოუ "ღამის სტუდიის" მკაფიოდ გამოხატული სარედაქციო პოლიტიკაა თურქეთის და თურქი ეროვნების ადამიანების ნეგატიურ კონტექსტში წარმოჩენა. "ობიექტივის" წამყვანები შემდეგ მოსაზრებებს კულტივირებდნენ: თურქეთი, რუსეთის იდენტური საფრთხეა (6); ხდება ეკონომიკური ექსპანსია (3); ნაციონალურმა მოძრაობამ ხელი შეუწყო აჭარის გათურქებას (1); თურქები გაუნათლებელი ერია (1). მაყურებლები კი, რომელთა მოსაზრებებს წამყვანებიც დეკლარირებულად იზიარებდნენ, შემდეგ მოსაზრებებს ამკვიდრებდნენ: ყოფილი ხელისუფლების [ნაციონალური მოძრაობის მმართველობა] ცალკეულ წარმომადგენელთა პოლიტიკის მიუღებლობა ისლამოფობიურ კონტქესტში (4); საქართველო თურქეთის საკუთრებაა (3); ნატოში ინტეგრაციის შემთხვევაში საქართველოს თურქეთი დაიპყრობს (2); თურქეთს ისევე აქვს ანექსირებული საქართველო, როგორც რუსეთს (1); მართლმადიდებელი რუსეთი იცავს საქართველოს გამუსულმანებისაგან (1).

თურქეთი, როგორც რუსეთის იდენტური საფრთხე

სოსო ზაალიშვილი: "ერთი მხრივ, არის რუსეთი, მეორე მხრივ, არის თურქეთი რომლისგანაც ჩვენ პრაქტიკუ-ლად, ორივესგან სერიოზული აგრესია მოდის საქართველოს მიმართ..." (25 ნოემბერი, 2014).

ეკონომიკური ექსპანსია

- სოსო ზაალიშვილი: "დღეს რომ გაიაროთ რუსთაველზე, ღიად არის უკვე, წერია ჰალალ, ჰალალ. ეს ხომ ეკონომიკური ექსპანსიაა..." (1 ივლისი, 2014).
- ნინო რატიშვილი: "აჭარაში სერიოზული პრობლემების წინაშე ვდგევართ იმიტომ, რომ... აჭარის მიწა არის გაყიდული და მისი მფლობელები უკვე ქართველები აღარ არიან. უცხო ქვეყნის და ძირითადად თურქეთის მოქალაქეების საკუთრებაა აჭარის უდიდესი ნაწილი" (14 მარტი, 2014).

ნაციონალურმა მოძრაობამ ხელი შეუწყო აჭარის გათურქებას

 ბონდო მძინარაშვილი: "...[ნაციონალურმა მოძრაობამ] ყველაფერი გააკეთა იმისთვის, რომ ქართული ქალაქბათუმი და ქართული რეგიონი, აჭარა – დღეს უკვე გათურქებულიყო და პირდაპირ საფრთხე გაჩენილიყო" (27 ნოემბერი, 2014);

თურქების, როგორც გაუნათლებელი ერის წარმოჩენა

 სოსო ზაალიშვილი: "ჩვენი მოსახლეობა, ანი, თურქეთის მოსახლეობისგან განსხვავებით, ბევრად განათლებული მოსახლეობაა. თურქეთში 70%-მა მოსახლეობის წერა-კითხვა არ იცის. თორე ერდოღანს არ აირჩევდნენ" (1 ივლისი, 2014).

როგორც 2013 წელს განხორციელებულ კვლევაში¹², ასევე მიმდინარე მონიტორინგის დროს გამოვლინდა ტენდენცია, რომ სატელეფონო ჩართვის ფორმატში, მაყურებელი ძირითადად ერთგვაროვან პოზიციას გამოხატავს, რაც

 $^{^{12} \}quad \text{http://mdfgeorgia.ge/uploads/library/Monitoring_Hate_Speech_and_Discrimination_in_Georgian_Media._GEO.pdf}$

თანხვედრაშია, როგორც წამყვანების, ასევე მოწვეული რესპონდენტების შეხედულებებთან. საბოლოო ჯამში კი, ეს საზოგადოებრივი აზრით მანიპულირების სახეს იღებს, რაც მაუწყებელთა ქცევის კოდექსის დარღვევაა.

მაყურებლები შემდეგ მოსაზრებებს ავითარებდნენ:

ისლამოფობიური შეფასებები რელიგიურ ინციდენტებთან, ყოფილი და მოქმედი ხელისუფლების აქტივობებთან დაკავშირებით

- "ჩვენ ქრისტიანები არა ვართ, მაგალითად, იმისთანა ბარბაროსები, როგორც იტყვიან, ფანატი მუსულმანები და
 იქ კუკლუქს კლანები მოვუწყოთ და ინკვიზიციები ჩავუტაროთ, მაგრამ ინკვიზიციას ისინი სხვანაირად მიიღებენ"... (26 ივლისი, 2014).
- "ახლა ამ შემთხვევაში, გლაპარაკობ, აი, ამ მეჩეთის თემასთან დაკაგშირებთ, ეს ხალხი აშკარად შეგულიანებულია თურქების მიერ. ეს ბათუმში ძაან იგრძნობა, ამას ჩვენმა პრეზიდენტმაც შეუწყო ხელი, რომელმაც საკმაოდ ბეგრი საეჭვო მოქალაქეობა მიანიგა..." (24 ოქტომბერი, 2014).
- "მაგ ვაჟბატონმა (ირაკლი ალასანიამ) თავის დროზე მეჩეთში ქართული ჯარი დაალოცვინა მოლას, ეს არ უნდა ჩაედინა მაგას..." (17 აგვისტო, 2014).

საქართველო, როგორც თურქეთის საკუთრება

"აჭარა დარჩა აჭარლების გარეშე... თურქები ჩამოასახლეს აჭარაში და დღეს თურქები ბატონობენ და თურქები განაგებენ (12 დეკემბერი, 2014).

ნატოში ინტეგრაციის შემთხვევაში, საქართველოს თურქეთი დაიპყრობს

• "ჩვენ რომ გვინდა შევიდეთ ნატოში და დავაყენოთ მათი ჯარები და მათი ჰაერსაწინააღმდეგო თავდაცვის სისტემები, ამას ვინ მოემსახურება? მოემსახურება თურქის ჯარი, რომელიც არის ნატოს წევრი... გადმოიყვანს პირდაპირ თურქს და ბატონმა ალასანიამ რომ ბრძანა, განვათავსოთ თავდაცვის სისტემებიო, პოლიგონად უნდა აქციოს საქართველო?" (30 მაისი, 2014).

"თურქეთის ანექსია" რუსეთის ანექსიის საპირწონედ

 "თავისთავად ცხადია, რუსეთს აგებინო და მიაწვე ანექსიაზე და თურქეთს ტაში დაუკრა და გულში ჩაიხუტო, ეს იქნება დიდი აბსურდი..." (27 ნოემბერი, 2014).

მართლმადიდებელი რუსეთი იცავს საქართველოს გამუსულმანებისგან

 "მას არ ეშინია, რომ თურქეთი და ირანი გადაყლაპავს საქართველოს, ჩვენი დაუძინებელი მტერი? და რომ რუსეთი არა, ჩვენ ეხლა მუსულმანები ვიქებოდით და არც ტრადიციები გვექნებოდა და არც მართლმადიდებლობა... "(30 მარტი, 2014).

თოქ-შოუ "სპექტრის" წამყვანი თურქეთს საფრთხედ (2) წარმოაჩენდა, ისტორიული მოვლენების თანამედროვეობაში არასწორ კონტექსტუალიზაციას (1) ახდენდა და ბიოლოგიურ უპირატესობაზე (1) საუბრობდა:

თურქეთი, როგორც საფრთხე

- 🛑 **დავით აქუბარდია: "**აი, იმათ [თურქები] უნდა ვაჯობოთ, თორემ ისინი შეგვჭამენ". (24 თებერვალი, 2014)
- **დავით აქუბარდია:** "საშინელება, ჩვენ თუ ზღვის მხარე არ ავითვისეთ, დამიჯერე, აღარ ვლაპარაკობ იმაზე, რომ 1400 მეჩეთი აგვიშენეს თურქებმა საქართველოში. წამოვლენ აქა და დაიკავებენ იმ ადგილებს" (5 მარტი, 2014).

ისტორიის არასწორი კონტექსტუალიზაცია

დავით აქუბარდია: "შაჰაბასი იყო პათოლოგი საქართველოსთვის. 6000 მღვდელმსახური ამოგვიწყვიტა დავით გარეჯში, თან როდის? აღდგომა ღამეს ... ცნობილი ისტორიაა, 30 000 ლაზს თაავები დაჭრეს... 50 ათასიანი არმია ხეობაში მიაყენეს, ვინც არ მიიღებთ ისლამს, თავებს დაგაყრევინებთო. დააყრევინეს. მაპატიე რა, ამდენ მეჩეთებს რომ ვარიგებთ, ჯერ სახელმწიფოს სახელით იმ 30 ათას ლაზზე ბოდიში მოიხადა თურქეთის რომელიმე ჩინოვნიკმა საქართველოს წინაშე?... ან ჩვენი ირანელი ძმებისგან და ისტორიული მეზობლებისგან ვინმემ მოიხადა 6000 მღვდელმსახურს რომ ყელი დააჭრეს?... რატომღაც ამ ბეჩავი ქრისტიანებისგან ითხოვენ ტოლერანტობას. იქედან მოდის ეს მესიჯი?..

რა საჭირო იყო [მინარეთის] ტრანსპორტირება თურქეთიდან?.. ახლა იმ სოფელში, ხო ის მინარეთი დაფინანსებულია. არ უნდა ხდებოდეს უცხო ქვეყნიდან დაფინანსებული, დაპროექტებული, რაღაცა შემაკავებელი უნდა არსებობდეს" (26 დეკემბერი, 2014).

ბიოლოგიური ნიშნით სეგრეგაცია

🔍 "ჯიში გავუუმჯობესეთ ეგერ თურქებს"... (16 დეკემბერი, 2014).

പേരുടെ വയവടമുള്ള

ᲒᲐ<mark>Გ</mark>ᲔᲗᲘ "ᲙᲕᲘᲠᲘᲡ ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ"

გაზეთ "კვირის ქრონიკის" შემთხვევაში 7 დარღვევა გამოიკვეთა, რა დროსაც ჟურნალისტები ამკვიდრებდნენ მოსაზრებებს, რომ პრეზიდენტმა სააკაშვილმა აჭარის გათურქებას შეუწყო ხელი (4); თურქი მწერლის ორჰან ფამუქის ლიტერატურული ნაწარმოები შუღლის გაღვივებას უწყობდა ხელს (2); ამასთანავე ერთ შემთხვევაში ადგილი ჰქონდა შეურაცხმყოფელი ლექსიკის გამოყენებას.

სააკაშვილმა ხელი შეუწყო აჭარის გათურქებას

გიორგი ჯიქიაშვილი: "საკუთარი საკონსტიტუციო ვადის ბოლო დღეებში [სააკაშვილმა] ათიათასამდე უცხოელ მუსლიმანს ქართული პასპორტი მისცა და ისედაც გათურქების პირას მყოფი აჭარა პირდაპირ თურქეთის ლუკ-მად აქცია. დღეს ყველამ იცის, რომ იმ მოქალაქეების გარკვეული ნაწილი სირიაში, ისლამური სახელმწიფოს სახელით იბრძვის და ტერორისტულ აქტებს აქტებზე ახორციელებს" (19-25 იანვარი, 2014).

თურქი მწერლის ორჰან ფამუქის ლიტერატურული ნაწარმოების ეროვნული შუღლის კონტექსტში წარმოჩენა

ი გელა ზედელაშვილი: "დამეთანხმებით, ნობელის პრემიის ლაურეატი პირდაპირ მოუწოდებს სამხედროებს,

ყარსშივე გაანადგურონ და არ შეუშვან მის ქვეყანაში. იგივე ლოგიკით, ჩვენც შეგვიძლია მოვითხოვოთ აჭარაში შემოსული თურქების გაძევება და მოსპობა, მაგრამ ქართველები ხომ ცოტა წავუდებილებთ?" (24–30 მარტი, 2014).

ეროვნული ნიშნით შეურაცხყოფა

🏓 **გელა ზედელაშვილი: "..**.მერე ვთვრები, გადარეული ვაგინებ ხოლმე თურქებს დედის ტრაკს!" (2–8 ივნისი, 2014).

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲐᲡᲐᲕᲐᲚ-ᲓᲐᲡᲐᲕᲐᲚᲘ"

ჟურნალისტებმა 5 შემთხვევაში გააკეთეს შეფასებები, რომლებიც მკვეთრად თურქოფობიული და ისლამოფობიური ხასიათის იყო: აჭარა თურქეთის საკუთრებაა (2); ისტორიული მტერი ოსმალეთის იმპერიის აღდგენას ცდილობს (1); რელიგიური ინციდენტები დაკავშირებულია საქართველოს ყოფილ პრეზიდენტთან მიხეილ სააკაშვილთან და მის ოჯახთან (1). ამასთანავე საკულტო ნაგებობებით სარგებლობის თემა (1) ნაცვალგების პრინციპით არის განხილული.

აჭარა თურქეთის საკუთრებაა

• ირინა გოგოსაშვილი: "რა უფრო ქართული იყო, ის რომ ასლან აბაშიძის დროს ერთი გოჯა მიწა თურქებზე არ გაყიდულა, აჭარაში ერთი თურქული რესტორანი არ ყოფილა და 2-3 მეჩეთი არსებობდა, თუ ის არის ქართული, დღეს ისლამის კოსმოდრომებს, რომ დაამსგავსეს აჭარა?!.. თუ ასე გაგრძელდა, ძალიან მალე აჭარა, შესაძლოა, საქართველოს შემადგენლობაში აღარც იყოს!" (20-26 ოქტომბერი, 2014).

ისტორიული მტერი ოსმალეთის იმპერიის აღდგენას ცდილობს

• ჯაბა ხუბუა: "დიახ, თურქეთი, რომელიც ჩვენი ისტორიული მტერი იყო, დღეს, რატომღაც, ჩვენი "დიდი მეგობარი" გახდა და ერთადერთი, რასაც გვიკეთებს, ის არის, რომ მაქსიმალურად ცდილობს აჭარის ანექსიას! თურქეთის დღევანდელი პრემიერ-მინისტრი დავითოღლუ ის კაცია, რომელიც ცოტა ხნის წინათ, საგარეო საქმეთა მინისტრობის დროს, ღიად აცხადებდა, ოსმალეთის იმპერია უნდა აღდგეს და აჭარაც მის შემადგენლობაში უნდა შევიდესო!" (10-16 ნოემბერი, 2014)

რელიგიური ინციდენტების დაკავშირება საქართველოს ყოფილ პრეზიდენტთან და მის ოჯახთან

 დიტო ჩუბინიძე: "ინციდენტები და ატეხილი ვაი-უშველებელი სოფელ ჭელაში, სოფელ მოხეში, სოფელ ნიგვზიანსა და ქობულეთში, როცა მეჩეთის კარზე ნუგზარ წიკლაურისა თუ ღორის თავი მიაჭედეს, სუყველაფერი იმართება საქართველოს დაუძინებელი მტრის — სააკაშვილისა და დედამისის იმ ბოროტი მეგობრების მიერ, რომლებიც დიდი ალბათობით თურქეთის სპეცსამსახურებთან არიან დაკავშირებულნი" (27 ოქტომბერი — 2 ნოემბერი, 2014).

საკულტო ნაგებობების განხილვა ნაცვალგების პრინციპით

ზაზა დავითაია: "საქართველოში მეჩეთების მშენებლობის ბუმია. მავანი კი, ათობით ტაძარს გვედავება" (2-8 თებერვალი, 2015).

გეგეთი "ბლია"

4-დან 3 შემთხვევაში თურქეთი სხვადასხვა (ეკოლოგიური, კვების, ტრეფიკინგის) პრობლემების გამომწვევად იყო წარმოჩენილი, ხოლო ერთ შემთხვევაში საუბარი იყო თურქეთის რელიგიურ ექსპანსიაზე.

თურქეთი, როგორც სხვადასხვა პრობლემის გამომწვევი მიზეზი

• თამარ ოქრუაშვილი: "მე ვიყავი თურქეთში ჩასული, იქაურმა კაცმა პომიდორი მაჩვენა და მითხრა, რომ ამას ჩემი მეზობელი ახლა აგზავნის თქვენთან და იგივე პომიდორი რომ სუფრაზე დადოს მისმა ხანუმამო, იმას თავს წააგდებინებს, რადგანაც მოწამვლის შეეშინდებაო" (12 ივნისი, 2014).

რელიგიური ექსპანსია

• ნიუპოსტი: "ადგილობრივები ამბობენ, რომ მუსლიმანთა სასწავლებლის გახსნით თურქეთი აჭარის შეფარულ ექსპანსიას ეწევა და რეალურად შენობაში არა პანსიონი, არამედ მედრესე იხსნება, სადაც ბავშვებს რელიგიურ ლიდერებად მოამზადებენ" (17 სექტემბერი).

ᲒᲐᲒᲔᲗᲘ "ᲥᲕᲘᲠᲘᲡ <u>ᲒᲐᲚᲘ</u>ᲢᲠᲐ"

გაზეთი თევზჭერის პრობლემის დაკავშირებას თურქეთთან ახდენდა.

თურქეთი, როგორც სხვადასხვა პრობლემის გამომწვევი მიზეზი

 პროგოკატორი: "თურქეთზე გამახსენდა: კი არის ჩვენი ძმა და ჩასახუტებელი მეგობარი, მაგრამ ძალიან "ღრმად და ახლოს გვეხუტება" ხანდახან და მთლად სასიამოვნო არ არის ხოლმე... თურქს რომ ფეხებზე ჰკიდია, მისი ლიცენზიის ამოწურვის შემდეგ ჩვენთან თევზი დარჩება თუ – არა, სულაც არ მიკვირს" (12 თებერვალი, 2015).

COPICE BOCPAM

GEWORLD.GE

ინტერნეტ–პორტალი ავითარებდა აზრს, რომ ნატოში ინტეგრაცია საქართველოს გათურქების ტოლფასი იყო (1); საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტის მიხეილ სააკაშვილის მიერ თურქეთის მოქალაქე ეთნიკური ქართველე–ბისთვის საქართველოს მოქალაქეობის მინიჭება — ქვეყნის ისლამიზაციას ნიშნავდა (2); 2 შემთხვევაში თურქეთი საფრთხედ, 2–ში კი აჭარა თურქეთის საკუთრებად იყო წარმოდგენილი.

ნატოში ინტეგრაციის შემთხვევაში, საქართველო გათურქდება

 იაკობ ლეჟავა: "ხვალ, ანუ ნატოში შესვლის შემდეგ, თურქების გავლენა საქართველოში (სამხედრო ძალის შემოსვლაც, ნატოს ეგიდით) უდავოდ მოიმატებს და ხელისუფლება, სურვილის შემთხვევაშიც კი, წინ ვერ აღუდგება ნატოს წევრ ჩვენს მეზობელს, რომელიც დიდ თურქეთზე ოცნებობს და აჭარაზე პრეტენზიაც ბევრჭერ გამოხატა საჭაროდ... თურქეთში სამუშაოდ ჩასულ ქართველებს ისე რომ ეპყრობიან, როგორც მონებს, დიდი ხანია, ვიცით, მაგრამ თბილისშიც არანაკლებს ბედავენ — დედაქალაქის მთავარ ქუჩაზე გახსნილ კაფეებში ქართველებს არ უშვებენ, თურქი ინვესტორები ქართველ ექიმებს გინებას არ აკლებენ და პატრიარქის სურათის ჩამოხევასაც კი ცდილობენ!.." (18 აპრილი, 2014).

თურქეთი, როგორც საფრთხე

ეკა ნასყიდაშვილი: "პოლიტოლოგები ცხელ რეგიონად მიიჩნევენ აჭარას, სადაც, თურქების გალაღების გამო, ადგილობრივი მოსახლეობა დიდი პრობლემების წინაშე დგას, უკვე ეთნიკური კონფლიქტებიც შეინიშნება, მაგრამ არანაკლებ პრობლემური ტერიტორიაა სამცხე-ჯავახეთი, რომელზეც ამბობენ, რომ "გაუთამაშებელი კარტია" (26 ნოემბერი, 2014).

სააკაშვილმა ხელი შეუწყო აჭარის ისლამიზაციას

• ჯაბა უგანია: "ნაცსექტის ბელადმა"... თურქეთის 10 ათასამდე მოქალაქეს ქართული პასპორტები დაურიგა და ისედაც ისლამური ექსპანსიის ქვეშ მგმინავი აჭარა თურქეთის ულუფად აქცია" (22 იანვარი, 2014).

აჭარა თურქების საკუთრებაა

მაია გელაშვილი: "ბათუმის მოსახლეობას დისკომფორტს უქმნის თურქების მომრავლება ქალაქში..." (4 ივნისი, 2014).

საძინფორმი

საქინფორმის 3 სარედაქციო მასალაში შემდეგ ფორმულებს ვხვდებით:

პრეზიდენტმა სააკაშვილმა საქართველო გაათურქა

[სათაური] "სააკაშვილმა ქართული მიწები თურქეთს უსახსოვრა" (20 ივნისი, 2014).

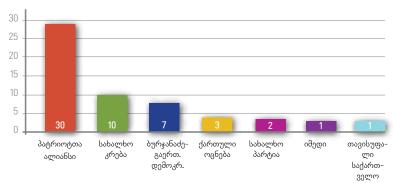
 არნო ხიდირბეგიშვილი: "საქართველოში კი [მიხეილ სააკაშვილმა] რუსული ენა მოსპო — იმ მიზნით, რომ რუსულენოვანი მოსახლეობა საქართველოდან გააძევოს და სანაცვლოდ 300 ათასი თურქი მესხი ჩამოიყვანოს" (საქინფორმი, 15 დეკემბერი, 2014).

თურქეთი, ამერიკასთან ერთად, რუსეთის საზღვართან ქაოსის კონცეფციას ავითარებს

 "რეგიონის სპეციფიკის და პრორუსული ლოზუნგების მიუხედავად, ამ აქციის [სოხუმში საპროტესტო გამოსვლა] უკან შესაძლოა თურქეთისა და აშშ-ის სპეცსამსახურები იდგნენ, რომლებიც რუსეთის საზღვრებზე ქაოსის კონცეფციის განვითარებას განაგრძობენ" (2 ივნისი, 2014).

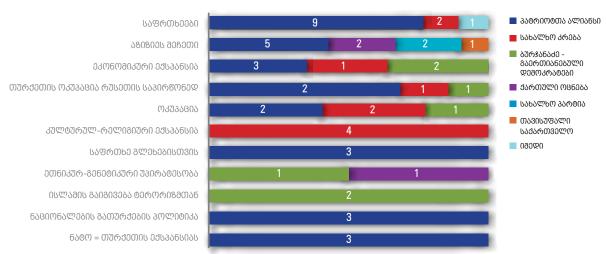
2.2. ᲞᲝᲦᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐ

პოლიტიკური პარტიებიდან თურქოფობიულ და ისლამოფობიულ გამოხატვას ყველაზე ხშირად პატრიოტთა ალიანსი მიმართავდა (30), რომელსაც მოსდევს სახალხო კრება (10) და ბურჯაძე-გაერთიანებული დემოკრატები (7), შემდეგ ადგილზეა ქართული ოცნება (3), მას მოსდევს სახალხო პარტია (2), თავისუფალი საქართველო (1) და პარტია "იმედი" (1).

დიაგრამა 2.3. თურქოფობიის/ისლამოფობიის წყაროები პარტიების მიხედვით

ძირითადი გზავნილები, რომელთაც პოლიტიკური პარტიები თურქოფობიულ/ისლამოფობიურ კონტექსტში აკეთებდნენ, მე-4 ცხრილშია დაჯგუფებული.

დაიგრამა 2.4. თურქოფობიის/ისლამოფობიის ტიპოლოგია პარტიების მიხედვით

პა**ი**რეობთა ალეანსე

პოლიტიკური პარტიებიდან თურქოფობიულ და ისლამოფობიურ გამოხატვას ყველაზე ხშირად პატრიოტთა ალიანსი მიმართავდა (30) და ძირითად საინფორმაციო წყაროდ მედია-კავშირ "ობიექტივს" იყენებდა, რომლის დამფუძნებლე-ბი აღნიშნული პარტიის წარმომადგენლები არიან. 30-დან მხოლოდ 6 შემთხვევაში იყო მსგავსი გამოხატვა სხვა მედია საშუალებებში (ტელეკომპანიები "იმედი" და "კავკასია", გაზეთი "რეზონანსი", სააგენტოები "რეპორტიორი" და Geword. ge) წარმოდგენილი. პარტიის წევრებიდან კი ყველაზე მეტად დავით თარხან-მოურავი (20) აქტიურობდა.

პატრიოტთა ალიანსი შემდეგ მოსაზრებებს კულტივირებდა: აზიზიეს მეჩეთის მშენებლობა თურქეთის რელიგიური და სამხედრო ექსპანსიის მცდელობას წარმოადგენს (5); თურქეთი არის საფრთხე, მათ შორის ყარსის ხელშეკრულების კონტექსტში (9); ნატოს საწვრთნელი ბაზა საქართველოში თურქეთის შემოსვლის ტოლფასია (3); თურქეთს ისევე აქვს ოკუპირებული საქართველოს ტერიტორიები, როგორც რუსეთს (2); თურქეთი საფრთხეს უქმნის ქართველ გლეხს (3) და ახორციელებს ეკონომიკურ ექსპანსიას (3); ნაციონალურმა მოძრაობამ ხელი შეუწყო აჭარის გათურქებას (3); საზღვრის ინციდენტი (რომელიც ოფიციალური წყაროებით არ დასტურდება) და მესხების რეპატრიაციის დაკავშირება საფრთხეებთან.

აზიზიეს მეჩეთი, როგორც რელიგიური და სამხედრო ექსპანსია

დავით თარხან-მოურავი: "აზიზიეს მეჩეთის სახით ეს იყო სიბოროტე რელიგიურ ნიღაბში. ეს იყო თურქეთის სადაზვერვო ცენტრი, თურქეთის ისეთი საგანმანათლებლო ცენტრი, რომელიც ადამიანს მთლიანად ტვინს შეუბრუნებდა... რელიგიურ განათლებას იღებენ [თურქეთში] და შემდეგ ჩამოდიან ისეთი აზრებით, რომ თურქეთზე დიდი მეგობარი საქართველოს არ ჰყოლია..." (კავკასია, ბარიერი, 14 ივნისი, 2014).

თურქეთი, როგორც საფრთხე, მათ შორის, ყარსის ხელშეკრულების კონტექსტში

- დაგით თარხან-მოურავი: "გეგმა იქ მარტივია: რაც შეიძლება მეტი თურქი გაჩნდეს იქ, შეიცვალოს დემოგრაფიული სურათი, თურქები ნელ-ნელა გახდნენ იმდენი, რომ შეიძლება მერე პარტია ჩამოიყალიბონ, ბათუმის მერიც გაიყვანონ თურქი კაცი. რაც მთავარია, თურქების გონებაში ტრიალებს ის აზრი, რომ 2021 წელს, როცა ასი წელი შესრულდება ყარსის ხელშეკრულებიდან, რომ ისინი რეფერენდუმს მოაწყობენ" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 8 ივნისი, 2014).
- სოსო მანჯავიძე: "აქ თურქეთია, თურქეთი, რომელიც ასევე საშიშია" (კავკასია, ბარიერი, 1 აპრილი, 2014).

ნატოს საწვრთნელი ბაზის გაიგივება თურქეთთან

დავით თარხან მოურავი: "ამ სასწავლო ცენტრებში [ნატოს] მრწვთნელები და მასწავლებლები, ძირითადად, არ იქნებიან ამერიკელები, ან ფრანგები, ან გერმანელები... ძირითადად ეს იქნებიან თურქები... ისევე, როგორც აქამდე, ძირითადად იყვნენ თურქები, რაც მე არასოდეს არ მომწონდა და არც ეხლა მომწონს" (6 სექტემბერი, 2014).

თურქეთის "ოკუპაცია" რუსეთის ოკუპაციის საპირწონედ

🗨 **დავით თარხან-მოურავი: "**მაგალითად, 30% ჩვენი ტერიტორიის 95 თუ 96 წელია, რაც ოკუპირებულია თურქე-

- თის მიერ... ჩვენი ტერიტორია რუსეთსაც აქვს წართმეული, თურქეთსაც აქვს წართმეული" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 26 მარტი, 2014).
- დავით თარხან-მოურავი: "არასოდეს არავითარი სიკეთე თურქეთს არ მოუტანია არც საქართველოსთვის, არც ერთი ევროპული ქვეყნისთვის, და საერთოდ, მსოფლიოში არავისთვის. მთელი თავისი ისტორიის განმავლო-ბაში თურქეთი იყო დამპყრობელი ქვეყანა, რომელიც ანადგურებდა სახელმწიფოებს და ხალხებს... თურქეთს მხოლოდ აინტერესებს კვლავ საქართველოს დაპყრობა" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 20 მაისი, 2014).

თურქეთი, როგორც საფრთხე ქართველი გლეხისთვის

• დაგით თარხან-მოურავი: "ქართველი გლეხი ამოწყდა, ქვეყანა გაუბედურდა. თურქული მესამეხარისხოვანი საქონელი შემოდის და მილიარდები მიდის აქედან... ჩვენ ვუხდით ფულს, იმათ შემოაქვთ ნაგავი... და ჩვენ ვიძახით ჩვენი სტრატეგიული პარტნიორიო. სტრატეგიული პარტნიორი კი არაა, სტრატეგიული ვამპირია, რომელსაც გააქვს ქართველი კაცის შრომით ნაშოვნი ფული"... (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 21 მარტი, 2014).

თურქული ინვესტიციების წარმოჩენა ეკონომიკურ ექსპანსიად

• დავით თარხან-მოურავი: "აჭარაში ჩამოვიდა თურქი, სახელმწიფომ მისცა თურქეთის მას ფული, რომ ამ კაცმა 3–ჯერ უფრო ძვირად იქირაოს ფართი, ვიდრე ის ღირს, დაიქირაოს იქ ქართველი კაცი მუშად, შექმნას მუშა-ობის ილუზია, მუშაობა იქ არ ხდება, და ასეთნაირად 37 000 კაცი დასახლდა უკვე ბათუმში. ეს არის თუ არა ქვეყნის დაპყრობა?" (იმედი, რეაქცია, 16 მაისი, 2014).

ნაციონალურმა მოძრაობამ აჭარა თურქებზე გაასხვისა

- ირმა ინაშვილი: "[გიორგი ბარამიძე] თურქებისათვის აჭარის მიყიდვის სამარცხვინო და მზაკვრულ საქმეში ჩაერთო" (რეპორტიორი, 15 სექტემბერი, 2014).
- ვაჟა ოთარაშვილი: "აღარაფერს ვამბობ სააკაშვილის ფაშისტური ხელისუფლების პროთურქულ სახელმწიფოთა "საოჯახო" ორიენტაციაზე ანდა დღევანდელი თურქული სერიალებით ავსებულ ტელესივრცეზე, მაშინ, როცა ქართული კინო სულს ღაფავს... " (Geworld.ge, 14 აგვისტო, 2014).

თურქი მესაზღვრეების მიერ აჭარაში საზღვრის გადმოკვეთის შესახებ დაუდასტურებელი ცნობების საფრთხედ წარმოჩენა

- დავით თარხან-მოურავი: "...არავის არაფერს არ დავუთმობთ ჩვენ და თუ ამას დასჭირდება, მაგ თურქ მესაზღვრეებს გავუხეთქოთ თავები, ზუსტად მაგ თავს გავუხეთქავთ. ძალადობა არის, როდესაც თურქი მესაზღვრე გადმოდის და გეუბნება, რომ გაეთრიე აქედან და იქ რომ ვიქნები, გავუერთიანებ თავ-ყბას მაგას" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 30 და 31 მაისი).
- გაჟა ოთარაშვილი: "ქართულ მიწა-წყალზე გადმოვიდა ვიღაცა გადამთიელი, რომელიც სამი საუკუნე განადგურებდა, რომელმაც 1723 წელს მეფობის გაუქმება დაიწყო საქართველოში და დღეს მოდის, ვითომ როგორც შენი მეგობარი" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 31 მაისი, 2014)

მესხების რეპატრიაციის დაკავშირება ყარსის ხელშეკრულებასთან

🗨 **დავით თარხან-მოურავი: "**ძალიან უარყოფითია ჩემი აზრი [მაჰმადიანი მესხების მოქალაქეობის მინიჭებას–

თან დაკავშირებით]. მე ვთვლი, რომ მიხეილ სააკაშვილი ცდილობდა, მიეყიდა აჭარა თურქეთისთვის, ცდილობდა, რაც შეიძლება მეტი თურქი მოქალაქე საქართველოს მოქალაქედ ექცია იმ მიზეზით, რაც ავანტიურაა ჩემი აზრით, რომ 2021 წელს ყარსის ხელშეკრულებით მოითხოვონ ახალი რეფერენდუმი" (კავკასია, ბარიერი, 14 ივლისი, 2014).

ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲙᲠᲔᲑᲐ

პატრიოტთა ალიანსის შემდეგ თურქფობიული და ისლამოფობიური განწყობებით ბურჯანაძე-გაერთიანებულ დემოკრატებთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი ორგანიზაცია სახალხო კრება (10) გამოირჩევა.

სახალხო კრება ამკვიდრებდა აზრს, რომ თურქეთს ისევე აქვს ოკუპირებული საქართველო, როგორც რუსეთს (2); რუსეთის დაშლა საქართველოსთვის თურქეთის საფრთხეს გააძლიერებს (1); თურქეთი ოკუპანტია (2); ის ახორციელებს ეკონომიკურ ექსპანსიას (1); ასევე კულტურულ-რელიგიურს (3) და რომ სახეზეა აჭარის ისლამი-ზაცია (1).

თურქეთის ოკუპაცია რუსეთის ოკუპაციის საპირწონედ

• გია ბურჯანაძე: "თურქეთს არა აქვს ოკუპირებული საქართველო?.. თქვენმა ხელისუფლებამ [ნაციონალური მოძრაობა] შეუწყო ხელი თურქეთის ექსპანსიას დღეს საქართველოში. თქვენ გაქვთ ორმაგი სტანდარტები. რუსეთი არის ოკუპანტი და თურქეთი არ არის?" (იმედი, რეაქცია, 21 თებერვალი, 2014).

რუსეთის დაშლა თურქეთის საფრთხეს გააძლიერებს

• ელიზბარ ჯაველიძე: "რუსეთი თუ დაიშალა... საკმაოდ სერიოზული საფრთხე გვემუქრება თურქეთიდანაც. ადრე მითქვამს, რომ თურქეთი დღემდე ვერ შეეგუა აგარის დაკარგვას. იქ არიან ძალები, რომლებიც აგა-რის დაბრუნებას ითხოვენ. აგარაში ცუდი პროცესებია დაწყებული. სააკაშვილის დროს ათეულობით ათას თურქს მისცეს საქართველოს მოქალაქეობა" (კვირის ქრონიკა, 17-23 მარტი, 2014).

თურქეთი, როგორც ოკუპანტი

ელიზბარ ჯაგელიძე: "დღეს ქევყანაში მიდის დიდი თურქობა, ამას თავიდანვე სააკაშვილი ხელმძღვანელობდა... ჩადით აჭარაში, ნახეთ, რა ხდება, გათურქებულია იქაურობა... ეს არის ტერიტორიების დაპყრობა მშვიდობიანი გზით. თავის დროზე დავით-ოღლუმ განაცხადა, საქართველოში, რა თქმა უნდა, იარაღით არ შევიჭრებით, მაგრამ აჭარას დავიბრუნებთ ეკონომიკური გზით, რასაც მოჰყვება რეფერენდუმის ჩატარება"... (კვირის ქრონიკა, 19-25 იანვარი, 2014).

თურქეთის ეკონომიკური ექსპანსია

• ელიზბარ ჯაველიძე: "შემოიჭრნენ და რა ხდება? ეკონომიკა... მთლიანად წაღებული აქვთ. პირველი სართული. გერმანიაში წაიღო თურქებმა და აქ არ წაიღებენ პატარა აჭარაში?" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 29 დეკემბერი, 2014).

კულტურულ-რელიგიური ექსპანსია

ელიზბარ ჯაველიძე: "უპრაგონოდ" თუ გააგრძელებენ შენებას, ყველა უნდა დაინგრეს... ეს იმას კი არ ნიშნავს, რომ სალოცავები სჭირდებათ, იმას ნიშნავს, რომ ამით ჩვენი ქრისტიანობის, განდევნა უნდათ. შეხედეთ ეკრანს, ვერც ერთ არხს ვერ ნახავთ, სადაც თურქული სერიალი არ გადის. ეს რას ნიშნავს?.. თუ არ აღვუდექით მათ (თურქულ სერიალებს), თურქები რას კარგავენ?.. სწორედ რელიგიითა და კულტურით ხდება ტერიტორიების დაკარგვა" (ალია, 16 სექტემბერი, 2014).

აჭარის ისლამიზაცია

ელიზბარ ჯაველიძე: "ასლან აბაშიძის დროს აჭარა ქრისტიანდებოდა... დღეს რა ხდება აჭარაში? დაახლოებით 32-33 ათასი უცხო თესლის ოჯახია ჩაწერილი აჭარაში, ანუ, სულ მცირე 150 ათასი საკუთრების მქონე უცხოელი ცხოვრობს და ეს არის ჩვენი ერის უდიდესი ტრაგედია! ძირითადად ესენი არიან თურქები" (ასავალ-დასავალი, 8-14 დეკემბერი, 2014).

ᲑᲣᲠᲰᲐᲜᲐᲫᲔ – ᲒᲐᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲔᲑᲘ

ბურკანაძე-გაერთიანებულ დემოკრატებში შემავალი პოლიტიკოსები (7) შემდეგი სახის თურქოფობიულ და ის-ლამოფობიურ განცხადებებს აკეთებდნენ: თურქეთი ისეთივე საფრთხეა, როგორც რუსეთი (1); თურქეთს ოკუ-პირებული აქვს საქართველოს ისტორიული მიწები (1); სახეზეა ეკონომიკური ექსპანსია (2); მუსლიმთა რელიგია ტერორიზმის იდეოლოგიას აყალიბებს (2); ქართველებმა ჯიში გაუუმჯობესეს თურქებს (1).

თურქეთის საფრთხე რუსეთის საფრთხის საპირწონედ

• კონდი ბაღათურია: "თურქეთი არაა საფრთხე? ... სირცხვილად ითვლება მარტო რუსეთის აგენტობა და თურქეთის აგენტობა მაინდამაინც დიდ სირცხვილად არ ითვლება?.. ყველა პროვოკაცია, რაც რელიგიურ ნიადაგზე მუსლიმებსა და მართლმადიდებლებს შორის ხდება, არის თურქული სპეცსამსახურების მიერ პროვოცირებული და დაფინანსებული" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 27 ოქტომბერი, 2014).

თურქეთი, როგორც ოკუპანტი

თეიმურაზ შაშიაშვილი: "თქვენ გავიწყდებათ, რომ თურქეთის ტერიტორიის ძალიან მნიშვნელოვანი ნაწილი საქართველოს ისტორიული მიწა-წყალია და ეს თითოეულმა თურქმა ძალიან კარგად იცის" (ასავალ-დასავალი, 15-21 სექტემბერი, 2014).

თურქეთის ეკონომიკური ექსპანსია

• თემურ შაშიაშვილი: "საქართველოს პარლამენტში რომ ხარ და თავმოყვარეობა გაქვს, აქ თურქ ბიზნესმენებს ფეხებს უნდა ბანდე და ხალიჩასავით ეგებოდე? აჭარაში რა ხდება ხომ ხედავთ? თურქეთში ამბობენ, აღმაშენებლის პროსპექტი ჩვენია, იქ რა ობიექტებიც არის, სულ ჩვენიაო" (ალია, 9 სექტემბერი, 2014).

გაიგივება ტერორიზმის საფრთხესთან

ჯონდი ბაღათურია: "ჩვენ რომ მოვინდომოთ, მაგალითად, ხოფაში ან ტრაპზონში ან სამსუნში ან რომელიმე ქალაქში ქრისტიანობის მართლმადიდებლური სასულიერო სემინარიის გახსნა, ამას თურქეთის ხელისუფლე- ბა დაუშვებს?.. ამას მოჰყვა საუბარი კიდევ აზიზეას მეჩეთის, მედრესი უნდა იყოს იმისი, ეს არის პლუს სასწავლებელი ცენტრი. როგორ ყალიბდება ტერორიზმი? ტერორიზმი ხო იდეოლოგიაა?.. მოზარდების გონება, როცა მათი ფსიქიკა, მათი გონება არ არის ჩამოყალიბებული, მათი გონების რაღაცა ფანატიზმისკენ მიდრეკა, რაღაცაში დარწმუნება და მერე მათი გამოყენება, როგორც საზარბაზნე ხორცი" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 15 სექტემბერი, 2014).

გენეტიკური უპირატესობა

გიგლა ბარამიძე: "შე დალოცვილო, სად იყო ჩრდილოეთის იმპერია, როდესაც ჩვენ ჩვენს სისხლსა და ხორცს ვყიდდით... ჯიში გავუუმჯობესეთ თურქებს, სპარსელებს"... (კავკასია, სპექტრი, 16 დეკემბერი, 2014);

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲝᲪᲜᲔᲑᲐ

ქართული ოცნების წარმომადგენლები აზიზიეს მეჩეთის მშენებლობის მიუღებლობაზე (2), თურქული პროდუქ-ციის და ზოგადად, ყველაფერი თურქულის მიუღებლობაზე (1) ამახვილებდნენ ყურადღებას:

აზიზიეს მეჩეთის მიუღებლობა

 მურმან დუმბაძე¹³: "კატეგორიული წინააღმდეგი ვიყავი რამდენიმე წლის წინ და დღესაც კატეგორიული წინააღმდეგი ვარ გარედან შენდებოდეს საკულტო ნაგებობები" (რუსთავი 2, პოსტკრიპტუმი, 14 სექტემბერი, 2014).

თურქულის მიუღებლობა

გოგი თოფაძე: "...აი, თურქული რა ვარგა, მითხარი ერთი?! ის კარგს არ გამოგზავნის აქ... არავინ, თუ ევროპა არ გამოგზავნის კარგს, ირანი გამოგზავნის კარგს?!" (კავკასია, სპექტრი, 22 სექტემბერი, 2014).

06000066 68dU

სხვა არასაპარლამენტო პარტიებიდან 3 შემთხვევა აზიზიეს მეჩეთის წინააღმდეგ იყო მიმართული: სახალხო პარტია (2), თავისუფალი საქართველო (1); ხოლო 1 შემთხვევაში (პარტია "იმედი") თურქეთის, როგორც საფრთხის წარმოჩენა ხდებოდა:

აზიზიეს მეჩეთის მიუღებლობა

 მამუკა გიორგაძე, სახალხო პარტია: "ჩვენ არა ვართ მეჩეთების თავისთავად წინააღმდეგი, მაგრამ თურქული ექსპანსიის წინააღმდეგი ნამდვილად ვართ" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 14 ნოემბერი, 2014).

¹³ ამჟამად აღარ არის ქართული ოცნების წევრი.

 მერაბ ღოღობერიძე, თავისუფალი საქართველო: "...როდესაც დუმბაძემ მეჩეთის მშენებლობას მხარი დაუჭირა, მაშინ მეჩეთის მაკეტი ავუტანე თავის სამსართულიან სახლთან და ვუთხარი, ბათუმის ცენტრში კი არ უნდა აშენდეს, საკუთარი სახლი დაუთმე თურქებსთქო" (კვირის ქრონიკა, 17-23 მარტი, 2014).

თურქეთი, როგორც საფრთხე

ირინა სარიშვილი, იმედი: "ყირიმი უკრაინას არ დარჩება... თურქეთი გაბატონდება ყირიმში და მერე ამას რაც მოჰყვება, თუ თქვენ არ იცით, ეგებ მშობლებს მაინც ჰკითხოთ... თუმცა, ზოგიერთმა ეგებ იცის კიდეც, რას მოუტანს ეს საქართველოს — აფხაზეთი და სამაჩაბლო ვიღას გაახსენდება, ახალი პრობლემები დაიწყება, მით უმეტეს, რომ ისედაც გაივსო ჩვენი სამშობლო, დიახ, ჯერ კიდევ ჩვენი სამშობლო, თურქული "ბიზნესებით" და სერიალებით!!! ეგებ ვინმეს უკრაინის მხარდაჭერა ჰგონია, თუ ყირიმში თურქულ პასპორტებს დაარიგებენ?!!!!!!!!!!!!!" (Geworld.ge, 4 მარტი, 2014).

2.3. Ьეදისუფදეგის амдарча და ყოფიදი წარамаბდგენදეგი

ᲐᲓᲒᲘᲚᲝᲑᲠᲘᲕᲘ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲚᲔᲑᲘ

ადგილობრივი ხელისუფლების დისკრიმინაციული განცხადებები ქობულეთში მომხდარ რელიგიური შეუწყნარებლობის ფაქტს უკავშირდებოდა, როდესაც 2014 წლის 10 სექტემბერს ადგილობრივი მართლმადიდებელი მრევლის წარმომადგენლებმა მუსლიმთა პანსიონის ფუნქციონირების საწინააღმდეგოდ ღორი დაკლეს და პანსიონის შენობის შესასვლელ კარზე დაამაგრეს. მომხდართან დაკავშირებით, ქობულეთის მუნიციპალიტეტის გამგებლისა და მისი მოადგილის განცხადებებში უმრავლესობის პრიმატზეა საუბარი, რაც საჯარო მოხელისთვის აუცილებელი რელიგიური ნეიტრალიტეტის პრინციპთან შეუსაბამოა.

- სულხან ევგენიძე, ქობულეთის გამგებელი: "მაგრამ ეს ხალხი თავად მუსლიმების განცხადებამ გააღიზიანა თავის დროზე. ეუბნებოდნენ — მინარეთი უნდა ავაშენოთო. სინამდვილეში მინარეთის აშენება არ იგეგმებოდა... ადგილობრივ ქრისტიანებს სიტყვიერ შეურაცხყოფას აყენებდნენ, მაგრამ მუსლიმებმა თქვეს, რომ ეს ჩვენი მხრიდან არ ხდება და ჩვენთვისაც უცნობი ადამიანები აკეთებენ ამასო... მე ყველა რწმენას პატივს ვცემ, მაგრამ მოსახლეობის აზრიც ძალიან მნიშვნელოვანია" (რეზონანსი, 15 სექტემბერი, 2014).
- ირაკლი ცეცხლაძე, ქობულეთის გამგებლის მოადგილე: "კონსტიტუციით ეს უფლება განმტკიცებული აქვს იმ ხალხს, ვინც, მაგალითად, აქ სასწავლებლის გახსნას გეგმავს, მაგრამ ჩემთვის, როგორც გამგებლის მოად-გილისთვის, ძალიან მნიშვნელოვანია ასევე მოსახლეობის აზრი. ანუ ჩემთვის ყველაზე მნიშვნელოვანია და ზოგადად, როგორც სახელმწიფო სტრუქტურის წარმომადგენლისთვის, რომ აქ არ მოხდეს მრევლს შორის დაპირისპირება" (მაესტრო, მაესტროს ცხრიანი, 10 სექტემბერი).
- გიორგი კოხოძის [მოხეს პოლიციის უფროსი] პერიფრაზი: "ჭელის მოვლენების დროს მან [გიორგი კოხოძე] არა მარტო მუსლიმებს, მთელი მსოფლიო მუსლიმებს მიაყენა შეურაცხყოფა თავისი ქმედებით. თათარი დედაო, აი, ამ სიტყვებით შეიგინა..." (თეიმურაზ მიქელაძე, მოხეს მკვიდრი, რუსთავი 2, კურიერი, 16 თებერვალი, 2015).

ᲗᲐᲜᲐᲛᲓᲔᲑᲝᲑᲘᲡ ᲧᲝᲤᲘᲚᲘ ᲞᲘᲠᲔᲑᲘ

თანამდებობის ყოფილი პირები – თავდაცვის ყოფილი მინისტრი (1); საქართველოს პარლამენტის ყოფილი წევრი (2) და ყოფილი სახალხო დამცველი (1) აჭარის გათურქების საფრთხეზე საუბრობდნენ; რუსეთის დაშლის შემთხ- ვევაში, საქართველოს გამუსულმანების საფრთხეზე უზენაესი საბჭოს ყოფილი დეპუტატი (1) ამახვილებდა ყურად- ღებას; ისლამოფობიურ შეფასებებს კი კონფლიქტების მოგვარების საკითხებში პრეზიდენტ შევარდნაძის პირადი წარმომადგენელი (2) აკეთებდა.

აჭარის გათურქება

- თენგიზ კიტოვანი, თავდაცვის ყოფილი მინისტრი: "ბათუმი გავსებულია თურქებით და ჩვენი მოსახლეობა
 განიცდის შევიწროებას. მე ვარ ჩემი ქვეყნის პატრიოტი. ცოტა ხანში აქ ყველა პატრიოტი ამოვა და დადგება.
 ვისაც თავისი სამშობლო უყვარს, ასე უბრალოდ არ არის მიწები ჩამოგაჭრა" (ინტერპრესნიუსი, 2 ივნისი,
 2014).
- გალერი გელბახიანი, პარლამენტის ყოფილი წევრი: "მაჩერებდა ხალხი, ქუჩაში მაჩერებდა და მეუბნებოდა, ხალხი არ ხართო, გვიშველეთ რამეო, ბათუმი გახდა თურქული ქალაქი... ეს არის ძალიან საშიში პროცესი, რაც ეხლა იქ მიმდინარეობს... ის, რომ ჩვენ უსაფრთხოების ზომები გვაქვს მისაღები ამ მხრივ, ეს არის გარდაუვალი... 2004 წლიდან 2010 წლამდე თითქმის გათურქდა მთელი ბათუმი... 150 ათასი კაცი რომ ერთ ქალაქში შემოგივა... სრულიად ექსპანსიაა" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 1 დეკმბერი, 2014).
- ნანა დევდარიანი, ყოფილი სახალხო დამცველი: "გადავხედოთ საქართველოს შიდა ბაზარს და მივხვდებით, რომ თურქეთს არა მხოლოდ აჭარაზე უჭირავს თვალი, არამედ მისი მოქალაქეები დედაქალაქის ცენტრში აღმაშენებლის გამზირზეც მშვენივრად და შინაურულად გრძნობენ თავს! ...დღეს თურქეთში უფრო მეტი გენეტიკური ქართველი ცხოვრობს, ვიდრე, თავად საქართველოში!.. ქართველი ხალხი არასოდეს არ დაუშვებს აჭარის თურქეთის ვილაიეთად გადაქცევას!" (ასავალ-დასავალი, 22-28 სექტემბერი, 2014).

რუსეთის დაშლის შემთხვევაში, "საქართველოს გამუსულმანების საფრთხე"

თენგიზ კუბლაშვილი, უზენაესი საბჭოს ყოფილი დეპუტატი: "რუსეთის დაშლა-დასუსტების შემთხვევაში საქართველო მუსლიმანთა სათარეშო არენად იქცევა; ვინც არ გამაჰმადიანდება და ეროვნებას არ დაკარგავს, მოკლავენ, უკეთეს შემთხვევაში — გაყიდიან (ახალგაზრდა გოგონებსა და ლამაზ ქალებს გადარჩენის მეტი შანსი აქვთ, შეიძლება ხალიფატის რომელიმე გავლენიანი ტერორისტის პირველ ცოლობასაც კი გამოჰკრან ხელი)!" (Geworld.ge, 14 ნოემბერი, 2014).

ისლამოფობია

ირაკლი მაგავარიანი, პრეზიდენტ შევარდნაძის პირადი წარმომადგენელი კონფლიქტების მოგვარების საკითხებში: "ის საქართველოს მოქალაქეები, რაც მეტი წავლენ [სირიაში] და უკან აღარ დაბრუნდებიან, ეხლა... დიახ, ბატონო, მე არ დამიმალავს არასდროს, რომ ჩემი სასურველი, ასე ვთქვათ, მდგომარეობა ამ ქვეყანაში ის არის, რომ ქვეყანა იყოს არა მხოლოდ ეროვნული თვალსაზრისით, არამედ რელიგიური თვალსაზრისითაც კონსოლიდირებული"... (კავკასია, სპექტრი, 5 თებერვალი, 2015).

2.4. เวเบรทอศัก สิกัดอสิก

სასულიერო პირების მხრიდან სულ 8 განცხადება გაკეთდა, საიდანაც 3 მეჩეთების მშენებლობის წინააღმდეგ იყო მიმართული; 1 შემთხვევაში აჭარელი მუსლიმები თურქეთის ინტერესების გამტარებლებად იყვნენ წარმოდგენილი; 1 გამოხატვა მუსლიმთა რელიგიურ სასწავლებელს თურქეთის რელიგიურ ექსპანსიად აფასებდა, ხოლო 1 თვალსაზრისი ზოგადად რელიგიური შეუწყნარებლობის გამომხატველი იყო. სასულიერო პირები არა მხოლოდ რელიგიური შეხედულებებიდან გამოდიოდნენ, არამედ პოლიტიკურ შეფასებებსაც აკეთებდნენ: 2 შემთხვევაში "თურქეთის ოკუპაცია" რუსეთის ოკუპაციის საპირწონედ იყო წარმოდგენილი.

თურქეთის ოკუპაცია რუსეთის ოკუპაციის საპირწონედ

დაგით ქვლივიძე, დეკანოზი: "ტაო კლარჯეთში დღეს ქართულად წირგას რომ გვიშლიან დაგვიჭერენ, ოკუპირებულია. მარტო აფხაზეთი არ არის ოკუპირებული და მარტო რუსები არ არიან ოკუპანტები. ტაო-კლარჯეთი საქართველო იყო. კახში, ბელაქანში წირგას გერ ვატარებთ. ჩვენი უნიათობის ბრალია და ღმერთი რომ დავივიწყეთ, იმის ბრალია" (ნეტგაზეთი, 29 აპრილი, 2014).

მეჩეთების მშენებლობის მიუღებლობა

 ელიზბარ დიაკონიძე, დიაკონი: "ბელარუსში მუსლიმანები მეჩეთის აშენებას აპირებენ... მე ის მაოცებს, ქრისტიანებსა და მსოფლიოს ასე რამ გაუწყალა გონება, რომ კარიკატურებს დასდევენ და მუსლიმანების გაძლიერებას ყურადღებას არ აქცევენ" (Geworld.ge, 22 იანვარი, 2014).

აგარელი მუსლიმების გაიგივება თურქეთის ინტერესებთან

ბასილ მკალავიშვილი, მღვდელი: "აგარელი მუსლიმანების უმრავლესობა თურქული პოლიტიკის გამტარებელია... როდის ილახებოდა მუსლიმანთა უფლებები საქართველოში? პირიქით, ყველასთვის ღიაა საქართველოს კარი და სწორედ "მიტომაც ვართ ამ დღეში" (ალია, 23 სექტემბერი, 2014).

მუსლიმთა რელიგიური სასწავლებლის გაიგივება თურქეთის რელიგიურ ექსპანსიასთან

გიორგი რაზმაძე, დეკანოზი: "პირდაპირ შემიძლია გითხრათ, რომ ეს [მუსლიმური პანსიონის გახსნა ქობულეთში] არის რელიგიური ექსპანსია, რომელსაც ახორციელებს თურქეთის ხელისუფლება. ანუ, რაც "ნაციონალების" დროს ვერ შეძლეს, იმას აკეთებენ ახლა" (კვირის ქრონიკა, 29 სექტემბერი – 5 ოქტომბერი, 2014).

რელიგიური შეუწყნარებლობა

გიორგი რაზმაძე, დეკანოზი: "ახლა ნახე, რა დაიწყეს? თურქული სერიალების ჩვენება და იქ პირდაპირ თუ
ამჩნევთ, უღმერთოები ქრისტიანებს მოგვმართავენ — თურქები, უღმერთოები, უკვე ღმერთსაც გვავიწყებენ"
(ობიექტივი, ღამის სტუდია, 30 აპრილი, 2014).

2.5. ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲒᲘᲡ ᲡᲮᲕᲐ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲦᲔᲒᲘ

77 დისკრიმინაციული გამოხატვიდან რესპონდენტები შემდეგ მოსაზრებებს ავითარებდნენ: აჭარა და მთელი საქართველო გათურქებულია (13); ხორციელდება რელიგიურ-კულტურული ექსპანსია (13); ადგილი ჰქონდა შუღლის გაღვივებას, რელიგიურ შეუწყნარებლობას ცალკეულ რელიგიურ ინციდენტებთან მიმართებაში (11); რესპონდენტთა ნაწილი (10) საუბრობდა თურქეთის ტერიტორიულ პრეტენზიებზე საქართველოს მიმართ; ამასთანავე თურქეთი რუსეთის საპირწონედ იყო განხილული (9); საქართველოს მოქალაქე აჭარელი მუსლიმები კი თურქეთის სახელმწიფოს ინტერესებთან იყვნენ გაიგივებული (7); თურქეთი და თურქეთის მოქალაქე ეთნიკური ქართველები კი ნეგატიურ კონტექსტში იყვნენ წარმოდგენილი (7); თურქოფობიის/ისლამოფობიის გაღვივება ევროატლანტიკური ინტეგრაციის კონტექსტში ხდებოდა (3); რესპონდენტები (3) ასევე ისტორიული მტრობის თანამედროვე კონტექსტში წარმოჩენას ცდილობდნენ და ეკონომიკურ ექსპანსიაზეც (1) საუბრობდნენ.

ცალკეული მაგალითები:

აჭარის გათურქება

- მამუკა არეშიძე, ექსპერტი: "აგარაში პრაქტიკულად იქამდეა საქმე მისული, რომ დღეს სხვა ტომის ადამიანი უფრო კომფორტულად გრძნობს თავს, ვიდრე საქართველოს მოქალაქე... იქ რელიგიური ფუნდამენტალისტები ძალიან აქტიურები არიან " (რეზონანსი, 7 თებერვალი, 2014).
- საქართველოს ომის, შრომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანთა ცენტრალური კავშირი: "საფრთხეშია აჭარა, სადაც სააკაშვილის ძალისხმევით "დიდი თურქობის" ახალი ერა დაიწყო — დღეს უკვე ბათუმის მოსახლეობის ერთ მესამედს უცხოტომელები შეადგენენ." (Geworld.ge, 30 ოქტომბერი, 2014).

რელიგიურ-კულტურული ექსპანსია

- თამაზ იმნაიშვილი, საქართველოს გენერალთა კლუბის ანალიტიკური ცენტრი: "საქართველოში დღეს რელიგიური და კულტურული ექსპანსია მიმდინარეობს. ყოველ არხზე ყოველდღე თურქული სერიალები გადის და დარწმუნებული ვარ, ეს თურქული სერიალები "25-ე კადრის" პრინციპითაა აგებული. წელს ასეთი შემთხვევა მოხდა: ლანჩხუთის რაიონში, ეკლესიაში, ქალბატონი აღსარებას ამბობდა და მან მამაოს უთხრა, — ალაჰმა დაგლოცოს, მამაოო" (Geworld.ge, 20 ნოემბერი, 2014).
- თამაზ ბაკურაძე, არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელი: "ამ პანსიონის უკან, იცით ვინ აფინან-სებს? აფინანსებს თურქეთი. ისმება კითხვა რატომ? 56-ზე მეტი პანსიონია აჭარაში. ე. ი. ეს არის შეგნებულად, გააზრებულად უცხო ქვეყნების მიერ ჩადებული ნაღმი. რა წუთში აფეთქდება იმ სახით, რა სახითაც ჩვენ ვნა-ხეთ, მოხდა, არავინ იცის…" (რუთავი2, პოსტკრიპტუმი, 14 სექტემბერი, 2014).

შუღლის გაღვივება, რელიგიური შეუწყნარებლობა

დავით ზოიძე, ქობულეთის მკვიდრი: "ყველა თავს შევაკლავთ და არ ვაბატონებთ თურქებს აჭარაში... ჩვენი მამები და ბაბუები ხმლის ქვეშ გაამუსლიმანეს და ისევ შეეცდებიან ამის გაკეთებას. უკვე ცდილობენ, მაგრამ ხმლის ნაცვალად ფულს იყენებენ. აზიზიეს მეჩეთის აშენება რას ნიშნავს იცით? რომელ მიწასაც იპყრობს, იქ

- აშენებს თურქი მეჩეთს და ამით ცდილობს, დაგვანახოს, რომ ბათუმი თურქეთისაა. ამიტომ აჭარის მოსახლეობა უნდა დავდგეთ ერთად, რათა მთელმა ქვეყანამ დაინახოს, რომ აჭარა არ მიისწრაფვის გათათრებისკენ" (Geworld.ge, 1 ოქტომბერი, 2014).
- უუჟუნა კალაძე, ქობულეთის მკვიდრი: "აქ რომ ილოცებს მუსლიმანურად, ჩემი ბავშვი, რას გაიგონებს, გეკითხები?! რა უნდა ისწავლოს ამ ბავშვმა? ეს ბავშვები გარეთ, რომ გამოვლიან, კონტაქტში არ იქნებიან ჩვენ ქრისტიანებთან? ხო გადაურკულდებათ, დედი, საქართველო?" (რუსთავი 2, პოსტსკრიპტუმი, 14 სექტემბერი, 2014).

თურქეთის პრეტენზია საქართველოს ტერიტორიებზე

- ალექსანდრე გაგია, მოსკოვში მოღვაწე პოლიტოლოგი: "თურქული ეროვნული ელიტა (პოლიტიკური, ინტე-ლექტუალური, სამხედრო) ყოველთვის მიიჩნევდა აჭარას თავის ისტორიულ ტერიტორიად... თუ თურქებმა მეჩეთის აშენება გადაწყვიტეს, ისინი მას ააშენებენ, ხოლო, თუ საპროტესტო გამოსვლები ეთნიკურ და რელი-გიურ დაპირისპირებაში გადაიზრდება, თურქეთი ცერემონიებს არ დაიწყებს" (Geworld.ge, 24 დეკემბერი, 2014).
- სიმონ კილაძე, ექსპერტი: "თურქეთი მიიჩნევს, რომ აჭარა მისი ტერიტორიაა, მაგრამ დროებით თმობს. უარს კი არ ამბობს, არამედ გვითმობს და ყოველთვის შეუძლია, ეს საკითხი წამოჭრას. ჩვენ ხელგაშლით ვესალმებით, აეროპორტიც კი ავუშენეთ". (Geworld.ge, 28 იანვარი, 2015).

თურქეთი რუსეთის საპირწონედ

- ალექსანდრე გაგია, მოსკოვში მოღვაწე პოლიტოლოგი: "აგარაში არასოდეს უცხოვრია ამდენ თურქს, მაშინაც კი, როდესაც იგი ოსმალეთის იმპერიის შემადგენლობაში იყო... თუ ადრე ჩვენს უკან რუსეთი იდგა და შეგვეძლო, დიდი ყურადღება არ მიგვექცია ისლამური ფაქტორისთ-ვის, დღეს იგი ჩვენი არსებობის უმნიშვნელოვანესი პირობა გახდა. ჩვენ 200 წელია, დაგვავიწყდა, მაგრამ თურქეთსა და ირანს მშვენივრად ახსოვთ, რომ საუკუნეების განმავლობაში საქართველო მათი ვასალური ტერიტორია იყო" (Geworld.ge, 24 დეკემბერი, 2014).
- მამუკა არეშიძე, ექსპერტი კავკასიის საკითხებში: "რუსული არხები თუ უნდა ავკრძალოთ, აუცილებლად უნდა ავკრძალოთ თურქული არხები, აზერბაიჯანის არხები იმიტომ, რომ ხშირ შემთხვევაში, იქაური ინფორმაცია, რომელიც ვრცელდება, ნამდვილად არ არის, ასე ვთქვათ, საქართველოსთვის" (იმედი, პოლიტიკის დრო, 15 აპრილი, 2014).
- ნიკოლოზ მუავანაძე, უფლებადამცველთა გაერთიანება: "არავის დაავიწყდეს, რომ რუსეთთან ერთად საქარ-თველოს ძირძველი ტერიტორიები, ასევე ოკუპირებული აქვს თურქეთს და გაიხსენეთ თურქეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის, დევით-ოღლუს ექვსი თვის წინანდელი განცხადება: "თურქეთი შეეცდება თავისი ისტო-რიული საზღვრების აღდგენას!" (ასავალ-დასავალი, 3-9 ნოემბერი, 2014).
- სოფელ კირნათის მკვიდრი: "გათურქებას გარუსება არ ჯობია?" (იმედი, იმედის კვირა, 1 თებერვალი, 2015).

აჭარელი მუსლიმების გაიგივება თურქეთის სახელმწიფოს ინტერესებთან

 აგთანდილ უნგიაძე, მართლმადიდებელ მშობელთა კავშირი: "აჭარის მუსულმანური მოსახლეობის ნაწილი არის თურქეთის პოლიტიკის გამტარებელი საქართველოში... აჭარის მუსულმანურ მოსახლეობას რაც შეეხება,

- რომ გამოდიან და იძახიან, ჩვენც ქართველები ვართ, თქვენი ძმები ვართო, რის ქართველები არიან ეს ადა-მიანები, როცა პირდაპირ თურქეთის ექსპანსიურ პოლიტიკას ატარებენ?!" (Geworld.ge, 18 სექტემბერი, 2014).
- ნიკოლოზ მუავანაძე, უფლებადამცველთა გაერთიანება: "დაფიქრებულა ვინმე, რას ასწავლიან და როგორ ზრდიან აჭარიდან წაყვანილ გაჭირვებულ ქართველ ახალგაზრდებს თურქულ მედრესეებში, სადაც ცხოვრების საუკეთესო პირობებს უქმნიან და მათგან თურქული მენტალიტეტის მქონე მუსლიმები, ისლამის თავგადაკლული მქადაგებლები გამოჰყავთ? არავითარი ქართული და ეროვნული ასეთ ბავშვებში არ არის. მათ მხოლოდ გვარ-სახელები აქვთ ქართული, თორემ სინამდვილეში აზროვნებით, რწმენით, მენტალიტეტითა და თავიანთი კულტურული იდენტობით, ისინი არიან თურქები!" (ასავალ-დასავალი, 8-14 დეკემბერი, 2014).

თურქოფობიის და თურქეთის მოქალაქე ეთნიკური ქართველების ნეგატიურ კონტექსტში წარმოჩენა

- **ლევან ჩაგანავა, სარეკლამო აგენტი:** "მოკლედ, "დაფნაში" ქართველები მონებად ვყავდით თურქებს!" (Geworld. ge, 28 მარტი, 2014).
- გიორგი ფოფხაძე, ჟურნალისტი (2014 წლის ნოემბრიდან საზოგადოებრივი მაუწყებლის ევროპის ბიუროს თანამშრომელი): "40 ათასი პასპორტია თურქზე გაცემული. აი, ისინი რომ ჩამოიყვანოს?!... რა, არ არიან საქართველოს მოქალაქეები?" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 21 თებერვალი, 2014).

თურქობიის/ისლამოფობიის გაღვივება ევროატლანტიკური ინტეგრაციის საწინააღმდეგოდ

- ალექსანდრე აბდალაძე, არმენოლოგი: "თურქეთის კარები აქ თავისთავად გამოიწვევს სერიოზულ პროცესებს ქართული ეროვნული ცნობიერების წინააღმდეგ. პირველ რიგში, ეს ნიშნავს რელიგიურ ინტერვენციას და წინააღმდეგობას, რადგან არსებობს დღეს იმის რეალური საფრთხე, რომ ისლამური წრეები საქართველოში გააძლიერებენ მაჰმადიანობას. არაფერს ვამბობ ისტორიულ მტრობაზე, რაც დღემდე მოუშუშებელი ჭრილობებია ჩვენი ქვეყნისთვის. ასე რომ, თუ კი ეს ევროატლანტიკური ინტეგრაცია ყველაფერთან ერთად თურქეთის სამხედრო ბაზად გადაქცევასაც გვიქადის, მეც, ისევე, როგორც ყველა საღად მოაზროვნე ქართველი, ბუნებრივია, ყოველგვარი ინტეგრაციის წინააღმდეგი ვარ" (Geworld.ge, 26 მარტი, 2014).
- თამაზ იმნაიშვილი, საქართველოს გენერალთა კლუბის ანალიტიკური ცენტრი: "ერდოღანის იდეაა, საერთო მუსლიმანური ნატოს შექმნა" (Geworld.ge, 20 ნოემბერი, 2014).

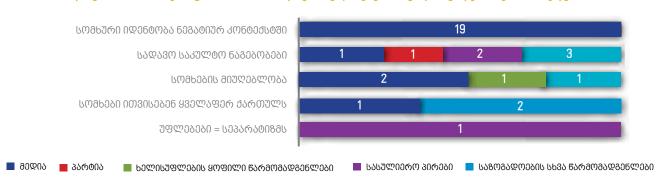
ისტორიული მტრობა

 რეზო ამაშუკელი, პოეტი: "სპარსელებს და თურქებს თრიაქი შემოჰქონდათ საქართველოში, რომ გამოეშტერებინათ ჩვენი თაობები, გათრიაქებულია, კაცზე რომ იტყოდნენ, ის მომსპარი იყო, დამთავრებული იყო ამბავი... ეს ყველაფერი ნაციონალების ჩადებული მარცვალია" (ასავალ-დასავალი, 9-15 ივნისი, 2014).

თურქეთის ეკონომიკური ექსპანსია

დაგით ჭიჭინაძე, ბიზნესმენი: "როგორ ხდება ექსპანსია?! დღეს ომები აღარ მიმდინარეობს ავტომატით და
 ტყვიით. ეკონომიკური ომები მიმდინარეობს და მიდის ექსპანსია, ბაზრების დაპყრობა და ქართული ბაზარი
 დაიპყრეს: თურქებმა დაიპყრეს, ეხლა მეორე მხრიდან ირანი შემოდის და ქართველისთვის აქ ადგილი აღარ
 რჩება" (კავკასია, სპექტრი, 2 ოქტომბერი, 2014).

როგორც მონიტორინგის შედეგები ცხადყოფს, არმენოფობიული გამოხატვა სხვა ნიშნით დისკრიმინაციასთან შედარებით მცირეა და პოლიტიკოსები ნაკლებად სპეკულირებენ ამ თემით. მედია სომხურ იდენტობას ნეგატიურ კონტექსტში ძირითადად პოლიტიკურ აქტორებთან მიმართებაში იყენებს (19); შემდეგი მგრძნობიარე თემა სომხური უკავშირდება სამოციქულო ეკლესიის მოთხოვნას სადავო ეკლესიების მრევლისთვის დაბრუნების თაობაზე (7); ზოგადად სომეხი თემის მიუღებლობაზე 4 შემთხვევაშია საუბარი, ხოლო 3 შემთხვევაში ავტორები ამკვიდრებენ აზრს, რომ სომხები ყველაფერი ქართულის მითვისებას ცდილობენ; 1 მაგალითი არის ილუსტრირება იმისა, თუ როგორ ხდება განსხვავებული ეთნიკური იდენტობის მქონე ჯგუფის უფლებრივი საკითხის დაკავშირება სეპარატიზმის საფრთხესთან.

დიაგრამა 3.1. არმენოფობიის ძირითადი გამოვლინებები სხვადასხვა წყაროების მიხედვით

3.1. മായ്വാ

მედიის მხრიდან არმენოფობია ძირითადად ბეჭდვით და ონლაინ გამოცემებში გვხვდება.

പോലെ വെവലയുടെ

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲐᲡᲐᲕᲐᲚ-ᲓᲐᲡᲐᲕᲐᲚᲘ"

"ასავალ–დასავალის" ჟურნალისტების მხრიდან არმენოფობიის 2 გამოვლენის გარდა, გამოიკვეთა 5 შემთხვევა, როდესაც გაზეთი სომხური იდენტობის ნეგატიურ კონტექსტში მოხსენიებას მეტწილად პოლიტიკურ პროცესებთან და აქტორებთან მიმართებაში ახდენდა, იმისდა მიუხედავად, წარმოადგენდენენ თუ არა ადრესატები სომხური იდენტობის პირებს. ეს მიდგომა ძირითადად საქართველოს ყოფილ პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილს, უკრაინის ყოფილ პრემიერს იულია ტიმოშენკოს და მწერალ ზურაბ ქარუმიძეს შეეხებოდა.

- დიტო ჩუბინიძე: "ბატონო ოთარ [კინორეჟისორ ოთარ იოსელიანის განცხადების პასუხად, რომ "თბილისი სომხების აშენებულია"], თქვენ ისეთი რამ თქვით, რის გამოც 1936 წელს ლავრენტი ბერიამ სომხეთის ცეკას პირველი მდივანი აღასი ხანჯიანი თავის კაბინეტში დახვრიტა!.. თქვენ მშვიდად იყავით ბატონო ოთარ, დღეს არც ბერიაა ცოცხალი და არც სტალინი და არც ისეთი ქართველი დადის ამ დაცვედნებულ საქართველოში, ვინც გმირთაგმირი დავით აღმაშენებლის სათაყვანებელი და საფიცარი თბილისის "გასომხურებისთვის" ტყვიას გკრავთ შუბლში და ნაჯახით გამოგეკიდებათ!" (28 ივლისი-3 აგვისტო, 2014).
- ჯაბა ექიმი: "ის რაც დღეს საქართველოში ხდება, არის ეკოლოგიური კატასტროფა. სწორედ ამიტომაა პირველ ადგილზე სიმსივნით სიკვდილიანობა. სხვათაშორის, საფრთხე ბაზარშიც დიდია. სომხებმა ისწავლეს ვირეშმა-კობა და ატომურ ელექტროსადგურთან მოყვანილ ბოსტნეულს გვაჭმევენ" (28 ივლისი–3 აგვისტო, 2014).

სომხური იდენტობის დაუსაბუთებელი მითითება

- გიორგი გიგაური: "კი მაგრამ რა გამოცდილება უნდა გაუზიარონ სააკაშვილმა და ბიძამისმა გრიგიანის [იულია ტიმოშენკო] ხელისუფლებას, რომელსაც დღე-დღეზე რუსეთი ყირიმსა და აღმოსავლეთ უკრაინას ჩამოაჭრის?!" (10-16 მარტი, 2014).
- გიორგი გიგაური: "არმენოლოგმა კი მიპასუხა დიდი ალბათობით, ეს ზურაბ ქარუმიძეც გვარგადაკეთებული სომეხიაო! მისი თქმით, "ქარ" სომხურად "ქვას" ნიშნავს, ხოლო სომხებს დღესაც აქვთ გვარი ქარიმიანი, რომელიც მაჰმადიანური სახელიდან "ქარიმიდან" არის წარმოქმნილი!.. ადვილი შესაძლებელია, "ქარიმიანი" ოდნავი სახეცვლილებით გამხდარიყო "ქარუმიანი ქარუმიძე"! და თან დაამატა, ისევე როგორც ტერ-სა-აკიანცი გახდა სააკაშვილიო!.." (24–30 მარტი, 2014).

ᲒᲐᲒᲔᲗᲘ "ᲥᲕᲘᲠᲘᲡ ᲥᲠᲝᲜᲘᲥᲐ"

"კვირის ქრონიკაში" სომხური იდენტობის დაუსაბუთებლად, ნეგატიურ კონტექსტში მოხსენიების 3 შემთხვევას ჰქონდა ადგილი.

მაგალითი:

• გიორგი ჯიქიაშვილი: "დიახ, ივანიშვილის საქართველო შერცხვენილი და ნამუსახდილია, რადგან ტერ სააკიანის პირსისხლიანი ჯალათები, იმის ნაცვლად რომ გლდანსა და მატროსოვის ცხრაკლიტულში ბალანდას თქვლეფდნენ, პარლამენტში კომფორტულად სხედან "... (24–30 ნოემბერი, 2014).

לחשבנה אוליאא

GEWORLD.GE

ინტერნეტ–პორტალ Geworld.ge–ზე არმენოფობიის 5 შემთხვევას ჰქონდა ადგილი: ერთ შემთხვევაში ხდებოდა აზ–რის დამკვიდრება, რომ სომხები თბილისის სომხურ ქალაქად გადაქცევას ცდილობენ, 3 სადავო სომხური საკულ–

ტო ნაგებობების თემას უკავშირდებოდა, ხოლო 1 შემთხვევაში სომხური იდენტობის ნეგატიურ მახასიათებლად გამოყენება ხდებოდა.

მაგალითები:

სომხები ცდილობენ თბილისის გასომხებას

სათაური: "სომხები ცდილობენ, თბილისი სომხურ ქალაქად გადააქციონ" (23 ივლისი, 2014).

სადავო საკულტო ნაგებობები

• კაბა უგანია: "სომხური ლობი სამარეს გვითხრის... "დაშნაკები", ხუთის ნაცვლად, უკვე 450 ქართულ ტაძარს გვედავებიან, ისტორიულ სიწმინდეებს ცხვირწინ გვაცლიან და... ამაზეა ნათქვამი, უპატრონო ეკლესიას ეშმა-კები დაეპატრონენო" (22 იანვარი, 2015).

საძინფორმი

ინტერნეტ–პორტალი "საქინფორმი" საქართველოს ყოფილ პრეზიდენტს მიხეილ სააკაშვილს, უკრაინის შინაგან საქმეთა მინისტრ არსენ ავაკოვს, ყოფილი პრემიერ–მინისტრის იულია ტიმოშენკოს სომხური გვარებით "სააკი–ანად", "ავაქიანად" და "გრიგიანად" მუდმივად მოიხსენიებდა (10).

მაგალითები:

- "ხმას იხლეჩდა სომეხი წარმოშობის ქართველი ფიურერი [იგულისხმება მიხეილ სააკაშვილი]" (19 თებერვალი, 2014).
- არნო ხიდირბეგიშვილი: "[დევიდ] კრეიმერი ნაწილობრივ მართალია ავანტიურისტ მიშა საააკიანსა და იულია გრიგიანს, სომხური წარმოშობის გარდა, საერთო ნამდვილად ბევრი აქვთ" (18 აგვისტო, 2014).

3.2. 3നമ്പകവാണ ദാനകവാ

ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲙᲠᲔᲑᲐ

არმენოფობიის ერთადერთი შემთხვევა ბურჯანაძე-გაერთიანებულ ოპოზიციასთან დაკავშირებულ სახალხო კრების მხრიდან სადავო საკულტო ნაგებობებს უკავშირდება.

 ელიზბარ ჯაველიძე: "ჯერ კიდევ ლაშა-გიორგის დროს სომხებს პრეტენზიები ჰქონდათ საქართველოს ეკლესიებზე, მათი მღვდელთუფროსი ლაშა-გიორგიმ წიხლით გააძევა. იცით, სომხებს რა პრეტენზია აქვთ? საყდრისი თურმე ისტორიულ-კულტურული ძეგლია, თურმე სომხების ყოფილა" (კვირის ქრონიკა, 19-25 იანვარი, 2015).

3.3. 63PNLJ&PJ&NL YM&NPN BYWADDADADAD

ირაკლი მაგავარიანი, პრეზიდენტ შევარდნაძის სპეციალური წარმომადგენელი კონფლიქტების მოგვარების საკითხებში: "არა, სომხეთი ორმაგ თამაშს თამაშობს და სომხები ეშმაკი ხალხია და ეს სხვაა"... (კავკასია, სპექ–ტრი, 28 ნოემბერი, 2014).

3.4. L<u><u>JUDDENO</u>MM 3NMOZN</u>

3 შემთხვევიდან 2 სადავო საკულტო ნაგებობების სომხური ეკლესიისთვის დაბრუნების თემას, ხოლო 1 სახელმწიფოს მიერ რელიგიური ორგანიზაციების რეგისტრაციის უფლების და საბიუჯეტო დაფინანსების გამოყოფის სეპარატიზმთან დაკავშირებას შეეხებოდა.

მაგალითები:

სომხური საკულტო ნაგებობების თემა დისკრიმინაციულ კონტექსტში

გიორგი ანდრიაძე, საპატრიარქოს წმ. ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ქართული უნივერსიტეტის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე: "რუსეთის იმპერია შემოვიდა ამიერკავკასიაში, მაშინ მან ჩამოასახლა ძალიან დიდი სომხური დიასპორა... სომხური ეკლესიები, მართლაც აშენდა რუსეთის ოკუპაციის პერიოდში, მაგრამ აქ ისმის კითხვა, თუ ეს ოკუპაცია იყო სამართლიანი, მაშინ სამართლიანად უნდა დავუბრუნოთ პატრონს ეს ეკლესიები?.. უპატრონო ეკლესიას ყოველთვის ეპატრონებიან ეშმაკები ანუ პრობლემა არის ქართულ მხარეში" (ალია, 21 იანვარი, 2015).

რელიგიური კონფესიების რეგისტრაციის უფლების და ბიუჯეტიდან დაფინანსების გაიგივება სამცხე–ჯავახეთში სეპარატიზმის საფრთხესთან

როსტომ ლორთქიფანიძე, დეკანოზი: "დიდი შეცდომაა სომხური ეკლესიისა და სხვა კონფესიების ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის ტოლსწორად აღიარება, დიდი შეცდომაა მათი სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დაფინანსება... ხვალ სამი რაიონი — ახალციხე, ახალქალაქი და ნინოწმინდა ერთ ეპარქიად რომ გაერთიანდეს და იქ სომეხი მიტროპოლიტი დაჯდეს, ჩავთვალოთ, რომ სამცხე-ჯავახეთი დაკარგული გვაქვს! ეს საფრთხეები გათვალისწინებული აქვს ხელისუფლებას, სომხურ ეკლესიას საქართველოს ბიუჯეტიდან რომ აფინანსებს?!" (ასავალ-დასავალი, 17-23 თებერვალი, 2014).

3.5. ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲒᲘᲡ ᲡᲮᲕᲐ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲦᲔᲒᲘ

საზოგადოების სხვა წარმომადგენლების მხრიდან 6 დისკრიმინაციულ გამოხატვას ჰქონდა ადგილი. აქედან 3 შემთხვევაში რესპონდენტები აცხადებდნენ, რომ სომხური ეკლესიის პრეტენზიები ეკლესიების დაბრუნებაზე უსაფუძვლოა; 2 შემთხვევაში ისინი ამკვიდრებდნენ აზრს, რომ სომხები ყველფერს ქართულს ითვისებენ, ხოლო 1 გამოხატვა ზოგადად სომხების მიუღებლობას შეეხებოდა.

მაგალითები:

სომხური ეკლესიის პრეტენზიები საკულტო ნაგებობებზე დაუსაბუთებელია

- გიორგი სიჭინავა, მწერალი: "აქეთ კი სომხები ეძებენ "თავიანთ დაკარგულ მიწებს" საქართველოში. მათ ახლახან და უკვე მერამდენედ დააყენეს საკითხი, ჩვენს მიწაზე "არსებული" და თითქოს ჩვენ მიერ "წართმეული" 365 სომხური ეკლესიის დაბრუნებაზე, მის კუთვნილ მამულებთან ერთად. ამდენი ეკლესია და მისი კუთვნილი მამულები კი, ალბათ, ნახევარ საქართველოს მოიცავს. ეტყობა, დაშნაკებისგან განსხვავებით, სომხეთის ეკლესიამ ქართული მიწების მითვისების მიზნით ახალი, "მშვიდობიანი" გეგმა მოიფიქრა" (Geworld.ge, 14 ნოემბერი, 2014). სომხები ითვისებენ ყველაფერ ქართულს
- ჭემალ ჭკუასელი, ანსაბლ "ერისიონის" სამხატგრო ხელმძღგანელი: "სომხები ჩურჩხელას "არმიანსკოე ჩუ-დად" ნათლავენ, იყო შემთხვევა, როცა შოთა რუსთაველიც არაქართველად გამოაცხადეს, ჩვენი ხალხური საგანძურის ნიმუშები კი სხვა ერის კუთვნილებად შერაცხეს... მახსოვს სან-ფრანცისკოში კონცერტის შემდეგ სომეხმა ქალმა გადმომცა ფირფიტა, რომელზეც ინგლისურად და სომხურად ეწერა: "სომხური ხალხური სიმღერები"... იმ ქალმა ძალიან კარგად იცოდა, რომ ქართული სიმღერები იყო ჩაწერილი, მაგრამ უტიფრად სომხურად გამოაცხადა" (კვირის პალიტრა, 17-23 თებრვალი, 2014).
- ალექსანდრე აბდალაძე, ისტორიკოსი: "საქმე ის არის, რომ მე-19 საუკუნიდან სომხები ცდილობენ, თბილისის სომხურ ქალაქად გადააქციონ, ნაწილობრივ მიაღწიეს კიდეც... ბევრი თვლის, რომ ქართველებს სომხებზე დიდი მტერი არ გვყავს" (Geworld.ge, 23 ივლისი, 2014).

სომეხი ხალხის მიუღებლობა

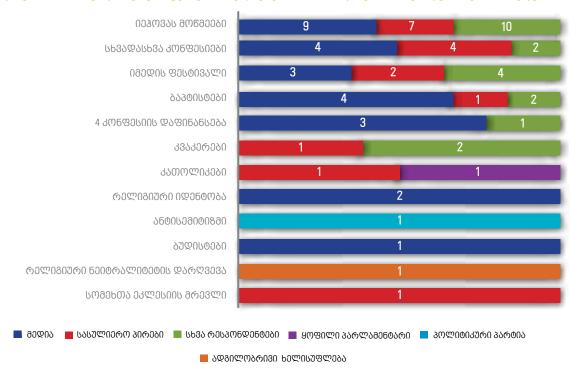
მოდესტ კოლეროვი, რუსი პოლიტოლოგი: "სირიის უდაბნოში ცხოვრობდნენ [სომხები] და ვაზის ფოთოლში ფარშის გადახვევაც არ შეეძლოთ. რადგან არც ფარში ჰქონდათ და არც ვაზი იცოდნენ. და ჰქონდათ აქლემის ნაკელი, რომელსაც აგროვებდნენ, აშრობდნენ და წვავდნენ რათა, სალაფავი მოემზადებინათ... 70 იან წლებში სომხებმა გაანადგურეს სარდარის სასახლე, რათა მეხსიერებიდან წაეშალათ ერევნის მუსლიმანური წარსული... ხალხი ისტორიას განსაზღვრავს ლიტერატურული ნაწარმოებებით, რაც სომხებს უბრალოდ არც აქვთ" (ალია, 22 იანვარი, 2014).

ᲛᲗᲐᲕᲐᲠᲘ ᲛᲘᲒᲜᲔᲑᲔᲑᲘ

ერთი წლის მონიტორინგის შედეგების მიხედვით, სხვადასხვა კონფესიებს¹⁴ შორის, ყველაზე მარგინალიზებული ჯგუფი იეჰოვას მოწმეები არიან – 26, შემდეგ მოდიან სხვა კონფესიები, რომელთაც ხშირად სექტანტებად მოიხსე-

[™] როგორც თურქოფობიის/ისლამოფობიის თავში აღვნიშნეთ ისლამური სარწმუნოების საფუძველზე გაკეთებული განცხადებები ჩვენ ცალკე გამოვყავით, რადგან ეს თემა ხშირად თურქულ ეროვნულ იდენტობას და თრქეთის სახელმწიფოს ინტერესებთან არის დაკავშირებულიდა დისკრიმინაციის მოტივის გამი≰ვნა ხშირად რთულია.

ნიებენ -10. ნეგატიური დამოკიდებულება უკავშირდება აგრეთვე რელიგიური კონფესიების ცალკეულ აქტივობებს და ამ თვალსაზრისით, მომდევნო ადგილზეა თბილისში საერთაშორისო საევანგელიზაციო ღონისძიების "იმედის ფესტივალის" ჩატარება -9. შემდეგ ადგილებზეა ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესია, რაც მეტწილად მისი წარმო-მადგენლების სამოქალაქო აქტივობას უკავშირდება -7; სახელმწიფოს მიერ ოთხი რელიგიური კონფესიის დაფინანსება -4; კვაკერები -3; კათოლიკები -2; რელიგიური იდენტობის ნეგატიურ კონტექსტში დაუსაბუთებელი იდენტიფიცირება -2; ანტისემიტიზმი -1; ბუდისტები -1; ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლის მხრიდან რელიგიური ნეიტრალიტეტის დარღვევა -1; სომეხთა სამოციქულო ეკლესიის მრევლი -1.

დიაგრამა 4.1. სხვადასხვა კონფესიების რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია წყაროების მიხედვით

რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაციის მთავარი წყარო თავად მედია საშუალებები არიან – 27; რაოდენობრივი მაჩვენებლები შემდეგია: საზოგადოების სხვადასხვა წარმომადგენლები – 21; სასულიერო პირები – 16; ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენელი – 1; პოლიტიკური პარტიის წარმომადგენელი – 1; ყოფილი პარლამენტარი – 1.

თემატური თვალსაზრისით კი შემდეგი ტენდენციები გამოიკვეთა:

იეჰოვას მოწმეები

რელიგიურ ჯგუფებს შორის ყველაზე სტიგმატიზებული იეჰოვას მოწმეები არიან და მათ მიმართ დისკრიმინაციის წყაროდ საზოგადოების სხვადასხვა წარმომადგენლები (10); მედია (9) და სასულიერო პირები (7) გვევლინებიან. ნეგატიური დამოკიდებულება ნაწილობრივ მათი უფლებების რეალიზაციას უკავშირდება (ბიბლიის მეგრულად თარგმნა, თბილისის ქუჩებში სააგიტაციო მასალებისთვის სტენდების განთავსება, სტრასბურგის სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლითაც სახელმწიფოს კომპენსაციის გადახდა დაეკისრა), ასევე ნაციონალური მოძრაობის გარკვეულ წარმომადგენლებთან ამ ჯგუფის ასოცირებას და რუსთავი 2-ის გადაცემა "ნიჭიერის" მონაწილის გევორქ პეტროსიანის საჯარო განცხადებას, რომლითაც მან აღნიშნულ სარწმუნოებაზე უარი თქვა.

თუ რესპონდენტების უმეტესობა იეჰოვას მოწმეებს "სექტანტებად" მოიხსენიებდა, მედია საშუალებები ამ ჯგუფის მიმართ შემდეგი სახის ნეგატიური ტერმინოლოგიის კულტივირებას ახდენდნენ: "საფრთხის შემც-ველი", "ჯანმრთელობისთვის — საშიში! სულისთვის — საზიანო და გამანადგურებელი!", "სექტის შავ-ბნელ საქმიანობა", "ბნელეთის მოციქულები და იეღოველები" (გაზეთი "ასავალ-დასავალი"), "ზომბირებულები" (რუსთავი 2).

"იმედის ფესტივალი"

საერთაშორისო საევანგელიზაციო ღონისძიების "იმედის ფესტივალის" თბილისში გამართვასთან დაკავშირე-ბით ნეგატიურ დამოკიდებულებას როგორც სხვადასხვა რესპონდენტები — 4, ასევე მედია — 3 და სასულიერო პირები — 2 გამოხატავდნენ. რესპონდენტები ორმოცდაათიანელებს ძირითადად სექტანტებად მოიხსენიებდ-ნენ, ხოლო მედია შემდეგ ტერმინებს მიმართავდა: "ანტიქრისტიანული მწვალებლური შეკრება", "გაურკვეველი სახელწოდების ფესტივალები" (გაზეთი "ალია"), "ქვეყნის სექტანტიზაციის მცდელობა" (გაზეთი "რეზონანსი").

ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესია

ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის წინააღმდეგ განცხადებებს მეტწილად პიროვნული განზომილება ჰქონდა და მისი წარმომადგენლების სამოქალაქო თუ საზოგადოებრივ აქტივობებს უკავშირდებოდა. მაგალითად, ეპისკოპოს მალხაზ სონღულაშვილის შემთხვევაში, გაზეთ "ასავალ-დასავალისთვის" მიუღებელი იყო მისი მუსლიმთა უფლებებთან დაკავშირებით აქტივობა, ასევე ჟურნალ ტაბულასთან ერთად თელავში სტალინის ძეგლის აღებაში მონაწილეობა და ილიას უნივერსიტეტში აკადემიური საქმიანობა. ხოლო ამერიკის პირველი ლედის, მიშელ ობამას მიერ ეპისკოპოს რუსუდან გოცირიძის დაჯილდოვება ქალთა საერთაშორისო ჯილდოთი სიმამაცისათვის როგორც მედიის (Geworld.ge), ასევე სასულიერო პირისა და სხვა რესპონდენტების მიერ ევროპისა და ამერიკის მხრიდან საქართველოს წინააღმდეგ მიმართულ მზაკვრულ ქმედებად იყო შეფასებული. პოლიტპატიმრის სტატუსით გათავისუფლებული პირი (შოთა აფხაიძე) კი ამ ფაქტის ნეგატიურ კონტექსტში განხილვისას, "საეჭვო სექტების" კანონით აკრძალვას და მათი ფინანსების გაკონტროლებას მოითხოვდა.

დისკრიმინაციის წყარო ბაპტისტებთან მიმართებაში ძირითად მედია — 4; საზოგადოების სხვადასხვა წარმო-მადგენლები — 2 და 1 სასულიერო პირი იყვნენ.

სახელმწიფოს მიერ ოთხი კონფესიის დაფინანსება

 სახელმწიფოს გადაწყვეტილება საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის გარდა, დამატებით 4 კონფესიის დაფინანსების თაობაზე მიუღებელი აღმოჩნდა მედიისა (3) და ერთი რესპონდენტისათვის. ეს საკითხი მედიის მხრიდან (მედია-კავშირი "ობიექტივი") მართლმადიდებელ ეკლესიასთან სხვა კონფესიების გათანაბრების მიუღებლობის კონტექსტში იყო წარმოჩენილი.

სხვადასხვა კონფესიები და ცალკეული რელიგიური ჯგუფები

- როგორც წესი, ნეგატიურ კონტექსტში ხდებოდა ყველა იმ ჯგუფის განხილვა, ვინც საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიას არ მიეკუთვნებოდა;
- ცალკეული რელიგიური ჯგუფებიდან ნეგატიურ კონტექსტში იყვნენ მოხსენიებული კვაკერები, ბუდისტები, სომეხი მართლმადიდებლები, კათოლიკები.

ანტისემიტიზმი

ანტისემიტიზმის ერთადერთი გამოვლინება ბურჯანაძე-ერთიანი ოპოზიციის მთაწმინდის მაჟორიტარობის კანდიდატს ეკუთვნოდა.

რელიგიური ნეიტრალიტეტის უგულვებელყოფა

 რელიგიური ნეიტრალიტეტის უგულვებელყოფას ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენელი რელიგიურ უმრავლესობასა და უმცირესობას (იეჰოვას მოწმეები) შორის დაპირისპირების დროს ავლენდა.

რელიგიური იდენტობის ნეგატიურ კონტექსტში მოხსენიება

 რელიგიური იდენტობის ნეგატიურ კონტექსტში დაუსაბუთებლად წარმოჩენას გაზეთი "პრაიმ ტაიმი" და მედიაკავშირი "ობიექტივი" ახდენდნენ, რა დროსაც უცმირესობათა რელიგიის სექტანტებად მოხსენიება და პრივატულ სფეროში გაუმართლებელი შეჭრა ხდებოდა.

4.1. aa ල n ර

რელიგიური ნიშნით დისკრიმინაცია, რასაც ჟურნალისტები ღიად გამოხატავდნენ, ბეჭდვით მედიაში (17) ჭარბობდა, რასაც სატელევიზიო (7) და ონლაინ (3) მედია მოსდევდნენ.

თემატური თვალსაზრისით კი შემდეგი ტენდენციები გამოიკვეთა:

ცხრილი 5. რელიგიური თემატიკა ნეგატიურ კონტექსტში მედია საშუალებების მიხედვით

თემატიკა	ᲐᲡᲐᲕᲐᲚ- ᲓᲐᲡᲐᲕᲐᲚᲘ	იႽითხიიარ	ᲐლᲘᲐ	GEWORLD.GE	რ <u>ე</u> გონანსი	პბმპბსიბ	რუსთ <u>ა</u> 30 2	პრაიმ თაიმი	\$ \\ 00
იეჰოვას მოწმეები	6	1		1			1		9
ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესია	2		1	1					4
სხვადასხვა კონფესიები	2	1		1					4
იმედის ფესტივალი			2		1				3
4 კონფესიის დაფინანსება		2	1						3
რელიგიური იდენტობა		1						1	2
კვაკერები			1						1
ბუდისტები						1			1
კამი	10	5	5	3	1	1	1	1	27

പോലാ വയാടെ പരവടയകാട

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲐᲡᲐᲕᲐᲚ-ᲓᲐᲡᲐᲕᲐᲚᲘ"

აღნიშნულ გაზეთში ვხვდებით იეჰოვას მოწმეთა 6, ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის 2 და სხვადასხვა ჯგუფის ("სექტანტები", ადვენტისტები, 50-იანელები, "სატანისტები") მიმართ შეუწყნარებლობის 2 ფაქტს.

ცალკეული მაგალითები:

იეჰოვას მოწმეების მიუღებლობა

- გიორგი გიგაური: "ამდენად, თბილისში ასე ერთ ღამეში აღმოცენდა სახლის კედელზე კარგა გვარიანი სიდიდის აბრები, რომლებიც პოპულარიზაციას უწევენ იეღოველთა სექტის შავ-ბნელ საქმიანობას!.. იეღოველთა
 ეს მიმდინარეობა არის კლასიკური ტოტალური სექტა! ადამიანთა ჯანმრთელობისთვის საშიში! სულისთვის
 საზიანო და გამანადგურებელი!" (25–31 აგვისტო, 2014).
- დიტო ჩუბინიძე: "ბნელეთის მოციქულები და იეღოველების ფარული თუ "რამკიანი" აგენტები ჩვენთან იდეოლოგიურ ბრძოლასა და პოლემიკაში ოროსნებივით, რომ დამარცხდნენ და გაბითურდნენ, ახლა სასამართლოებითა და ფინანსური სანქციებით გვიპირებენ დანგრევას!" (19-25 იანვარი, 2014).
- ჯაბა ხუბუა: "ვინ იცის, გევორქ პეტროსიანის დარად, გაჭირვებისა და სასოწარკვეთის გამო, რამდენ წესიერ ადამიანს შეუცდა ფეხი იეღოვას სექტაში, რამდენ ადამიანში ჩაკლა ბრწყინვალე ნიჭი ამ სექტამ და რამდენს მოუსპო ცხოვრებაში საკუთარი შესაძლებლობის რეალიზაციის საშუალება!" (24–30 ნოემბერი, 2014).

ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის მიუღებლობა

🔵 გიორგი გიგაური: "თუ გავითვალისწინებთ რა დამართა სააკაშვილმა "ასლან აბაშიძისგან განთავისუფლე–

ბულ" აჭარას, ადვილად მივხვდებით, რას აკეთებდა იქ ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის დაუძინებელი მტერი [მალხაზ] სონღულაშვილი და რატომ ჩაესმის "იავნანასავით" (უფრო სწორად, "ჰელოუნის" სიმღე-რასავით!) მინარეთზე ასული ყატარელი მუეძინის ლოცვა!..

კიდევ ერთი ფაქტი, რომელიც ნათლად წარმოაჩენს ვინ ბრძანდება მალხაზ სონღულაშვილი: 2013 წლის 31 დეკემბერს, რესპუბლიკელ ლიბერასტთა მიერ დაკომპლექტებული თელავის რაიონის მუნიციპალიტეტის გა-დაწყვეტილებით და ჟურნალ "ტაბულას" ერთ-ერთი დამფუძნებლის — "სამოქალაქო განვითარების ფონდის" მონაწილეობით თელავში მოქალაქეების მიერ აღდგენილი სტალინის ძეგლი აიღეს!" (17–23 მარტი, 2014).

სხვადასხვა კონფესიების მიუღებლობა

გიორგი გიგაური: "მაშინ ადგებიან "ადვენტისტები", "50-იანელები", "სატანისტები", გნებავთ "ლუდის და ტარანის მოყვარულთა საზოგადოების" წარმომადგენლები თავისუფლად გამოაკრავენ თავ-თავიანთ სარეკლამო აბრებს ქვეყნის დედაქალაქში" (25–31 აგვისტო, 2014).

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲐᲚᲘᲐ"

2 მასალაში ჟურნალისტი გამოხატავდა დისკრიმინაციულ მიდგომას საევანგელიზაციო ღონისძიების "იმედის ფესტივალთან" დაკავშირებით; 1 შემთხვევაში სახელმწიფოს მიერ რელიგიურ ორგანიზაციათა რეგისტრაცია და 4 კონფესიის დაფინანსება საფრთხესთან იყო გაიგივებული; 1 კვაკერების, ხოლო 1 ბაპტისტების მიუღებლობას შეეხებოდა.

საერთაშორისო საევანგელიზაციო ღონისძიების "იმედის ფესტივალის" წინააღმდეგ

- ჟანა ასანიძე: "6-8 ივნისს, თბილისში სპორტის სასახლეში სექტანტების შეკრება ტარდებაო, რომელიც შენიღბული ყოფილა "ფესტივალის" ფორმით. ეს არის ჩვეულებრივი ანტიქრისტიანული მწვალებლური შეკრება და
 მასზე დასწრება არ შეიძლებაო! ამაზე რა იცით?" (28 მაისი, 2014).
- უანა ასანიძე: "მამაო (მიმართავს გიორგი რაზმაძეს), ძალიან მომრავლდა გაურკვეველი სახელწოდების ფესტივალები, შეკრებები, სექტანტური ხასიათის შეხვედრები. ეს შემთხვევითი ვერ იქნება ხომ?" (10 ივნისი, 2014).

სახელმწიფოს მიერ 4 რელიგიური კონფესიის დაფინანსება

ჟანა ასანიძე: "ამ 2–3 წლის წინათ რელიგიის შესახებ კანონს რომ იღებდნენ, მაშინაც ამბობდნენ არა, კაცო ეს საფრთხის მომტანი არააო, ახლა კი თურმე იმის გამო, რომ ყველა კონფესია გაუთანაბრდა მართლმადიდებ—ლობას, ისინი უნდა დაფინანსდნენ ჩვენი ბიუჯეტიდან ანუ ხვალ ზეგ იმ სექსუალურ უმცირესობასთანაც შეიძ—ლება დაგვიწესდეს ვალდებულება?" (ალია, 30 აპრილი, 2014).

კვაკერებეის მიუღებლობა

🔵 **თამარ ოქრუაშვილი: "**აი, კვაკერებიღა გვაკლდნენ" (კვირის ქრონიკა, 8-14 დეკემბერი, 2014).

ბაპტისტების მიუღებლობა

• "დაარიგეს ეპარქიის მიერ დაბეჭდილი ფლაერები, სადაც ევანგელისტურ-ბაპტისტთა სექტის მოკლე ისტორიაა ასახული" (ალია, 9 ივლისი, 2014).

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲠᲔᲖᲝᲜᲐᲜᲡᲘ"

რეზონანსში 1 საავტორო სტატიაა, სადაც "იმედის ფესტივალი" ქვეყნის სექტანტიზაციის მცდელობად არის შეფაებული.

საერთაშორისო საევანგელიზაციო ღონისძიების "იმედის ფესტივალის" წინააღმდეგ

• თათია ჩაფიჩაძე: "ქვეყნის სექტანტიზაციის მცდელობა — თბილისში სამდღიანი საერთაშორისო ევანგელისტური ღონისძიებები სახელწოდებით "იმედის ფესტივალი" სპორტის სასახლის ნაცვლად, დიდუბეში მდებარე სახარების რწმენის ეკლესიაში გაიმართა" (რეზონანსი, 9 ივნისი, 2014).

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ "ᲞᲠᲐᲘᲛ **Ტ**ᲐᲘᲛᲘ"

"პრაიმ ტაიმში" დაიბეჭდა სტატია, სადაც სახალხო დამცველის რელიგიურ იდენტობაზე დაუსაბუთებლად არის მითითება, რაც ნეგატიური კონოტაციის მატარებელია.

რელიგიური იდენტობის ნეგატიურ კონტექსტში დაუსაბუთებლად წარმოჩენა

ერეკლე სტურუა: "სხვათა შორის, სოციალურ ქსელებში იმის შესახებაც დაიწერა, რომ უჩა ნანუაშვილი რე-ლიგიური უმცირესობის წარმომადგენელია, ანუ ის მიეკუთვნება ერთ-ერთ უცნობ პატარა სექტას... ომბუდს-მენად მისი დანიშვნის დროს უჩა ნანუაშვილს პირდაპირ სექტანტი უწოდეს და პარლამენტს მოუწოდებდნენ, მართლმადიდებლური მრწამსიდან გამომდინარე მაინც არ დაემტკიცებინა მისი კანდიდატურა" (პრაიმ ტაიმი, 17 თებერვალი, 2014).

പ്രയാലെ അവലായില്

ᲝᲑᲘᲔᲥᲢᲘᲕᲘ, ᲗᲝᲥ-ᲨᲝᲣ "ᲓᲐᲛᲘᲡ Ს<mark>Ტ</mark>ᲣᲓᲘᲐ"

მედია–კავშირ "ობიექტივის" წამყვანები 2 შემთხვევაში სახლემწიფოს მიერ 4 რელიგიური ორგანიზაციის დაფი–ნანსებას მიიჩნევდნენ მიუღებლად; 1 შემთხვევა რელიგიური იდენტობის ნეგატიურ კონტექსტში წარმოჩენას, 1 იეჰოვას მოწმეებს და 1 სხვადასხვა კონფესიებს შეეხებოდა.

სახელმწიფოს მიერ 4 რელიგიური კონფესიის დაფინანსება

ნინო რატიშვილი: "ახლა წარმოიდგინეთ, თურქეთში, მართლმადიდებლური და ისლამური რელიგია ერთი

დოზით რომ ფინანსდებოდეს?!.. და აი, ასეთი მსხვერპლის მიტანა, დასავლეთის წინ თავის დახრა... შემდეგ წამოვიდა ლიბერალური არასამთავრობოებიდან სერიოზული თითის დაქნევა, რომ აქ სხვა რელიგიებიც არის და შეძლება სექტანტების დაფინანსებაც" (24 თებერვალი, 2014).

🛑 **ილია ჩაჩიბაია: "**სატანისტებიც დავაფინანსოთ, ბარემ"... (30 აპრილი, 2014).

რელიგიური იდენტობის ნეგატიურ კონტექსტში დაუსაბუთებლად წარმოჩენა

ბონდო მძინარაშვილი: "... თქვენ რომელი ეკლესიის მიმდევარი ხართ [მამართავს რესპონდენტს სატელე-ფონო ჩართვისას]? მართლმადიდებელი ხართ? კათოლიკე ხართ? გრიგორიანელი ხართ? მუსულმანი ხართ? იუდეველი ხართ? ბაპტისტი ხართ? ევანგელისტი ხართ? არ ვიცი – 50-ანელი ხართ? ადვენტისტი ხართ? იეღო-ველი ხართ? ვინა ხართ?"

ტელემაყურებელი: "მე ვარ ქრისტიანი ადამიანი..."

[მაყურებლის სატელეფონო ჩართვის შემდეგ]

ბონდო მძინარაშვილი: "ბატონი ზურაბი, ცნობილი თავისი თეოლოგიური წიაღსვლებით, ერთ-ერთი სექტანტუ-რი მიმდინარეობის წარმომადგენელია... ზუსტად არ ვიცი ბაპტისტია, თუ ევანგელისტია..." (12 ოქტომბერი, 2014).

იეჰოვას მოწმეების მიუღებლობა

 მაყურებელი: "ქართველების გარკვეული ნაწილი საერთოდ იაღოვის სექტის წარმომადგენელი გახდა და ეს ხალხი აფერხებს ქართველობის გრძნობის, აი, გაჭარმაგების პროცესს, რაც ჩვენმა წინაპრებმა დიდი საქმეებით მოიპოვეს. არ ვიცი, მათ ვინ მისცემს საერთოდ აზროვნება-განვითარების სწორ მიმართულებას" (17 იანვარი, 2015).

სხვადასხვა კონფესიების მიუღებლობა

მაყურებელი: "ვის ქვეყანას ვაშენებთ? ვის ვუშენებთ ქვეყანას, არამართლმადიდებლებს, არაქრისტიანებს, თუ ქართულ მართლმადიდებლურ ქვეყანას ვაშენებთ, აი ეს კითხვები მაქვს?" (5 აგვისტო, 2014).

რუსთავი 2, "ნანუკას შოუ"

რუსთავი 2-ზე იეჰოვას მოწმეთა დისკრიმინაციის 1 გამოვლინება კვლევაში მისი რეზონანსულობის გამო მოხვდა, რადგან მონიტორინგი მხოლოდ ამ ტელეკომპანიის საინფორმაციო და საზოგადოებრივ–პოლიტიკური თოქ–შოუ-ების დაკვირვებას ითვალისწინებს და არა გასართობი გადაცემების.

აღსანიშნავია, რომ "რუსთავი 2"-ის თვითრეგულირების ორგანომ დააკმაყოფილა MDF-ის, TDI-ის, GDI-ის, EMC-ის საჩივარი აღნიშნულ საქმეზე და "ნანუკას შოუს" წამყვანის მხრიდან ქცევის კოდექსის დარღვევა დაადგინა.

იეჰოვას მოწმეების მიუღებლობა

ნანუკა ჟორჟოლიანი: "იეღოველები აგრესიულები ხომ არ არიან, არ მომივარდნენ... თქვენ სიტყვას მაძლევთ, რომ აქ იეღოველები არ მომივარდებიან", "...კარგი ქენით, რომ წამოხვედით", "...იეღოველები დაზომბირებულები არიან?", "...გადაიბიროთ [მართლმადიდებლობისკენ] არასწორი სიტყვაა, მოვაქციოთ", "...ძაან მეშინია არ დამაგიპნოზონ" (26 ნოემბერი, 2014).

ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲐ, ᲗᲝᲥ-ᲨᲝᲣ "ᲡᲞᲔᲥᲢᲠᲘ"

ბუდისტების წინააღმდეგ

დავით აქუბარდია: "ეხლა, არიან აგერ ჩინელები, ცოტანი არიან, მაგრამ, ხო იყო ერთი ოცდაათიათასი კაცი,
 მაგენი მოითხოვენ მერე ბუდისტური სამლოცველოების აშენებას" (26 დეკემბერი, 2014).

COPICE ANCRAM

GEWORLD.GE

მიშელ ობამას მიერ ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის ეპისკოპოსის, რუსუდან გოცირიძის ქალთა საერთაშორისო სიმამაცისათვის ჯილდოთი დაჯილდოვების მიუღებლობა

ეკა ნასყიდაშვილი: "...და ეს მაშინ მოხდა, როდესაც შტეფან ფულე ილია მეორეს ხვდებოდა, პირობას დებდა, რომ თქვენს სულიერებასა და ეკლესიას არ შევეხებით... როდის უნდა შემოჰკრას განგაშის 8არი პატარა, მაგრამ დიდი ტრადიციების მქონე ერმა? მაშინ, როდესაც საკუთარი ხელისუფლება ქართული ენის, თვითმყოფადობის, სულიერების ამოძირკვის საფრთხის მოტივით ევროპასთან თუ ამერიკასთან გაახლოებს, ყველაფერ ეროვნულს გისპობს და დასცინის?" (12 მარტი, 2014).

იეჰოვას მოწმეების მიუღებლობა

დავით მხეიძე: "მისი უწმინდესობა ქართველ მართლმადიდებელთა პატრიარქია და არა იეღოველ-ხლისტების!" (26 ნოემბერი, 2014).

სხვა კონფესიების მიუღებლობა

დავით მხეიძე: "ამ ეკლესიებში (ლუთერანული, პროტესტანტული, რომის კათოლიკე ეკლესიები) შეგზავნილჩანერგილმა აგენტებმა მოახერხეს და გაალიბერალეს თავის დროზე კონსერვატიული იდეოლოგიის მქადაგებელნი! ამის დასტურია დედაკაცი მღვდლების მომრავლება და გნებავთ, ერთსქესიანი წყვილების "კვრისწერის" პრეცედენტები" (Geworld.ge, 11 თებერვალი, 2015).

2. 3നമ്പകവച്ചണ ദാണകവാ

თუ არ ჩავთვლით ისლამოფობიის შემთხვევებს, რომლებიც ჩვენ ცალკე, თურქოფობიისა და ისლამოფობიის ნაწილში განვიხილეთ, რელიგიის თემებზე სხვა კონფესიებთან მიმართებით პოლიტიკური პარტიები გაცილებით მეტ თავშეკავებას ავლენენ და აქ ერთადერთი გამონაკლისი 2014 წლის ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებზე ბურჯანაძე-ერთიანი ოპოზიციის მთაწმინდის მაჟორიტარობის კანდიდატის ანტისემიტური განცხადებაა, რომელიც ხანუქას დღესასწაულის საჯაროდ აღნიშვნას შეეხება.

ᲑᲣᲠᲰᲐᲜᲐᲫᲔ-ᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲘ ᲝᲞᲝ**Გ**ᲘᲪᲘᲐ

ანტისემიტიზმი

გურამ ფალავანდიშვილი: "როცა ხანუქას გამოაბრძანებენ ქუჩაში, ამით პროცესის თანამონაწილეს გვხდიან მართლმადიდებელ მრევლს. ამ დესასწაულის თავზე მოხვევა არის დაპირისპირების წინაპირობა. თავის სახლში ვისაც რა უნდა, ის გააკეთოს, მაგრამ როცა შენ ეს ქუჩაში გამოგაქვს და გინდა, რომ მართლმადიდებელ ქრისტიანს აზეიმო ქრისტეს უარყოფა, ეს მიუღებელია. ეს ყველაფერი შეიძლება უცხოელი რაბინებიდან მოდის და სულაც არ არის ქართველი რაბინების სურვილი... როგორც 17 მაისს ჩამოვიარეთ ჩვენ ღირებულებების დასაცავად, ისევ ისე ჩამოვივლით. ადამიანებს არ ვეხებით. ვეხებით იმ კერპს, რომელიც ჩვენ შეურაცხგვყოფს. თუ ისე დაიცავენ, რომ ვერ ჩამოაგდონ, რაღაცას დავუშენთ შორიდან. თავისთავად არ იქნება იარაღი გამოყენებული. ვიმეორებ, თუ არ გაითვალისწინებენ თხოვნას, ამას მოჰყვება დაპირისპირება" (ალია, 23 ოქტომბერი, 2014).

ᲐᲓᲒᲘᲚᲝᲑᲠᲘᲕᲘ ᲮᲔᲚᲘᲡᲣᲤᲚᲔᲑᲐ

ისევე როგორც მუსლიმთა პანსიონთან დაკავშირებული დავის დროს, თერჯოლაში ადგილობრივი მოსახლეობის მიერ იეჰოვას მოწმეთა სალოცავის მშენებლობასთან დაკავშირებით პროტესტის გამოხატვისას, ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენელი რელიგიურ ნეიტრალიტეტს არ იცავდა და საკითხის უმრავლესობის აზრის გათვალისწინებით გადაწყვეტაზე ამახვილებდა ყურადღებას.

იეჰოვას მოწმეთა საკულტო ნაგებობის მშენებლობის გადაწყვეტა უმრავლესობის პრიმატის გათვალისწინებით

მალხაზ გურგენიძე, თერჯოლის გამგებელი: "როგორც მე დღეს მითხრეს, არის სერიოზული დარღვევები, რომელიც, ალბათ, საფუძველი იქნება მშენებლობის შეჩერების. გათვალისწინებული იქნება თერჯოლის მოსახლეობის უმრავლესობის აზრი" (მაესტრო, მაესტროს ცხრიანი, 3 ივნისი, 2014).

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲘᲡ ᲧᲝᲤᲘᲚᲘ ᲬᲔᲕᲠᲘ

კათოლიკების მიუღებლობა

 გალერი გელბახიანი: "დასავლეთისთვის და კათოლიკური სამყაროსთვის საქართველო და მართლმადიდებლობა სხვა ცივილიზაციაა. ღმერთმა დაგვიფაროს, ივანიშვილი იყოს მისიონერი სხვა ქვეყნის და სხვა რელიგიის" (ასავალ-დასავალი, 17-23 თებერვალი, 2014).

4. เวเบาการคา สกศาสก

სასულიერო პირები, რომლებიც მეტწილად საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიას წარმოადგენდნენ, ასევე ეკლესიისგან განკვეთილი მღვდელი, ბასილ მკალავიშვილი, რომელიც 2004 წელს იეჰოვას მოწმეებსა და ბაპტისტებზე თავდასხმებისთვის იყო გასამართლებული, შეუწყნარებლობას შემდეგი ჯგუფების მიმართ აღვივებდნენ: იეჰოვას მოწმეები — 7; სხვადასხვა კონფესიები — 4; სომეხთა სამოციქულო ეკლესიის მრევლი — 1; კათოლიკები — 1. ამასთანავე 2 შემთხვევაში ნეგატიური დამოკიდებულება იყო გამოხატული საერთაშორისო საევანგელიზაციო ღონისძიების "იმედის ფესტივალის" თბილისში ჩატარების გამო და ამერიკის სახელმწიფოს მიერ ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის ეპისკოპოსის რუსუდან გოცირიძის დაჯილდოვებასთან დაკავშირებით (1).

ცალკეული მაგალითები:

იეჰოვას მოწმეთა მიუღებლობა

- ელიზბარ დიაკონიძე, დიაკონი: "სად წავა ქვეყანა, მეოთხედამდე მაინც რომ გაიზარდოს იმათი რაოდენობა, ვინც იეღოველივით იაზროვნებს?" (Geworld.ge, 2 აპრილი, 2014).
- ბასილი მკალავიშვილი: "ალბათ, გაიგებდით, როგორ დაარბიეს წმინდა ბარბარეს ეკლესია, ეს ვანდალური ქმედება სწორედ იეღოველთა სექტისა და მათ დამცველთაგან მოდის, მართლაც საზარელი ფაქტია... ჩვენც ხომ იეღოველთა დამცველებმა დაგვარბიეს, აბა, ვინ იყო სააკაშვილის ფაშისტური ბანდა..." (რეპორტიორი, 15 ოქტომბერი, 2014).
- ბასილ მკალაგიშვილი: "სისხლისმღვრელმა სააკაშვილმა ხელისუფლებაში მოსვლისთანავე ეს სექტა რეგისტრაციაში გაატარა... მე იეღოველებთან ყოველთვის დაპირისპირებული ვიყავი, იქიდან გამომდინარე, რომ ეს სატანური სექტა თვით ძალადობდა უძველეს ქრისტიანულ ქვეყანაში, ეწეოდა პროზელიტიზმს, რომელიც აკრძალულია. ბოკერია იყო მათი უშუალო დამცველი" (ალია, 13 თებერვალი, 2015).
- თომა ცეცხლაძე, მღვდელი: "მან [გევორქ პეტროსიანი, იხ.გვ. ?] დაინახა რა ამ სატანისტური ორგანიზაციის
 ნამდვილი სახე, დატოვა ეშმაკის მსახურთა ბრუკლინიდან მართული ორგანიზაცია და დღეს მართლმადიდებელია, ქრისტეს სისხლსა და ხორცს ზიარებული" (ალია, 19 ნოემბერი, 2014).

სხვადასხვა კონფესიების მიუღებლობა

- ილია II, კათალიკოს პატრიარქი: "არ შეიძლება, მცხეთის მცხოვრებლები ურწმუნო, მოუნათლავი და კვარდაუწერელნი იყვნენ; არ შეიძლება, წმინდა ქალაქში ცხოვრობდე და არ ლოცულობდე ძილის წინ და დილით. ეს ყველაფერი აუცილებელია ბედნიერებისთვის" (პირველი, 8 აპრილი, 2014).
- გიორგი რაზმაძე, მღვდელი: "დღეს დარბიან სომხებთან ულოცავენ შობას, მერე მიდიან კათოლიკეებთან,
 მერე პატრიარქთან სანთლებით დგანან. ამ ხალხს თქვენი გაზეთის საშუალებით ერთი კითხვა მინდა დავუსვა:

როდის არიან გულწრფელები, როცა პატრიარქთან დგანან, თუ როცა სომხებთან ან კათოლიკეებთან? ტოლე-რანტობა იმას არ ნიშნავს, რომ მწვალებლობა შეიწყნარო" (ალია, 10 ივნისი, 2014).

საერთაშორისო საევანგელიზაციო ღონისძიების "იმედის ფესტივალის" წინააღმდეგ

გიორგი რაზმაძე, მღვდელი: "ხსნას არ ელიან ეს ადამიანები ["იმედის" ფესტივალის ორგანიზატორები], რად-გან ღმერთიც არ სწამთ, მაგრამ ამათთვის კაცობა სხვა რამეა" (ალია, 10 ივნისი, 2014).

მიშელ ობამას მიერ ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის ეპისკოპოსის რუსუდან გოცირიძის სიმამაცისათვის ქალთა საერთაშორისო ჯილდოთი დაჯილდოვების მიუღებლობა

- ელიზბარ დიაკონიძე, დიაკონი: "ეს ფაქტი საშიშიც არის და ირონიის საფუძველსაც იძლევა. ობამას ჰგონია, რომ ჩვენი სულის წარმწყმედის სიგელით დაჯილდოება აღიარებაა?.. ქართულ ჯარში მუსლიმანი მინახავს, მაგრამ არ მინახავს ევანგელისტ-ბაპტისტი, იეღოველი, რადგან მათ სარწმუნოება ამას უკრძალავს. სწორედ ეს ფაქტი მაძლევს იმის საშუალებას, რომ ეკლესიად არ ვაღიარო" (Geworld.ge, 2 აპრილი, 2014). კათოლიკების მიუღებლობა
- ვახტანგ დავითაშვილი, მღვდელი: "არა ბატონო, არასდროს ეკლესია არავის არ დევნის, ეს მათ მოიკითხონ კათოლიკურ ეკლესიაში, სადაც დანთებული იყო ინკვიზიციის ცეცხლი" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 30 აპრილი, 2014).

სომხური ეკლესიის მრევლის მიუღებლობა

 დავით ლასურაშვილი, დეკანოზი: "ეს არის მართლმადიდებელი ადამიანების სამლოცველო სახლი, სადაც მხოლოდ მართლმადიდებელი ადამიანები უნდა ლოცულობდნენ [ინციდენტი, როცა მღვდელმა სომეხ ბავშვს პირჯვრის გადაწერის გამო ეკლესია დაატოვებინა]" (რუსთავი2, კურიერი, 12 ივნისი, 2014).

4.5. ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲒᲘᲡ ᲡᲮᲕᲐ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲦᲔᲒᲘ

სხვა რესპონდენტებს შორის რელიგიური შეუწყნარებლობის მხრივ შემდეგი სახის გრადაცია იკვეთება: იეჰოვას მოწმეები — 10; საერთაშორისო საევანგელიზაციო ღონისძიების "იმედის ფესტივალის" თბილისში ჩატარება — 4; ამერიკის სახელმწიფოს მიერ ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესიის ეპისკოპოსის რუსუდან გოცირიძის დაჯილდო- ვება — 2; კვაკერები — 2; სხვადასხვა კონფესიები — 2; სახელმიწიფოს მიერ 4 კონფესიის დაფინანსება — 1.

ცალკეული მაგალითები:

იეჰოვას მოწმეების მიუღებლობა

რეზო ამაშუკელი, პოეტი: "ერთხელ ერთ ოჯახში ამ ბრუციანი გიგა ბოკერიას იდიოტმა მამამ მითხრა – "რატომ

- არ შეიძლება იეღოველიც იყოს ქართველიო?!" არ შეიძლება, რადგან სწორედ მართლმადიდებლობამ გვიხსნა ჩვენ!" (ასავალ-დასავალი, 6-12 ოქტომბერი, 2014).
- რეზო ამაშუკელი, პოეტი: "გაიგოს ყველამ, რომ მართლმადიდებლობა არის ქართველობის განუყოფელი ნაწილი, ჩვენი ბიოლოგიური გადარჩენის ერთადერთი საშუალება და როდესაც ეს მანქურთი ზურაბიშვილი ამტკიცებს, რომ ქართველი შეიძლება იყოს იეღოველი, პირდაპირ ვიტყვი: კი ბატონო, შეიძლება იყოს, მგრამ ჩემი ხსნის გზა მართლმადიდებლობაა!" (ასავალ-დასავალი, 5-11 მაისი, 2014).
- მერაბ შათირიშვილი, ქართული სინამდვილე ერისკაცთა სათათბირო: "იეღოველებს რა უფლება აქვთ, თავიანთი სექტანტური ჟურნალები მეგრულად და სვანურად თარგმნონ?!.. ევროკავშირთან ასოცირება იმიტომ თუ უნდა გვიხაროდეს, რომ საქართველოში სექტებმა თავიანთ ჭკუაზე იბოგინონ და ქართული სახელმწიფოს ძირგამომთხრელი საქმიანობა აწარმოონ, მაშინ ეს სასიხარულო და საზეიმო კი არ არის, ეს არის ტრაგედია!" (ასავალ-დასავალი, 7-13 ივლისი, 2014).
- **გევორქ პეტროსიანი, ნიჭიერის მონაწილე:** "საშუალება მომეცა, ხმამაღლა განმეცხადებინა, რომ სექტა, რო-მელშიც ვიყავი [იეჰოვას მოწმეები], მავნეა" (პრაიმ ტაიმი, 24 ნოემბერი, ასავალ–დასავალი, 1–7 დეკემბერი).
- ბორია გოგიშვილი, აქციის მონაწილე: "მთელი თერჯოლა ფეხზე დადგება, გადავუწვავთ სამლოცველოს, რადგან აქ მათი ადგილი არ არის. ამ უბანში დავიბადე, გავიზარდე და აქ იზრდება ჩემი შვილიშვილებიც, მე არ მინდა ამათ ჩემმა ოჯახის წევრებმა უყურონ" (პირველი, 3 ივნისი, 2014).

საერთაშორისო საევანგელიზაციო ღონისძიების "იმედის ფესტივალის" წინააღმდეგ

გიორგი გაბედავა, პოლიტპატიმრის სტატუსით გათავისუფლებული პირი: "როგორც იეღოველებმა გახადეს იეღოვას მოწმეები ქართველი მართლმადიდებლები იმიტომ, რომ უჭირდათ და ფქვილზე ყიდდნენ რწმენას, იმავეს აკეთებენ ესენი ახლა... იტყუებიან, რომ კონცერტია... ფრანკლინ გრემს დიდი ფული აქვს, მან თქვა, რომ ჩვენში ფულს ჩადებს, ოღონდ ამისთვის ბევრი ხალხი სჭირდება, მთელი საქართველო უნდათ, რომ გაასექტანტონ. რასაც იეღოველები აკეთებდნენ, იმას აკეთებენ ესენიც, მაგრამ ისინი ამათთან შედარებით ანგელოზები არიან" (რეზონანსი, 9 ივნისი, 2014).

მიშელ ობამას მიერ ევანგელურ–ბაპტისტური ეკლესიის ეპისკოპოსის, რუსუდან გოცირიძის სიმამაცისათვის ქალთა საერთაშორისო ჭილდოთი დაჭილდოვების მიუღებლობა

შოთა აფხაიძე, პოლიტპატიმრის სტატუსით გათავისუფლებული პირი: "ამერიკამ ამ ნაბიჭით აშკარად დაგვანახა, რომ ის თავის მოკავშირეებს ყოველთვის დაუდგება გვერდით, რომ მისთვის უფრო პრიორიტეტულია ევანგელურ-ბაპტისტური ეკლესია, ვიდრე მართლმადიდებლური... უნდა დავადგინოთ და დავაზუსტოთ, რომ სექტების მოქმედება ანტიკონსტიტუციურია, ქვეყნის მოქალაქეებს საფრთხეს უქმნის, საქართველოსთვის ძირგამომთხრელ საქმიანობას ეწევა, რაც კანონით უნდა აღიკვეთოს... უნდა მოხდეს ყველა საეჭვო ორგანიზაციის საქმიანობის კვლევა, უნდა კონტროლდებოდეს მათი ფინანსები. უნდა გვახსოვდეს, რომ ისინი აქტიურად

- არიან ჩართულნი პოლიტიკაში, მათ აქვთ რევანშის სურვილი, მხარს უჭერენ სააკაშვილს" (Geworld.ge, 12 მარ-ტი, 2014).
- ირაკლი უბილავა, ახალგაზრდა პოლიტოლოგთა კლუბი: "...მსგავსი დაკილდოება ხდება იმ ფონზე, როდესაც შტეფან ფულე პატრიარქთან შეხვედრისას, პატრიარქსაც და ქართულ საზოგადოებასაც არწმუნებდა, რომ ტრანსატლანტიკურ სივრცეში საქართველოს ინტეგრაცია არავითარ საფრთხეს არ უქმნის ქართულ ღირებულებებსა და ცხოვრების წესს, მაგრამ, როგორც ვხედავთ, ერთს ამბობენ და მეორეს აკეთებენ" (Geworld.ge, 12 მარტი, 2014).

კვაკერების მიუღებლობა

ნიკოლოზ მუავანაძე, უფლებადამცველთა გაერთიანება: "თუ საკონსტიტუციო სასამართლომ "კვაკერების" (ამერიკული ორგანიზაცია) სარჩელი წარმოებაში მიიღო და დააკმაყოფილა, საქართველოს სამოციქულო ეკლესია დაიღუპება, რადგან 20-პროცენტიან დაბეგვრას საპატრიარქო ვერ გაუძლებს და იმ სექტებთან შედარებით, რომლებსაც გრანტის სახით ათეული მილიონობით დოლარი შემოსდით უცხოეთიდან, საქართველოს სამოციქულო ეკლესია აღმოჩნდება დაკნინებულ დამცირებულ მდგომარეობაში" (ასავალ-დასავალი, 17-23 ნოემბერი, 2014).

სახელმწიფოს მიერ 4 რელიგიური კონფესიის დაფინანსების მიუღებლობა

გიორგი გერმანიძე, გლობალური ტენდენციების კვლევის ინსტიტუტი: "ეს ხელისუფლება შეიძლება გამოკვეთილად არა, მაგრამ არსობრივად წინამორბედის კურსს აგრძელებს. ამის თქმის საფუძველს მაძლევს თუნდაც ის გადაწყვეტილება, რომელიც რელიგიური კონფესიების დაფინანსებასთან დაკავშირებით მიიღეს... კიდევ ვიმეორებ: ეს არის ახალი მსოფლიო წესრიგის შემადგენელი ნაწილი და მისი მთავარი ამოცანაა ერთიანი საზოგადოებრივი მონოლითის დანგრევა, რომ უმცირესობები დაუპირისპირონ უმრავლესობებს " (Geworld.ge, 3 მარტი, 2014).

სხვადასხვა კონფესიების მიუღებლობა

- ლია ცხომელიძე, გარდაცვლილის მეზობელი: "მანამდე სული ბოროტისთვის ჰქონდა მიყიდული... ქალი ნამდვილად დადიოდა რომელიღაც სექტაში, სულ მკითხავებზე და ჯადოებზე ლაპარაკობდა, იმათ გადარიეს საბოლოოდ..." (კვირის პალიტრა, 22 იანვარი, 2015).
- გოგა ელიბეგოვი, გლობალ ბრიჯი: "ეს [ვალერი პერმიაკოვი] არის ერთ–ერთი, ორმოცდაათიანებს ეძახიან, ამ სექტის წარმომადგენლი... რაღაცნაირად დაიდო უკვე ექსპერტების აზრი, რომ მაგ დღეს 12 იანვარს, როცა ამან ჩაიდინა ეს დანაშაული, რაღაცნაირად არის დაკავშირებული ამ სექტასთან, რომ, აი, იმინა მაგ დღეს რაღაც მკვლელობა, რაღაც ამდაგვარი არსებობს" (ობიექტივი, ღამის სტუდია, 19 იანვარი, 2015).

PSCASCEMENT CP CASSICP

მედია. მონიტორინგის შედეგები ცხადყოფს, რომ ეთნიკურ და რელიგიურ უმცირესობათა თემების გაშუქების მხრივ ჟურნალისტური კულტურა, ღირებულებები და ნორმები მკვეთრად პოლარიზებულია. ერთი მხრივ, იკვეთება რადიკალური მედია, რომელიც თავად არის დისკრიმინაციის წყარო და პლატფორმა ექსტრემისტული ჯგუფების შეუწყნარებლობის ტირაჟირებისთვის, მეორე მხრივ, კი მედია, სადაც ქსენოფობია სარედაქციო პოლიტიკის რანგში აყვანილი არ არის, თუმცა უმცირესობათა საკითხების გაშუქებისას, პროფესიული სტანდარტების ცალ-კეულ დარღვევებს ვხვდებით, რაც თავის მხრივ, ახალისებს შეუწყნარებლობას. ამავე დროს, მედია რუკაზე ცალკე კატეგორიად უნდა გამოიყოს ღირებულებებზე დაფუძნებული მედია საშუალებები¹⁵, რომლებიც არათუ არ ახდენენ ფობიების წახალისებას, არამედ ინკლუზიური და ეთიკური, ღირებულებებზე დაფუძნებული გაშუქების მხრივ გამოირჩევიან. საზოგადოებაში არსებული შეუწყნარებლობის გამოვლინებები ამ ტიპის მედიაში პრობლემების საილუსტრაციოდ და ამ თემებზე დისკუსიისთვის არის გამოყენებული.

რეკომენდაციები:

- მნიშვნელოვანია, მედიამ ერთმანეთისგან გამიჳნოს სიძულვილის ენა, რომლის წყარო საჳარო პირია და კერძო პირთა მხრიდან გამოხატული შეუწყნარებლობა და არ გააშუქოს ეს უკანასკნელი. ამავე დროს საჳარო პირების შემთხვევაშიც, ჟურნალისტს მართებს კრიტიკულად მიუდგეს რესპონდენტის ნათქვამს, გადაამოწმოს მათ მიერ მოყვანილი ფაქტებისა და შეფასებების საფუძვლიანობა.
- ჟურნალისტმა სათანადოდ უნდა შეაფასოს კონტექსტი და ეკონომიკური, სოციალური და პოლიტიკური ატმოსფერო, რომლის დროსაც ცალკეული განცხადებები კეთდება. ჟურნალისტმა განსაკუთრებული ყურადღება
 უნდა გაამახვილოს წინასაარჩევნო პერიოდზე, როდესაც პოლიტიკური პარტიები სიძულვილის ენას საკუთარი
 პოლიტიკური მიზნების, ელექტორალური შედეგის მისაღწევად მიმართავენ. პროფესიული მიდგომა გულისხმობს იმის შეფასებას, თუ რამდენად ეფუძნება რესპონდენტის კომენტარი ფაქტებს და რამდენად საფუძვლიანია ის.
- მედიას შეუძლია არა მხოლოდ კონფლიქტები და ისეთი თემები გაააშუქოს, რომელიც საზოგადოების დაყოფას უწყობს ხელს, არამედ ასახოს არსებული მრავალფეროვნება და ინკლუზიური მიდგომით, შემოერთების პროცესს შეუწყოს ხელი. უმცირესობათა წარმომადგენლების თემების გაშუქება არა მხოლოდ ნეგატიურ მოვლენებთან კონფლიქტები, ინციდენტები, სიძულვილის გამოვლინება და სხვა უნდა ხდებოდეს, არამედ ყველა იმ საკითხთან მიმართებით, რაც საქართველოს თითოეული მოქალაქისათვის, როგორც თანასწორისათვის საერთოა.

¹⁵ მონიტორინგის ქვეშ მყოფი მედიასაშაულებებიდან აღსანიშნავია ინტერნეტ–პორტალი "ნეტგაზეთი" და ტელეკომპანია "ტაბულა".

ინკლუზიური გაშუქების მიდგომა არ გულისხმობს მხოლოდ უმცირესობათა დღესასწაულების ერთჯერად,
იზოლირებულ გაშუქებას, არამედ მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით (მაგალთად, აბორტის კრიმინალიზაციის თემა, ჯანდაცვის რეფორმა და ა.შ.) უმცირესობების წარმომადგენელთა შეხედულებების ასახვას,
რათა ერთი მხრივ, მედიამ საზოგადოების ყველა ჯგუფის წარმომადგენლისთვის უზრუნველყოს საჯარო ფორუმი, მეორე მხრივ, საზოგადოებას აჩვენოს ის საერთო, რაც განსხვავებული იდენტობის მქონე ადამიანებს
შეიძლება აკავშირებდეთ.

მედიის ანგარიშვალდებულება და თვითრეგულირება. მრავალფეროვნების საკითხების გაშუქების ხარისხის ამაღლება მედიის ანგარიშვალდებულებისა და ეფექტიანი თვითრეგულირების მექანიზმების დამკვიდრებაზეა დამოკიდებული. ამ თვალსაზრისით ვითარება ბოლო პერიოდში ეტაპობრივად იცვლება. საჯარო მედია კრიტიკაზე ანგარიშვალდებულების ცალკეული გამოვლინებები¹⁶ პოზიტიურ მაგალითებად შეიძლება ჩაითვალოს, თუმცა მაუწყებლობის ქცევის კოდექსის და საჩივრების განხილვის არაერთგვაროვანი პრაქტიკა, მექანიზმის ეფექტიანობის შეფასებას საჭიროებს. მართალია, ტელეკომპანიები რუსთავი 2¹⁷ და იმედი¹⁸ მაუწყებლობის ქცევის კოდექსის საფუძველზე, უზრუნველყოფენ თვითრეგულირებაში შესული საჩივრების განხილვას, მაგრამ იგივე სტანდარტის დამკვიდრებას თავს არიდებს ტელეკომპანია "კავკასია", რომელიც კანონმდებლობით დადგენილი მექანიზმის და სხვა ტელეკომპანიების მიერ დადგენილი პრაქტიკის უგულვებელყოფას ახდენს.

რეკომენდაციები:

- საჭიროა ჩატარდეს სრულფასოვანი კვლევა და შეფასდეს, რამდენად სრულდება მაუწყებლობის შესახებ კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები თვითრეგულირების ინსტიტუციონალური მექანიზმების ფუნქციონირებასთან დაკავშირებით;
- მნიშვნელოვანია, რომ კომუნიკაციების მარეგულირებელი კომისია ნაკლებ ფორმალისტურად მოეკიდოს მაუწყებელთა ანგარიშვალდებულებას თვითრეგულირების ნაწილში, საჯარო გახადოს მაუწყებლების მიერ წარდგენილი ანგარიშები და რეაგირება მოახდინოს ისეთ შემთხვევებზე, როდესაც მაუწყებლები კანონით დადგენილი პროცედურების უგულვებელყოფას ახდენენ.
- მნიშვნელოვანია, არასამთავრობო ორგანიზაციებმა გააგრძელონ მედიის მონიტორინგი, დარღვევების გამოვლინება და თვითრეგულირების ფორმატში გასაჩივრება, ასევე ხელი შეუწყონ მედია წიგნიერების ამაღლებას, რათა მოქალაქეები უკეთ იყვნენ ინფორმირებულები როგორც გასაჩივრების მექანიზმების, ასევე მედია სტანდარტების შესახებ.

¹⁶ მაგალითად, ინტერნეტ-პორტალმა ამბები.ge-მ, არასამთავრობო ორგანიზაციების განცხადების შემდეგ ვებ-გვერდიდან მოხსნა მასალა, რომელიც კრიმინალური შემთხვევის ქსენოფობიურ კონტექსტში გაშუქებას შეეხებოდა.

http://mdfgeorgia.ge/geo/view_news/65

http://mdfgeorgia.ge/geo/view_news/339

<mark>მედია განათლება.</mark> ბუნებრივია, ჟურნალისტს არ მოეთხოვება ჰქონდეს სპეციფიური ცოდნა რელიგიური ან ეთნიკური ჯგუფების შესახებ, მაგრამ მას უნდა შესწევდეს უნარი, მოიძიოს სათანადო წყაროები, გადაამოწმოს ფაქტები და არ მოახდინოს მცადრი ფაქტების ან ინტერპრეტაციების, ასევე სტერეოტიპების ტირაჟირება.

რეკომენდაციები:

- მნიშვნელოვანია, მედია სკოლებმა განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმონ მრავალფეროვნების გაშუქებისა
 და ჟურნალისტური ეთიკის სწავლებას;
- მნიშვნელოვანია, ასევე თანამშრომლობა არასამთავრობო და ეთნიკურ-რელიგიურ სათემო ორგანიზაციებთან ინფორმაციის გადამოწმებისა და საბოლოო კამში, საზოგადოების სრულფასოვნად ინფორმირების მიზნით;
- მზარდი თურქოფობიული და ისლამოფობიური განწყობების გამო, საჭიროა საზოგადოებისათვის კვალიფიციური ინფორმაციის მიწოდება საქართველოს მოქალაქე მუსლიმების, ასევე მეგობარი თურქეთის სახელმწიფოს შესახებ. ამასთანავე მკაფიოდ უნდა განიმარტოს, რომ ქართველი მუსლიმები საქართველოს სრულუფლებიანი მოქალაქეები არიან და მათი ინტერესების რომელიმე სხვა ქვეყნის ინტერესბთან გაიგივება და საკითხის ამ ფორმის ტირაჟრება არასწორია.

პოლიტიკური პარტიები და ხელისუფლება. პოლიტიკურმა პარტიებმა, განსაკუთრებით მმართველმა პოლიტიკურმა გუნდმა და ხელისუფლების უმაღლესი თანამდებობის პირებმა, ასევე ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლებმა უნდა გააცნობიერონ ის ზიანი, რომელიც სიძულვილის ენას მოაქვს და ის განსაკუთრებული პასუხისმგებლობა, რომელიც მათ ამ თვალსაზრისით ეკისრებათ.

რეკომენდაციები:

- საკანონმდებლო, აღმასრულებელი და ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებმა თავი შეიკავონ ისეთი განცხადებების გაკეთებისაგან, რაც გააღვივებს შეუწყნარებლობას, წაახალისებს ძალადობას სხვადასხვა ჯგუფების მიმართ ან ხელყოფს სახელმწიფოს რელიგიურ ნეიტრალიტეტს.
- ვინაიდან ქსენოფობიის გამოვლინებები სოციალურ პრობლემებთან კავშირში, წინასაარჩევნო პერიოდში განსაკუთრებით აქტუალურია, აგარის რეგიონში კი ფოკუსი თურქულ და მუსულმანურ იდენტობაზე ნეგატიურ კონტექსტში კეთდება, მნიშვნელოვანია, 2016 წლის საპარლამენტო არჩევნებამდე პოლიტიკურმა პარტიებმა შეიმუშაონ და ხელი მოაწერონ ერთობლივ დეკლარაციას, რომლითაც უარს იტყვიან საჯარო რიტორიკაში სიძულვილის ენის, ქსენოფობიის, თურქოფობიისა და სხვა სახის დისკრიმინაციული რიტორიკის გამოყენებაზე.
- მნიშვნელოვანია, შემუშავდეს საჯარო მოხელეთა ეთიკის კოდექსი, რომელიც შეუწყნარებლობის ენის გამოყენების შემთხვევაში, საჯარო მოხელეთა ინსტიტუციონალურ პასუხისმგებლობას განსაზღვრავს.

HATE SPEECH XENOPHOBIA

MEDIA MONITORING REPORT

2014-2015

MEDIA DEVELOPMENT FOUNDATION

Author:

TAMAR KINTSURASHVILI

Researchers:

SOPHO GOGADZE, TATA KAPIANIDZE, TAMUNA KANDELAKI

Design:

BESO DANELIA, IBDESIGN

The report is prepared by Media Development Foundation within the framework of the project "Advancing National Integration in Georgia" implemented by United Nations Association of Georgia with the support of the United States Agency for International Development. The content of the report is responsibility of Media Development Foundation and do not necessarily reflect the views of the USAID and UNAG.

© 2015, MEDIA DEVELOPMENT FOUNDATION

WWW.MDFGEORGIA.GE

ISBN 978-9941-0-7733-3

The Media Development Foundation (MDF) has conducted media monitoring within the framework of Advancing National Integration in Georgia program. The aim of monitoring is to identify sources of hate speech, xenophobia, homophobia, gender discrimination and stereotyping, and anti-Western attitudes in media and public domain, in general.

This study covers the period of one year (17 February 2014–18 February 2015) and it exposes hate speech and discrimination on various grounds. The monitoring report represents a set of three editions: the first edition combines expressions of hate speech and xenophobia. For its part, the section on xenophobia is divided into subsections on a) various ethnic and national groups; b) Turkophobia/Islamophobia; c) Armenophobia; and d) religious discrimination. The second edition covers homophobic, discriminatory and stereotyped approaches to gender identity. The third edition reflects ant-Western attitudes.

All the three editions have identical structure arranged according to the following sources: media, political parties and public organizations affiliated thereof, representatives of current and former authorities, religious servants, and other representatives of public i.e. all those respondents that are not grouped as a separate category.

The monitoring covers six newspapers (Asaval-Dasavali, Rezonansi, Prime Time, Kviris Qronika, Alia, Kviris Palitra¹), main news programs and talk shows of five TV channels (Georgian Public Broadcaster, Imedi, Rustavi 2, Kavkasia and Maestro), primetime talk shows of the media union Obiektivi and the Tabula TV company, and six news and information websites (Sakinformi, InterpressNews, Netgazeti, PirWeli, Reportiori, Geworld.ge).

Apart from media outlets being under observation, this study includes examples of other randomly selected programs that were aired on above mentioned TV channels (Nanuka's Show and Midday Show of Rustavi 2) and some other media (Versia newspaper, Facebook [source YouTube]), which were considered worth reacting to because of public attention they attracted and influence they had.

QUANTITATIVE DATA

The first edition contains the total of 573 expressions of hate speech and various types of xenophobia which were observed over the reporting period. The most of those expressions account for Turkophobia/Islamophobia (200) whereas the least of them account for Armenophobia (36).

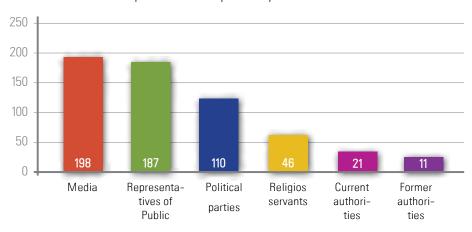
Since December 2014, the monitoring switched from print version of the newspaper to online version.

Table 1. Expressions of hate speech and xenophobia

	Media	Political parties	Representatives of authority	Former represent. of authority	Religious servants	Other respondents	TOTAL
Hate speech	44	30	6	4	11	42	137
Intolerance of other groups	49	26	1	8	8	41	133
Turkophobia/l slamophobia	53	52	3	7	8	77	200
Armenophobia	25	1		1	3	6	36
Religious discrimination	27	1	1	1	16	21	67
TOTAL	198	110	11	21	46	187	573

By sources of discrimination, the highest number of discriminative expressions was foundin media (198) which was followed by other representatives of public (187), politicians (110), religious servants (46), former (21) and current officials (11).

Chart 1. Hate speech and xenophobia by sources

Asaval-Dasavali newspaper was in the lead by the number of violations (53), followed by media union Obiektivi (37); news websites Sakinformi (24) and Geworld.ge (22); Kviris Qronika newspaper (19), Kavkasia TV channel (14), newspapers Alia (12), Rezonansi (6), Kviris Palitra (4), Rustavi 2 TV company (2), newspaper Prime Time (2), news websites PirWeli (2) and the Georgian Public Broadcaster (1).

Table 2. Hate speech and xenophobia by media outlets

MEDIA OUTLET	AMOUNT
Asaval-Dasavali	53
Obiektivi	37
Sakinformi	24
Geworld.ge	22
Kviris Chronika	19
Kavkasia	14
Alia	12
Rezonansi	6
Kviris Palitra	4
Rustavi 2	2
Prime Time	2
PirWeli	2
Georgian Public Broadcaster	1

In case of political parties, the most outstanding for discriminative statements is the Alliance of Patriots (36). The next in the ranking are: People's Council which is affiliated with Nino Burjanadze–United Democrats (26), the Georgian Dream (20) largely because of the use of hate speech against political opponents, Nino Burjanadze–United Democrats (14), Labor Party (6), United National Movement (2), Free Georgia (2), People's Party (2), Union of Traditionalists (1), Imedi (1) and a former member of the Alliance of Patriots and current independent deputy of Tbilisi city council (1).

Table 3. Hate speech and xenophobia by political parties

MEDIA OUTLET	AMOUNT
Alliance of Patriots	36
People's Council	26
Georgian Dream	20
Nino Burjanadze-United Democrats	14
Labor Party	6
United National Movement	2
Free Georgia	2
People's Party	2
Other	3

CONTENT

I. HATE SPEECH	11
1. Media	12
2. Political parties	18
3. Representatives of current and former authorities	2′
4. Religious servants	23
5. Other representatives of society	23
II. XENOPHOBIA	26
MAIN FINDINGS	26
1. Various ethnic groups and nationalities	29
1.1. Media	29
1.2. Political parties	38
1.3. Representatives of current and former authorities	42
1.4. Religious servants	44
1.5. Other representatives of society	44
2. Turkophobia/Islamophobia	46
2.1. Media	47
2.2. Political parties	53
2.3. Representatives of current and former authorities	60
2.4. Religious servants	6
2.5. Other representatives of society	62
3. Armenophobia	65
3.1. Media	65
3.2.Political parties	67
3.3.Representatives of former authorities	67
3.4.Religious servants	68
3.5.0ther representatives of society	68
4. Sources of religious discrimination	69
4.1. Media	72
4.2.Political parties	76
4.3.Representatives of current and former authorities	77
4.4.Religious servants	77
4.5.0ther representatives of society	79
	0.4

TABLES & CHARTS

Table 1.	Expressions of hate speech and xenophobia	6
Table 2.	Hate speech and xenophobia by media outlets	7
Table 3.	Hate speech and xenophobia by political parties	7
Table 4.	Types of xenophobia by media outlets	30
Table 5.	Religious topics in negative context by media organizations	72
Chart 1.	Hate speech and xenophobia by sources	6
Chart 1.1.	Sources of hate speech	12
Chart 1.2.	Types of violations by media outlets	13
Chart 1.3.	Hate speech, hatred and incitement to violence by political parties and	
	affiliated organizations	18
Chart 1.4.	Sources of xenophobia	26
Chart 1.5.	Xenophobia by types	27
Chart 1.6.	Types of xenophobia by sources	27
Chart 1.7.	Expressions of xenophobia by various sources	29
Chart 1.8.	Types of xenophobia by political parties	39
Chart 2.1	Turkophobia by various sources	47
Chart 2.2.	Turkophobia by media outlets	47
Chart 2.3.	Turkophobia/Islamophobia by political parties	54
Chart 2.4.	Types of Turkophobia/Islamophobia, by political parties	54
Chart 3.1.	Armenophobia by sources	65
Chart 41	Discrimination of various denominations on religious grounds	70

HATE SPEECH

INTRODUCTION

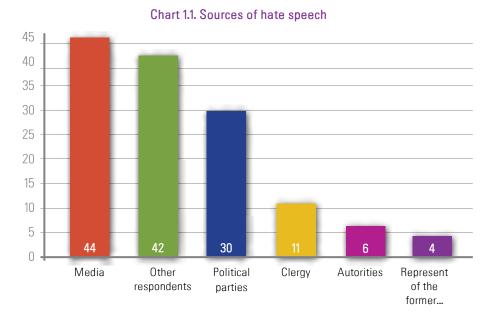
Hate speech is any form of expression which is likely to cause offence or distress to a person or a group of personson the basis of race, gender, age, ethnicity, national origin, religion, sexual orientation, gender identity, disability, language, ideology, social standing, activity, appearance, mental abilities or other traits.

Hate speech on the grounds of ethnicity, religion and sexual orientation is broadly discussed in a separate section of this edition, dedicated to xenophobia and homophobia. This section deals with the hate speech largely applied by media and respondents against political groups or groups of people with specific worldview in relation to their activities or public statements that media and respondents disapprove of. This section also discusses instances of incitement to hatred and encouragement of violence against separate individuals because of their belonging to certain groups, which also stems from intolerance of these groups or is related to separate activities of these groups.

MAIN FINDINGS

- According to the monitoring results, apart from separate ethnic and religious groups, hatredin its various forms was largely expressed against the United National Movement and LGBT community and on separate occasions, against a group of Georgian writers, concrete individuals (incitement to hatred against individuals), the West, Ukrainian fighters and other groups;
- A separate category that may be singled out is the so called "liberperverts" a term introduced by Asaval-Dasavali newspaper, representing a combination of two words a "liberal" and a "pervert" (pejorative for gay); this term is used to denote not a sexual identity of a person but rather a civic stance on liberal values and fundamental human rights;
- The newspaper Asaval-Dasavali was most distinguished among media outlets for its intolerance; the Internet-portal, Sakinformi, incited hatred against the West and the US by spreading lies (trade in human organs in Ukraine and Georgia) and misinterpreting facts (portraying the Richard Lugar Laboratory as threat);
- The call of clerics and congregation on population to join a protest march against the adoption of antidiscrimination law, which was published in the Rezonansi newspaper, was assessed as an attempt to incite social hate;
- Incitement to hate against political parties was mainly directed against the United National Movement; separate
 political officials were doing the same not only against the United National Movement but also LGBT representatives,
 inter alia, through encouraging violence;

• In case of religious servants, the main target of hate speech was LGBT community whilst other representatives of society were intolerant of not only representatives of this community but also the United National Movement.

1. MEDIA

Hate speech, incitement to hatred and encouragement of violence on the basis of intolerance were most frequently observed in the print media (31), followed by online media (9) and broadcast media (4). The chart below summarizes all the three types of expression.

The most distinguished by expressing hate was Asaval-Dasavali newspaper -25, followed by the Internet portal Sakinformi -8, Kviris Chronika newspaper -5, newspapers Rezonansi and Alia -1 each, media-union Obiektivi -3, Kavkasia TV company -1, and Geworld.ge -1.

Note: In case of media-union Obiektivi, the hate speech includes not only discriminatory statements of presenters but also those of viewers expressed during phone-ins because it is the opinions of respondents that are mainly aired by the TV channel with program presenters agreeing to them.

Types of violations are shown in the chart below.

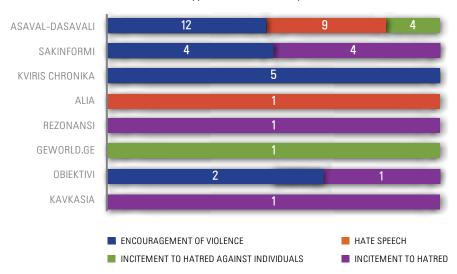

Chart 1.2. Types of violations by media outlets

PRINT MEDIA

ASAVAL-DASAVALI NEWSPAPER

The newspaper Asaval-Dasavali, which is in the lead by the number of violations, stirred up intolerance mainly towards the United National Movement, UNM (15), followed by LGBT representatives (3) and a group of Georgian writers (3). A separate group may also be distinguished of so called "Liberast" ("liberperverts"), a term introduced by Asaval-Dasavali newspaper itself, combining two words – a "liberal" and a "pervert" (pejorative for gay). The newspaper uses this word in reference to not a sexual identity of a person but rather to people with liberal values whom we refer to as liberals; three instances of hate speech towards liberals in the newspaper were observed. Hate speech was also applied towards the West (1).

Separate examples of hate speech by addressees:

Incitement to violence towards LGBT persons

- Giorgi Gigauri: "So, Skott Esk the colleague of our old friend John McCaine evasively admitted that lynching the gays is "quite fear" treatment of them." (June 23–29, 2014).
- **Dimitri Chubinidze:** "After this brigadier of hens and pederasts Irakli Vacharadze made a statement about nuns, if someone makes him answer for it, will he be a "terrorist"? (19-25 January, 2015).

• Dito Chubinidze: "If anyone deserves liquidation and destruction, it is that rascal... sodomite Mamuka Kvedeliani".... (23 January, 2015).

Incitement to violence towards UNM members

- **Dimitri Chubunidze:** "Spit on the devil and behead the sect of Bokeria and Targamadze! If you don't do it now... there will be a long civil war in Georgia. There will be bloodshed, fight between the honest Orthodox Georgia and the dirty sectarians, it is going to end miserably!" (27 October 2 November, 2014).
- "Kill him before he burns us [Mikheil Saakashvili]!" (31 March 6 April, 2014).
- **Dimitri Chubunidze:** "Those who raped 26 000 thousand Georgian men and stuck the brooms in their backs, they do deserve to be hooked on stick and then to be hung on the walls of National Movement headquarters, right on the way to the airport!" (11–17 August, 2014).

Hate speech towards UNM members

• Giorgi Gigauri: "Can be a National considered to be a human being at all?!" (21-27 April, 2014).

Individual Hatred

• **Dimitri Chubunidze:** "Rid Georgia of the party flag, coat of arms and anthem of the head of the Georgian sodomites and zonder rapists – disgusting Saakashvili [addresses Prime Minister Gharibashvili]!" (20-26 October, 2014).

Hatred towards Zurab Karumidze was related to his literary work and unacceptance of his appointment as an ambassador of Georgia to the UK.

• Dimitri Chubunidze: "All Britain and Europe are reading the lesbo-homosexual and zoophyte dirt-filled junk of these three men [Zura Karumidze, Zaza Burchuladze and Lasha Bughadze]... Do you think these all-reading European bosses will not impose the "pederasts' law" on us after this?" (26 May –1 June, 2014).

Hate speech towards liberals

• Giorgi Gigauri: "... Georgian Church is mobilizing with the hallows of the holy fathers all of Georgia against the most cruel and ruthless liberast-globalist international and its local servants, to repel the general attack!.. Their goal is clear and was written in the Allen Dalles doctrine! It is total infidelity and turning of human beings into animals!" (24 February-2 March, 2014).

Hate speech towards the West

• Giorgi Gigauri: "I will explain for the especially dumb Nationals and National-oriented liberasts: this bloody Kiev cutlet was ordered by the Euromaidan cannibals who have in their hearts the sick plan of dividing Ukraine in two parts and taking ownership of one part!.. Stalin saved the mankind not just from the Nazi plague, but he also

postponed for the long time this disgusting human-hating globalist cancer, which is as bad evil as Hitler's Nazism for the Adam's offspring" (24 February – 2 March, 2014).

KVIRIS CHRONIKA NEWSPAPER

The newspaper was inciting violence not only towards UNM members (3), but towards other individuals — Nodar Ladaria, professor of the Ilia State University (1) and participants of protest-performance "needs disinfection" in front of Patriarchy.

Below are some examples:

- **Gela Zedelashvili:** "Yes, but where are the animals' rights defenders? Why don't they beat down this Ladaria?" (22-28 September).
- Nino Samkharadze: "Misha [Saakashvili] thinks Ukrainian criminals are like Georgian lazy ones... You Georgian Chikatilo, I want to warn you that they will make you eat your own meat in Ukraine and then make you take your evil head in your hands!" (15 December, 2014).
- Khatuna Elbakidze: "People on Facebook congratulated one another about Tsiklauri [Nugzar, UNM MP] been beaten up and were elated that Tsiklauri, after all, received what he deserved?" (7-13 April, 2014).

REZONANSI NEWSPAPER

Incitement to social hatred

On May 16th, 2014 Rezonansi cover page featured a calling by clergy and parish to mobilize rally on 17 May against antidiscrimination law that was assessed by non-givernmental organization Identoba as inciting social hatred².

ALIA NEWSPAPER

Hate speech towards a group of writers

• Dito Chubunidze: "They [Georgian writers] from their youth stared at their own feces in toilet and all this is as close to them as filth to a swine!.. Yes, LGBTs or fags insulted Svaneti loved by Queen Tamar so much, when they put the statue of some horrible hellish thing instead of Queen Tamar in Mestia Great Konstantine Gamsakhurdia could not know that those like crazed Lasha Bugadze, Zaza Burchuladze, Zurab Karumidze and Erekle Deisadze would attack with their dirty pens our holy things – parent-child relationship, Orthodox religion, Queen Tamar... A man who thought and wrote such a thing may be himself a pederast" (25-28 April, 2014).

http://identoba.com/2014/05/16/rezonansi-3/

ONLINE MEDIA

SAKINFORMI

4 instances of hatred and 4 incitement of violence were observed in online portal Sakinformi.

Incitement to hatred

Sakinformi incited hate towards Americans by spreading misleading information about Richard G. Lugar Laboratory established in Tbilisi within the framework of cooperation in the field of biological security between Georgia and the United States.

Headline: "Take-off phase and Richard G Lugar death factory" (5 May, 2014).

This news and information website also incited hate towards Ukrainians by spreading allegations about human organs being removed from soldiers in the Ukrainian army with the involvement of foreign doctors. The edition linked these allegation with unfounded reports of Asaval-Dasavali newspaper about the former First Lady of Georgia, Sandra Roelofs, being engaged in the trade in human organs, on the one hand, and on the other hand, with the process of European integration:

• "Foreign doctors were spied in the Ukrainian army and in the Right Wing, they carry special equipment and remove organs from the bodies of the killed and seriously wounded... It is highly possible that some of the supporters of Euro integration may end up in Europe earlier than anybody else, but part by part" (24 June, 2014).

The online portal was also inciting hatred between Georgians and Russians:

Arno Khidirbegishvili, editor-in-chief of Saqinformi: "The fascists [meaning Ukrainian combatants] are already in Georgia! Tomorrow they will invade our homes and tear the medals with St George ribbons from the old people – just like today they are terrorizing Russian tourists, who soon will not come to Georgia any more! They will ambush anyone who speaks Russian and who they think is pro-Russian, they will abuse them in all ways, torture and abuse their children! (27 August, 2014).

On 26 March 2014, the edition, alongside Asaval-Dasavali, Eurasia Institute and media-union Obiektivi, carried a statement about an alleged plot that groups associated with Saakashvili would murder influential persons and people with dissenting opinions in Georgia:

• "To settle scores with those having different views before Saakashvili's return, which he once again announced in

an interview to his loathsome TV company Rustavi 2, these people will be killed – some will be shot at their houses, others in streets, and the rest will be killed in car accidents, wounded by knives or stoned to death by a crowd" (26 March, 2014).

Incitement to Violence

Targets of violence were Abkhazians and Ossetians, members of Pussy Riot, Prime Minister of Ukraine Arseniy Yatsenyuk and Security Council Secretary of Ukraine Oleksandr Turchynov and members of the United National Movement.

- "Go to the forest, go ahead and start guerilla wars, why don't you go ahead and kill Abkhazians and Ossetians, rather
 than be killed for the sake of dollars as a hired soldier in Donetsk airport!" (29 January, 2015).
- "Good job, Cossacks!" [headline] "The Kuban Cossacks stopped the activity of the punk group Pussy Riot in Sochi... The soloists Nadezhda Kolokonnikova, Maria Alyokhina and their colleagues were beaten with whips and pepper-sprayed by the Cossacks" (21 February, 2014).
- "Yatsenyuk and Turchinov must be killed for that. They must be knocked with a hammer on their heads,' the director of Lev Gumilev center, Pavel Zarifulin, posted on social networks and provided a link of material with a title of detective type Yatsenyuk Took Out Scythian Gold to America" (17 March, 2014).
- Arno Khidirbegishvili: "Imprisonment alone is not enough for these butchers very soon the people's patience will
 end and the Mishists [Saakashvili supporters] will be lynched! This is a matter of days, not months" (20 October,
 2014).

GEWORLD.GE

Individual Hatred

Individual hatred was expressed against members of the United National Movement in relation to the attack on MP NugzarTsiklauri, in which, according to Tsiklauri, electroshock was used against him.

David Mindiashvili: "As to electroshock, find a pig of your [Nigzar Tsiklauri, UNM MP] weight (it should not be hard), touch it with electroshock once and see what happens to it. If you cannot find a pig, you can experiment on Givi Targamadze [UNM MP]"... (2 April, 2014).

BROADCAST MEDIA

OBIEKTIVI, TALK-SHOW NIGHT STUDIO

Incitement to violence towards UNM members (2) and hatred towards LGBT persons (1) were observed in media-union Obiektivi talk-show Night Studio.

Incitement to violence

- **Bondo Mdzinarashvili:** "I agree, let them (the public) go out to the streets and categorically demand the punishment for the National criminals, even by physically beating them" (6 September, 2014).
- TV Viewer: "They [UNM members] are the group of maniacs and sadists, any kind of measures against them is allowed" (July 4, 2014).

Incitement to hatred

TV Viewer: "I don't think homosexuals are ill, they are Satanists, they worship evil. They have to be fully eliminated from the public, they are no human, and they have no personality" (May 18, 2014).

KAVKASIA TV, TALK-SHOW SPEKTRI

Incitement to hatred

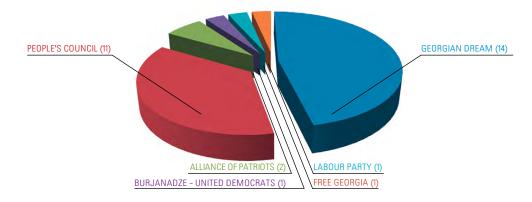
David Akubardia: "They should have gone to Abkhazia and wage guerilla war there... why are they fighting there [in Ukraine], let them fight here, go and do in Moscow what Chechens did to hit Russians"... (9 February, 2015).

2. POLITICAL PARTIES

The Georgian Dream was most active among political parties in applying hate speech, inciting hatred and encouraging intolerance-based violence against its political opponents(14). It was followed by the People's Council (11), Alliance of Patriots (2), Nino Burjanadze – United Opposition (1), the Labor Party (1), and Free Georgia (1).

Note: A public movement, Peoples' Council, which is affiliated with Nino Burjanadze-United Opposition, was grouped with political parties.

Chart 1.3. Hate speech, hatred and incitement to violence by political parties and affiliated organizations.

GEORGIAN DREAM

The Ruling Georgian Dream coalition representatives were mainly inciting violence towards UNM members (6); only in single case it was targeted toward the member of Free Georgia political party; 4 cases of hate speech were addressed to the UNM; individual hatred was directed to the Fady Asly, Chairman of the International Chamber of Commerce (1) and Lasha Bugadze, writer (1); Incitement to ethnic hatred was based on individual criminal case.

Some examples:

Incitement to ethnic hatred

Soso Jachvliani: "Two days before adopting this law [Antidiscrimination Law], 15 year old boy was raped by the Iraqis; it was broadcasted on all TV channels, why the society did not react that day? Three days later we had to adopt the Anti-Discrimination Law. What if 200 people protested it in the streets and held those Iraqis responsible? Apparently they were the agents too" (Alia, 20-13 June, 2014).

Hate speech towards UNM members

Irakli Gharibashvili, Prime Minister: "All of you happened to see how they tortured and raped the boys and the men. This is National Movement who brought about the sexual rape of men!" (Netgazeti, May 18, 2014).

Incitement to violence

- Murman Dumbadze³: "During the last 5-6 months we cannot perform our duties because of this sick man (Head of Khelvachauri organization of the Free Georgia Party Merab Ghoghoberidze). He is insane... I will name the people who have beaten this man during the last three days.... When someone insults your mother, you must respond... I don't prohibit my son, or brother, or friend, or supporter, or any citizen from beating a person who insults a mother, such man must be beaten" (Rustavi 2, Imedi, 10 March, 2014).
- Soso Jachvliani: "You know what?! We wouldn't have ended up in this situation if we had kicked the "Nationals" out of the parliament by giving them some drubbing on the way... people long for justice so much, that they are craving for blood. One person even asked why we did not draw blood out of "Nationals". All these, is the result of impunity!" (Kviris Palitra, 27 January, 2015).

Individual hatred

- Gogi Topadze: "That someone Mr. Fady Asly who have arrived from somewhere... He turned us into a country of bananas... Had you been impaled when you deserved it, you would not have talked so much now... Why this infidel did not speak up back then" (Kavkasia, Spektri, 27 March, 2014).
- Murman Dumbadze was the member of Georgian Dream coalition while making this statement. The statements made after he left the coalition are discussed separately.

• Soso Jachvliani: "This nonentity who is enemy of holiness [Lasha Bugadze] calls me an odious person?!... You know where these Bugadzes, Karumidzes, Burchuladzes feed? These rascals get money for fighting against Georgian holy things, spirituality, Orthodox religion, mother Church! They are ideological bastards of Allen Dulles and executors of his dirty doctrine!" (Asaval-Dasavali, 31 March – 6 April, 2014).

PEOPLE'S COUNCIL

Out of 4 instances of incitement of violence targets were: LGBT persons, individuals who "fight against Orthodoxy", UNM members (2). In all cases hate speech was directed against the UNM, individual hatred – both towards UNM and Georgian Dream members and writer Zurab Karumidze.

Some examples:

Hate speech towards UNM members

Elizbar Javelidze: "The Nationals are not people, but devils, none of them is born out of mother's belly... A person is
different from an animal because of his morality, and the Nationals are not any different from animals..." (Geworld.
ge, 18 February, 2015).

Individual hatred

- Elizbar Javelidze: "Vano Merabishvili must be punished as a cannibal for 26 May" (Asaval-Dasavali, 24 February 2 March, 2014).
- Elizbar Javelidze: "Levan Berdzenishvili should be hanged on the Jehovah Witnesses' Christmas tree for such anti-Georgian statements!" (Asaval-Dasavali, 29 December-11 January, 2015).

Incitement to violence

- Elizbar Javelidze: "I have never killed a chicken in my life, but now, I am so fed up with those parasites, that I am ready to pluck out the eyes of all the Nats with this pen!... It was too late to bit up Zurab Chiaberashvili, it should have happened twenty years ago, when he insulted the Mother of Georgia [statue]!" (Asaval-Dasavali, 2-8 June, 2014).
- Elizbar Javelidze: "I will never ever tolerate the establishment of LGBT society in Georgia! I disgust those people, I will deal with them physically and spiritually wherever I encounter with them!" (Kviris Chronika, 30 June 6 July, 2014).

OTHER POLITICAL PARTIES

Representatives of other political parties also mainly targeted UNM members:

Alliance of Patriots' - Incitement to violence (2):

• Vaja Otarashvili: "You've got to stone everyone who comes out there on 15th! [Protest "No to Occupation" organized by National Movement] (Obiektivi, Night Studio, October 28, 2014).

Burjanadze-United Democrats – Hate speech (1):

Jondi Baghaturia: "The National Movement is a tumor, with metastases in both government and opposition!" (Asaval-Dasavali, 20-26 October).

Free Georgia – Incitement to hatred (1):

Aleksandre Shalamberidze: "I would kick them out from their rally location" (Pirveli, 27 October, 2014).

Only exception was representative of Labour Party inciting to violence towards the former sheriff of the police of Borjomi.

• Giorgi Giuashvili, member of Borjomi Sakrebulo: "His family members separated us, or I would have break Khvedeliani's head with a stone, like that of a snake" (Asaval-Dasavali, 9-15 February, 2015).

3. REPRESENTATIVES OF CURRENT AND FORMER AUTHORITIES

HIGH POLITICAL OFFICIALS, PUBLIC SERVANTS

From among current high political officials, hate speech were used by the Minister of Culture and Education of Autonomous Republic of Abkhazia (2), Deputy State Minister on Diaspora Issues (3) and Deputy Rector of Police Academy of the Interior Ministry who is currently a member of parliament from the Georgian Dream coalition.

Dima Jaiani, Minister of Education and Culture of Abkhazia was inciting violence towards LGBT persons and UNM members:

- Dima Jaiani: "You non-men! Don't madden the people or the last year's 17 May will seem a cakewalk for you! The government must do everything for the Rustaveli cinema, where for decades works of the great masters of our culture were being demonstrated, not to be perverted by apologia of buggery!" (Asaval-Dasavali, 21-27 April, 2014);
- Dima Jaiani: "It is better for Vano Merabishvili to stay in prison as long as possible, because there is a huge line
 of people ready to slaugther him!.. The people will not forgive this gang anything!" (Asaval-Dasavali, 3-9 March,
 2014).

The ground for incitement of individual hatred from Deputy State Minister for Diaspora Issues Sandro Baramidze in one case was political stance of Ghia Nodia, professor of the Ilia State university and in another case the critical statements of Irakli Vachardze, the head of organization "Identoba" about the Patriarch:

Sandro Bregadze: "Gia Nodia – an animal resembling human being, who hates Georgian Church and shows open
aggression towards it. This is the enemy of Georgia and Georgians. The force that must be removed from the
political arena as quickly as possible" (Asaval-Dasavali, 24 February – 2 March, 2014).

Sandro Bregadze: "Unfortunately there are lots of ill minded people, like this single-cell creature [Irakli Vacharadze, "Identoba"]. Insult of Orthodox religious feelings make their heart happy... There definitely has to be a legal case against him! If it does not happen, I am sure some group of people, will use force against him! due to aggravated emotions. Their work should be limited, because they are extremists, the do not facilitate the development of the country" (Kvirispalitra.Ge, 25 October, 2014).

Luka Kurtanidze, Deputy Rector of the MIA Police Academy and currently member of the Georgian Parliament was inciting violence towards UNM members.

• Luka Kurtanidze: "If Saakashvili gets hit by 10 bullets, one of these bullets will certainly be from Luka Kurtanidze. One of the people who does not succumb to him and makes him answer will be Luka Kurtanidze. This does not concern Saakashvili only. There are many Saakashvilis in this country in the persons of Minashvili, Gabashvili, Ugulava, Taktakishvili... Let no one think that the fight is over" (Alia, 15 April, 2014).

FORMER HIGH OFFICIALS

Out of four instances of hate speech two were expressed by former members of parliament and two by former local self-government officials. Three of these four instances represented the hate speech (1) and encouragement of violence against the United National Movement whilst the remaining fourth statement was the incitement to hatred against those Georgian citizens who were fighting in Ukraine.

Individual examples:

Hate speech

■ Tengiz Kublashvili, former member of the Supreme Council: "For Georgians, it is quite habitual to have politicians with cleft lip, cleft palate and crossed eyes. Also the politicians with speech disorder, prognathous chin, eyes moving side to sides and sadists. Neither the politicians with sexual perversion, megalomania and persecution mania is new for the Nats Politicians" (Geworld.ge, 14 November, 2014).

Incitement to violence

Oleg ladze, former governor of Kaspi: "I will become a Kamikaze, there may be about ten people like us, which is more than enough to terminate the group of 30-40 people in Nats movement, who creates all the ugly plans" (Asaval-Dasavali, 13-19 October, 2014).

INCITEMENT TO HATRED

Valery Gelbakhiani, former MP: "When 5000 Georgian are leaving the country... when he goes to serve another
country, he cannot be kind to our country... So now there is an attempt for genetic Georgians to become our enemies"
(Kavkasia, Spektri, 9 February, 2015).

4. RELIGIOUS SERVANTS

Of 11 instances of hate speech two targeted political groups (the United National Movement and the Georgian Dream), one incited hate against an individual on the ground of political affiliation whilst the remaining seven instances of hate speech, incitement to hatred and encouragement of violence targeted LGBT representatives. The topic of LGBT was basically exploited in relation to the adoption of antidiscrimination law, anti-Western sentiments, the celebration of the International Day Against Transphobia and Homophobia in Tbilisi on 17 May and the criticism of Patriarch by the head of Identoba NGO.

Some examples:

Hate speech towards political groups

• Elizbar Diakonidze, deacon: "I will always criticize that brain-frozen corpse that is called Dream and Nationals together, you don't deserve anything else, because you want my country to fall " (Alia, 29 April, 2014).

Hatred

David Isakadze, dean: "Adoption of this law may cause a great conflict. If this is EU's demand for us to have liberal visas with European countries, then we better have them not, rather than provoke a conflict between people by this, and cause such perversions as: homosexuality, pedophilia, incest, making same-sex marriages a norm" (Interpressnews, 16, 2014).

Incitement to violence

- Basil Akhvlediani, dean: "When Georgia needed, the Church blessed warriors to kill adversaries on a battlefield to save the Georgian people and the Church. In this case, however, we are talking about a deadly sin. It is difficult to wipe out with blood a Sodomite, perverted propagandist reasoning and mode of life... John Chrysostom said: if you see a friend having taken to a square go and teach him, but if he fails to understand, beat him and your right hand will be blessed... Homosexuality is one of elements of Satanism" (Geworld.ge, 26 March, 2014).
- Elizbar Diakonidze, deacon: "Wherever I see that Vacharadze [had of NGO Identoba], I will break his nose and mouth personally. I warn him, if he sees me, he should move to another side of the street and beware not to meet me!.. This will be an example for others, that all those who ridicule the Patriarchate and His Holiness get punished. If we the Georgians do not do this, then nothing can save us" (Asaval-Dasavali, 19-25 January, 2015).

5. OTHER REPRESENTATIVES OF SOCIETY

Of total 42 instances observed some 19 may be qualified as hate speech with nine amongst targeting the United National Movement; six statements were made against LGBT representatives, two against the West and the United States, one against Ukrainian fighters and one against a group of Georgian writers; out of 16 instances of encouraging

violence 10 targeted the United National Movement, three – LGBT community, two – representatives of incumbent government and one statement was directed against people loyal to Russia. All the seven instances of inciting hate against individuals targeted separate representatives of the United National movement.

Some examples:

Hate speech towards UNM

- Giorgi Shengelaia, film director: "Many view them as a political problem, but I view the United National Movement as a biological problem!" (Asaval-Dasavali, 14-20 July, 2014). "Everyone in the United National Movement is equally evil physiologically and by expression of their faces" (Rezonansi, 9 July, 2014).
- Leliko Japaridze, Singer: "...We disgust members of the National Movement, they make me feel sick, I'd rather look at the snake and drink poison, rather than look at the "Nationals!" (Asaval-Dasavali, 23-29 June, 2014).
- Koba Arabuli, Poet: "Ivanishvili managed to amnesty the monkeys coming out of Saakashvilis brains (head of a devil), some of those remained to be monkeys, some of them turned into lizards, hyenas and hippopotamuses. All of them who were amnestied attacked him back all together!" (Asaval-Dasavali, 29 September 5 October, 2014).

Incitement to violence towards UNM members

- Khatuna Zhordania, singer: "As to the 10-lary unwashed, dirty Nationals' puppets.... I call on the whole Tbilisi, those who think like me whenever you see these smelly ones beat them, spit on them, and don't forget the kicks... I will begin doing this from tomorrow" (Reportiori, 22 October, Kviris Chronika, 27 October 2 November, 2014).
- Rezo Amashukeli, poet: "The foremost crime is that they did not exterminate them [the Nationals] in the first day..." (Obiektivi, Night Studio, 21 January, 2015).
- Rezo Amashukeli, poet: "... He [Giga Bokeria] must be crushed like a snake's head!.. Before you [Roland Akhalaia] saw anything I had been grown in the street, I have seen everything, and I will shoot the head off your family!" (Asaval-Dasavali, 6-12 October, 2014).
- Lali Antia, former prisoner: "We should act exactly as [David] Bakradze hailed during the war; we should come out with our hoes, spades, spoons and forks, we should beat them up [representatives of National Movement] until they are crippled!.." (Asaval-Dasavali, 1-7 December, 2014).

Individual hatred was directed alongside to the UNM members to he former First Lady of Georgia, Sandra Roelofs, regarding allegation that she was engaged in using prisoners and their organs as a experimental animals for medical reasons.

Hate speech towards LGBT persons

Kakha Kakabafze, "St George" group: "We will go against a bullet but that disgusting people won't prosper in Georgia!.. All the people must stand up!.. I am talking about reasonable and genetically formed males" (Asaval-Dasavali, 19-25 May, 2014).

- Omar Maglakelidze, rally participant: "Before, we had to defend ourselves against Seljuk Turks and Arabs, and now

 against these pederasts and worthless people" (Rezonansi, 19 May, 2014).
 - Incitement of violence against LGBT persons was directed against this group in general and in particular case against Irakli Vacharadze the head of organization "Identoba" for his critical statements about the Patriarch is social networks.
- Rezo Amashukeli, poet: "Hereby, I would like restate my faith and my devotion towards Irakli [Gharibashvili] and remind him about the law adopted by his namesake, the great king of Georgia also named "Little Kakhi": "homosexuals, those who are rebellions of lord, unforgivable, loathsome, to be burned in eternal fire. Roosters but still the hens should be punished publicly and die in torture!" (Asaval-Dasavali, 5-11 May, 2014).
- Nikoloz Mjavanadze, Human Rights Defenders Union: "These ill people [Irakli Vacharadze, Identoba, Young Lawers Association and other organizations] curse the Patriarch. Who do you think is going to be responsible, if people gather around them and start breaking their heads?" (Asaval-Dasavali, 3-9 November, 2014).
 - Hate speech towards the west and United States was expressed in connection to the UNM and developments in Ukraine:
- Rezo Amashukeli, poet: "Now, when I see a person speaking foreign language, I think he is a pederast (I apologize to both you and the readers)! The West is so associated with the National Movement and these zombies that I came to hate them!.. There are several forces, which I would call one-gender people they lean on each other to fight against this man [Irakli Garibashvili]!" (Saqinformi, 17 February, 2014).
- Hamlet Chipashvili, political scientist: "...Just like it happened in Georgia in 2003, America assigned the clan of sick people in the power of Ukraine. This is because Americans themselves are sick. Who do you think would oppose all these? Off course Putin and Russia, the Orthodox world in General" (Geworld.ge, 18 June, 2014).

Various

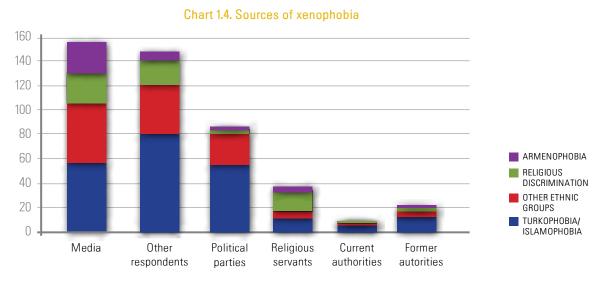
- Incognito respondent: "We will ambush Kakha Kaladze somewhere and tie him up and then hold him to account whilst throw Molotov cocktails at those new minibuses and burn them down Is it that they want to eat and do not care that they will make our families left in streets?!" (Kviris Chronika, 7-13 April, 2014).
- Otar Koberidze, Actor: "I have said it before, about those who go to Russia and kneel in front of them, who speak to them softly and sing for them...they all have to be hanged. Newspapers severely criticized me for that statement... but yes, one should beat them with a stick, pull their pants down and then beat them on their backs, so that they are unable to sit for a while" (Kviris Chronika, 1-7 December, 2014).

XENOPHOBIA

This section deals with various expressions of xenophobia and is divided into four subsections: the first subsection contains examples of discrimination against various ethnic and national identities. The second subsection deals with Turkophobia and Islamophobiathat was observed in abundance. In this section we combined Turkophobia and Islamophobia because it was rather difficult to draw a clear line between ethnic and religious identities. The third subsection reflects Armenophobic attitudes, whilst the final subsection deals with discrimination on religious grounds though it does not reflect those expressions of Islamophobia which we discuss in conjunction with Turkophobia.

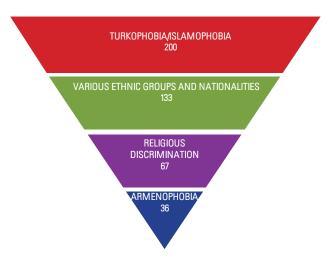
MAIN FINDINGS

Out of 436 instances of xenophobia observed during the monitoring period, the main sources of discrimination were media itself (154) and other representatives of public (145), which were followed by political parties (80), religious servants (35), representatives of former (17) and current (5) authorities.

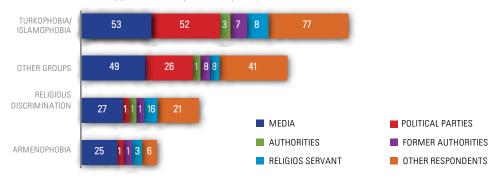
 By types of discrimination, the most wide-spread was Turkophobia and Islamophobia (200), followed by phobias towards various ethnic groups and nationalities and foreigners, in general (133), discrimination on religious grounds (67) and Armenophobia (36).

Chart 1.5. Xenophobia by types

In regards with the sources of discrimination on various grounds, the situation looks as follows: Turkophobiais most intensively used by representatives of public falling under the category of other respondents (77), which is followed by media (53) and political parties (52), religious servants (8), representatives of former (7) and current (3) authorities. Sources of discrimination against various groups are: media – 49, other respondents – 41, political parties – 26, religious servants – 8, representatives of former government – 8, and a high-ranking government official – 1. As for discrimination on religious grounds, the ranking is the following: media – 27; other representatives of public – 21; religious servants –16; political parties – 1; representatives of current (1) and former (1) authorities. As regards Armenophobia, it is used by media – 25, representatives of public – 6; religious servants – 3; political parties – 1; a representative of former authorities – 1.

Chart 1.6. Types of xenophobia by sources

- The monitoring also showed that xenophobic attitudes are mainly revealed when it comes to the sale of land to foreigners; intolerance of various ethnic groups is also quite conspicuous; foreigners, especially those from eastern countries, are portrayed as threat and the generalization of separate criminals on them is observed; anti-Chinese attitudes are also expressed.
- The highest-ranking government official who made a xenophobic comment of somewhat racist connotation about citizens of concrete countries (Chinese, Iraqis, Iranians and Egyptians) is the Justice Minister.
- Turkophobia/Islamophobia is mainly observed in relation to the construction of mosques, portrayal of Turkey as threat, itsalleged economic, cultural and religious expansion.
- At the same time, Turkophobia has a political component, often promoting an opinion that Turkey is as much an (historical) occupier of Georgiaas Russia is today. Georgia's Euro-Atlantic integration, the opening of NATO training base in the country is linked to the threat of deploying Turkish army in Georgia and bears anti-Western connotation. These opinions are largely promoted by the Alliance of Patriots and media union Obiektivi affiliated to it.
- Muslim citizens of Georgia are often especially, during religious incidents portrayed as people pursuing Turkish interests.
- Armenophobia is mainly manifested in referring to Armenian identity in a negative context and in this regard, the key target of media are politicians, especially former officials of the United National Movement government, who currently hold official posts in Ukraine as well as other former high officials of the United National Movement government.
- Armenophobia is also manifested in regardswith disputed religious buildings which the Armenian Apostolic Church demandsfrom the state of Georgiathat be returned.
- The most marginalized among religious groups are Jehovah's Witnesses and all those groups that do not belong to the Georgian Orthodox Church. Media and respondents often brand them as sectarians and torturers.
- Discrimination against separate groups is mainly related to the exercise of rights by these groups or civil and public activities thereof. For example, Pentecostals became a target of media and separate respondents, including a representative of an extremist group⁵, because of the conduct of International Evangelistic event, Festival of Hope, in Tbilisi; representatives of the Evangelical Baptists Church were targeted because of their civil and public activities, including the award of Bishop Rusudan Gotsiridze with a prize by the government of United States which, in addition, was portrayed in anti-Western context.
- The only anti-Semitic statement was made by a representative of Nino Burjanadze-United Democrats.
- Religious neutrality was neglected by representatives of self-government during separate incidents that occurred between the Orthodox Christian congregation and Muslims as well as Orthodox Christian congregation and Jehovah's Witnesses.

Giorgi Gabedava who was released from the prison with a status of political prisoner. He served his sentence for religion-motivated physical violence committed during a live talk show on the Kavkasia TV channel on 7 May 2010.

1. VARIOUS ETHNIC GROUPS AND NATIONALITIES

Media, political parties, former public officials, religious servants and other representatives of public all considered the issue of sale of land to foreigners as something extremely unacceptable (39); various sources expressed intolerance of different groups, including Iranians, Chinese, Indians and others (24); moreover, negative attitudes were individually expressed towards representatives of separate ethnic groups (9) with anti-Chinese attitudes amongst standing out (10); the opinion that dominated was that Georgia no longer belongs to Georgians (12); a segment of respondents (11) portrayed separate ethnic groups and nationalities as threat; generalizing separate criminals on the entire ethnicity were observed on seven occasions; there were four instances of expressing phobias towards Azerbaijanis, four instances of racism, three instances of discrimination against Abkhazians and 11 instances of discriminative expressions on various topics.

Chart 1.7. Expressions of xenophobia by various sources

1.1. MEDIA

Discrimination against various ethnic groups is most frequently observed in print media (21), followed by broadcast (17) and online (11) media. By indicator of discriminative statements, the newspapers are ranked as follows: Asaval-Dasavali (6), Rezonansi (4), Kviris Chronika (4), Alia (3), Kviris Palitra (3), Prime Time (1). Among TV channels the most distinguished for discriminative expressions are Kavkasia TV channel (8) and the media union Obiektivi (7); Georgian

Public Broadcaster and Rustavi 2 TV company used discriminative language once each. As regards online media, the picture is the following: Geworld.ge (6); Sakinformi (3); PirWeli (2).

Table 4. Types of xenophobia by media outlets

TOPICS	BROADCAST MEDIA				PRINT MEDIA						ONLINE MEDIA		
	KAVKASIA	OBIEKTIVI	PUBLIC BROADCASTER	RUSTAVI 2	ASAVAL- DASAVALI	REZONANSI	KVIRIS CHRONIKA	KVIRIS PALITRA	ALIA	PRIME TIME	GEWORLD.GE	SAKINFORMI	PIRWELI
Sale of land to foreigners					3	1			2		4		
Intolerance of various groups		1			2		2		1		1		
Anti-Chinese attitudes	2					1							
Anti-Azerbaijani	1						1						
Other separate groups	5 ⁶			1 ⁷								1 ⁸	1 ⁹
Racism		1										1	
Portrayal as threats		2					1				1		
Associating separate criminals to the entire group			1		1			3					
Georgia no longer belongs to Georgians		3											
Miscellaneous ¹⁰						2				1		1	1

BROADCAST MEDIA

KAVKASIA TV, TALK SHOW SPEKTRI

The talk show Spektri of Kavkasia TV channel is distinguished not only for the frequency of violations (8), but also the variety of phobias: the host of this talk show expresses discriminatory opinions about Azerbaijanis, Chinese, Abkhazians and Ossetians, Iranians and Slavs.

- Anti-Abkhazian (2), anti-Ossetian, anti-Iranian, anti-Slavic attitudes
- 7 Russophobia
- 8 Anti-Iranian attitudes
- Roma in negative context
- Intolerance of foreign investors; coverage of emigrants in negative context; marginalizing a person on the ground of genetic properties

Separate examples:

Anti-Azerbaijani attitudes

Davit Akubardia: "In 15– 20 years this city [Rustavi] will become an Azeri city. If we don't stop it now, if we don't save it now... we have to save it right now, it has to remain as a Georgian city. This is not just my idea, but it was Stalin's idea... It is a quite awkward topic to talk about, step by step they are approaching, this city retains them, otherwise we would have had another border-line right in Ortachala... the number of population has decreased to half, everyone who has bought apartments on the first floor of the buildings, they all own apartments in Baku... Economic discrimination of Georgians has started... two Azeri banks give out credits for apartments only to Azeri's... Georgians are oppressed and their number is reduced... Erosi, This is how territories get lost... the method of actual population. Remember Kakhi, Balaqani, Zakatala... if you look into the agreement with Russia dated May 1920, you will find, that those territories were recognized as Georgia by that time. Then they have instigated the method of actual population and that is how we lost them. If we don't come to our senses soon, we are going to lose Rustavi exactly the same way" (14 May, 2014).

Anti-Chinese attitudes

• Davit Akubardia: "We existed during Mongols, existed during Shah Abbas and thousands of other invaders and will always exist... even if Chinese come to our doors, we will still exist" (9 April, 2014).

Anti-Abkhazian attitudes

Davit Akubardia: "We will have to talk with Russians; no one asks Abkhazians anything, they are a failed nation, uneducated; the primary education is a norm there; the number of people with higher education does not exceed 200. They have distorted reasoning" (14 May, 2014).

Anti-Ossetia attitudes

● Davit Akubardia: "Antsukhelidze case — this is a triumph of phenomenal courage and mind, Antsukhelidze overwhelmed with his mind that rats there, Ossetian rats..." (24 November, 2014).

Anti-Iranian attitudes

Davit Akubardia: "We withstood Shah Abbas! We won after all... Have you ever spoken to the Persians? They are banished, as if exiled right?! No Persian, Iranian can even develop his business here" (19 December, 2014).

Anti-Slavic attitudes

 Davit Akubardia: "Slavs there [in Yugoslavia] massacred each other... This is a somewhat inbred quality of Slavs [when talking about the events in Ukraine]" (12 February, 2015).

OBIEKTIVI, TALK SHOW NIGHT STUDIO

The media union Obiektivi was mainly engaged in inciting Turkophobia/Islamophobia which will be discussed in the following subsection. As regards attitudes towards other groups, the host of the talk show made two discriminatory statements (racism and intolerance of other groups) and agreed to five discriminatory opinions expressed by viewers during phone-ins. Taking into account that viewers' comments during this program are similar in their content, the diversity of opinions existing in society is missing from the program and the hosts agree to the opinions of viewers, we considered opinions expressed by viewers in phone-ins as an editorial policy of the talk show itself.

Separate examples:

Racism

Bondo Mdzinarashvili: "If anyone has one or two hectares, he will not sell it to any foreigner. He may sell it to the neighbor or a relative, but never to an African" (2 July, 2014).

Towards different groups

Bondo Mdzinarishvili: "In fact, Georgia survived invasions of Arabs, Mongols, Ottomans, Persians... Tbilisi was an absolutely, or almost absolutely, Armenian city, but the picture today is fundamentally different, is it not? Neither descendants of those Persians that live here nor Turks or others.... What I want to say is that Georgian genes is not destined to reconstructed no way!" (3 July, 2014).

In their phone-ins, viewers promote the opinion that Georgia does not belong to Georgians any longer and it is being taken over by foreigners who represent a threat to the country. The references in this context were made to Chinese, Turks, Indians and Arabs.

Separate examples:

Georgia no longer belongs to Georgians

 "Georgia is a sacred country and all those foreigners are undermining its holiness, we let them invade us, look at Akhalkalaki, look at Kvishkheti, Chinese and Turkish companies are building the hydro power stations wherever they want. We handed over our country to foreigners to rip it apart" (21 June, 2014).

Portraying as threats

- Our country has become smaller, in few days it may fully disappear, and then Indians will throw us in some kind of a camp and will visit us from time to time..." (25 June, 2014).
- "There is a war, the genocide of Georgian nation underway to drive the Georgian nation out of Georgia and to allow Chinese, Arab to settle here" (20 July, 2014).

GEORGIAN PUBLIC BROADCASTER

Associating a separate criminal with the entire group

Based on comments of local residents, a journalist, in his editorial text, generalized a concrete criminal (an Iraqi citizen suspected in committing sexual violence against a minor) on minorities, in general. Such an assessment is further dramatized with accompanying video featuring dark-skinned people walking in the street.

Nika Molodinashvili, journalist: "As local residents say, fearing of not to violate the rights of minorities, they cannot
even reproach foreign citizens gathered in their courtyard who are often inebriated and breach public order. Local
residents contend that in often cases their rights are infringed, not those of minorities" (Moambe, 29 April, 2014).

RUSTAVI 2

A discriminatory comment made by a presenter of Other Midday Show on Rustavi 2 regarding the shot down Malaysian Boeing 777 on the territory of Ukraine, near the border with Russia, was emotion-driven and soon thereafter, the presenter Dima Oboladze apologized for that comment.

Russophobia

Dima Oboladze: "They are pigs [Russians], nothing else, with [Russian] fighters saying the plane was shot down by mistake. I no longer believe that their rugby players are good guys. I am sure they are all identical. I do not want to hear a word, even a single word whatsoever, in Russian here, in our studio. The country of pigs" (18 July 2014).

PRINT MEDIA

ASAVAL-DASAVALI NEWSPAPER

Out of six discriminatory statements in Asaval-Dasavali, three were against the sale of land to foreigners, two expressed intolerance of various groups, portraying them in a negative context, and one involved the generalization of a single criminal on the entire group. As noted in the section on hate speech, the term "liberpervert" was used here as well not in as a reference to sexual identity but to a group of people with liberal views to portray them in a negative context – as traitors of the homeland.

Separate examples:

Unacceptability of sale of land to foreigners

• Giorgi Gigauri: "Our Liberasts ignored the guidance of our Patriarch again and canceled the moratorium on selling the land to the foreigners, it happened two days before signing the Association agreement!" (30 June – 6 July, 2014).

Unacceptability of various nations

■ Dito Chubinidze: "Certainly, when whole Georgia is in the hands of Chinese, Indians, Arabs, Iranians and Turks, Globalization cannot be anyhow a friend or a protector to a country with lost territories and deprived of any rights!" (30 June – 6 July 6, 2014).

Associating a separate criminal with the entire group

• Giorgi Gigauri: "Three citizens of Iraq attempted to sexually assault 15 year old boy!... Georgian society should request severe punishment of those pederasts and pedophiles! Government should strictly control every foreigner who crosses the Georgian border, (especially from the Islamic countries) obviously the pederasts and the pedophiles are mostly among them..." (5–11 May, 2014).

REZONANSI NEWSPAPER

There were four types of violations made by journalists in the Rezonansi newspaper.

Branding emigrants as beggars

Headline: "Georgia has turned into a refuge for immigrant beggars"
 Elza Tsiklauri: "Thus, Georgia has gradually become a refuge for immigrant beggars. The state has not taken any counter-measures against them so far" (30 April, 2014).

Unacceptability of foreign investments

• The heading: "The threat" Headline: "Pseudo-liberals hinder employment of the Georgian citizens "Subtitle: "Investment does not mean we must reject everything national" (13 February, 2015).

Unacceptability of sale of land to foreigners

 Maka Kharazishvili: "Foreigners will no longer miss a chance to buy land plots of for a pittance. Until the parliament adopts the land management code, thousands of land plots will become owned by citizens of foreign countries" (1 July, 2014).

Anti-Chinese attitudes

• Headline: "Chinese Tentacles have already reached Tskaltubo" (10 June, 2014).

KVIRIS PALITRA NEWSPAPER

Associating a separate criminal with the entire group

Kviris Palitra generalized a crime committed by an individual offender (an Iraqi citizen suspected in committing sexual violence against a minor) on foreigners, in general, and manipulated statistical data. A report on this incident included

statistics on the detention of foreigners. Although the data itself allowed to figure out that the majority of detained foreigners serve their sentences for illegal crossing of the state border and financial fraud, the newspaper unjustifiably linked this data to a far graver offence — a sexual violence.

- "Recently Tbilisi was shocked by a terrible fact several citizens of Iraq attempted to rape a 15 year-old boy. Unfortunately,
 this is not the only case when foreign citizens get arrested for various violations in Georgia... According to the data for
 March of this year, 188 foreign suspects and convicts were kept in Georgian prisons" (26 May 1 June, 2014).
- Uta Bitsadze [refers to the Indians living in Georgia, who were physically assaulted by local population]: "There was an attempt to sexually abuse a child, don't you think it is enough reason for people to be furious?" (5-11 May, 2014)

An interview discussing the problem of child prostitution and citing various facts based on only a single source, unjustifiably associated the crime with Iranians, thereby linking the problem of child prostitution in Georgia with one ethnic group.

• Title: "The Iranian, who was involved in child prostitution in Georgia, was expelled from the country by the Iranian Embassy here" (2 December, 2014).

KVIRIS CHRONIKA NEWSPAPER

Kviris Chronika portrayed the election of Azerbaijanis to local self-government bodies (1) and the ratification of Council of Europe's Charter for Regional or Minority Languages (1) as threat of separatism and also, expressed intolerance of various ethnic groups (2).

Anti-Azerbaijani attitudes

• Khatuna Elbakidze: "They don't care much, which party representative wins in the elections, unless he is Azeri. They hope, that their candidate will support independence of Borchalo County. By the way, Azer Suleimanov openly states that in each region, there should be Azeri heads (Gamgebeli)... Law on local government was adopted in a matter of seconds, they even ignored the appeal of the Patriarch. God forbid to let the separatists fulfill their plans, in this case, it is going to be the biggest misfortune of the country. I would never imagine that this law would have become so dangerous for the country in just two months. But this is the truth; Antidiscrimination law is a weapon in the hands of the power who knows how to use it against Georgia. Azeri will be the first to do it... they have directly stated to the majoritarian candidates of Georgian Dream that no matter who the employee is a person or a tree, now one can ever dismiss him from work if he is an Azeri!" (12–18 May, 2014).

European Charter of Regional Languages

• Giorgi Jikiashvili: "Let's imagine what may separatists like Vahagan Chakhalian, the enemies of the Georgian state, do, when they see this text [in the Council of Europe resolution, regarding the status of regional languages]?! Or what kind of motivation this will be for the Adjaran Muslims, for whom more than 300 mosques is not enough and who demand construction of new ones?!" (6–12 October, 2014).

Unacceptability of various nations

• Gela Zedelashvili: "Today they often say that only ethnic Azeris work in Georgia, and now there are also Chinese and Indians. But what do they care for? They work and work on land in our country... They have no idea, how our hearts hurt about this and how we suffer...When they [EU] come, we'll say proudly that we are dissolving clouds by our ph... us and allow minorities to preserve their harvest from nature" (19–25 January, 2015).

ALIA NEWSPAPER

Out of three materials published in Alia newspaper two concerned the sale of land to foreigners whilst the remaining one involved intolerance of various nationalities which was expressed in a question of a journalist.

Unacceptability of sale of land to foreigners

Jana Asanidze: "Mr. Gogi, Constitutional Court has cancelled the moratorium [decision that recognized moratorium on selling land to the foreigners as anti-constitutional], now tenfold of foreigners will swarm like locusts at Georgian lands and will start buying them..." (26 June, 2014).

Unacceptability of various nations

Jana Asanidze: "Georgia has imposed a stricter visa policy. Government of Saakashvili granted a visa-free entry in Georgia to 118 countries. Most of these countries are so called "starved" countries. Tbilisi is crammed by the people of unidentified origin, maybe this was the reason for applying the stricter visa-regime?" (Alia, 8 August, 2014).

PRIME TIME NEWSPAPER

The newspaper published comments made on social networks concerning the non-Georgian origin of the actor Duta Skhirtladze.

"Skhirtladze is his mother's surname, and he is Valitsky, so what Georgianness or loss of it does he talk about?!" (7 April, 2014).

ONLINE MEDIA

GEWORLD.GE

Out of six instances four concerned the unacceptability of the sale of land to foreigners, one stirred up unjustified fears and one involved intolerance of various groups.

Separate examples:

Unacceptability of sale of land to foreigners

Keti Khomeriki: "One day we wake up and we will find out that our neighbors are Iraqis and Turks..." (2 July, 2014).

Unjustified reference to the threats

David Mkheidze: "Destabilization that starts in Tbilisi will spread all over Georgia, our neighbors will use it, some of them will take Javakheti, others – a large part of Kvemo Kartli, still others – Adjara and Batumi, the Abkhazs (meaning Russia) – Samegrelo-Zemo Svaneti. The reduced Georgia will not have territorial claims against anyone, we will be made happy by the NATO membership, and may even "marry" the EU" (10 September, 2014).

Unacceptability of various groups

 Jaba Zhvania: "All kinds of weed flourish in this dysfunctional country – the Turks have started creeping religious expansion in Adjara, Armenians have begun to take over Georgian historical monuments, Azerbaijan has voiced claims to our territories" (22 January, 2015).

SAKINFROMI

Materials of the news agency expressed unacceptability of results of the immigration policy of former government (1), anti-Iranian attitudes (1) and racism (1).

Unacceptability of immigration policy

"As a result of the anti-national activities of the "revolutionaries" more than 2 million (more than a third of the local population) persons left, while thousands of migrants from China, India, Pakistan and other countries settled here. The same process will soon happen in Ukraine too, the good lands of which will soon be taken over by the foreigners" (24 September, 2014).

Anti-Iranian attitudes

 "Kill Russians who prevented our children to be sold to some Persian harems to satisfy their needs! On the other hand, today we are without Russians and our wives go to work for Persians voluntarily" (29 January, 2015).

Racism

"The Doubts about the representative of Homo negritosus specie was said to be stolen from the local ethnographic museum by the Ukrainians, according to the initial version of the news it was taken as a souvenir by armored vehicle. Nevertheless this presumption was canceled due to the clothes of the Ukrainian Nationalist found in the vehicle. Apparently the dark-skinned man decided to use his natural camouflage. Once he tried to speak in Georgian, all the doubts cleared away. This rare breed used to be the advisor to Saakashvili's Army" (5 August, 2014).

PIRWELI

The news agency PirWeli stigmatized Roma in one of its materials and marginalized a person on genetic grounds in another material (1).

Stigmatizing Roma

"During the high season, when streets are crammed with tourists, we see lots of gypsies among them, they know
how to rip off the last dollar from a tourist, and they can do it much better then poor retired people" (17 May, 2014).

Marginalizing a person on genetic grounds

The agency published Facebook comments regarding a TV program of the actor Duta Skhirtladze and used one of such discriminatory comments – "Duta, you earringed, stop talking about Georgian genetics" – as a title of the material, thus illustrating the editorial stance.

"Skhirtladze is his mother's surname, and he is Valitsky, so what Georgianness or loss of it does he talk about?!" (5
April, 2014).

1.2. POLITICAL PARTIES

Of total 26 xenophobic expressions six are made by representatives of Nino Burjanadze-United Democrats movement whilst four by People's Council which is affiliated to the former; these are followed by Labor Party (5), Alliance of Patriots (4), Georgian Dream (3), United National movement (2) and Union of Traditionalists (1). The author of one such expression is the former member of the Alliance of Patriots and current independent deputy of Tbilisi city council, Soso Manjavidze.

Note: Soso Manjavidze represented the Alliance of Patriots till September 2014 and therefore, the statements which he made before withdrawing from the party are included in the statements of the Alliance of Patriots; after September 2014, he is quoted as an independent deputy of Tbilisi city council.

Of those 26 statements 14 were against the sale of land to foreigners, five expressed intolerance of various nationalities, four statements fanned anti-Chinese sentiments whilst three stirred upunjustified fears.

BURJANADZE - UNITED DEMOCRATS

PEOPLE'S COUNCIL

LABOR PARTY

ALLIANCE OF PATRIOTS

GEORGIAN DREAM

UNITED NATIONAL MOVEMENT

VARIOUS

SALE OF LAND

VARIOUS NATIONALITIES

THREATS

ANTI-CHINESE ATTITUDE

Chart 1.8. Types of xenophobia by political parties

NINO BURJANADZE-UNITED DEMOCRATS MOVEMENT

Political parties falling within this alliance spoke against the sale of land to foreigners (1), expressed intolerance of various nationalities (2), incited anti-Chinese sentiments (1) and unjustified fears (2).

Examples:

Unacceptability of sale of land to foreigners

Temur Shashiashvili: "I checked it and they told me that indeed, the area near Gelati gate has been sold [to Iranians], where Georgians are selling the handmade things... All that is national and traditional is under such an attack in Georgia, that I deem a rebellion will happen!" (Asaval-Dasavali, 15-21 December, 2014).

Anti-Chinese attitudes

Temur Shashiashvili: "I can recall how the members of Soviet Politburo where standing in queues to obtain the
furniture of Kutaisi for their families, but now we are the slaves of Chinese people" (Kviris Chronika, 30June – 6 July,
2014).

Unacceptability of various nations

Jondi Bagaturia: "Georgia is where they pray and write in Georgian, and if we let Turkish and Arabian and Mongolian banners on Plekhanov Ave., we'll get a small Turkey or Mongolia in the middle of Tbilisi" (Kavkasia, Dges, 14 April, 2014).

Unjustified reference to the threats

Jondi Bagaturia: "Singaporization means that we, Georgians, will no longer be owners of this land. There will be someone else, a different ethnos. Probably part will be owned by Turks, another part by Chinese and the third part by Indians..." (Obiketivi, Hight Studio, 18 July, 2014).

PEOPLE'S COUNCIL

People's Council, which is affiliated to Nino Burjanadze-United Democrats movement, spoke against the sale of land to foreigners in all its four statements.

Unacceptability of sale of land to foreigners

■ Elizbar Javelidze: "Adoption of Anti-Discrimination Law was aimed at our moral devastation, but selling Georgian land to the foreigners is aimed at our physical termination!... When a foreign landlord takes over our land, will he demolish and sweep us away?!" (Asaval-Dasavali, 30 June − 6 July, 2014).

LABOR PARTY

Labor Party spoke about unacceptability of the sale of land to foreigners (2), fanned anti-Chinese sentiments (2) and showed discriminative attitudes towards other nationalities (1).

Unacceptability of sale of land to foreigners

Shalva Natelashvili: "...When internal occupier sells our land legally to a Pakistani, Iranian or South African, nothing can remedy these result, this occupation is forever" (Public Broadcaster, First Studio, 6 February, 2015).

Unacceptability of various nations

• Paata Chikladze: "We mentioned the factories that were sold out. Today Chinese and Indians are the owners and Georgians have become their hired workers"... (Tabula, Focus, 10 June, 2014).

Anti-Chinese attitudes

Shalva Natelashvili: "It is important that there is a request and an assignment to the MPs of Samgori region – not to allow representatives of any other race to take a rule on the China town, we cannot afford Chinese expansion" (Georgian Public Broadcaster, Studio One, 4 June, 2014).

ALLIANCE OF PATRIOTS

In most cases, the Alliance of Patriots was xenophobic with regard to the sale of land to foreigners; in one case, it also incited unjustified fears.

Unacceptability of sale of land to foreigners

Vaja Otarashvili: "This is an occupation of a Georgian land, there is no second thought about it... You can visit the website of Ministry of Economy, you will see that 130 000 hectares of land is for sale...Georgian man is practically left without any land... Yes, it is genocide of a Georgian nation... It is so unfortunate that we see an invasion of faithless people in the country of such an Orthodox culture" (Geworld.ge, 2 July, 2014).

Unjustified reference to the threats

Vaja Otarashvili: "I don't remember that during history of Georgia any of our neighboring countries sent us an army of help... So we must be ready for everything – we are threatened from Russia, Armenia, as well as from Turkey and Azerbaijan" (Rezonansi, 4 April, 2014).

GEORGIAN DREAM

The ruling coalition made two statements against the sale of land to foreigners; one expression involved intolerance of various nationalities.

Unacceptability of sale of land to foreigners

• Gogi Topadze: "Can you imagine the results of land dispossession? We will never be able to satisfy the appetite of Indians, who have a shortage of land. Lots of Indians Turks and Chinese are buying the lands here... Economy may benefit or not, but our descendents, our children will always be hired workers on their own land" (Alia, 26 June, 2014).

Unacceptability of various nationalities

• Gogi Topadze: "It was unpleasant to see so many Arabs in Paris, France. Paris had lost its charm with so many foreigners there" (Netgazeti, 15 May, 2014).

UNITED NATIONAL MOVEMENT

Xenophobic speculation regarding Chinese was made by the former President of Georgia Mikheil Saakashvili (1) and another discriminatory statement during a protests rally against bars owned by Turkish and Iranian nationals in Tbilisi belonged to Ilia Malazonia, candidate from the United National Movement standing for the 2014 local elections in Ozurgeti constituency.

Anti-Chinese attitude

Mikheil Saakashvili, former President of Georgia: "...And whom are they giving it to [building of Batumi Technical University]?! To the Chinese! I am asking – are not these the people who had been talking for such a long time that we gave everything away to the foreigners?! Turning the sourse of Georgian education into a usual Chinese hotel, in the center of Batumi, in the best place on boulevard"... (Rustavi 2, 12 January, 2015).

Unacceptability of various nationalities

• Ilia Malazonia: "Georgia without Turks. Georgia is not a place for Iranians" (video was disseminated in social media)¹¹.

VARIOUS

The Union of Traditionalists as well as an independent city council deputy (a former member of Alliance of Patriots) portrayed the sale of land to foreigners as threat.

Unacceptability of sale of land to foreigners

- Akaki Asatiani, Union of Georgian Traditionalists: "A recent lift of moratorium on the sale of land will have terrible implication they will buy everything; if there is a visa-free travel to the European Union no Georgian will be left in Georgia... The population will be driven out of the country and the land will be left to foreigners. When enemy invaded, this was exactly what it did here..." (Geworld.ge, 16 July, 2014).
- Soso Manjavidze, Tbilisi Sakrebulo member: "By adoption of this law [on land] we shall soon be left without lands. We have the enclaves in the territories bordering Azerbaijan, Armenia, also Russia and Turkey...Specifically China has strategic interests regarding the silk road" (Alia, 12 February, 2015).

1.3. REPRESENTATIVES OF CURRENT AND FORMER AUTHORITIES

HIGH-RANKING GOVERNMENT OFFICIAL

Justice Minister Tea Tsulukiani was the highest-ranking government official of the ruling party who made xenophobic statements about citizens of concrete countries (Chinese, Iraqis, Iranians and Egyptians) and divided tourists to Georgia into well-wishers and bad-wishers.

Tea Tsulukiani, Minister of Justice: "Not everybody can be happy with the large-scale reform... For example, the agency of tourism is not [happy]... When this [visa and migration] reform was enforced on September 1, it caused decline in the inflow of tourists by 42,000 people in the last four months of 2014 — Chinese, Iraqis, Iranians, and Egyptians... Therefore, as we slashed [these numbers] and as we achieved success in Brussels [referring to EU's decision to launch second phase of visa liberalization action plan with Georgia], we are expecting some kind of success at the [Eastern Partnership] Riga Summit — not everything can be done at a single summit, but it should be [declared at the summit] that a perspective of [visa-free travel with the EU] is opened. After that we will be able to control within the set framework and let those who are our country's well-wishers, tourists, or, most importantly, investors in [the country]" (Imedi, Chronika, 18 February, 2015).

https://www.youtube.com/watch?v=MDPZ8jWpUCY&feature=youtu.be&t=2m34

FORMER OFFICIALS

The total of eight xenophobic statements were made by representatives of former authorities: two involved intolerance of various nationalities, one incited unjustified fears, two were against the sale of land to foreigners, one expressed anti-Abkhazian attitudes (archive materials), one anti-Russian and one involved an unjustified reference to ethnic identity.

Separate examples:

Anti-Abkhazian Attitudes

Zviad Gamsakhurdia, former President of Georgia: "The Abkhaz people never existed historically... The Abkhaz people where Georgian people, West Georgian people. And the old Christian Abkhazs, Georgian Abkhazs, do not exist today... Apsua are a North Caucasian Circassian tribe... If this tribe or tribes understand this, we shall help them, but with the condition that they restore historical justice and give us our land, and establish themselves where they came from" ([from the archive], Obiektivi, Night Studio, 15 January, 2015).

Unacceptability of sale of land to foreigners

Nana Devdariani, former public defender: "Today the lands are no more occupied by weapons... When foreigners buy the land they take away the most productive parts, they take it abroad and sell it... This means to be at war, we are losing the country" (Alia, 1 July, 2014).

Unacceptability of various nationalities

Kakha Targamadze, former Minister of Internal Affairs: "It seems that the Turks, Indians, Arabs are more important for the country. I am a citizen of Russia and I will stay Russian citizen. You Georgians should worry, since you have such a President, and I have no problems" (Maestro, 9 O'clock News, 18 Augusr, 2014).

Unjustified reference to the threats

Tengiz Kitovani, former defense minister: "What happens right here in Kemo-Kartly is that Azeri people are
practically taking away our territories, Turkish militaries have entered the Khelvachauri, Adjara region and they are
taking away the Georgian land" (Alia, 3 June, 2014).

Russophobia

Irakli Machavariani, former representative of the President Shevardnadze in conflict settlement issues: "Russia wants everything!.. They are idiots. This is a sick nation... They have maniacal temptation with enlarging their territory" (Kavkasia, Spektri, 28 November, 2014)

Unjustified reference to the ethnic identity

Oleg ladze, frmer governor of Kaspi: "It is not surprising from him [Lado Vardzelashvili, former minister of the Sport and Youth Affairs], his father is Akofov [Armenian surname] right?! He thinks that by changing his second name and his nationality he can avoid his guilt? Be careful of me, Vardzelashvili!" (Asaval-Dasavali, 13-19 October, 2014).

1.4. RELIGIOUS SERVANTS

Out of 8 xenophobic expression 4 was against the sale of land to foreigners, 2 was referring of need to protect majority from minorities, 1 was about unjustified reference to the threats and 1 about unacceptability of particular ethnic group.

Separate examples

Unacceptability of sale of land to foreigners

• Ilia II, Patriarch of Georgian Orthodox Church: "...This is the loss of our most valuable treasure, loss of our land. And our citizens are becoming just the servants. This should not happen, the local population is granted with all the right to use local wealth. We should not allow that Georgian man had no access to local entrepreneurial resources" (Interpresnewss, 2 July, 2014).

Need to protect majority from minorities

• Ilia II, Patriarch of Georgian Orthodox Church: "We quite often hear that the rights of minorities must be protected – those of small people, having small religion, being in minority; but we must ponder on who will protect Georgian people. God will protect and shield Georgian people" (Georgian Public Broadcaster, Moambe, 13 April, 2014).

Unjustified reference to the threats

Giorgi Andriadze, Chairman of the Patriarchate University Supervisory Board: "Today Georgia is the body brought out for sale, and everyone wants to own it. Azeris thinkabout it, Russian are taking something away, Armenians claim churches, because they must claim something too" (Alia, 11 February, 2015).

1.5. OTHER REPRESENTATIVES OF SOCIETY

Of those statements made by other respondents nine were xenophobic with regard to the sale of land/property to foreigners; nine promoted the idea that Georgia no longer belongs to Georgians; the other nine incited to hatred of different nationalities. Anti-Chinese sentiments were fanned in three statements whilst anti-Azerbaijani sentiments in two. Unjustified fears were stirred upin two statement and separate incidents were generalized on the entire group also

in two statement. Two statements involved racial segregation, one involved Russophobia and three marginalization on various grounds.

Unacceptability of sale of land to foreigners

Alexandre Chachia, Moscow based political observer: "Georgia that has lost territory and does not have a lot of land generally is still selling its lands to foreigners because of its government. And the people below the poverty line escape abroad to get their bread, because they cannot afford to cultivate land" (Geworld.ge, 26 November, 2014).

Georgia no longer belongs to Georgians

- Zviad Iremadze, Anti-Globalization Centre "Iverians": "Georgia does not belong to Georgians any more. Walk on Plekhanov at 10 p.m., and you will see whose this country is ours or the foreigners'. This avenue is full with Arabs, Iranians and Iragis" (Geworld.ge, 28 May, 2014).
- Misha Gomiashvili, actor: "The whole city is full with various tribes and they have opened brothels in the city center... They behave so that I think myself a guest in my own city" (Kviris Palitra, 10 February, 2015).

Hatred towards different nationalities

- Giorgi Imasashvili, residing at #2, Zandukeli str: "It stinks all around here because of them... nobody dears to say anything, people are afraid that police may catch them and demand to show respect towards the foreigners. Who do you think should I respect? Those, who does not let me sleep at nights, or those who chase children to rape them?" (Kviris Palitra, 5-11 May, 2014).
- **Gia Maisahvili, economist:** "...those dirty, bare feet people walking around here" [meaning: immigrants in Georgia (Kavkasia, Spektri, 6 May, 2014).

Anti-Chinese attitudes

Zurab Bigvava, psychologist: "China was made red [by Stalin] and now China is making the wider world yellow. Bismarck made a prediction: "attention, yellow menace!" (Kavkasia, Spektri, 19 November, 2014).

Anti-Azerbaijane attitudes

• Anzor Meskhishvili, economic scientist: "In the 19th century Vachnadze family settles 3 Azeri families in Lagodekhi to look after their cattle. Now that 3 families have turned into 46 000 residents and village Kabali is the largest in Georgia. And the largest Georgian village Martkopi is only third... The tolerance has led us to have more than 50 ethnicities in our country. And everyone demands more attention than Georgians" (Geworld.ge, 11 February, 2015).

Associating a separate criminal with the entire group

• Giorgi Burjanadze, Anticorruption Union: "Since "Plekhanov" street is overcrowded by Turks, I have given up my right to take a walk in the street with my kids... the next day juvenile was raped. Do you remember that Iraqian, he sneaked out from right here" (Kviris Chronika, 21-27 July, 2014).

Racial segregation

- Giorgi Tavdgiridze, military expert: "We can bring 10 Negroes from Tanzania, and make them serve in the army for the money we would use on 1 Georgian, but its value will not be 1/10 as effective" (Kavkasia, Spektri, 19 February, 2014).
- **Gela Nikolaishvili, lawyer:** "Very few people come to Georgia from Europe and civilized countries. Mostly they come from the African countries Nigeria, from Asian countries, and we see them everywhere, they beg or commit crimes when they have no means to exist. These people can be seen even in the markets, they work for minimal salaries and take potential jobs from the already unemployed population" (Kviris Chronika, 1–7 September, 2014).

Marginalization of the person on the ground of ethnic origin

• Leliko Japaridze, opera singer: "Who is David Kezerashvili? A worthless son of the Jewish people!" (Asaval-Dasavali, 17-23 February, 2014).

Stereotypization

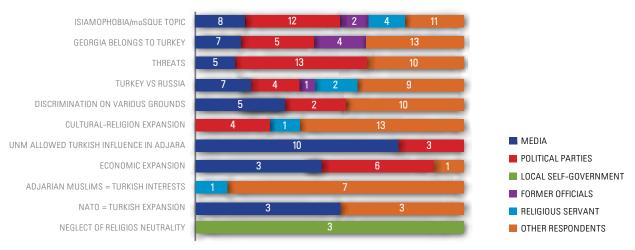
Vladimer Tabaghia, lawyer, former head of prisons and colonies: "I had worked in the penitentiary system for 40 years and never saw a Georgian torturer. They were only Ossetians and Russians" (Kviris Palitra, 16 February, 2015).

2. TURKOPHOBIA/ISLAMOPHOBIA

As the monitoring showed, Turkophobia/Islamophobia is most intensively applied by respondents whom we grouped under the categoryof "other representatives of public" (77). Media itself also represents a source of such discrimination (53), followed by political parties (52), religious servants (8), former public officials (7). Local self-government officials neglectedthe principle of religious neutrality (3).

In terms of topics, Islamophobic attitudes (37) are revealed when it comes to the construction of mosques; that Georgian no longer belongs to Georgians and is occupied by Turkey is quite a widespread opinion (29). Popular trends include the portrayal of Turkey as threat (28) as well assusing Turkey's historic occupation of Georgia as a counterweight to current Russian occupation (23) and giving certain preference to Russia as to a co-religious country. Examples of discrimination on various grounds (17) also include the talks about biological superiority, portraying Turkey as a cause of various problems in the country, and other interpretations. Other instances involve talks on cultural and religious expansion of Turkey (18) and allegations that the United National Movement allowed the spread of Turkish influence in Adjara (13); speculations about economic expansion of Turkey (10), portrayal of Muslim citizens of Georgia as defenders of Turkish interests (8) and Georgia's Euro-Atlantic integration as expansion of Turkey (6), as well as neglect of religious neutrality by self-government officials by emphasizing the primacy of majority (3) and other topics (8) are also observed.

Chart 2.1. Turkophobia by various sources

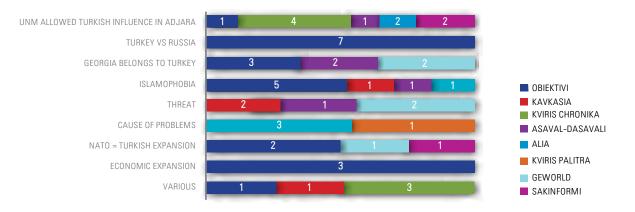

2.1. MEDIA

Among TV talk shows the most distinguished for inciting Turkophobia and Islamophobia is Night Studio of the media union Obiektivi (22). This is followed by Spektri of Kavkasia TV channel (4). The similar ranking in terms of print media is the following: Kviris Chronika (7), Asaval-Dasavali (5), Alia (4), Kviris Palitra (1). Among news websites the leader in Turkophobia and Islamophobia is Gewrold.ge (7) with Sakinformi (3) trailing.

Opinions promoted by various media outlets are shown in Chart 1.

Chart 2.2. Turkophobia by media outlets

BROADCAST MEDIA

MEDIA UNION OBIEKTIVI, TALK SHOW NIGHT STUDIO

Coverage of Turkey and Turkish people in negative light is a clear-cut editorial policy of Night Studio of the media union Obiektivi. Opinions promoted by presenters of Obiektivi include: Turkey and Russia are identical threats (6); economic expansion of Turkey is underway (3); the United National Movement allowed Turkish influence in Adjara (1); Turks are uneducated people (1). Viewers, for their part, promote the following opinions which are unreservedly shared by presenters: politics of separate representatives of former [United National Movement] government are unacceptable because of threat of Islam they contain (4); Georgia is owned by Turkey (3); in case of Georgia's integration into NATO, Turkey will occupy Georgia (2); Turkey annexed Georgia much like Russia did (1); Orthodox Russia protects Georgia from Islamification (1).

Turkey and Russia pose identical threat

• Soso Zaalishvili: "On the one hand there is Russia, and on the other Turkey, and there is serious aggression against Georgia from both, and there is nothing unclear for me in the fact that now the Abkhazs have made this agreement with Russia..." (25 November, 2014).

Economic expansion

- Soso Zaalishvili: "Have you noticed on Rustaveli Street, it is visibly written Hallal, Hallal. This is an economic expansion..." (1 July, 2014)
- Nino Ratishvili: "We have serious problems in Adjara, because we all agree that the land of Achara has been sold
 and its owners are not Georgians any more. Most of Adjara is owned by foreign countries and mostly by Turkey" (14
 March, 2014).

United National Movement allowed Turkization of Adjara

• Bondo Mdzinarashvili: "[The National Movement] has done everything for the Georgian city of Batumi and Georgian region Adjara to become Turkish and to be threatened" (27 November, 2014).

Portraying Turks as uneducated nation

• Soso Zaalishvili: "Anna, our population is farther more educated then the Turkish population. 70% of them are illiterate; otherwise they would not have elected Erdogan" (1 July, 2014).

A tendency which has outlined both during the study conducted in 2013¹² and current monitoring shows that viewers mostly express identical opinions in phone-ins and they coincide with the opinions of presenters and invited respondents.

http://mdfgeorgia.ge/uploads//Hate%20Speech-Publication-ENG.pdf

All in all, this is tantamount to manipulating public opinion and thus represents a violation of the Code of Conduct for Broadcasters,

Opinions promoted by viewers include:

Islamophobic assessments of religious incidents, activities of former and current officials

- "We Christians are unlike Barbarians, unlike fanatic Muslims or Ku Klux Clan members; we will not hold an inquisition against them, but they will receive their own inquisition. By the way I am against it" (26 July, 2014).
- "I am talking about the mosque issue, these people are obviously encouraged by the Turks. This is felt in Batumi very much, and our President helped this too, giving a lot of suspicious citizenships..." (24 October, 2014).
- "That young man (Irakli Alasania) once dared and let the Georgian army be blessed by Molah in the mosque, he should not have done that..." (17 August, 2014).

Adjara belongs to Turkey

• "Adjara is today without Adjarians... they settled Turks in Adjara and they commend and prevail" (12 December, 2014).

Integration in NATO will result in Turkish occupation

• "We may want to join NATO and station here their troops and their air defense systems, but who will provide maintenance for this? It will be Turkish army, which is a NATO member... They will bring Turks here, and while Mr. Alasania said we must station the defense systems – does he want to turn Georgia into a polygon?" (30 May, 2014).

"Turkish Anexation" vs. Russian Anexation

"Clearly, to press Russia about annexation, and applaud and hug Turkey, this would be absurd... Clearly, when
they see we are a stupid nation and don't worry about the Turks, they will take what falls into their hands..." (27
November, 2014).

Orthodox Russia protects Georgia from Islamification

"Are they [viewers] not afraid that Turkey and Iran – our bitter enemies – will swallow up Georgia? Had it not been for Russia, we would have been Muslims now and would not have had either traditions or Orthodox Christianity... Are they neither afraid that the North Caucasus is our bitter enemy?!... Azerbaijan is our enemy too as well as Armenia" (30 March, 2014).

KAVKASIA TV CHANNEL, TALK SHOW SPEKTRI

The presenter of talk show Spektri portrayed Turkey as threat (2), engaged in wrong contextualization of historical events (1) and talked about biological superiority (1).

Turkey as threat

- David Akubardia: "We prevail over them [Turks], or they will "eat" us" (24 February, 2014).
- **David Akubardia:** "It is horrible if we don't integrate the sea region, believe me, and I am not even talking about 1400 mosques built in Georgia by the Turks. They will come here and take over those places "(5 March, 2014).

Unjustified historical contextualization

David Akubardia: "Shah Abbas was a madman for Georgia. He killed 6 000 clergymen in David Gareji, and when? On the Christmas eve... A well-known story is that they cut the heads of 30 000 Lazs... They brought an army of 50 thousand to the gorge saying they would kill those who don't embrace Islam. And they killed them. I am sorry, while we are giving them all those mosques, did any Turkish official apologize to Georgia about those 30 thousand Lazs?... Or did any of our Iranian brothers and historical neighbors apologize for cutting the throats of 6 000 clergymen?... For some reason they demand tolerance from these cowards Christians. Is this message coming from there?.. Why was it needed to transport [the minaret] from Turkey?... That minaret in that village had been financed. It should not be financed, projected from a foreign country, there should be some barrier... " (26 December, 2014).

Segregation by biological origin

David Akubardia: "We improved the breed of the Turks..." (16 December, 2014).

PRINT MEDIA

KVIRIS CHRONIKA NEWSPAPER

There were seven violations observed in Kviris Qronika newspaper, with journalists promoting opinions that Saakashvili contributed to the spread of Turkish influence in Adjara (4); that literary works of Turkish writer Orhan Pamuk incite hatred (2). In one case, offensive language was used (1).

Saakashvili contributed to the Turkization of Adjara

Giorgi Jikiashvili: "In the last days of his constitutional term [Saakashvili] gave Georgian passports to about 10 thousand foreign Muslims, and turned Adjara, already facing the danger of Turkization, into a Turkish share. Today everyone knows that certain part of these citizens fights under Islamic State in Syria and commits numerous terrorist acts"... (19–25 January, 2015)

Portraying literary works of Turkish writer Orhan Pamuk in the context of national hatred

• Gela Zedelashvili: "...it came to no one's head to ask Pamuk why he is dreaming about the demise of our compatriots?! But they do not dare to ask him because he is the Noble Prize winner... I do not know how others feel, but I do not give a damn to what (prize winner) is a person who intends to destroy Georgians!" (17–23 March, 2014).

Segregation by ethnic identity

• Gela Zedelashvili: "...then I get drunk and start uncontrollable cursing of Turks and their mothers!" (1-8 June, 2014).

ASAVAL-DASAVALI NEWSPAPER

There were five instances of opinionated assessments by journalists, which were of clear Turkophobic and Islamophobic nature: Adjara is the property of Turkey (2); the historic enemy is trying to restore the Ottoman Empire (1); religious incidents are associated with the former President of Georgia Mikheil Saakashvili and his family (1). Moreover, the issue of religious buildings (1) is discussed from the standpoint of reciprocity.

Adjara is the property of Turkey

• Irina Gogosahvili: "I am asking Georgia – what was more Georgian, the fact that in the period of Aslan Abashidze not a piece of land was sold to the Turks, there was not a single Turkish restaurant in Adjara and there were 2 or 3 mosques, or is it more Georgian that today they have made Adjara look like cosmodrome of Islam?!.. If this goes on, soon Adjara may even not be part of Georgia!" (20–26 October, 2014).

The historic enemy is trying to restore the Ottoman Empire

Jaba Khubua: "Yes, Turkey, which was our historical enemy, for whatever reason, has become a "big friend" now, and the only thing they do for us is that they try their best to annex Adjara! The current Prime Minister of Turkey − Davutogu is the one, who had announced while being the minister of Foreign Affairs that he should restore the Ottoman Empire that should include Adjara!" (10-16 November, 2014).

Religious incidents are associated with the former President of Georgia Mikheil Saakashvili and his family

• Dito Chubinidze: "All the incidents, and all those issues in villages Chela, Mokhe, Nigvziani and Qobuleti, also nailing the head of a pig, or may be of Nugzar Tsiklauri's [MP from UNM] head, on the door of a mosque. All these were instructed by Saakashvili — the enemy of Georgian people and by his mother's friends. Most probably they have connections to Turkish Special Forces." (27 October — 2 November, 2014).

Discussing religious buildings from the standpoint of reciprocity

Zaza Davitaia: "There is an upsurge of mosque construction in Georgia. And some dispute our ownership of dozens
of churches..." (2–8 February, 2015).

ALIA NEWSPAPER

Out of four statements three portrayed Turkey as a cause of various problems (ecological, food, trafficking) whilst one involved allegations about the religious expansion of Turkey.

Turkey as a cause of various problems

Tamar Okruashvili: "When I was in Turkey, one man showed me a potato and said, my neighbor is sending this potatoes to your country, but if his wife dears to put it on their dinner table, he will cut her dead off. He does not want to be intoxicated?" (12 June, 2014).

Religious expansion

• NEWPOST: "The locals say that opening a Muslim education center is part of their secret expansion process. In those buildings they are not just planning to open a boarding school, but it will serve as Medrassa. They are planning to breed future religious leaders there" (17 September, 2014).

KVIRIS PALITRA NEWSPAPER

The newspaper associated problems in fishing with Turkey.

Turkey as a cause of various problems

• A provoker: "About Turkey: it is our brother and dear friend, but sometimes it hugs us too "deeply and closely", and it is not very pleasant sometimes... The Turks don't care if after their license is out we have any fish left or not — I am not surprised" (12 February, 2015).

ONLINE MEDIA

GEWORLD.GE

This news and information webpage promoted the opinion that the integration of Georgia into NATO is tantamount to Georgia's subordination to Turkish influence (1) whilst the award of Georgian citizenship to Turkey's citizens of Georgian origin was tantamount to Islamification of Georgia (2). Turkey was portrayed as threat and Adjara as a property of Turkey – eachon two occasions.

Georgia's integration into NATO tantamount to Georgia's subordination to Turkish influence

■ lakob Lezhava: "Tomorrow, after we join NATO, Turkish influence over Georgia (by entrance of the military forces too, under NATO auspices) will undoubtedly increase and the government, even if it wants to, won't be able to stand up to our NATO member neighbor, which dreams about great Turkey and publicly stated its claims on Adjara many times. It is no secret that they have their eye on the rest of Georgia too. We know that they treat Georgians that go to work to Turkey like slaves, but they dare the same thing in Tbilisi – they don't let Georgians into the cafes on the main street of the capital, Turkish investors swear at the Georgian doctors and they even try to tear down the Patriarch's picture! Further advance of the Turkish arrogance will happen after we join NATO..." (18 April, 2014).

Turkey as a threat

Eka Naskidashvili: "Political observers think the hot region is Adjara, where because of the Turks getting bolder the local people have a great problem, there are even ethnic conflicts noted already, but Samtskhe-Javakheti is not a less problematic territory, and about it they say that it is an "unplayed card" (26 November, 2014).

Saakashvili facilitated Islamification of Georgia

■ Jaba Jzvania: "The leader of the National sect had been doing everything he could for 9 years to bury the national identity, in the end he gave Georgian passports to the 10 thousand Turkish citizens, and turned Adjara, who already was an object of Islamic expansion, into a Turkish share" (22 January, 2015).

Adjara belongs to Turks

Maia Gelashvili: "Increased number of Turks in Batumi creates discomfort for the population of Batumi..." (4 June, 2014).

SAKINFORMI

Three publications of Sakinformi promote the following opinions:

Saakashvili subordinated Georgia to Turkey's influence

- Title: Saakashvili gave the Georgian land to the Turks (20 June, 2014)
- Arno Khidirbegishvili: "In Georgia [Mikheil Saakashvili] destroyed the Russian language to kick the Russian-speaking population from Georgia and to bring 300 thousand Meskhetian Turks instead" (15 December, 2015).

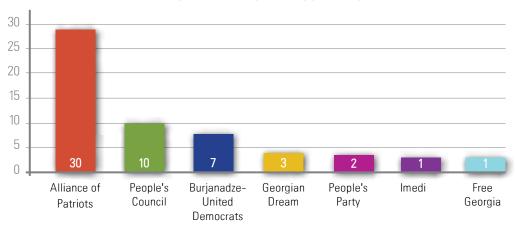
Turkey along with the United States is plotting chaos at Russia's border

 "Considering the regional specifics and pro-Russian slogans, this demonstration [in Sokhumi] may have been directed by Turkish and American special services, they are still developing their strategy of chaos" (2 June, 2014).

2.2. POLITICAL PARTIES

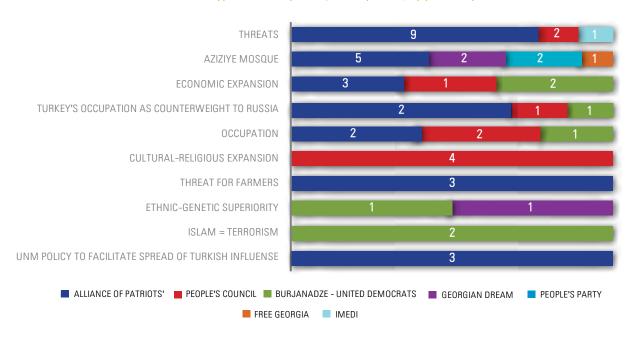
Among political parties, Turkophobia and Islamophobia was most frequently applied by the Alliance of Patriots (30), followed by the People's Council (10) and Nino Burjanadze-United Democrats (7), Georgian Dream (3), People's Party (2), Free Georgia (1) and Imedi (1).

Chart 2.3. Turkophobia/Islamophobia by political parties

Key messages in Turkophobic/Islamophobic statements of political parties are classified in Chart 2.4.

Chart 2.4. Types of Turkophobia/Islamophobia, by political parties

ALLIANCE OF PATRIOTS

The Alliance of Patriots was in the lead among political parties by the frequency of Turkophobic and Islamophobic statements (30) making them on the Obiektivi TV channel as this media union is founded by members of this political party. Of these 30 statements only six were made via other media outlets (Imedi TV and Kavkasia TV channels, Rezonansi newspaper, news websites Reportiori and Geworld.ge). The most active among party members was Davit Tarkhan-Mouravi (20).

The Alliance of Patriots was engaged in promoting the following opinions: the construction of Aziziye mosque is an attempt of religious and military expansion of Turkey (5); Turkey is a threat including in terms of Treaty of Kars (9); NATO training base in Georgia means allowing Turkey to enter Georgia (3); Turkey's occupation as counterweight to Russia (2); Turkey poses threat to Georgian farmers (3) and carries out economic expansion (3); the United National Movement facilitated the subordination of Adjara to Turkey's influence (3); a border incident (which was not confirmed by official sources) (1) and the repatriation of Meskhetians (1) endanger the country.

Construction of Aziziye mosque as attempt of religious and military expansion

Davit Tarkhan-Mouravi: "Aziziye mosque was the evil in a religious disguise. It was the intelligence center of Turkey; an educational center of Turkey which would brainwash people... They obtain education [in Turkey] and then come back believing that Georgia has never had as closest a friend as Turkey"... (Kavkasia TV, Barieri, 14 July, 2014).

Portrayal of Turkey as a threat including in the context of the Treaty of Kars

- Davit Tarkhan-Mouravi: "They have a simple plan: as many Turks as possible should be born there, they are intending to change the demographic picture, they will try to have enough Turks there to create a party, they may even have a Turk Mayor in Batumi. It is important to note that Turks are constantly thinking about the year 2021 hundred year's anniversary to the Kars Agreement, this is when they hold the referendum" (Obiektivi, Night Studio, 8 June, 2014).
- Soso Manjavidze: "It is Turkey here, which is also dangerous" (Kavkasia, Barieri, 1 April, 2014).

Association of NATO training base with Turkey

Davit Tarkhan-Mouravi: "In these [NATO] training centers the trainers won't be Americans, or French, or Germans... Mostly they will be the Turks... Just like there mostly were Turks until now, which I never liked and still don't" (Obiektivi, Night Studio, 6 September, 2014).

Turkish "occupation" vs. Russian occupation

- **Davit Tarkhan-Mouravi:** "For example, it has been 95 or 96 years now that Turkey has had 30 percent of our territory occupied... Our territory has been seized by Russia as well as by Turkey" (Obiektivi, Night Studio, 26 March, 2014).
- Davit Tarkhan-Mouravi: "Never during its existence Turkey has been Georgia's friend... They conquered Georgia
 many times and spilled a sea of blood... Never did Turkey any good for either Georgia, any European country, or

anyone else in the world. For all its history Turkey was a conqueror country which was destroying states and peoples... Turkey wants to conquer Georgia again, and it does not hide this" (Obiektivi, Night Studio, 20 May, 2014).

Turkey poses threat to Georgian farmers

• Davit Tarkhan-Mouravi: "Georgian pheasants no longer exist, the country have been destroyed. A third rate Turkish goods are imported and billions [of GEL] flow out of Georgia... We pay money and they bring in rubbish... And we say that it is our strategic partner. It is a strategic vampire rather than a strategic partner, which takes out money earned through labor of Georgian people" (Obiektivi, Night Studio, 21 March, 2014).

Portrayal of Turkish investments as economic expansion

Davit Tarkhan-Mouravi: "Lots of Turks have arrived in Adjara, their government financed them to rent real estate property, they pay three times more than actual price, Georgians become their servants. They create an illusion of creating jobs, but the reality is different. As a result 37 000 Turks are residing in Batumi today. I suppose it is an occupation of a country" (Imedi, Reakcia, May 16, 2014).

The United National Movement sold Adjara to Turks

- Irma Inashvili: "He [Giorgi Baramidze] got involved in embarrassing business of selling Adjara to Turks" (Reportiori, 15 September, 2014).
- Vaja Otarashvili: "...Not to mention the pro-Turkish state, or "family" orientation of Saakashvili's fascist government, or Georgian TV air time overloaded with Turkish soap-operas, while Georgian cinematography is counting its days...." (Geworld.ge, 14 August, 2014).

Portraying unconfirmed reports about Turkish border guards crossing the border in Adjara as threat

- Davit Tarkhan-Mouravi: "We will not give up anything to anyone and if we have to break the heads of those Turkish border guards, we'll break those heads. It is violence when a Turkish border guard is telling you to get out, and when I am there, I will beat him to a pulp" (Obiektivi, Night Studio, 30 and 31 May, 2014).
- Vaja Otarashvili: "Some foreigner came over to Georgia, who had been destroying you for three centuries, who
 began to abolish kingship in Georgia in 1723, and now is approaching you like a friend"... (Obiektivi, Night Studio, 31
 May, 2014).

Linking the repatriation of Meskhetians with the Treaty of Kars

Davit Tarkhan-Mouravi: "My opinion is very negative [about granting citizenship to Muslim Meskhetians]. I believe that Mikheil Saakashvili was trying to sell Adjara to Turkey; to this end, he tried to award citizenship to as many Turks as possible – which is an adventure, in my opinion – in order to enable them to demand a new referendum under the Kars agreement in 2021" (Kavkasia, Barieri, 14 July).

PEOPLE'S COUNCIL

The second after the Alliance of Patriots by the frequency of Turkophobic and Islamophobic statements was the People's Council (10), the organization affiliated with Nino Burjanadze-United Democrats.

The opinions promoted by the People's Council included: Turkey, much like Russia, has occupied Georgian territories (1); the disintegration of Russia will enhance the threat of Turkey for Georgia (1); Turkey is occupier (2); Turkey carries out economic expansion (1) as well as cultural and religious expansion (3); Islamification of Adjara is underway (1).

Turkish "occupation" vs. Russian occupation

• Gia Burjanadze: "Does not Turkey occupy Georgia?.. Your government [National Movement] helped Turkish expansion in Georgia. You have double standards — Russia is an occupation force, and Turkey is not?" (Imedi, Reaktsia, 21 February, 2014).

Disintegration of Russia to enhance threat of Turkey

• Elizbar Javelidze: "If Russia disintegrates... quite a serious threat will come from Turkey. I have said once and repeat it now that Turkey has not yet got used to the idea that it lost Adjara. There are forces who demand the return of Adjara. Bad processes are under way in Adjara. Tens of thousands of Turks were granted Georgian citizenship during Saakashvili's rule" (Kviris Chronika, 17–23 March, 2014).

Turkey as an occupant

Elizbar Javelidze: "Today there is great Turkish expansion in the country, which had been led by Saakashvili from the very beginning... Go to Adjara, see what is going on there, it has been turned into Turkey... This is a peaceful conquest of territories. Davutoglu said that they won't attack Georgia with weapons, but will take back Adjara through economic means, followed by a referendum" (Kviris Chronika, 19-25 January, 2015).

Economic expansion of Turkey

• Elizbar Javelidze: "They invaded, and what is happening? Economy... is all theirs. The first floor has been taken by the Turks in Germany even, so won't they take it here in small Adjara?" (Obiektivi, Night Studio, 29 December, 2014).

Cultural and religious expansion of Turkey

Elizbar Javelidze: "If they continue to construct buildings so intrusively, all of them must be turned down... We are not attacking the mosques, but enough is enough. We are protecting our religion; we encounter mosques after every ten steps. It is not that they require so many mosques; this is just a tool to banish our Christianity. If you look at our TV programs, you will not find a single channel that does not circulate Turkish soup operas. What can that mean?.. It is us, who has to eliminate these (Turkish soup operas), Turks are not loosing anything This is how territories are lost, by influencing on religion and culture" (Alia, 16 September, 2014).

Islamification of Adjara

Elizbar Javelidze: "There was a real Christianity in Adjara when Aslan Abashidze was heading it... What is happening
in Adjara today? Around 32-33 thousand families of an alien semen are registered in Adjara, which is around 150
foreign owners of a property here. This is our tragedy! Most of them are Turks" (Asaval-Dasavali, 8-14 December, 2014).

NINO BURJANADZE-UNITED DEMOCRATS

Politicians from Nino Burjanadze–United Democrats (7) made Turkophobic and Islamophobic statements of the following content: Turkey is as much a threat as Russia (1); Turkey has occupied historical Georgian territories (1); economic expansion is underway (2); Islam feeds the ideology of terrorism (2); Georgians have improved genetic properties of Turks (1).

Threat of Turkey vs. the threat from Russia

Jondi Bagaturia: "You think that Turkey is not a threat?... why it is so shameful to be a Russian agent, and it is not too shameful to be a Turkish agent?.. All the provocations that take place between the Orthodox and Muslim people is instigated and financed by Turkish Special Forces" (Obiektivi, Night Studio, 27 October, 2014).

Turkey as an occupant

Temur Shashiashvili: "Aren't you forgetting that significant part of Turkey historically used to be an integral part of Georgia. Each and every Turk knows about it very well" (Asaval-Dasavali, 15-21 September, 2014).

Economic expansion of Turkey

• Temur Shashiashvili: "When you are in the Georgian Parliament and have some self-respect, should you be washing feet of a Turk businessman here? You see what is going on in Adjara? In Turkey they say that Aghmashenebeli Avenue is theirs"... (Alia, 9 September, 2014).

Seeing Islam as the threat of terrorism

Jondi Bagaturia: "What if we desire to build an Orthodox Spiritual Seminary in Hopa in Trabzon, in Samsun or in any other Turkish city, would the Turkish government allow this?.. They are also speaking of the Azizea temple, including Medrassas and an Educational Center. This is how terrorism starts? Exactly, Terrorism is an Ideology isn't it? Imagine the mind of a juvenile, when their ideology is in the process of shaping, and suddenly it is influenced by some fanatic ideas, they become inclined and assured in something, then they are being used as cannon fodders" (Obiektivi, Night Studio, 15 September, 2014).

Genetic advantage

Gigla Baramidze: "Where was that northern empire when we were selling out our blood and flesh... We improved
the breed of the Turks, the Persians" (Kavkasia, Spektri, 16 December, 2014).

GEORGIAN DREAM

Representatives of the Georgian Dream stressed the unacceptability of the construction of Aziziye mosque (2) also, intolerance of Turkish products and anything Turkish, in general.

Unacceptability of Aziziye mosque

• Murman Dumbadze¹³: "I was few years ago and still remain categorically against religious building being built from abroad. "(Rustavi 2, PS, 14 September, 2014).

Unacceptability of Turkish

• Gogi Topadze: "Which thing that is Turkish is good?! They will send nothing good here... Nobody, if Europe does not send anything good, will Iran send it?! " (Kavkasia, Spektri, 22 September, 2014).

OTHER POLITICAL PARTIES

Among statements of other political parties three were made against the construction of Aziziye mosque: People's Party (2), Free Georgia (1); one statement (Imedi political party) portrayed Turkey as threat.

Unacceptability of Aziziye mosque

- Mamuka Giorgadze, Peoples Party: "We are not particularly against the mosques, but we are against the Turkish expansion" (Obiektivi, Night Studio, 14 November, 2014).
- Merab Gogoberidze, Free Georgia: "When Dumbadze supported the construction of a mosque, I took a maquette of the mosque to his three-story house and told him 'why should a mosque be built in the center of Batumi, let you give your house to Turks'..." (Kviris Chronika, 17-23 March, 2014).

Turkey as a threat

Murman Dumbadze is not member of Georgian Dream Coalition currently.

2.3 REPRESENTATIVES OF FORMER AND CURRENT AUTHORITIES

Representatives of local self-government

Discriminative statements by representatives of local self-government were related to a fact of religious intolerance in Kobuleti, when a local Orthodox Christian congregation, on 10 September 2014, slaughtered a pig in protest against the operation of Muslim madrasah and pinned the head of pig on its door. In their statements concerning the incident, the head and the deputy head of Kobuleti municipality spoke about the primacy of the religious majority, thereby breaching the principle of religious neutrality of public officials.

- Sulkhan Evgenidze, head of Kobuleti municipality: "However, this people got irritated about the statement of Muslims who claimed that they were going to build a minaret. In reality, there was no plan to construct a minaret... Local Christians were verbally offended, although Muslims said they had nothing to do with that and some strange people were doing that... I respect every denomination but the opinion of population is also very important" (Rezonansi newspaper, 15 September 2014).
- Irakli Tsetskhladze, deputy head of Kobuleti municipality: "The constitution affirms this right to those people who, for example, plan to open a madrasah here, but for me, as the deputy head of municipality, the opinion of population is very important too. Most important for me personally and as a representative of a state body, in general, is to avoid conflict among the congregation" (Maestro, news program, 10 September).
- A paraphrase of statement by Giorgi Kokhodze [head of police department in the Mokhe village]: "By his action during the events in Chela, he [Giorgi Kokhodze] offended not only local Muslims but Muslims throughout the world he swore using the word ragheads" (Teimuraz Mikeladze, a local of Mokhe, Rustavi 2, news program, 16 February 2015).

FORMER HIGH OFFICIALS

Former high officials – the former defense minister (1); the former MP (2) and former public defender (1) spoke about the threat of subjecting Adjara to Turkey's influence; a former deputy of high council stressed a threat of Islamification of Georgia in the event Russia disintegrates (1); a personal representative of President Shevardnadze in conflict settlement issues made Islamophobic statements (2).

Turkization of Adjara

- Tengiz Kitovani, former Defense Minister: "Batumi is saturated, with Turks and our citizens are feeling segregated. I am a patriot of my country; all the other patriots who love their country will come out here to stand for it. They can't just come and cut off the lands like this" (Interpressnews, 2 June, 2014).
- Valeri Gelbakhiani, former member of the Parliament: "I was being stopped by people in the streets, pleading for help, saying that Batumi has turned into a Turkish city... This is an extremely dangerous process... By all means; we

- have to take security measures about this issue. Whole Batumi population has turned into Turks starting from 2004 to 2010. When 150 000 people enters the country it is called an expansion" (Obiektivi, Night Studio, 1 December, 2014).
- Nana Devdariani, former Public Defender: "Let us look at internal Georgian market and see that Turkey covets not just Adjara but its citizens also feel at home in the center of the capital on Aghmashenebeli Avenue!.. Today there are more genetic Georgians in Turkey than in Georgia! But Georgians in Turkey have no choice besides Islam! Moreover, in their passports they have written nationality "Turk!"... Georgian people will never allow Adjara to be turned into a Turkish vilayet!" (Asaval-Dasavali, 22-29 September, 2014).

Threat of Islamification of Georgia in the event of Russia's disintegration

Tengiz Kublashvili, former member of the Supreme Council: "If Russia weakens or breaks downs, Georgia will become an arena for Muslim raids; if someone does not accept Islam or does not betray his nationality will be killed, or will be sold (Beautiful girls and women have better chances for survival, they might as well become first wives of some influential terrorists" (Geworld.ge, 14 November, 2014).

Islamophobia

Irakli Machavariani, former representative of the President Shevardnadze in conflict negotiations: "The more of those Georgian citizens that go [to Syria] do not come back... I never denied that I would prefer our country to be consolidated not just nationally, but also religiously!" (Kavkasia, Spektri, 5 February, 2015).

2.4. RELIGIOUS SERVANTS

The total of eight statements were made by religious servants of which three were against the construction of a mosque; one statement portrayed Adjarian Muslims as defenders of Turkish interests; one statement described the operation of madrasah as religious expansion of Turkey whilst one statement was the expressions of religious intolerance in general. Apart from religious statements, clerics made political assessments too: on two occasions, Turkish occupation was used as a counterweight to the Russian occupation.

Turkish occupation vs. Russian occupation

David Kvlividze, archpriest: "Tao-Klarjeti, where they won't allow us Georgian liturgy, is occupied. Not only Abkhazia
is occupied and not only Russians are the occupiers. Tao-Klarjeti was Georgia. We can't have a liturgy in Kakhi and
Belakani. This is because of our weakness and because we have forgotten God" (Netgazeti, 29 April, 2014).

Unacceptability of construction of mosques

 Elizbar Diakonidze, deacon: "The Muslims plan to build a mosque in Belarus... I wonder, what is the matter with the Christians and the world, so that they pursue cartoons and don't pay attention to the strengthening of the Muslims" (Geworld.ge, 22 January, 2015).

Portrayal of Adjarian Muslims as defenders of Turkish interests

 Basil Mkalavishvili, priest: "Most of Muslims in Adjara are implementing policy of Turkey... When were the rights of Muslims violated in Georgia? To the contrary, the door of Georgia is open to anyone and that is why we are in such a situation" (Alia, 23 September, 2014).

Assessing the operation of madrasah as religious expansion of Turkey

• Giorgi Razmadze, deacon: "I can say directly, that this [opening of a Muslim boarding school] is religious expansion, implemented by the Turkish government. They are catching up with their plans that they have started during the "Nationals" (Kviris Chronka, 29 September – 5 October, 2014).

Religious intolerance

Giorgi Razmadze, deacon: "Now they have begun showing Turkish serials and there godless people, the Turks
address us Christians. Godless, they are making us forget God" (Obiektivi, Night Studio, 30 April, 2014).

2.5. OTHER REPRESENTATIVES OF SOCIETY

Some 77 discriminative statements made by respondents promoted the following ideas: Adjara and the entire Georgia is under Turkish influence (13); religious and cultural expansion is underway (13). There were instances of incitement to hate and religious intolerance with regard to separate religious incidents (11); a segment of respondents talked about Turkey's territorial claims towards Georgia (10); Turkey was discussed as a counterweight to Russia (9); Muslim Georgian citizens from Adjara were portrayed as defenders of interests of Turkey (7); Turkey and Turkey's citizens of Georgian origin were represented in negative context (7); Turkophobia/Islamophobia was incited in the context of Euro-Atlantic integration (3); respondents also tried to portray historic hostility in the current context (3) and spoke about economic expansion (1).

Separate examples:

Turkeyization of Adjara and whole Georgia

- Mamuka Areshidze, expert: "In Adjara a person of another tribe feels more comfortable than a citizen of Georgia. People from Adjara are fighting in Syria and Iraq. In Kvemo Kartli there is a fight between representatives of various states to cloud people's minds and religious fundamentalists are very active there" (Rezonansi, 7 February, 2015).
- Central Union of the Labor and Military Veterans: "Adjara is in danger, by the efforts of Saakashvili there is a new wave of "Great Turkish Invasions". Today one third of Batumi population is aliens" (Geworld.ge, 30 October, 2014).

Religious-cultural expansion

Tamaz Imnaishvili, Analytical Center of the Georgian Generals Club: There is cultural and religious expansion going

- on in Georgia. There are Turkish series every day on every TV channel and I am sure these Turkish series are created based on the 25th frame principle. There was such a case this year: in a church in Lanchkhuti district a woman was saying her confession and told the priest let Allah bless you, father" (Geworld.ge, 20 November, 2014).
- Tamaz Bakuradze, representative of NGO: "Do you know who is financing this boarding school? Is Turkey financing it? The question is why? There are more than 56 boarding schools in Adjara, so this is a mine purposely laid by a foreign country. No one knows when it is going to blow up the way we had seen..." (Rustavi 2, PS, 14 September, 2014).

Incitement to hatred, religious intolerance

- David Zoidze, Kobuleti citizen: "We will sacrifice ourselves to oppose the rule of Turks in Adjara... Our fathers and grandfathers were forced by the sword to turn Muslim, they may try to do it again. Actually, they are doing it with money now, instead of a sword. Do you know what does it mean to build the mosque of Aziza? They build mosques on their conquered lands; they are trying to prove to us that Batumi belongs to Turkey. Therefore, the population of Adjara should stand together; whole world should see that Adjara does not esteem to become Tatars!" (Geworld. ge, 1 October, 2014).
- Zhuzhuna Kaladze, a resident of Kobuleti: "When a child prays in a Muslim way here, what will my child hear?! What will he learn? Those children, when they go out will be in contact with us Christians. They will lose their attachment to Georgia" (Rustavi 2, PS, 14 September, 2014).

Turkish claim on Georgian territories

- Alexandre Chachia, political observer residing in Moscow: "The Turkish national elite (political, intellectual, military) always considered Adjara to be their historical territory... If the Turks decide to construct a mosque, they will construct it, and if protest rallies grow into ethnic and religious confrontation, Turkey will not be too ceremonious" (Geworld.ge, 24 December, 2014).
- Simon Kiladze, expert: "Turkey considers Adjara as their own territory, they don't deny that, they just let it be for a while. There might be an issue with this any time and we are welcoming them with open heart, we have even built an Airport for them" (Geworld.ge, 28 January, 2015).

Turkey vs. Russia

- Alexandre Chachia, political observer residing in Moscow: "So many Turks have never lived in Adjara, even when it was in the Ottoman Empire... While in the past we had Russia behind us and we could not to pay great attention to the Islamic factor, today it has become a very important factor in our reality. We have forgotten this for 200 years, but Turkey and Iran remember very well that for centuries Georgia was their vassal territory" (Geworld.ge, 24 December, 2014).
- Mamuka Areshidze, expert: "If we are going to prohibit Russian TV channels, we certainly must prohibit Turkish and Azerbaijani TV channels as well, because often the information spread by them is not really for Georgia" (Imedi, Time of Politics, 15 April, 2014).

- Nikoloz Mjavanadze, Human Rights Defenders Union: "Do not forget that apart from Russia, Turkey also has occupied our historical lands. I will herby remind you the statement of Turkish foreign affairs minister David-Oghlu: "Turkey will try to restore its historical borders!" (Asaval-Dasavali, 3-9 November, 2014).
- Kirnati village local: "Isn't it better to be Russiafied, than to turn into Turks?" (Imedi, Imedis Kvira, 1 February, 2015).

Portrayal of Adjarian Muslims as defenders of Turkish interests

- Avtandil Ungiadze, the Union of Orthodox Parents: "Part of Adjarian Muslim population is implementing the policy of Turkey.... Speaking of Adjarian Muslim population, they come out on the streets and claim to be Georgians and our brothers, how on earth can they be Georgians, when they just serve as implementers of a Turkish expansionist policy?" (Geworld.ge, 18 September, 2014).
- Nikoloz Mjavanadze, Human Rights Defenders Union: "Has anyone thought about those Georgian kids who are taken away from Adjara to Turkish Madrasas? They bring them up there? They create best living conditions for them and they breed real Muslims out of them, with Turkish mentality. They turn them into committed parishioners of Islam. They just have Georgian names and surnames, otherwise their ideology, belief, mentality, culture and identity is Turkish!" (Asaval-Dasavali, 8-14 December, 2014).

Portrayal of Turkey and ethnic Georgian citizens of Turkey in negative context

- Levan Chaganava: "In short, Georgians worked like slaves for Turks in Dapna!" (Geworld.ge, 28 March, 2014).
- Giorgi Popkadze, journalist (former journalist of Obiektivi and since November of 2014 correspondent of the Public TV in Brussels): "40 thousand passports are given to the Turks. If they are brought in... What, are not they Georgian citizens?" (Obiektivi, Night Studio, 21 February, 2014).

Incitement of Turkophobia/Islamophobia vs. Euro-Atlantic Integration

- Aleksandre Abdaladze, Armenologist: "Turkish troops will trigger serious processes against the Georgian national awareness. First, this means religious intervention and resistance because there is a real threat today that Islamic circles will strengthen Islam in Georgia. Let alone historic animosity which remains an unhealed wound for our country. Therefore, the Euro-Atlantic integration, along with other issues, threatens us to be turned into a military base of Turkey. I, as well as any reasonable Georgian, am against any integration" (Geworld.ge, 26 March, 2014).
- Tamaz Imnaishvili, Analytical Center of the Georgian Generals Club: "It is Erdoghan's idea to create a Muslim NATO" (Geworld.ge, 20 November, 2014).

Historical hostility

Rezo Amashukeli, poet: "Persians and Turks used to import tobacco in Georgia, to stupefy the generations in Georgia; the term "gatriakebulia" means stunned, when person is out of mind and there is no hope for that person... this is part of the National Movement plan!" (Asaval-Dasavali, 9-14 June, 2014).

Economic expansion of Turkey

Davit Chichinadze, businessman: "How do you think expansion happens?! Today the wars are not happening with only bullets and guns. It is time of economic wars and expansions now, with taking control over the markets. Turks have fully occupied the Georgian market, on the other hand Iran is entering the market, there will not be space for Georgians soon" (Kavkasia, Spektri, 2 October, 2014).

3. ARMENOPHOBIA

As the monitoring showed, Armenophobia is not widespread as compared to discrimination on other grounds and politicians do not exploit this topic intensively for speculations. Media refers to Armenian identity in a negative context mainly in relation to political actors (19); another sensitive topic is associated with the demand of Armenian Apostolic Church for the return of disputed religious buildings to the Armenian congregation (7). General intolerance of Armenian community is expressed in four statements whilst three statements allege that Armenians are trying to misappropriate everything that is Georgian. One statement illustratesan attempt of linking the issue of exercise of rights by a group of different ethnic identity with the threat of separatism.

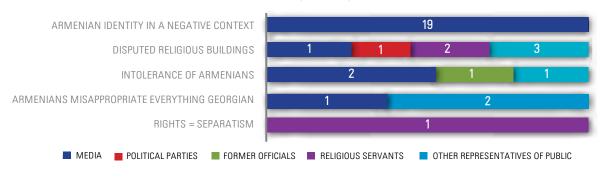

Chart 3.1. Armenophobia by sources

3.1. MEDIA

Armenophobia in media is basically expressed in print and online editions.

PRINT MEDIA

ASAVAL-DASAVALI NEWSPAPER

Apart from two Armenophobic statements in Asaval-Dasavali, there were five instances when the newspaper referred

to Armenian identity in a negative context in relation to political processes and political actors regardless of whether the addressees were of Armenian origin. Such an approach was mainly applied towards the former president of Georgia Mikheil Saakashvili, the former prime minister of Ukraine Yulia Tymoshenko and a writer Zurab Karumidze.

- Dito Chubinidze: "Mr. Otar, [a journalist criticizes in his article the evaluation of a movie director Otar Ioseliani, where he states that: "Tbilisi has always been an Armenian city and was constructed by the Armenians"] the point you brought up was exactly the reason why the first secretary of the Central Committee of the Communist party Aghasi Khanjian was shot by Lavrenti Beria in his own office!
 - You can be calm about it Mr. Otar, neither Beria nor Stalin is alive today. There is not even a single Georgian in this stagnated country, who will run after you with an axe, or someone who shoots you, because you "Armenized" Tbilisi the city that was cherished by the king David the Builder!" (28 July 28 3 August, 2014).
- **Doctor Jaba:** "It is ecological disaster nowadays in Georgia. That is why there are so many deaths from tumors. By the way, the danger is high in street markets too. Armenians learnt guile and let us eat vegetables grown near the nuclear station" (17–23 November, 2014).

Unjustified reference to Armenian identity

- Giorgi Gigauri: "Yes, but what experience can Saakashvili and his uncle share with Grigyan's [Yulia Timoshenko] government, which soon will be deprived of Crimea and Eastern Ukraine by Russia?!" (10-16 March, 2014).
- Giorgi Gigauri: "Armenologist has told me that this Zurab Karumidze, with a high probability, is an Armenian with changed surname! According to him "Kar" means a "stone" in Armenian and Armenians have surnames such as Karimyan which derives from Muslim name Karim!... He also added that it is quite possible that with some transformation Karimyan became Karumidze! Just like Ter Saakiants became Saakashvili!" (24-30 March, 2014).

KVIRIS CHRONIKA NEWSPAPER

An unjustified reference to Armenian identity was observed three times in Kviris Chronika newspaper.

• Giorgi Jikiashvili: "Yes, Ivanishvili's Georgia is shamed and humiliated, because Ter-Saakyan's [Armenian surname] bloody butchers, instead of sitting in Gldani and Matrosovo [prisons], are comfortably in the Parliament and have the status of lawmakers!" (Kviris Chronika, 24–30 November, 2014).

ONLINE MEDIA

GEWORLD.GE

News and information website Geworld.ge had five Armehophobic statements: one statement promoted the idea that Armenians are trying to turn Tbilisi into an Armenian city, three statements concerned the topic of disputed religious buildings whilst one statement involved the reference to Armenian identity in a negative context.

Examples:

Armenians try to turn Tbilisi into an Armenian city

• Title: "Armenians are trying to turn Tbilisi into an Armenian city" (23 July, 2014).

Disputed churches

Jaba Zhvania: "The Armenian lobby is preparing the grave for us... The Dashnaks now claim not 5, but 450 Georgian churches, they take from us our historical sacred places and... this is when they say – the masterless church got mastered by devils"... (22 January, 2015).

SAKINFORMI

The news website Sakinformi constantly applied Armenian surnames — Saakian, Avakian and Grigian, to refer to the former President of Georgia Mikheil Saakashvili, the Interior Minister of Ukraine Arsen Avakov and former Prime Minister of Ukraine Yulia Tymoshenko, respectively.

Examples:

- "The Armenian-born Georgian führer was screaming [about Mikheil Saakashvili]" (19 February, 2014).
- Arno Khidirbegashvili: "[David] Cramer was partly right about this Misha Saakian and Yulia Grigorian, have much
 more in common, than just Armenian origins" (18 August, 2014).

3.2. POLITICAL PARTIES

PEOPLE'S COUNCIL

The only instance of Armenophobia belongs to People's Council which is affiliated with Nino Burjanadze-United Democrats and it concerned the topic of disputed religious buildings.

Elizbar Javelidze: "Even during the time of Lasha-Giorgi the Armenians had claims on Georgian churches, Lasha-Giorgi kicked out their chief priest. Do you know what claims Armenians have? That Sakdrisi is Armenian historical and cultural monument" (Kviris Chronika, 19-25 January, 2015).

33 REPRESENTATIVE OF FORMER ALITHORITIES

Irakli Machavariani, former representative of the President Shevardnadze in conflict negotiations: "Armenia is playing
the double game, and Armenians are sly people and this is a different thing" (Kavkasia, Spektri, 28 November, 2014).

3.4. RELIGIOUS SERVANTS

Out of three instances two concerned the topic of disputed religious buildings whilst one linked the right of religious organizations to get registration and to receive budget funding with separatism.

Examples:

The topic of Armenian religious building in discriminatory context

Giorgi Andriadze, former parliamentary secretary of the Patriarchate: "When the Russian Empire came to the South Caucasus it settled very large Armenian diaspora... Armenian churches were actually built during the period of Russian occupation, but the question is – if that occupation was justified, then the return of these churches is also justified?.. Churches without masters always get mustered by devils, so the problem here is on the Georgian side" (Alia, 21 January, 2015).

Linking the right of religious denominations to register and to receive funding from state budget with separatism

Rostom Lortkipanidze, dean: "It is a big mistake to accept Armenian Church and other religions as equals to the Georgian Orthodox Church, it is a big mistake to finance them from the national budget. If three districts — Akhaltsikhe, Akhalkalaki and Ninotsminda unite into one diocese tomorrow and an Armenian bishop makes his seat there, then Samtskhe-Javakheti is lost for us! Does the government consider these threats when it finances Armenian Church from the budget of Georgia?!" (Asaval-Dasavali, 17-23 February, 2014).

3.5. OTHER REPRESENTATIVES OF SOCIETY

Other representatives of public made six discriminatory statements. In three of them they declared that the demands of Armenian Church for the return of religious buildings were unfounded; in two statements they promoted the idea that Armenians misappropriate everything that is Georgian whilst one statement concerned the intolerance of Armenians in general.

Examples:

Demands of Armenian Church for the return of churches are unfounded

• Giorgi Sichinava, writer: "Armenians have started to search for their "lost territories" in Georgia. Once again, they raised the issue of "existence" of 365 Armenian churches, as if they were "taken away" by us. They want to repos-

sess them along with surrounding land. This amount of churches together with their lands can cover half of Georgia. Unlike those Dashnaks, Armenian Church has decided to appropriate Georgian lands with a new "peaceful" method" (Geworld.ge, 14 November, 2014).

Armenians misappropriate everything that is Georgian

- Jemal Chkuaseli, artistic director of Erisioni ensemble: "The Armenians call churchkhela [Georgian desert] "Armenian miracle", there was a case when they claimed Shota Rustaveli not to be a Georgian, and claimed samples of our national treasure to belong to other people... I remember, after a concert in San-Francisco and Armenian woman gave me a disc on which it was written in English and Armenian: "Armenian national songs"... That woman knew very well that there were Georgian songs, but blatantly claimed them to be Armenian" (Kviris Palitra, 17–23 February, 2014).
- Alexander Abdaladze, historian: "Armenian church and Armenian people in general have always been very ungrateful to Georgians. Armenian Church managed to harass the part of local population and even managed to turn them into Armenians" (Geworld.ge, 23 July, 2014).

Intolerance of Armenians

• Modest Kolerov: "They [Armenians] lived in the Syrian desert and could not even put forcemeat into vine leaves. Because they had neither. They had camel's manure which they gathered, dried and fried.. In the 1970s Armenians destroyed the Sardar palace in order to delete from memory Yerevan's Muslim past... People identify history by the works of literature, which Armenians simply do not have" (Alia, 22 January, 2015).

4. SOURCES OF RELIGIOUS DISCRIMINATION

MAIN FINDINGS

The findings of one-year monitoring show that among various religious denominations the most stigmatized group is Jehovah's Witnesses with the discriminatory statements against them standing at 26, followed by other denominations often referred to as sectarians – at 10. Separate activities of religious denominations also caused negative attitudes and the third by negative statements (9) was the international Evangelistic event, Festival of Hope, held in Tbilisi, which is followed by the Evangelical Baptist Church (7), the state funding of four religious denominations (4), Quakers (3), Catholics (2), unjustified reference to a religious identity in a negative context (2), anti-Semitism (1), Buddhists (1); breach of religious neutrality by representative of local self-government (1); intolerance of the parish of Armenian Church (1).

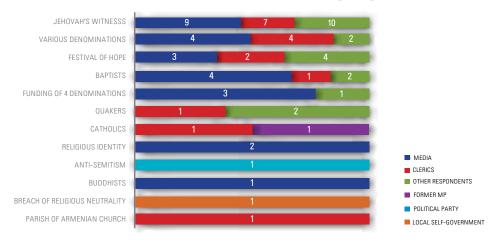

Chart 4.1. Discrimination of various denominations on religious grounds

Main sources of religious discrimination are media representatives themselves -27, various representatives of society -21, religious servants -16, a representative of local self-government -1, a representative of political party, and a former member of parliament -1.

In terms of topics, the following tendencies have been revealed:

Jehovah's Witnesses

Jehovah's Witnesses are the most stigmatized among religious groups. Sources of their discrimination include: various representatives of society (10); media (9) and religious servants (7). Negative attitudes are partially related to the exercise of their rights (translation of the Bible in Mengrelian dialect, putting up stalls in streets of Tbilisi to display promotional materials, a decision by Strasbourg Court ordering the state to pay compensation for damages to them), the associating of this group with several representatives of the United National Movement, and a public statement of a participant in the Got Talent show on Rustavi 2 TV channel, Gevork Petrosian, in which he declared that he abandoned this denomination. While the majority of respondents branded Jehovah's Witnesses as "sectarians", various media outlets were engaged in inciting negative sentiments towards them by using such words and expressions as "menacing," "hazardous for health! Harmful and destructive for spirit," "suspicious activity of the sect," "servants of darkness and Jehovah's Witlesses," (Asaval-Dasavali newspaper), "zombied" (Rustavi 2).

Festival of Hope

Negative attitudes towards the conduct of the International Evangelistic event, the Festival of Hope, in Tbilisi were
expressed by various respondents (4) as well as media (3) and religious servants (2). Respondents referred to

Pentecostals as sectarians whilst media described the event an "anti-Christian torturing assembly," "festival with ambiguous titles" (Alia newspaper), "the effort to introduce sectarianism into the country" (Rezonansi newspaper).

Evangelical Baptist Church

Statements against the Evangelical Baptist Church targeted personalities and concerned civil or public activities of those personalities. For example, in case of Bishop Malkhaz Songulashvili, the Asaval-Dasavali newspaper described his steps taken to protect Muslims' rights as well as his participation in the dismantling of Stalin's statue in Telavi alongside the Tabula magazine and his academic activity at the Ilia State University as unacceptable. Also, media (Geworld.ge), clerics as well as other respondents evaluated the award of Bishop Rusudan Gotsiridze with the 2014 International Women of Courage Award by First Lady of the United States Michelle Obama as a wicked act of the USA and Europe against Georgia, while a person who was released from the prison with a status of political prisoner (Shota Apkhaidze), when discussing this fact in a negative light, demanded that suspicious sects be banned under the law and their funding be subject to control. Sources of discrimination against Baptists mainly comprised of media – 4, various representatives of society – 2 and a cleric.

State financing of four religious denominations

A decision of the government to fund, apart from the Georgian Apostolic Autocephalous Orthodox Church, four other denominations proved unacceptable for media (3) and one respondent. In covering this issue media (media-union Obiektivi) placed emphasis on the unacceptability of equalizing other denominations with the Orthodox Church.

Other denominations and separate religious groups

- All those groups which do not belong in the Apostolic Autocephalous Orthodox Church were, as a rule, covered in a negative light;
- Separate religious groups such as Quakers, Buddhists, and Armenian Orthodox Christians were referred to in a negative context.

Anti-Semitism

The author of the only one anti-Semitic statement was a candidate for Mtatsminda constituency from Burjanadze-United Opposition election bloc.

Neglecting religious neutrality

• A representative of the local self-government showed his neglect to religious neutrality during a conflict between the majority and minority (Jehovah's Witnesses) religious groups.

Religious identity in a negative context

Prime-Time newspaper and media-union Obiektivi unjustifiably identified a religious belonging in a negative context, referring to religious minorities as sectarians and intruding their privacy.

4.1 MEDIA

Religious discrimination expressed by journalists prevailed in print media (17) followed by broadcast (7) and online (3) media.

In terms of topics, the following tendencies were revealed:

Table 5. Religious topics in negative context by media organizations

TOPICS	ASAVAL- DASAVALI	OBIEKTIVI	ALIA	GEWORLD.GE	REZONANSI	KAVKASIA	RUSTAVI 2	PRIME TIME	TOTAL
Jehovah's Witness	6	1		1			1		9
Evangelical-Baptists Church	2		1	1					4
Various denominations	2	1		1					4
Festival of Hope			2		1				3
Funding of four denominations		2	1						3
Religious identity		1						1	2
Quakers			1						1
Buddhists						1			1
Total	10	5	5	3	1	1	1	1	27

Examples of discrimination are provided below by media outlets and topics.

PRINT MEDIA

ASAVAL-DASAVALI NEWSPAPER

Expressions of intolerance towards Jehovah's Witnesses (6), Evangelical-Baptist Church (2) and various groups ("sectarians," Adventists, Pentecostals, "Satanists") (2) were observed in this newspaper.

Unacceptability of Jehovah Witnesseses

- Giorgi Gigauri: "In one night in Tbilisi large signboards appeared on the wall of the house, which popularize the dark activities of the Jehovah's Witnesses! ... This Jehovah movement is a classic total sect! Dangerous for the health of people! Damaging and destructive for the soul!" (Asaval-Dasavali, 25-31 August, 2014).
- Dito Chubinidze: "The servants of darkness and secret or obvious agents of the Jehovah's Witnesses have been
 defeated in the ideological battle and the debate with us, so now they want to destroy us with courts and financial
 sanctions!" (19-25 January, 2015).

Jaba Khubua: "Dear reader, just like Gevorq Petrosyan, because of poverty and desperation, how many honest people slipped into the Jehovah's sect, in how many people this sect killed the talent, and took from them the opportunities to realize their abilities! (24-30 November, 2014).

Unacceptability of Evangelic-Baptist Church

• Giorgi Gigauri: "Taking into account what Saakashvili did with 'liberated-from -Aslan-Abashidze' Adjara, one can easily guess what was a bitter enemy of Georgian Orthodox Church [Malkhaz] Songulashvili doing there and why a muezzin's prayer from a minaret in Qatar sounded like a lullaby (or to be more precise, a Halloween song) to him!...

"Yet another fact which shows full well who Malkhaz Songulashvili is: on 31 December 2013, upon the decision of Telavi municipality manned with pervert liberals from the Republican party and with the participation of one of the founders of Tabula magazine, the Foundation for Civic Education, the statue of Stalin, which was restored by citizens, was dismantled in Telavi!" (17–23 March, 2014).

Unacceptability of various confessions

• Giorgi Gigauri: "Then the "Adventists", "50iers", "Satanists" will just freely post their own signboards in the capital. No one can hinder these Jehovah's Witnesses from gathering in their private property, but putting advertisement signboards on the walls – this is too much!" (25–31 August, 2014).

ALIA NEWSPAPER

Against the International Evangelistic event, the Festival of Hope

- Jana Asanidze: "They say that on 6-8 June there is the 'sectariant' gathering in Tbilisi Sports Palace, covered under the form of a "festival". This is a usual anti-Christian heretical gathering and no one should attend it!" (28 May, 2014).
- Jana Asanidze: "Father (addressing to Giorgi Razmadze), strange sectarian gatherings, festivals with obscure names have become quite frequent. It must not be a coincidence, right?" (10 June, 2014).

Regarding state financing of four religious denominations

■ Jana Asanidze: "2–3 years ago when they were adopting the Law on Religion, they were saying it was not dangerous, and now, since all religions are equal to the Orthodox religion, they must be financed from our budget, so tomorrow or day after tomorrow we may owe something to these sexual minorities?" (30 April, 2014).

Unacceptability of Quakers

■ Tamar Oqruashvili: "Ok, that's what we were missing — the Quakers..." (8-4 December, 2014).

Unacceptability of Baptists

• "They distributed fliers printed by the eparchy, which recounts a brief history of Evangelist-Baptist sect" (9 July, 2014).

REZONANSI NEWSPAPER

The author of an article in Rezonansi newspaper assessed the conduct of the Festival of Hope as an attempt to sectarianize the country.

Against the International Evangelistic event, the Festival of Hope

■ Tatia Chapichadze: "It was an intention to turn Georgians into sectarians. Instead of Sports Palace three-day international Evangelistic festival — Imedi Festival was held in the church, named after the faith in Bible, located in Didube" (9 June, 2014).

PRIMETIME NEWSPAPER

Prime Time published article unjustifiably referring to the religious identity of Public Defender in negative context.

Unjustified reference to the religious identity in negative context

• Erekle Sturua: "They wrote in the social networks that Ucha Nanuashvili belongs to a religious minority, this means he belongs to some unknown small sect. It is interesting that neither Nanuashvili, nor his press office responded to this information. When he was being appointed Ombudsman, Ucha Nanuashvili was directly called a sect member and the Parliament was called not to confirm his candidacy because of the Orthodox religion" (17 February, 2014).

BROADCAST MEDIA

OBIEKTIVI, TALK SHOW NIGHT STUDIO

Presenters of talk show Night Studio deemed the state funding of four religious organizations unacceptable (2); one instance involved the portrayal of religious identity in a negative context, one statement concerned Jehovah's Witnesses and one concerned various confessions.

Re: state financing of four religious denominations

- Nino Ratishvili: "Now imagine that Orthodox and Muslim religions are equally financed in Turkey?! We are a minority there, or where are we at all, right? And in the small Georgia this must be decided according to the congregation, right? And now such a sacrifice, bowing our heads before the West"... (24 February, 2014).
- Ilia Chachibaia: "Let's support sects than"... (30 April, 2014).

Unjustified reference to the religious identity in negative context

Bondo Mdzinarashvili: "...To which church do you belong? Are you an Orthodox? A Catholic? A Gregorian? A Muslim? A Judaist? A Baptist? An Evangelist? I don't know, are you a Pentecostal? An Adventist? A Jehovah's Witness? Who are you?"

TV viewer: "I am a Christian..."

[after the end of the viewer's call]

Bondo Mdzinarashvili: "Mr. Zurab, known for his theological exploits, is a representative of a well-known sect. I wanted him to say this. I am not sure, he is a Baptist or an Evangelist..." (12 October, 2014).

Unacceptability of Jehovah Witnesseses

TV viewer: "Some part of Georgians became members of the Jehovah's sect, and these people hinder the feeling of being Georgian, the process of development, which our ancestors achieved trough great deeds. I don't know, who can give them the right direction for their thinking and development" (17 January, 2015).

Unacceptability of various confessions

■ TV Viewer: "For whom are we building this country? whose country are we building here? are we building it for non-Christians or we are building a real Georgian orthodox country? those are the questions I want to pose" (5 August , 2014).

RUSTAVI 2, NANUKA'S SHOW

A discriminative statement against Jehovah's Witnesses on Nanuka's Show of Rustavi 2 made it into this study only because of the reaction it caused among society as this monitoring covers only news programs and political and current affairs talk shows of this company and not its entertainment programs. It should be noted that self-regulation commission of Rustavi 2 satisfied the complaint initiated by MDF, TDI, GDI and EMC regarding this case and confirmed violation of the anti-discriminative provisions of the Code of Counduct.

Unacceptability of Jehovah Witnesseses

• Nanuka Zhorzholiani: "Are not the Jehovah's Witnesses are aggressive, lest they attack me"... "Can you give me the word that Jehovah's Witnesses won't attack me here ", "...You did well to leave them", "...Jehovah's Witnesses, are they brainwashed?", "...to recruit [into Orthodox Christianity] is a wrong word, it is to convert", "I am very afraid lest they hypnotize me" (26 November, 2014).

KAVKASIA, TALK-SHOW SPEKTRI

Against Buddhist

• Davit Akubardia: "Here are the Chinese, they are few, but there used to be about 30 thousand of them, then later they will demand construction of the Buddhist temples" (26 December, 2014).

ONLINE MEDIA

GEWORLD.GE

Unacceptability of the award of Bishop Rusudan Gotsiridze with the 2014 International Women of Courage Award by First Lady of the United States Michelle Obama

● Eka Naskidashvili: "And this has happened while Stephan Fule was meeting Ilia II, promising him they would not touch our values and the Church, ... When should the small nation with great traditions ring the alarm? When our own government is getting us closer to Europe or America with the motive of destroying the Georgian language, identity and spirituality, suffocating and ridiculing everything national? "(12 March, 2014).

Unacceptability of Jehovah Witnesseses

Davit Mkheidze: "His Holiness is the Patriarch of Orthodox Georgians, not of Jehovah heretics!" (26 November, 2014).

Unacceptability of other confessions

David Mkheidze: "In these churches (Lutheran, Protestant, Roman Catholic) the implanted agents have managed and made liberal them, those who once had been promoters of conservative ideology! The proof of this is multiplication of female priests and the precedents of the same-sex weddings" (11 February 2015).

4.2. POLITICAL PARTIES

Excluding cases of Islamophobia, which we included in the section on Turkophobia and Islamophobia, political parties were way more restrained towards other denominations when discussing religious topics and the only exception here was a candidate for Mtatsminda constituency standing for the 2014 local elections from Burjanadze-United Opposition election bloc, who made a negative statements about a public celebration of Hanukah.

Antisemitism

• Guram Palavandishvili: "When they celebrate Hanukah in the street, they turn us Orthodox Christians into participants of this process. Imposing this holiday on us is a cause of conflict. Anyone may do whatever they want in their

homes, but when you bring this to the street and you want to make an Orthodox Christian celebrate rejecting the Christ this is unacceptable. Maybe all this is coming from foreign rabbis and is not a wish of the Georgian rabbis... Like we defended our values on 17 May, we'll do the same thing. We are against the idol that insults us. If they protect it so that we cannot overthrow it, we'll throw something from afar. Of course no weapons will be used. I repeat, if they don't take our request into consideration, this will be followed by a conflict" (Alia, 23 October, 2014).

4.3. REPRESENTATIVES OF CURRENT AND FORMER AUTHORITIES

LOCAL SELF-GOVERNMENT

Like it was in the case of dispute regarding the construction of Muslim madrasah, during a protest voiced by local population of Terjola against the construction of religious building of Jehovah's Witnesses, a representative of the local self-government violated the religious neutrality, stressing the need to resolve the dispute in accordance with the opinion of the religious majority.

Discussing construction of the religious belding of Jehovah Witnesses in accordance of primate of majority

Malkhaz Gurgenidze, Terjola Municipality head (Gamgebeli): "Today I was told that there are several violations made during the construction, this will result into termination of the construction process, we will be considering the opinion of the majority of Terjola population in this process" (Maestro, 9 PM News, 3 June, 2014).

FORMER MEMEBER OF THE GEORGIAN PARLIAMENT

Unacceptability of Catholics

• Valeri Gelbakhiani: "Georgia and Orthodox religion are a different civilization for the West and Catholic world. God save us from Ivanishvili being a missioner of another country and another religion" (Asaval-Dasavali, 17-23 February, 2014).

4.4. RELIGIOUS SERVANTS

Clerics the majority of whom represent the Georgian Orthodox Church as well as a defrocked priest Basil Mkalavishvili, who was indicted for attacks on Jehovah's Witnesses and Baptists in 2004, fanned intolerance towards the following groups: Jehovah's Witnesses – 7, various denominations – 4, Armenian Christians – 1, Catholics – 1. At the same time, negative attitudes were expressed towards the conduct of international Evangelistic event, Festival of Hopein Tbilisi (2) and the award of Bishop Rusudan Gotsiridze with the 2014 International Women of Courage Award by the US government (1).

Some examples:

Unacceptability of Jehovah Witnesseses

- **Elizbar Diakonidze, dean:** "Where will the country go if those who think like Jehovah's Witnesses will become even a quarter of population?" (Geworld.ge, 2 April, 2014).
- Basil Mkalavishvili, Priest: "You must have heard about the raid in Saint Barbare Church, this vandalism was committed by the sectarians of Jehovah, this really is a horrific fact... Haven't we also been attacked by the Jehovah witnesses by the gangs of Saakashvili?!" (Reportiori, 15 Occtober, 2014).
- Basil Mkalavishvili, priest: "The blood-spilling Saakashvili registered this sect as soon as he came to government...
 I have always been opposed to the Jehovah's Witnesses, because this satanic sect has been violent in the ancient Christian country, was proselytizing, which is prohibited. Bokeria was their defender" (Alia, 13 February, 2015).
- Thoma Tsetskladze, priest: "God bless you Giorgi [Rustavi 2 TV show Nichieri participant Gevorq Petrosyan]. For 10 years he was a member of the organization which today is called Jehovah's Witnesses... He saw the real face of that Satanist organization, left this organization of the Satan's servants ruled from Brooklyn, and now is an Orthodox Christian" (Alia, 19 November, 2014).

Unacceptability of various confessions

- Ilia II, Catholicos-Patriarch of Georgian Orthodox Church: "It is unacceptable for residents of Mtskheta to be non-believers, not baptized and not married in church; it is unacceptable to live in a saint city and not pray before going to bed and in the morning. All this is necessary for happiness" (8 April, 2014).
- Giorgi Razmadze, priest: "One day they run to Armenians for Christmas greetings, later they run to Catholics, finally they run to the Patriarch and stand there with candles in their hands. I would like to ask one question to those people through your newspaper: When are they honest? At the Patriarchs office, at Armenians' or at the Catholic Church? Tolerance does not necessarily mean to tolerate heretics" (Alia, 10 June, 2014).

Against the International Evangelistic event, the Festival of Hope

- Giorgi Razmadze, priest: "They are not longing for salvation [organizers of Imedi festival], because they do not believe in God. Their attitude to humanity is very different" (Alia, 10 June, 2014).
 Unacceptability of the award of Bishop Rusudan Gotsiridze with the 2014 International Women of Courage Award by First Lady of the United States Michelle Obama
- Elizbar Diakonidze, dean: "This fact [award given by the State Department to the Bishop of Evangelical-Baptist Church Rusudan Gotsiridze] is both dangerous and ironic. Obama thinks that giving award for abusing our soul is a recognition?.. I have seen a Muslim in the Georgian army, but never an Evangelist-Baptist, Jehovah's Witness, because their faith prohibits this to them. This fact gives me the right not to recognize them as a church?" (Geworld. ge, 2 April, 2014).

Unacceptability of Catholics

• Vakhtang Davitashvili, priest: "The Church never persecutes anyone they should look for this in the Catholic Church, where the fires of inquisition were lit" (Obiketivi, Niht Studio, 30 April, 2014).

Unacceptability of Armenian Church parish

David Lasurashvili, deacon: "...This is the place of Orthodox people, only Orthodox should be praying here [the case of a priest who made an Armenian child to leave the church, because he crossed himself there]" (Rustavi 2, Kurieri, 12 June, 2014).

4.5. OTHER REPRESENTATIVES OF SOCIETY

Religious intolerance revealed by other representatives of society show the following picture: Jehovah's Witnesses -10, the conduct of international Evangelistic event, Festival of Hope in Tbilisi -4, the award of Bishop Rusudan Gotsiridze with the International Women of Courage Award by the US government -2, Quakers -2, state funding of four denominations -1, various denominations -2.

Some examples:

Unacceptability of Jehovah Witnesseses

- Rezo Amashukeli, poet: "Once the idiot father of this squint Giga Bokeria told me "why cannot a Georgian be Jehovah's Witness?" He cannot, because Orthodox Christianity saved us!" (Asaval-Dasavali, 6-12 October, 2014).
- Rezo Amashukeli, poet: "Everyone should know that Orthodoxy is the integral part of the Georgian nation and it is the only way to survive biologically. Whenever this shameless Zurabishvili proves that any Georgian can be a Jehovah's Witness, this will be my answer to him: Let them be, but Orthodoxy is my way of salvation! " (Asaval-Dasavali, 5-11 May, 2014).
- Merab Shatirishvili, Georgian Reality Assembly of Wise Men of Nation: "How dare Jehovah's witnesses to translate their sectarian magazines into Megrelian and Svan languages?! How may the state turn a blind eye to that?! "... If we should be happy about the association with the EU ensuring that sects will be given carte blanche in Georgia and conduct their activity undermining the Georgian statehood, then this is not something to be happy about and celebrate this is a tragedy!" (Asaval-Dasavali, 7-13 July, 2014).
- Gevroq Petrosyan, Nichieri TV show participant: "I got an opportunity to say loudly that the sect in which I was [Jehovah's Witnesses] is malicious." (Prime Time, 24 November, Asaval-Dasavali 1-7 December, 2014).
- Boria Gogishvili, participant of the demonstration: "Entire Terjola will stand up for it, we will burn down their temple. There is no place for them here. I was born here, I grew up here and my children will grow up here. I cannot allow my family to be looking at this" (Pirveli, 3 June, 2014).

Against the International Evangelistic event, the Festival of Hope

 Giorgi Gabedava, former convict, released under the status of political prisoner: "They are doing the same as Jehovah followers did with Georgian Orthodox people. Because they were poor, they were ready to trade their belief in bread. They are doing the same now... they are deceiving people as if it is a festival [Imedi festival] Franklin Graham is a rich man, he said he will invest in Georgians, but he needs critical mass of people for that. They are intending to turn Georgians into sectarians, just like Jehovah supporters did, but they were angels compared to those" (Rezonansi, 9 June, 2014).

Unacceptability of the award of Bishop Rusudan Gotsiridze with the 2014 International Women of Courage Award by First Lady of the United States Michelle Obama

- Shota Apkhaidze, person released as a political prisoner: "By this step America has shown us that it will always support its allies, that it prefers Evangelical-Baptist Church over the Orthodox one... We must establish that activities of the sects are anticonstitutional, threaten the citizens, undermine Georgia, and must be banned legally... Activities of all suspicious organizations must be investigated, their finances must be controlled. We should remember that they actively participate in politics, they want revenge and support Saakashvili" (Geworld.ge, 12 March, 2014).
- Irakli Ubilava, member of the Young Political Scientists Club: "This award was given while Stephan Fule was meeting the Patriarch and assuring him and the Georgian society that integration of Georgia in the Transatlantic space does not threaten Georgian values and way of life, but, as we see, they say one thing, but do another" (Geworld.ge, 12 March, 2014).

Unacceptability of Quakers

Nikoloz Mjavanadze, the Rights Defenders' Union: "If the Constitutional Court accepts the complaint by the Quakers and agrees with it, Georgian Orthodox Church will be destroyed, because it will not survive the 20% tax, and compared to the sects who get dozens of millions as grants from the foreign countries, Georgian Orthodox Church will be in a weaker humiliating position" (Asaval-Dasavali, 17-23 November, 2014).

Unacceptability of state financing of four religious denominations

Giorgi Germanidze, Global Tendencies Research Institute: "This government is, maybe not explicitly, but in fact, continuing the policy of the former government. This can be said, for example, because of the decision they made about financing religious communities... I repeat: this is part of the new world order and its main goal is to destroy the united monolithic society, to confront minorities with the majority, or to put it simply, use the principle of divide and conquer. That's it, they use this principle on every level" (Geworld.ge, 3 March, 2014).

Unacceptability of various confessions

- Lia Tskhomelidze, neighbor of the deceased person: "He had his soul sold to the Satan... The woman really went to some sect, always talked about fortune-tellers and curses, and they made her finally crazy..." (Kviris Palitra, 22 January, 2015).
- Goga Elibego, Global Brinji: "He [Valery Permyakov] is one of those called the Pentecostals, that sect... Somehow
 there is the expert's conclusion already that on 12 January, when he committed that crime, this is somehow connected to this sect, that day specifically, there is something behind that" (Obiektivi, Night Studio, 19 January, 2015).

CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

Media. Results of the monitoring show that the journalistic culture, values and norms regarding reporting on the issues of ethnic and religious minorities is very polarized. On the one hand, there is radical media which itself is a source of discrimination and a platform for dissemination of the extremist groups' intolerance. On the other hand, there also is the media where xenophobia is not part of editorial policy, but, while reporting on the minorities' issues, we see some cases of violations of professional standards, which helps the atmosphere of intolerance. At the same time, there is the category of value-based media outlets¹⁴ on the media map, which not only refrain from supporting various phobias, but are notable for inclusive and ethical value-based reporting. Instances of intolerance that happen in the society are used by such media outlets for illustration of existing problems and for discussion on these issues.

Recommendations:

- It is important for the media to differentiate between the hate speech stemming from a public persons and the hate speech by a private individuals, and to refrain from covering the latter. At the same time, even in the case of public persons, journalists should have a critical approach to what respondents say and check the validity of the facts they mention and assessments they make.
- A journalist should adequately assess the context and the economic, social and political atmosphere in which specific statements are made. A journalist should pay particular attention to the pre-election period, when political parties use hate speech for their political goals and electoral purposes. Professional approach means assessing whether the expressions are fact based and reasonable in the circumstances.
- Media can cover not just on conflicts and divisive issues, but also reflect the existing diversity and support integration through inclusive approach. Reporting on the minorities' issues should be done not only in connection to negative events, such as conflicts, incidents, hate and such, but on all issues that are common for all citizens of Georgia as equals.
- Inclusive approach does not mean only separate isolated instances of covering minorities' holidays, but presenting perspective of the minority representatives on the current affairs (such issues as criminalization of abortion, health-care reform, etc.), in order for the media to provide public forum for all groups of the society, and also to demonstrate to the society the common things that can unite people of different identity.

Accountability and self-regulation of media. Improving the level of reporting on the issues of diversity is dependent on the development of effective accountability and self-regulation mechanisms in media. The situation has been gradually changing lately in this regard. Separate cases of accountability¹⁵ can be considered positive examples, but mixed practice of the Broadcasters Code of Conduct and review of complaints requires assessment of these mechanisms efficacy. While TV companies Rustavi 2¹⁶ and Imedi¹⁷ reviewed the complaints filed to their self-regulation agencies on the basis

- ¹⁴ Among the media outlets under the monitoring Tabula TV and internet portal Netgazeti are notable in this regard.
- For instance, internet portal Ambebi.ge took down from their web-site the material which covered a crime in a xenophobic context, after a statement by NGOs.
- http://mdfgeorgia.ge/geo/view_news/65
- http://mdfgeorgia.ge/geo/view_news/339

of the Broadcasters' Code of Conduct, Kavkasia TV avoids adoption of this standard, by which it ignores the mechanism envisioned by the law and the practice established by other TV companies.

Recommendations:

- A serious research is required in order to assess whether the requirements of broadcasting law are fully followed regarding the functioning of self-regulation institutional mechanisms.
- It is important for the Communications Regulatory Commission to take more vigorous approach to the broadcasters' accountability regarding self-regulation, publicize the broadcasters' reports, and react on the cases when the broadcasters ignore the procedures established by law.
- It is important for the NGOs to continue media monitoring, finding violations and filing complaints on them to the self-regulation institutions, and also support media literacy, so that the citizens are more informed on the complaints mechanisms and media standards.

Media Education. Naturally, a journalist cannot have special knowledge about religious or ethnic groups, but he or she must be able to find the necessary sources, check facts, and avoid dissemination of false facts or interpretations, as well as stereotypes.

Recommendations:

- It is important for media schools to pay particular attention to teaching diversity reporting and journalist ethics.
- It is important to cooperate with NGOs and ethnic/religious community organizations in order to check facts and to provide society with in-depth reporting;
- Because of the growing Turkophobic and Islamophobic sentiments it is necessary to provide the society with correct information about Muslim citizens of Georgia and the friendly state of Turkey. Also, it must be made totally clear that Georgian Muslims are Georgian citizens with full rights and identifying their interests with the interests of any other country is wrong, as well as putting disseminated information in such context.

Political Parties and the Government. Political parties, especially the ruling political team and high-level officials, as well as representatives of local administrations, must acknowledge the damage brought by hate speech and the special responsibility they have in this regard.

Recommendations:

- Representatives of the legislative, executive and local government must refrain from making statements that deepen intolerance, incite violence towards various groups, or violate the state's religious neutrality.
- Since instances of xenophobia connected to social problems are especially frequent during the pre-election period, and in Adjara regions the focus is on the negative context of the Turkish and Muslim identity, it is important for the political parties to work out and sign a joint declaration rejecting use of hate speech, xenophobia, Turkophobia and other discriminatory rhetoric prior to the 2016 parliamentary election.
- It is important to develop public servants' code of conduct, establishing institutional responsibility of the officials in the cases of the use of discriminatory language.